

ARBEITEN

DES ARCHAEOLOGISCHEN INSTITUTS
DER KÖN. UNG. HORTHY MIKLÓS UNIVERSITÄT

REDIGIERT VON JÁNOS BANNER

VERLAG DES INSTITUTS, MIT UNTERSTÜTZUNG DES
VEREINS DER FREUNDE DER HORTHY MIKLÓS UNIVERSITÄT

ALLEINVERTRIEB FÜR DAS AUSLAND BEI O. HARRASSOWITZ, LEIPZIG

XVIII.

SZEGED

1942.

TRAVAUX

DE L'INSTITUT ARCHÉOLOGIQUE DE L'UNIVERSITÉ
HORTHY MIKLÓS

REDIGÉS PAR JÁNOS BANNER

EDITION DE L'INSTITUT SOUS LA PROTECTION DE LA
SOCIÉTÉ DES AMIS DE L'UNIVERSITÉ HORTHY MIKLÓS

COMMISSIONNAIRE POUR L'ÉTRANGER O. HARRASSOWITZ, LEIPZIG

D O L G O Z A T O K

A M. KIR.

HORTHY MIKLÓS-TUDOMÁNYEGYETEM
RÉGISÉGTUDOMÁNYI INTÉZETÉBŐL

SZERKESZTI

BANNER JÁNOS

XVIII. KÖTET 1942

A HORTHY MIKLÓS-TUDOMÁNYEGYETEM BARÁTAI
EGYESÜLETÉNEK TÁMOGATÁSÁVAL KIADJA AZ INTÉZET
SZEGED, 1942.

EGYEDÜLI KÜLFÖLDI BIZOMÁNYOS O. HARRASSOWITZ, LEIPZIG

50369

INHALT — TARTALOM — TABLE DES MATIÈRES.

Dr. Banner János:	<i>Bibliographia Archaeologica Hungarica.</i> pag. 1 lap.	
— — —	<i>A besenyői urnasír.</i> (II—III. tábla és 2 kép.)	„ 105 „
	<i>Urnengrab in Besenyőd. (Tafeln II—III. und 2 Bilder.)</i>	„ 108 „
Dr. Foltiny István:	<i>Bronzkori leletek Klárafalváról és Kiszomborról.</i> (I. tábla)	„ 99 „
	<i>Bronzezeitliche Funde aus Klárafalva und aus Kiszombor. (Tafel I.)</i>	„ 102 „
Dr. Párducz Mihály:	<i>Őskori és szarmatakori telep Hódmezővásárhely határában.</i> (IV—VIII. tábla és 2 kép.)	„ 113 „
	<i>Siedelung der Urzeit und der Sarmatenzeit in der Umgebung von Hódmezővásárhely. (Tafeln IV—VIII. und 2 Bilder.)</i>	„ 121 „
Dr. Szalai István:	<i>Szarmatakori koporsó és praehistorikus famaradványok xylografiai vizsgálata.</i> (XI. tábla)	„ 135 „
	<i>Xylografische Untersuchung eines Sarges aus der Sarmatenzeit und anderer praehistorischen Holzfunde. (Tafel XI.)</i>	„ 137 „
Dr. Széll Márta:	<i>Elpusztult falvak, XI—XII. századbéli régészeti leletek Szentes határában.</i> (IX—X. tábla és 1 kép.)	„ 128 „

A RÉGISÉGTUDOMÁNYI INTÉZET ÁSATÁSAI 1942-BEN.
 AUSGRABUNGEN DES ARCHÄOLOGISCHEN INSTITUTS
 IM JAHRE 1942.

Dr. Banner János:	<i>Újabb ásatás a hódmezővásárhelyi Kőkénydombon.</i>	pag. 138 lap.
	Neuere Ausgrabungen am Kőkénydomb bei Hódmező- vásárhely.	" 140 "
— — —	<i>Újabb adatok a zóki kultúra elterjedéséhez. (2 kép.)</i>	" 145 "
	Neuere Angaben zur Verbreitung der Zóker-Kultur. (2 Bilder.)	" 147 "
— — —	<i>Bronz kincslelet és egyéb megfigyelések a hódmező- vásárhelyi Fehértó partján.</i>	" 147 "
	Bronzeschatzfund und andere Beobachtungen am Ufer des Fehértó (Weisse Teich) in Hódmezővásárhely.	" 149 "
Dr. Foltiny István:	<i>Középkori gödör Hódmezővásárhely határában.</i>	" 159 "
	Eine mittelalterliche Grube in der Umgebung von Hódmezővásárhely.	" 160 "
Korek József:	<i>A Szarazér-dűlő avar lovassir. (XII. tábla.)</i>	" 156 "
	Awaren-Reitergrab in Szarazér-dűlő. (Tafel XII.)	" 158 "
Dr. Párducz Mihály:	<i>Preszkita sírok Lebőn. (1 kép.)</i>	" 150 "
	Praeskythische Gräber in Lebő. (1 Bild.)	" 151 "
— — —	<i>Csongrádi leletek.</i>	" 153 "
	Funde in Csongrád.	" 153 "
— — —	<i>Szarmatakori telep és Árpád-kori temető Hódmező- vásárhely-Kopáncson.</i>	" 154 "
	Siedlung der Sarmatenzeit und Gräberfeld der Árpáden- zeit zu Hódmezővásárhely-Kopáncs.	" 155 "
Tóth Gábor:	<i>Újabb ásatás az őszentiváni VIII. lelőhelyen. (1 kép.)</i>	" 143 "
	Neuere Ausgrabungen im VIII. Fundort von Őszent- iván. (1 Bild.)	" 144 "
	*	
X. Y.:	<i>A Régiségtudományi Intézet személyzetének és külső munkatársainak régészeti munkássága 1942-ben.</i>	" 160 "

A kötetben levő rajzokat *Boross Ilona* intézeti laboratóriumvezető,
 a dúcokat a *Sokszorosító kliségyár kft.* (Budapest, VIII., Déry-
 utca 10.) készítette.

Az egyes közleményekért minden tekintetben a szerzők, a kiadásért
Dr. Banner János egyet. ny. r. tanár, intézeti igazgató felelős.

Bibliographia Archaeologica Hungarica.¹

Hun korszak. — Hunnenzeit.

Alföldi András: Leletek a hunkorszakból és ethnikai szétválasztásuk. K. — Funde aus der Hunnenzeit und ihre ethnische Sonderung. B. — *Arch. Hung.* IX. 9—90.

Alföldi András: Bibliographia Pannonica. *Pannonia* 35. 103—111., 187—203. — 36. 143—156., 309—324. — 37. 174—176., 326—357. — 38. 155—200. — *Pannonia Könyvt.* 9., 30., 38., 48.

Bartucz Lajos: A szekszárdi hunkori sír csontvázának antropológiai vizsgálata. — (Antropologische Untersuchung des hunnenzeitlichen Grabes aus Szekszárd.) — *Diss. Pann.* 38. Ser. 2. No. 10. 8—19.

Bátky Zsigmond: Attila főszálláshelye és palotája. — (Attilas Hauptstadt und sein Palast.) — *Földr. Közl.* 18. 128—135.

Blénessy János: Amikor Jászberény világbirodalom fővárosa volt. Attila Jászberényben. — (Jászberény als Attilas Hauptstadt.) — *Jászberény.* 43—48.

Csalog József: Hunkori sír Szekszárdon. — (Ein Grab der Hunnenzeit in Szekszárd.) — *Diss. Pann.* 38. Ser. 2. No. 10. 143—146.

Dornyai Béla: Kisterenyei leletek a hunkorszakból. K. — Funde aus der Hunnenzeit in Kisterenye. B. — *Dolg.* 36. 90—96. — 97—100.

Felvinczi Takács Zoltán: Egy Szeged—öthalmi hun emlékről. K. — Ein hunnisches Denkmal aus Szeged—Öthalom. B. — *Turán.* 17. 30—38. — 38—39.

Felvinczi Takács Zoltán: Zur Hunnenkunst-Frage. — *Turán.* 18. 620—622.

Felvinczi Takács Zoltán: Művészi ipar a steppe-népeknél Magyarországon. K. — Das Kunstgewerbe bei den Steppenvölker. B. — Applied art of the Steppe peoples in Hungary. — *Iparműv.* 35. 176—187. Inhalt der im Magyar Iparművészet, 1935. Heft Nr. 7. erschienenen Artikel. — Számozatlan 2—3.

Felvinczi Takács Zoltán: Sino-Hunnica. K. — *Petrovics.* 21—31. — 151—162.

Földes János: A hunnok és a hunn személynevek. — (Die Hunnen und die hunnischen Personalnamen.) — *Ethn.* 90. 183—187.

Gyárfás István: A tárnokvölgyi ütközet és a hun-scythák temetkezési

¹ A rövidítéseket lásd: XV. kt. 52-55. l. — Siehe die Abkürzungen im Bd. XV. S. 52-55.

módja. — (Die Schlacht in Tárnóktal und die Begräbnisgebräuche der hunnisch-skythischen Völker.) — *Száz. 67.* 353—377.

Havas Sándor: Budapest mulija és a királyi várak Ó-Budán. K. — (Die Vergangenheit von Budapest und die königlichen Burgen in Óbuda. B.) — *Bp. Rég. III.* 5—46.

Hirth, Friedrich: Hunnenforschungen. — *Kel. Szle. 901.* 81—91.

Hirth Frigyes: Hun tanulmányok. — (Hunnische Studien.) — *Ethn. 901.* 241—249.

Hunfalvy Pál: A hunn tulajdonnevek magyarázata. — (Die Eigennamen der Hunnen.) — *Ethn. 90.* 243—247.

Jósa András: Hun és gót emlékek. — (Hunnische und gothische Denkmäler) — *Nyírvidek. 18.* 1., 4.

Kada Elek: Városunk őstörténetéből. — (Die Urgeschichte von Kecske-mét.) — *Kecsk. Évk. 905—12.* 93—118.

Karácsony Mihály: Ó-buda vára, mint Attila székhelye. — (Óbuda als Hauptstadt von Attila.) — *Száz. 68.* 503.

Mészáros Gyula: Hunok és magyarok. — Hunnen und Ungarn. — *NNy. 36.* 97—109. — 109.

Mészáros Gyula: Az első hun nyelvemlék. — (A szeged-nagyszéksósi hun felirat megfejtése.) K. — Das erste hunnische Sprachdenkmal. B. — *NNy. 36.* 1—11. — 11—12. — *Alf. IV.* Szo. 29.

Moór Elemér: Hiung-nuk és hunok. — Hiung-nus und Hunnen. — *NNy. 37.* 177—195. — 195—196. — *Alf. IV.* Szo. 36.

Nagy Géza: Budapest a népvándorlás korában. K. — (Budapest zur Völkerwanderungszeit. B.) — *Bp. Rég. V.* 55—94.

Németh Gyula: A hiung-nuktól az oszmánli nyelvtanig. — (Von den Hiung-nus, bis zur osmanischen Grammatik.) — *Magy. Nyelv. 37.* 323—329.

Pais Dezső: A magyar hun-hagyomány s a hun-magyar azonosság kérdése. — (Die ungarische Hunnentradition und die Frage über die Identität der Hunnen und der Ungarn.) — *Napk. 25.* 204—207.

Salamon Ferenc: Hol volt Attila főszállása? — (Wo war Attilas Hauptstadt?) — *Száz. 81.* 1—39.

Salamon Ferenc: A hunok és Pannónia 380—440. — (Die Hunnen und Pannonien. 380—440.) — *Száz. 82.* 236—239.

Szeremlei Sámuel: Attila székhelye H-M-Vásárhely határában volt. — (Attilas Hauptstadt war in Hódmezővásárhely.) — *Száz. 98.* 884—908.

Thaly Kálmán: Attila paizsa. — (Das Schild von Attila.) — *Száz. 86.* 441—443.

Török Aurél: Az emberi koponya mesterséges eltorzításáról és tüzetesebben a makrocephalokról. — (Die künstliche Deformierung des Menschen-schädels, hauptsächlich die Makrocephalen.) — *Motv. 907.* 223—228.

Varga Ferenc: Egy másfél ezer éves út. (Priscos Rhétor útja.) — (Ein anderthalbtausendjähriger Weg. — Der Weg des Rhetors Priscos.) — *Tr. Ért. 76.* 180—188.

—: A múzeum a népvándorlási kiállításon. — (Das Museum in der Ausstellung der völkerwanderungszeitlichen Altertümer.) — *Szfv. Szle. 36.* 91—92.

Germán korszak. — Germanenzeit.

Alföldi András: Bibliographia Pannonica. — *Pannonia*. 35. 103—111., 187—203., 36. 143—156., 309—324., 37. 174—176., 326—357., 38. 155—200. — *Pannonia Könyvt.* 9., 30., 38., 48.

Alföldi András: A gót mozgalom és Dácia feladása. — (Die Gotenbewegung und die Übergabe von Dazien.) — *Ephk.* 29. 161—188. — 30. 1—20., 81—95., 164—170.

Balogh Albin: A germánok hazánk területén. — (Die Germanen in Ungarn.) — *Kat. Szle.* 23. 539—545.

Banner Benedek: A Békéscsaba—fényesi sírmező. K. — Das Gräberfeld von Békéscsaba—Fényes. B. — *Dolg.* 32. 122—144. — 145—148. — *Csaba*. 33. II. 1—29.

Banner János: Jelentés a Magyarsanád—bökenyi próbaásatásokról. K. — Les fouilles de Magyar-Csanád et Bökeny. B. — *Dolg.* 26. 72—113. — 113—122. — *Csanád k.* 4. 1—44.

Banner János: Ásatások a hódmezővásárhelyi határ batidai és gorzsai részében. K. — Ausgrabungen in den Grenzteilen Batida und Gorzsa von Hódmezővásárhely. B. — *Dolg.* 33—34. 251—270. — 271.

Banner János: Ásatás a hódmezővásárhelyi Kotacparton. K. — Ausgrabung zu Kotacpart bei Hódmezővásárhely. B. — *Dolg.* 35. 97—120. — 121—125.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának első öt éve. K. — (Die ersten 5 Jahre der Archäologischen Abteilung des Städtischen Museums in Hódmezővásárhely. B.) — *Hmv.* — *Csongrád K.* 7.

Bartucz Lajos: Hol volt a „kutyafejű király“ birodalma. K. — (Wo war das Reich des tatarischen Königs mit dem Hundekopfe? B.) — *Ttk.* 28. 436—443.

Bartucz Lajos: A kiszombori gepida temető koponyái. K. — Die Gepiden-Schädel des Gräberfeldes von Kiszombor. B. — *Dolg.* 36. 178—203. — 204. — *Szeged.* 36. VII. 3—29. — 31.

Bella Lajos: Titkári jelentés. — (Bericht des Sekretärs.) — *Sopron Jel.* 93. 3—20.

Csallány Gábor: Jazig és germán leletek a szentesi múzeumban. K. — Von den neueren Funden des Museums von Szentes. B. — *Dolg.* 32. 149—163. — 164—166. — *Csongrád K.* 5.

Czirák Gyula: Város a faluban. (A bogojevai ásatásokról.) — (Die Ausgrabungen in Bogojeva.) — *Bács.* 95. 79—82.

Darnay Kálmán: Sümegh és vidékének őskora. K. — (Sümeg und seine Umgebung in der Urzeit. B.) — *A. K.* XXII. 5—85.

Fettich Nándor: A szilágysomlyói második kincs. K. — Der zweite Schatz von Szilágysomlyó. B. — *Arch. Hung.* VIII. 7—72.

Fettich Nándor: Népvándorláskori gyűjtemény. K. — (Die Sammlung der völkerwanderungszeitlichen Denkmäler. B.) — *Vezető.* 38. 131—170.

Findly Henrik: Az apahidai sírlelet. K. — (Der Grabfund von Apahida. B.) — *E. M.* 89. 403—423.

Frey Imre: Bács-Bodrog megye érmészeti emlékei. — (Münzfunde in dem Kom. Bácsbodrog.) — *Bács.* 907. 59—76.

Gubitz Kálmán: A bodrogh-monostorszegi leletekről. — (Die Funde in Bodrogmonostorszeg.) — *Bács.* 98. 105–107.

Gubitz Kálmán: A bodrogh-monostorszegi ásatásokról. K. — (Die Ausgrabungen in Bodrogmonostorszeg. B.) — *Bács.* 99. 9–19., 65–69.

G(ubitz) K(álmán): Zsablyai leletek. — (Die Funde von Zsablya.) — *Bács.* 901. 83.

Gubitz Kálmán: A jazygok emlékei Bodrogh-Monostorszegen. K. — (Jazygdenkmäler(?) in Bodrogmonostorszeg. B.) — *Bács.* 902. 7–13.

Hampel József: A népvándorlási kor ornamentikája hazánkban. — (Die Ornamentik der Völkerwanderungszeit in Ungarn.) — *Ért.* 93. 649–658.

Hampel József: A régibb középkor emlékei Magyarországon. — (Die Denkmäler des älteren Mittelalters in Ungarn.) — *Ért.* 94. 535–536.

Hampel József: Régibb középkor emlékei Magyarhonban. K. — (Denkmäler des früheren Mittelalters in Ungarn. B.) — *Hampel II.* 1894., 1897.

Henszlmann Imre: Osztrópataki régiségek. K. — (Die Altertümer von Osztrópataka. B.) — *A. K. V.* 87–96.

Henszlmann Imre: Tanulmányok a góthok művészetéről. K. — (Die Kunst der Gothen. B.) — *Ért. Tört.* 3. VI. 1–24.

Höke Lajos: Római, quád és szarmata emlékek Hont vármegyében. — (Denkmäler der Römer, Quaden und Sarmaten in dem Kom. Hont.) — *Száz.* 68. 190–194.

Jósa András: A gávai gót lelet. K. — (Der gothische Fund von Gáva. B.) — *M. K. Ért.* 10. 226–230.

Jósa András: Hun és gót emlékek. — (Hunnische und gothische Denkmäler.) — *Nyírvidék.* 18. 1., 4.

Kada Elek: Városunk őstörténetéből. — (Die Urgeschichte von Kecske-mét.) — *Kecsk. Évk.* 905–12. 93–118.

Kovács István: A marosszentannai népvándorláskori temető. K. — Cimetière de l'époque de la migration des peuples à Marosszentanna. B. — *Dolg.* 12. 250–342. — 343–367.

Kovács István: A mezőbándi ásatások. — Őskori telepnyomok és temető, La-Tène ízlésű temetkezés, népvándorláskori temető. K. — Les fouillages de Mezőbánd. Traces de stations et de cimetières de l'âge de bronze; sépulture à la La-Tène; cimetière du temps des migrations des peuples. B. — *Dolg.* 13. 265–389. — 390–429.

Kovács István: A marosvásárhelyi őskori telep, skytha- és népvándorláskori temető. K. — Station préhistorique de Marosvásárhely; cimetière de l'époque scythe et de la migration des peuples. B. — *Dolg.* 15. 226–299. — 299–325.

Lakner Ambrus és X. Y.: A csornai leletekről. K. — (Die Funde von Csorna. B.) — *Sopron Évk.* 91. 14–27.

Lenhossék József: Egy magyarországi mesterséges macrocephal és egy barbárkori koponyáról. — (Ein makrocephal Schädel aus Ungarn und ein barbarenzeitlicher Schädel.) — *Ért.* 77. 97–98.

Lenhossék József: A mesterségesen eltorzított koponyákról általában, különösen pedig egy Csongrádon és Székelyudvarhelyen talált ilyenmű makrocephal és egy Alesúton talált barbárkorból származó koponyáról. K.

— (Die deformierten Schädel, besonders die makrokephalen von Csongrád und Székelyudvarhely und ein barbarischer Schädel von Alesút. B.) — *Évk.* 78—82. II. 1—137.

Leszih Andor: Miskolc régiségei. — (Die Altertümer von Miskolc.) — *Misk. Közl.* 26. 41—44.

Marosi Arnold: Az előszállási népvándorláskori temető. — (Das völkerwanderungszeitliche Gräberfeld in Előszállás.) — *Szfv. Szle.* 31. 1. 2—3.

M(arosi) A(rnold): A soponyai germán sírlelet. K. — (Der germanische Grabfund von Soponya. B.) — *Szfv. Szle.* 37. 66—67.

Mészáros Gyula: A magyar kerek tükör. K. — (Der ungarische runde Spiegel. B.) — *Népr. Ért.* 14. 1—21., 235—248.

Milesz Béla: Múzeumunk bemutatott tárgyai és tisztaigari ásatásunk. K. — (Die Gegenstände unseres Museums und die Ausgrabungen in Tiszaigar. B.) — *Tiszaf.* 98. 12—24.

Milleker Bódog: Újabb délmagyarországi őstelepek. I. Verseci nagyréti leletek. — II. A varadiai őstelep. — III. Őstelep Podporányban. — IV. Karánsebesvidéki bronzlelet. K. — (Neuere urzeitliche Siedlungen in Südungarn. I. Die Funde in Versec-Nagyréti. — II. Die urzeitliche Siedlung von Varadia. — III. Die urzeitliche Siedlung in Podporány. — IV. Der Bronzefund bei Karánsebes. B.) — *Tv. Ért.* 83. 167—180.

Móra Ferenc: Néprajzi vonatkozások szegedvidéki népvándorláskori és korai magyar leletekben. K. — Volkskundliche Beziehungen in Funden aus der Umgebung von Szeged, aus der Zeit der Völkerwanderung und des frühen Ungartums. B. — *Ethn.* 32. 54—67. — 67—68. — *Szeged.* 32. II. 3—16. — 16—17.

Nagy Géza: Budapest a népvándorlás korában. K. — (Budapest zur Völkerwanderungszeit. B.) — *Bp. Rég.* V. 55—94.

Ortvay Tivadar: Temes vármegye és Temesvár város története a legrégibb időktől a jelenkorig. Régibb középkor. A római hódítástól a magyar királyság megalapításáig. — (Geschichte des Kom. Temes und der Stadt Temesvár. II. Das ältere Mittelalter. Von der römischen Eroberung bis zur Entstehung des ungarischen Königthums.) — *Ortvay.* 1914.

Paulsen Péter: Magyarországi viking leletek az észak- és nyugateurópai kulturtörténet megvilágításában. K. — Wikingerfunde aus Ungarn im Lichte der Nord- und Westeuropäischen Frühgeschichte. B. — *Arch. Hung.* XII. 7—58.

Paur Iván: Lovagok temetője Csornaesatáron. K. — (Das Gräberfeld von Csornaesatár. B.) — *Sopron Évk.* 86. 41—47.

Párducz Mihály: Adatok az Alföld rómaikori kerámiájához. K. — Angaben zur Keramik des Alföld aus der Römerzeit. B. — *Dolg.* 35. 175—184. — 185—203.

Párducz Mihály: La Tène- és népvándorláskori sírok a Solt-Paléban. K. — Gräber aus der La Tène- und Völkerwanderungszeit im Solt-Palé. P. — *Dolg.* 36. 159—169. — 170—174.

Párducz Mihály: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. II—V. rész. K. — (Die Altertümersammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. II—V. Teil. B.) — *Dolg.* 37. 120—181.

Párducz Mihály: Der gotische Fund in Csongrád. B. — *Dolg.* 33. 124—138.

Pósta Béla: A marosszentannai sírmező. K. — (Das Gräberfeld von Marosszentanna. B.) — *E. M. Eml.* 906. 102—109.

Pulszky Ferenc: Tanulmányok a népvándorlás korának emlékeiről. K. — (Studien über die Denkmäler der Völkerwanderungszeit. B.) — *Ért. Tört.* 14. I. 1—24., V. 1—55.

Pulszky Ferenc: A magyarországi avar leletekről. — (Die ungarländischen Avarenfunde.) — *Ért. Tört.* 3. VII. 1—12.

Salamon Ferenc: Alsó-pannonia a goth és longobárd megszállás alatt. — (Untere Pannonien unter Gothen- und Longobarden-Herrschaft.) — *Száz.* 82. 1—17.

Sőtér Agoston: Régészeti ásatások és kutatások. K. — (Ausgrabungen und Forschungen. B.) — *Moson.* 82—98. 94—286.

Sőtér Agoston: Bezenye—Papréti. 1885., 1886. K. — (Ausgrabungen in Bezenye—Papréti in den Jahren 1885, 1886. B.) — *Moson.* 82—98. 98—104., 107—116.

Szabó Kálmán: Népvándorlás; a Kr. e. VI. — Kr. u. X. század. K. — Völkerwanderung, VI. Jahrhundert vor Chr. — X. Jahrhundert nach Chr. B. — *Kecsk.* 20—30.

Tamás Lajos: Az ősgermán Erdély tudományos meséje. — (Das wissenschaftliche Märchen des altgermanischen Siebenbürgens.) — *Magy. Szle.* 36. 280—284.

Thienemann Tivadar: Az első germánok Pannóniában. — (Die ersten Germanen in Pannonien.) — *Nyelvtud.* 13. 295—303.

Thienemann Tivadar: Pannóniai langobard szavak. — (Die langobardischen Wörter in Pannonien.) — *Nyelvtud.* 13. 143—150.

Török Gyula: Adatok a magyarországi vandál kérdéshez. — Angaben zur ungarländischen Wandalenfrage. — *Dolg.* 33—34. 190—198. — 199—205.

Török Gyula: A kiszombori germán temető helye népvándorláskori emlékeink közt. K. — Das germanische Gräberfeld von Kiszombor und unsere Denkmäler der Völkerwanderungszeit. B. — *Dolg.* 36. 101—154. — 155—177. — *Szeged.* 36. VI. 3—56. — 57—79.

Wimmer L. F. A.: A bezenyei rúnásfibulák. K. — (Die Fibeln mit Runeninschrift zu Bezenye. B.) — *Moson.* 82—98. 104—107.

X. Y. és Lakner Ambró: A csornai leletekről. K. — (Die Funde von Csorna. B.) — *Sopron Évk.* 91. 14—27.

... r ... s: A bodrogh-monostorszegi ásatásokról. — (Die Ausgrabungen in Bodroghmonostorszeg.) — *Bács.* 98. 171—175.

—: Kispiríti (Veszprém) aranyeset. — (Die goldene Schnalle von Kispirít. Kom. Veszprém.) — *Száz.* 70. 209.

—: Népvándorlási lelet. — (Ein völkerwanderungszeitlicher Fund.) — *Tv. Ért.* 85. 178.

—: A kálózi lovassírlelet. K. — (Der Reitergrabfund im Kálóz. B.) — *Szfv. Szle.* 31. 4. 6—7.

—: A rácalmási népvándorláskori sírok. — (Völkerwanderungszeitliche Gräber in Rácalmás.) — *Szfv. Szle.* 31. 1. 8.

— —: Népvándorlaskori lelet Kápolnásnyéken. — (Ein völkerwanderungszeitlicher Fund in Kápolnásnyék.) — *Szfv. Szle.* 32. 15.

— —: Szabadbattyáni leletek a népvándorlás korából. — (Die völkerwanderungszeitlichen Funde von Szabadbattyán.) — *Szfv. Szle.* 33. 33.

Avar korszak. — Avarenzeit.

Alföldi András: Bibliographia Pannonica. — *Pannonia.* 35. 103—11., 187—203. — 36. 143—156., 309—324., — 37. 174—176., 326—357. — 38. 155—200. — *Pannonia könyvt.* 9., 30., 38., 48.

Alföldi András: A kereszténység nyomai a népvándorlás korában. K. — (Die Spuren des Christentums während der Völkerwanderung. B.) — *Szent István Eml.* 1. 151—170.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának első öt éve. K. — (Die ersten 5 Jahre der Archäologischen Abteilung des Städtischen Museums in Hódmezővásárhely. B.) — *Hmv.—Csongrád.* K. 7.

Banner János: Népvándorlaskori sírok Nagykarácson. K. — Gräber aus der Völkerwanderungszeit bei Nagykarácson. (Resultate.) B. — *Dolg.* 27. 141—156. — 157—159. — *Csanád K.* 10. 1—18.

Bartha Dénes: A jánoshidai avarokori kettőssíp. K. — Die avarische Doppelschalmel von Jánoshida. B. — *Arch. Hung.* XIV. 1—107.

Bálint Alajos: Avar sírok Batidán. K. — Gräber aus der Avarenzeit in Batida. B. — *Dolg.* 37. 89—97. — 98—104.

Blénessy János: Amikor Jászberényben volt a világ kincsesháza. Az avarok Jászberényben. — (Jászberény in der Avarenzeit.) — *Jászberény.* 49—54.

Csallány Dezső: A Szentes—lapistói népvándorlaskori sírlelet. B. — Der Grabfund von Szentes—Lapistó aus der Völkerwanderungszeit. B. — *Dolg.* 33—34. 206—212. — 213—214.

Csallány Gábor: Avarokori és IX—XIII. századi magyar leletek a szentesi múzeumban. K. — Avarische und aus den IX—XIII. Jahrhunderten stammende ungarische Funde im Museum zu Szentes. B. — *Dolg.* 33—34. 221—241. — 242—250. — *Csongrád K.* 9.

Csalogovits József: A hazajáró lelkek elleni védekezésnek egy különös módja az avaroknál és a koraárpadkori magyaroknál. K. — (Eine seltsame Art des Schutzes gegen die rückkehrenden Gespenster bei den Avarn und bei den Ungarn der Árpáden-Zeit.) — *Nepr. Ért.* 37. 447—448.

Czirák Gyula: Gombos, azelőtt Bogojeva, régi emlékei. K. — (Die Denkmäler von Gombos (Bogojeva). B.) — *Bács.* 901. 99—182.

D(ormuth) A(rpád): Népvándorlaskori temető nyomai Csákberény mellett. — (Die Spuren eines Friedhofes aus der Völkerwanderungszeit bei Csákberény.) — *Szfv. Szle.* 35. 86—87.

D. R.: A bogojevai ásatásokról. — (Die Ausgrabungen in Bogojeva.) — *Bács.* 98. 176—177.

Felvinczi Takács Zoltán: Kínai sárkány és fönix a szentesi leletek közt.

K. — Chinesischer Drache und Phönix unter den Funden von Szentes. B. — *Rég. Évk. II.* 150—165. — 379—380.

Felvinczi Takács Zoltán: Kölesönhatások a távol Kelet művészetében. — (Gegenseitige Einflüsse in der Kunst des weiten Orients.) — *Turán. 13.* 170—177.

Felvinczi Takács Zoltán: Magyar szemmel a londoni perzsa művészeti kiállításon. K. — (Mit ungarischen Augen auf der persischen Kunstausstellung in London. B.) — *Magy. Műv. 31.* 283—300.

Felvinczi Takács Zoltán: Művészi ipar a steppe-népeknél Magyarországon. K. — Das Kunstgewerbe bei den Steppenvölker. — Applied art of the Steppe peoples in Hungary. — *Iparműv. 35.* 176—187. Inhalt der im Magyar Iparművészet, 1935. Heft. Nr. 7. erschienenen Artikel. — Számozatlan 2—3.

Fettich Nándor: Újabb fegyvertörténeti adatok a koraközépkori lovas-nomádok hagyatékából. K. — Beiträge zur Waffenkunde der ungarländischen Reiter-Nomaden aus dem Mittelalter. B. — *Rég. Évk. II.* 166—171. — 380—384.

Fettich Nándor: Az avar kori műipar Magyarországon. I. közlemény. Fogazási ornamentika és ötvöseszközleletek. K. — Das Kunstgewerbe der Avarzeit in Ungarn. Mitteilung I. Zahnschnittornamentik und Pressmodel-funde. B. — *Arch. Hung. I.* 3—34. — 37—65.

Fettich Nándor és Marosi Arnold: Dunapentelei avar sírleletek. A székesfehérvári múzeum fennállásának 25 éves jubileumára. K. — Trouvailles avares de Dunapentele. Publication en l'honneur du 25-e anniversaire de la fondation du Musée de Székesfehérvár. B. — *Arch. Hung. XVIII.* 9—105.

Fettich Nándor: Népvándorláskori gyűjtemény. K. — (Die Sammlung der völkerwanderungszeitlichen Denkmäler. B.) — *Vezető. 38.* 131—170.

Frey Imre: Régészeti taláozások Bácskában. — (Archaeologische Forschungen in der Bácska.) — *Bács. 907.* 165—171.

Gcmboz Zoltán: A pannóniai avarok nyelvéről. — (Die Sprache der Avaren in Pannonien.) — *Magy. Nyelv. 916.* 97—102.

Greguss Pál: Milyen színű lehetett a hun ember haja? K. — Was für eine Haarfarbe hatten die Hunnen? B. — *Dolg. 31.* 231—232. — 232.

Grosschmid Gábor: A Kukula-féle zombori régészeti lelet. — (Der Kukulasche archaologische Funde in Zombor.) — *Bács. 92.* 105—108.

Grosschmid Gábor: Régészeti leletek. — (Archaeologische Funde.) — *Bács. 93.* 176—181.

Gubitz Kálmán: Kishegyesi sírmező. — (Das Gräberfeld in Kishegyes.) — *Bács. 906.* 23—26., 77—92.

Gubitz Kálmán: A kishegyesi sírmező. — (Das Gräberfeld in Kishegyes.) — *Bács. 908.* 124—131.

Gubitz Kálmán: A kishegyesi sírmező. — (Das Gräberfeld von Kishegyes.) — *Bács. 908.* 176—182.

Gubitz Kálmán: A kishegyesi sírmező. — (Das Gräberfeld von Kishegyes.) — *Bács. 909.* 79—84., 117—123.

Gubitz Kálmán: Újabb régészeti adatok a Tisza vidékéről. — (Neuere archaologische Angaben der Theissgegend.) — *Bács. 909.* 179—183.

Györffy Endre: Keszthelyi leletek a vasvármegyei régiségtárban. K. —

(Funde von Keszthely in der Sammlung des. Kom. Vas. B.) — *Keszth.* 98—9—900—1. 61—66.

Hajnal István: A tarhosi pusztán ásott régiségekről. — (Die Ausgrabungen in Tarhos-pusztai bei Békés.) — *Gyula.* 76—77. 130—132.

Hampel József: A népvándorláskor ornamentikája hazánkban. — (Die Ornamentik der Völkerwanderungszeit in Ungarn.) — *Ért.* 93. 649—658.

Hampel József: A régibb középkor emlékei Magyarországon. — (Die Denkmäler des älteren Mittelalters in Ungarn.) — *Ért.* 94. 535—536.

Hampel József: Régibb középkor emlékei Magyarhonban. K. — (Denkmäler des früheren Mittelalters in Ungarn. B.) — *Hampel II.* 1894., 1897.

Horváth Tibor: Az üllői és a kiskörösi avar temető. K. — Die avarischen Gräberfelder von Üllő und Kiskörös. — *Arch. Hung.* XIX. 9—128.

Ivánfi Ede: Vannak-e Mosonmegyében nyomai az avaroknak? — (Gibt es in dem Kom. Mosony avarische Funde?) — *Rég. Évk.* 79—85. 164—171.

Jósa András: Avar fülbevaló Bújraól. — (Ein avarisches Ohrgehänge von Búj.) — *Nyírvidek.* 904. III. 4.

Kada Elek: Városunk őstörténetéből. — (Die Urgeschichte von Kecskemet.) — *Kecsk. Évk.* 905—12. 93—118.

Kárász Leó: A dettai ékszerek. K. — (Der Schmuck von Detta. B.) — *Tv. Ért.* 96. 87—95.

Krecsmárik Endre: Jellegzetes koponyák a Szeged városi múzeumban. K. — Charakteristische Schädel im Szegeder Museum. B. — *Dolg.* 26. 176—182. — 182—184.

Krecsmárik Endre: Koponyák a nagykamarási sírokból. K. — Schädel aus den Gräbern bei Nagykamarás. B. — *Dolg.* 27. 160—165. — 166.

Kuzsinszky Bálint: A Balaton környékének archaeológiája. K. — (Die Archäologie der Balaton-Gegend. B.) — *Balaton* 20.

László Gyula: Nomád művészet. K. — (Nomadenkunst. B.) — *Magy. Műv.* 35. 361—367.

László Gyula: A szebényi ásatások. K. — (Die Ausgrabungen von Szebény. B.) — *Magy. Műv.* 36. 111—114.

(Lipp Vilmos): A vasmegyei régiségtár köréből. — (Von der Altertumssammlung des Kom. Vas.) — *Vasi Jel.* 78. 24—34.

Lipp Vilmos: A keszthelyi avarkori temető felásatásáról. — (Avarenfriedhof bei Keszthely.) — *Ért.* 83. 105.

Lipp Vilmos: A keszthely—dobogói sírmező. K. — (Das Gräberfeld von Keszthely—Dobogó. B.) — Deutsch: Die Gräberfelder im Keszthely. Bp. Friedrich Kilian 1885. S. 89. Abb. 360. — *Lipp.* 1884. 52 l. + 360 ábra.

Lipp Vilmos: A fenéki sírmező. K. — (Das Gräberfeld von Fenék. B.) — *A. K.* XIV. 137—159.

Lipp Vilmos: A keszthely—dobogói sírmező. — (Das Gräberfeld von Keszthely—Dobogó.) — *Ért. Tört.* 11. VIII. 1—24

(Lipp Vilmos): Őskori temető Keszthelyen. K. — (Urzeitliches Gräberfeld in Keszthely. B.) — *Vasi Jel.* 79. 61.

Lipp Vilmos: Újabb keszthelyi leletek. K. — (Neuere Funde in Keszthely. B.) — *Vasi Jel.* 80. 81—89.

Lipp Vilmos: Keszthelyvidéki régiségek. — (Die Altertümer von Keszthely.) — *Rég. Évk.* 79–85. 46–48.

Lipp Vilmos: Az alsó-páhoki sírmező. — (Das Gräberfeld zu Alsó-páhok.) — *Pulszky.* 100–102.

Lovas Elemér és Mithay Sándor: Régészeti Krónika. — (Archaeologische Kronik.) — *Győri Szle.* 38. 174–179.

Lukinich Imre: Avar nyomok helységneveinkben. — (Avarische Spuren in unseren Ortsnahmen.) — *Földr. Közl.* 908. 104–106.

L(ükő) G(ábor): Az ural-altáji népek primitív gyalújának magyarországi emléke. K. — (Das ungarländische Denkmal des primitiven Hobels der ural-altaischen Völker. B.) — *Debr.* 37. 131–133.

Marosi Arnold: A pécsi városi múzeum népvándorláskori leletei. K. — (Völkerwanderungszeitliche Funde des Museums in Pécs. B.) — *Pécs.* 908. 99–113.

Marosi Arnold: Újabb leletek a korai középkorból a Pécsi Városi Múzeumban. K. — (Neuere mittelalterliche Funde in dem Museum zu Pécs. B.) — *M. K. Ért.* 908. 42–47.

Marosi Arnold: Baranyamegye lovas sírjai. K. — (Die Reitergräber in dem Kom. Baranya. B.) — *Pécs.* 909. 127–131.

Marosi Arnold: Ásatás a pécsi népvándorláskori sírmezőn. K. — (Ausgrabung vom völkerwanderungszeitlichen Gräberfeld zu Pécs. B.) — *M. K. Ért.* 909. 103–111.

Marosi Arnold: Jelentés az előszállási uradalom területén talált avar sírokról. — (Avarengräber in Előszállás.) — *Szfv. Szle.* 31. 6. 6–7.

Marosi Arnold: A múzeum ásatása Előszálláson. — (Ausgrabungen in Előszállás.) — *Szfv. Szle.* 31. 10–12., 13–15.

Marosi Arnold: A múzeum ásatásai. — (Die Ausgrabungen des Museums.) — *Szfv. Szle.* 32. 62–64.

Marosi Arnold: Avar temető Sukorón. — (Avarisches Gräberfeld in Sukoró.) — *Szfv. Szle.* 32. 63–64.

Marosi Arnold: Ásatás Előszállás–Bajorihegyen. — (Ausgrabungen in Előszállás–Bajorihegy.) — *Szfv. Szle.* 34. 44–45.

M(arosi) A(rnold): Fejér megye avar leletei. — (Avarenfunde in dem Kom. Fejér.) — *Szfv. Szle.* 36. 111–112.

M(arosi) A(rnold): Fejérmegyei avar leletek keresztény kapcsolatai. — (Die christlichen Beziehungen der Avarenfunde in dem Kom. Fejér.) — *Szfv. Szle.* 37. 25–26.

M(arosi) A(rnold): Kecskemét város nemes cselekedete. — (Ein Avarenfund aus dem Museum zu Kecskemét.) — *Szfv. Szle.* 37. 28.

Marosi Arnold: A vértésacsai avar sírleletek. — (Avarengräber in Vértésacs.) — *Szfv. Szle.* 38. 38–40.

Marosi Arnold: A vajtai avar leletek. K. — (Die Avarenfunde von Vajta. B.) — *Szfv. Szle.* 38. 86–87.

Marosi Arnold és Fettich Nándor: Dunapentelei avar sírleletek. A székesfehérvári múzeum fennállásának 25 éves jubileumára. K. — *Trouvailles*

avares de Dunapentele. Publication en Honneur du 25-e anniversaire de la fondation du Musée de Székesfehérvár. B. — *Arch. Hung. XVIII.* 9—105.

Márki Sándor: A szentannai avar gyűrű. — (Der Avarering zu Szentanna.) — *Arad.* 81—83. 185—194.

Márton Lajos: Jelentése hivatalos kiküldetéseiről. — (Studienfahrtsberichte.) — *M. N. M. Jel.* 909. 156—165.

Mészáros Gyula: A nagyszentmiklósi kincs egyik áltörök felírata. — Eine pseudotürkische Inschrift des Schatzes von Nagyszentmiklós. — *NNy.* 38. 1—17. — 18.

Milesz Béla: Múzeumunk bemutatott tárgyai és tiszaiigari ásatásunk. K. — (Die Gegenstände unseres Museums und die Ausgrabungen in Tiszaiigar. B.) — *Tiszaf.* 98. 12—24.

Miletz János: Temesvár hadászati jelentősége történelmünkben az Árpád-ház kihaltáig. — (Die strategische Bedeutung von Temesvár bis zum Ende der Árpádenzeit.) — *Tv. Ért.* 75. 5—17.

Milleker Bódog: A vattinai őstelep. K. — (Die urzeitliche Siedlung von Vattina. B.) — *Tv. Ért.* 905. 1—75.

Mithay Sándor és Lovas Elemér: Régészeti krónika. — (Archäologische Kronik.) — *Győri Szle.* 38. 174—179.

Móra Ferenc: Néprajzi vonatkozások szeged-vidéki népvándorláskori és korai magyar leletekben. K. — Volkskundliche Beziehungen in Funden aus der Umgebung von Szeged, aus der Zeit der Völkerwanderung und des frühen Ungartums. B. — *Ethn.* 32. 54—67. — 67—68. — *Szeged.* 32. II. 3—16. — 16—17.

Nagy Géza: Budapest a népvándorlás korában. K. — (Budapest zur Völkerwanderungszeit. B.) — *Bp. Rég.* V. 55—94.

Németh Gyula: Az „Attila kincs“ feliratainak ügye. — (Die Inschriften des Schatzes von Attila.) — *Ephk.* 16. 419—422.

Németh Gyula: Thomsen a nagyszentmiklósi kincs felíratáról. — (Thomsen über die Inschrift des Schatzes von Attila.) — *Ephk.* 17. 638—641.

Németh Gyula: A nagyszentmiklósi kincs körül. — (Über den Schatz von Nagyszentmiklós.) — *Turán.* 18. 265—267., 325—329.

Németh Gyula: Válasz Sebestyénnek. — (Antwort an Sebestyén.) — *Turán.* 18. 332—333.

Németh Gyula: A nagyszentmiklósi kincs feliratai. — (Die Inschriften des Schatzes zu Nagyszentmiklós.) — *Magy. Nyelv.* 32. 65—85., 129—130.

Ortvay Tivadar: Temes vármegye és Temesvár város története a legrégibb időktől a jelenkorig. Régibb középkor. A római hódítástól a magyar királyság megalapításáig. — (Geschichte des Kom. Temes und der Stadt Temesvár. II. Das ältere Mittelalter. Von der römischen Eroberung bis zur Entstehung des ungarischen Königthums.) — *Ortvay.* 1914.

Otrok Mihály: A vágsziklási ásatások. — (Die Ausgrabungen in Vágsziklás.) — *Trencsén Évk.* 14. 70—75.

Párducz Mihály: La Tène- és népvándorláskori sírok a Solt-Paléban. K. — Gräber aus der La-Tène- und Völkerwanderungszeit im Solt-Palé. B. — *Dolg.* 36. 159—169. — 170—174.

Párducz Mihály: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye.

ménye. II—V. rész. K. — (Die Altertümersammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. II—V. Teil. B.) — *Dolg.* 37. 120—181.

Pogány Jenő: Gombosi sírmező. — (Das Gräberfeld von Gombos.) — *Bács.* 909. 6—22.

Pogány Jenő: Gombosi sírmező. — (Das Gräberfeld von Gombos.) — *Bács.* 13. 55—57.

Pósta Béla: Sziráki ásatások (Nógrád m.). K. — (Ausgrabungen in Szirák, Kom. Nógrád. B.) — *A. K.* XIX. 55—86.

Pulszky Ferenc: A magyarországi avar leletekről. — (Die ungarländischen Avarenfunde.) — *Ért.* 74. 5. — *Ért. Tört.* 3. VII. 1—12.

Pulszky Ferenc: Tanulmányok a népvándorlás korának emlékeiről. K. — (Studien über die Denkmäler der Völkerwanderungszeit. B.) — *Ért. Tört.* 14. I. 1—24., V. 1—55.

Rhé Gyula: Veszprém vármegyei avar leletek. K. — (Avarische Funde in dem Kom. Veszprém. B.) — *Veszpr. Közl.* 24. 2.

Rhé Gyula: Veszprém vármegyei avar emlékek. K. — (Avarien Denkmäler in dem Kom. Veszprém.) — *Veszpr. Közl.* 2. 78.

Roediger Lajos: Lovas sír Szeghegyen. — (Ein Reitergrab in Szeghegy.) — *Bács.* 901. 87—89.

Roediger Lajos: Ásatásainkról. — (Unsere Ausgrabungen.) — *Bács.* 903. 143—149.

Sebestyén Gyula: Nyílt levél a főszerkesztőhöz. — (Offener Brief zum Schriftleiter.) — *Turán.* 18. 329—331.

Sebestyén Gyula: A nagyszentmiklósi kincs feliratairól. — (Die Inschriften des Schatzes von Nagyszentmiklós.) — *Ephk.* 18. 78—81.

Sebestyén Károly: Rejtélyes esontok népvándorláskori sírokból. K. — Rätselhafte Beinplatten in Gräbern der Völkerwanderungszeit. B. — *Dolg.* 30. 178—204. — 205—220. — *Szeged* 31. I. 3—29. — 30—45.

Sötér Agoston: Ásatások a csúnyi sírmezőn. (Mosony m.). K. — (Ausgrabungen in dem Gräberfeld von Csúny, Kom. Mosony. B.) — *A. K.* XIX. 87—115.

Sötér Agoston: A nemesvölgyi sírmező. — (Das Gräberfeld von Nemesvölgy.) — *Rég. Évk.* 79—85. 159—163.

Sötér Agoston: Szent Péter. 1884. — (Ausgrabungen in Szent-Péter im Jahre 1884.) — *Moson.* 82—98. 255—272.

Sötér Agoston: Nemesvölgy. 1885., 1886., 1887. K. — (Ausgrabungen in Nemesvölgy im Jahre 1885., 1886. und 1887. B.) — *Moson.* 82—98. 193—228.

Sötér Agoston: Lébény. 1884., 1886. K. — (Ausgrabungen in Lébény in den Jahren 1884. und 1886. B.) — *Moson.* 82—98. 176—180.

Sötér Agoston: Csúny. 1885., 1891., 1894. K. — (Ausgrabungen in Csúny in den Jahren 1885., 1891., 1894. B.) — *Moson.* 82—98. 117—165.

Sötér Agoston: Régészeti ásatások és kutatások. K. — (Ausgrabungen und Forschungen. B.) — *Moson.* 82—98. 94—286.

Sötér Agoston: Régészeti ásatások. — (Archaeologische Ausgrabungen.) — *Moson.* 86. 32.

Sötér Agoston: Csúnyi és oroszvári ásatások. K. — (Ausgrabungen in Csúnyi und Oroszvár. B.) — *Moson*. 94. 8.

Supka Ervin: A bronzkori esőrgőtől a hímesztóig. — (Du hochet de l'âge du bronze a l'oeuf de paques.) — *Debr. Szle.* 37. 160—164.

Szabó Kálmán: Népvándorlás; a Kr. e. VI. — Kr. u. X. század. K. — Völkerwanderung. VI. Jahrhundert vor Chr. — X. Jahrhundert nach Chr. B. — *Kecsk.* 20—30.

Vikár Béla: A pannoniai avarok nemzetisége. — (Die Nationalität der Avaren in Pannonien.) — *Magy. Nyelv.* 16. 207—210.

Weszelovszky Jenő: Ásatások. — (Ausgrabungen.) — *Kom. Ért.* 993—4. 13—14.

Wosinszky Mór: A cikói népvándorlaskori sírmező. K. — (Das völkerwanderungszeitliche Gräberfeld in Cikó. B.) — *A. K. XVII.* 35—101.

(*Zoltai Lajos*): Ásatások... 3. Az ondódi hun-avar temető. K. — (Ausgrabungen... 3. Das hunnisch-avarische Gräberfeld in Ondód. B.) — *Debr.* 25. 8—9.

(*Zoltai Lajos—Sőregi János*): Ásatások. Az ondódi hunn-avar temetőben. K. — (Der hunnisch-avarische Friedhof in Ondód. B.) — *Debr.* 26. 19. — 36.

Zoltai Lajos: Régészeti ásatásaink 1928-ban. I. Kabán: egy hun-avarkori lovas sír. K. — Hunnisch-avarisches Reitergrab in Kaba, Komitat Hajdú. B. — *Debr.* 28. 38—40. — 52.

Zoltai Lajos: Régészeti ásatásaink 1928-ban. II. Pusztahalápon: hun-avarkori temető. K. — Hunnisch-avarisches Gräberfeld in Pusztahaláp bei Debrecen. B. — *Debr.* 28. 40—42. — 52—53.

—: Avarkori temető (Keszthely.) — (Das avarische Gräberfeld von Keszthely.) — *Tv. Ért.* 81. 37.

—: A keszthelyi avar sírok. — (Die Avarengräber zu Keszthely.) — *Tv. Ért.* 81. 191—192.

—: Nemesvölgyi sírmező. — (Das Gräberfeld von Nemesvölgy.) — *Száz.* 85. 770.

—: Ásatások a megye területén. — (Ausgrabungen in dem Kom. Bácsbodrog.) — *Bács.* 85. III—IV. f. 75—76.

—: Horgos-martonosi határon (leletek.) — (Funde bei Horgos-Martonos.) — *Bács.* 94. 96.

—: Avar sírok az Alföldön. — (Avarengräber auf dem Alföld.) — *E. M.* 99. 609—610.

—: Régészeti ásatások. — (Archäologische Ausgrabungen.) — *Köz-műv.* 24. 443.

—: Az igari avar lelet. — (Der Avarenfund in Igar.) — *Szfv. Szle.* 31. 2. 6—7.

—: Római és népvándorlaskori leletek Bieskén. — Römer- und Völkerwanderungszeitliche Funde in Bieske.) — *Szfv. Szle.* 33. 63.

—: Lócsontváz leleteink. — (Unsere Pferdenskelettfunde.) — *Szfv. Szle.* 35. 47.

—: A múzeum a népvándorlási kiállításon. — (Das Museum in der

Ausstellung der völkerwanderungszeitlichen Altertümer.) — *Szfv. Szle.* 35. 91–92.

— —: A kápolnásnyéki népvándorláskori sírlelet. — (Völkerwanderungszeitlicher Grabfund in Kápolnásnyék.) — *Szfv. Szle.* 38. 41–42.

— —: Az igari lelet kiegészülése. — (Die Ergänzung des Fundes von Igar.) — *Szfv. Szle.* 38. 42.

Honfoglaláskor. — Landnahmezeit.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának első öt éve. K. — (Die ersten 5 Jahre der Archäologischen Abteilung des Städtischen Museums in Hódmezővásárhely. B.) — *Hmv.* — *Csongrád. K.* 7.

Bartucz Lajos: A jászdósai honfoglaláskori koponyákról. — (Die landnehmenden Ungarn in anthropologischer Hinsicht.) — *Ttk.* 909. 154–157.

Bartucz Lajos: A jászdósai honfoglaláskori koponyákról. — (Die Schädel der Landnahmezeit zu Jászdósa.) — *Népr. Ért.* 13. 334–358, 14. 167–176.

Bartucz Lajos: A honfoglaló magyarság fajisága. — (Die Rasse der landnehmenden Ungarn.) — *Magy. Szle.* 28. 22–29.

Bartucz Lajos: Antropologia és a magyar őstörténetkutatás. — (Anthropologie und die ungarische Urgeschichte.) — *Ethn.* 32. 69–78. — 78–79.

Bálint Alajos: Honfoglaláskori sírok Ószentivánon és Bánkúton, valamint a Szentcsaba-jármóhalmi leletek. — (Gräber aus der Landnahmezeit zu Ószentiván, Bánkút und Szentcsaba.) — *Csongrád. K.* 6.

Bálint Alajos: Honfoglaláskori sírok Ószentivánon és Bánkúton. K. — Gräber aus der Landnahmezeit zu Ószentiván und Bánkút. B. — *Dolg.* 32. 256–264. — 265.

Bálint Alajos: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. VI–XI. rész. K. (Die Archäologische Sammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely.) — *Dolg.* 37. 181–194.

Bán Aladár: A magyarok eredete finn tudós megvilágításában. — (Die Ursprung der Ungarn in der Beleuchtung eines finnischen Gelehrten.) — *Turán.* 32. 6–10.

Bátty Zsigmond: Ettek-e a honfoglaló magyarok nyereg alatt puhított nyers húst? — (Haben die landnehmenden Ungarn Pferdefleisch gegessen?) — *Ethn.* 903. 393–394.

Bátty Zsigmond: A magyar kengyel eredetéhez. — (Zum Ursprung des ungarischen Steigbügels.) — *Ethn.* 31. 87–90.

Bella Lajos: Titkári jelentés. — (Bericht des Sekretärs.) — *Sopron Jel.* 93. 3–20.

Berecz Károly: Valami az Ompodról, környékéről és a régészetről. — (Der Ompod, seine Umgebung und die Archäologie.) — *Zempl.* 900. 2–4.

Bibó István: A honfoglaló magyarság kialakulása. — (Die Ursprung der landnehmenden Ungarn.) — *NNy.* 31. 11–38.

Bodrogi János: Alsófehérvármegyei honfoglaláskori leletek. — (Funde aus der Landnahmezeit in dem Kom. Alsófehér.) — *E. M. Eml.* 12. 16—29.

Bungitay Vince: Bihar vára és a honfoglalás. — (Die Burg von Bihar und die Landnahme.) — *Bihar Eml.* 98. 22—27.

Csallány Gábor: Régészeti ásatások, 1898—99. — (Ausgrabungen in den Jahren 1898—1899.) — *Csongr. Évk.* 99. 10—21.

Cséplő Péter: Néhány érdekesebb leletünk Bihar vármegyének történet előtti idejéből. K. — (Interessante prähistorische Funde in dem Kom. Bihar. B.) — *Bihar.* 96—97. 31—56.

Csoma József: Östörténelmi nyomok Abaúj megyében. K. — (Urzeitliche Spuren in dem Kom. Abaúj. B.) — *Kassa.* 92. 1—58.

Czirák Gyula: Gombos, azelőtt Bogojeva régi emlékei. K. (Die Denkmäler von Gombos. (Bogoeva.) B.) — *Bács.* 901. 99—182.

Darkó, Eugen: Zur Frage der urnagyarischen und urbulgarischen Beziehungen. — *Kőrösi Csoma.* 21—25. 292—301.

Dókus Gyula: Árpádkori sirleletek Zemplén vármegyében. K. — (Gräberfunde aus der Árpáden-Zeit in dem Kom. Zemplén. B.) — *Zempl.* 900. 225—229., 257—259., 289—293., 321—323.

Érdy János: A verebi határban felásott pogánysírról. — (Das Heidengrab in Vereb.) — *Ért.* 54. 271.

Érdy János: Régiségtani közlemények. 1. A Pannonia és Dácia térein eddig talált becsületi bocsátványok. 2. A verebi pogánysír. — (Archaeologische Mitteilungen. 1. Die in Pannonien und Dazien gefundenen tabulae militares. 2. Das Heidengrab von Vereb.) — *Évk.* 58. 1X. 1—13., 14—27.

Felvinczi Takács Zoltán: Magyar szemmel a londoni perzsa művészeti kiállításon. K. — (Mit ungarischen Augen auf der persischen Kunstausstellung in London.) — *Magy. Műv.* 31. 283—300.

Felvinczi Takács Zoltán: Művészi ipar a steppe-népeknél Magyarországon. K. — Das Kunstgewerbe bei den Steppenvölker. — Applied art of the Steppe peoples in Hungary. — *Iparműv.* 35. 176—187. Inhalt der im Magyar Iparművészet, 1935. Heft. Nr. 7. erschienenen Artikel. — *Számozatlan.* 2—3.

Fehér Géza: Bulgarisch—ungarische Beziehungen in den V—XI. Jahrhunderten. — *Kel. Szle.* 20—22. 2. 5—190.

Fehér Géza: A bolgár-török műveltség emlékei és magyar őstörténeti vonatkozásaik. K. — Les monuments de la culture protobulgare et leurs relations hongroises. B. — *Arch. Hung.* VII. 3—173.

Fettich Nándor: A levediai magyarság a régészet megvilágításában. K. — (Das Ungarentum in Levedien archäologisch erleuchtet. B.) — *Száz.* 33. 250—276., 369—399.

Fettich Nándor: A honfoglaló magyarság fémművészete. K. — Die Metallkunst der landnehmenden Ungarn. B. — *Arch. Hung.* XXI. I. 1—303. II. I—CXXXVII.

Fettich Nándor: Népvándorláskori gyűjtemény. K. — (Die Sammlung der völkerwanderungszeitlichen Denkmäler. B.) — *Vezető.* 38. 131—170.

Gádl László: Műkedvelők a magyar őstörténeti kutatásban. — (Dilettanten in der Forschung der ung. Vorgeschichte.) — *Magy. Szle.* 31. 262—272.

(*Gaiszt Béla*): A doroszlai honfoglaláskori sírlelet. — (Ein Grabfund aus der Landnahmezeit in Doroszló.) — *Bács.* 14. 29–30.

Gohl Ödön: A kenézlői honfoglaláskori lelet éremmellékletei. — Die Münzbeilagen der Grabfunde von Kenézlő. — Monnaies médiévales trouvées en cimetiére hongrois du X. siècle à Kenézlő. — *Num. Közl.* 14. 144–145. — 148.

Gombocz Zoltán: Életföldrajz és a magyar őshaza. — (Lebensgeographie und die ungarische Urheimat.) — *Ttk.* 25. 369–374.

Gubitz Kálmán: Zombori honfoglaláskori lovas sírlelet. — (Der Reitergrabfund in Zombor.) — *Bács.* 12. 27–28.

Gyárfás István: Óskori maradványok a Duna-Tisza-közén. — (Urzeitliche Überreste zwischen der Donau und Theiss.) — *Száz.* 69. 305–310.

Hampel József: Óskori emlékek a békésmegyei múzeumban. — (Urzeitliche Denkmäler in dem Museum des Kom. Békés.) — *Gyula.* 78–79. 37–48.

Hampel József: A népvándorláskor ornamentikája hazánkban. — (Die Ornamentik der Völkerwanderungszeit in Ungarn.) — *Ért.* 93. 649–658.

Hampel József: A régibb középkor emlékei Magyarországon. — (Die Denkmäler des älteren Mittelalters in Ungarn.) — *Ért.* 94. 535–536.

Hampel József: A magyar honfoglalás hazai emlékei. — (Die Denkmäler der Landnahmezeit.) — *Ért.* 96. 134–136.

Hampel József: A honfoglaláskor hazai emlékei. K. — (Die Denkmäler der Landnahmezeit in Ungarn. B.) — *Pauler-Szilágyi*: A magyar honfoglalás kútfoi. *Hampel I.* 1900. 509–826.

Hampel József: Újabb tanulmányok a honfoglalási kor emlékeiről. K. — (Neuere Studien über die Denkmäler der Landnahmezeit. B.) — *Hampel III.* 1907. 274 l., 116. tábla.

Hampel József: A régi hazai ornamentikáról. — (Die alte ungarische Ornamentik.) — *Iparműv.* 99. 98–105.

Hampel József: Még egyszer a régi hazai ornamentikáról. — (Noch einmal von unserer alten Ornamentik.) — *Iparműv.* 99. 217–218.

Hampel József: Honfoglaláskori emlékeink. — (Unsere Denkmäler aus der Landnahmezeit.) — *M. N. M. Jel.* 907. 209–212.

Hankó Béla: A magyar ló eredete. K. — Origine du cheval hongrois. B. — *Debr. Szle.* 35. 53–76.

Harsányi Pál: A kenézlői lelet olasz érmei. K. — (Die italienischen Münze des Fundes von Kenézlő. B.) — *Zempl.* 17. 13–17.

Herrmann Antal: Két német tudós ezredévi kiállításunkról. I. Virchow Rudolf előadása a berlini anthropológiai társaságnak 1896. október 17-ikén tartott ülésén. — Zwei deutsche Gelehrten über die Milleniumsausstellung. — Siehe: Verhandlungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Vorgeschichte, 1896. Heft Oktober.) — *Ttk.* 98. 68–71.

Hóman Bálint: A magyarok honfoglalása és elhelyezkedése. — (Die Landnahme der Ungarn und ihre Niederlassung.) — *Nyelvtud. K.* 1. 7. — 1923. 50.

Horger Antal: Mészáros Gyula, Magna Hungaria. — (A baskir–magyar kérdés.) — (Magna Hungaria.) — *Magy. Nyelv.* 11. 39–41.

Horváth Géza: A honfoglaló magyarok természetrajzi ismeretei. — Naturkundlichen Kenntnisse der landnähmenden Ungarn.) — *Motv.* 96. 41–51.

Hunfalvy Pál: Észrevételek a Vámbéry-féle honfoglaló magyarok jellemzésére. — (Bemerkungen zu der Charakterisierung der landnehmenden Ungarn bei Vámbéry.) — *B. Sz.* 86. 47. 52—70.

Huszká József: A régi hazai ornamentika. — (Die alte ungarische Ornamentik.) — *Iparműv.* 99. 149—157.

Huszká József: Honfoglaló őseink ornamentikája. K. — (Die Ornamentik der landnehmenden Ungarn. B.) — *M. Mérn. és Ép. Egyt. Közl.* 10. 77—100.

Huszká József: A magyar ornamentika hún eredete. K. — (Die hunnische Herkunft der ungarischen Ornamentik. B.) — *M. Mérn. és Ép. Egyt. Közl.* 12. 381—395.

Jankovich Miklós: Egy magyar hősnek, — hihetőleg Bene vitéznek, — ki még a tizedik század elején Solt fejedelemmel I. Berengár császárnak diadalmas védelmében Olaszországban jelen volt, újdonna felfedezett tetemeiről s öltözetének ékességeiről. K. — (Ein Grab aus der Landnahmezeit. B.) — *Évk.* 832—834. 281—296.

Jósa András: A karázi sírmező. — (Das Gräberfeld von Karász.) — *Nyírvidek.* 91. X. 2.

Jósa András: A bezdédi lelet. — (Der Fund von Bezdéd.) — *Nyírvidek.* 96.

Jósa András: Szabolcs vezér sánca. — (Die Schanze des Fürsten Szabolcs.) — *Nyírvidek.* 97. IV. 23.

Jósa András: Honfoglaló vezér sírja Szabolcsban. — (Das Grab eines landnehmenden Fürsten.) — *Nyírvidek.* 98. X. 2., 9., XI. 20., 27., XII. 1.

Jósa András: Beregh, Zemplén- és Szabolcs-vármegyék jelentősége a honfoglalásban. — (Die Bedeutung der Komitate Beregh, Zemplén und Szabolcs in der Landnahmezeit.) — *Zempl.* 901. 129—131., 161—164.

Jósa András: Beregh, Zemplén és Szabolcs vármegyéknek jelentősége a honfoglalásban. — (Die Bedeutung der Komitate Beregh, Zemplén und Szabolcs in der Landnahme.) — *Nyírvidek.* 901. III. 19.

Jósa András: Kilátás honfoglalási leletre. — (Ein Fund aus der Landnahmezeit.) — *Nyírvidek.* 903. XI. 5.

Jósa András: Tapogatás honfoglaláskori nyomok után Gégényben. — (Spuren der Funde der Landnahmezeit in Gégény.) — *Nyírvidek.* 903. XI. 27.

Jósa András: Honfoglaláskori temető a nagyhalászi határban. — (Ein Gräberfeld bei Nagyhalászi aus der Landnahmezeit.) — *Nyírvidek.* 908. IV. 7.

Jósa András: Honfoglaláskori temető Micskepusztán. — (Ein Gräberfeld aus der Landnahmezeit in Micskepuszta.) — *Nyírvidek.* 912. V. 7.

Jósa András: Honfoglaláskori temető Micskepusztán. K. — (Gräberfeld aus der Landnahmezeit in Micskepuszta. B.) — *M. K. Ért.* 14. 201—206.

Jósa András: Honfoglaláskori emlékek Szabolcsban. K. — (Denkmäler der Landnahmezeit im Kom. Szabolcs. B.) — *Zempl.* 16. 185—196., 273—300., 17. 1—14.

K. T.: Honfoglaláskori magyar koponyák. — (Schädel aus der Landnahmezeit.) — *Ttk. pót.* 926. 50—51.

Kada Elek: Városunk őstörténetéből. — (Die Urgeschichte von Kecskemét.) — *Kecsk. Évk.* 905—12. 93—118.

Karácsony Mihály: Árpád emléke. — (Das Gedechniss Árpáds.) — *Száz.* 68. 202., 262.

Karácsonyi János: A bihari honfoglaláskori lovas-sírokról. K. — (Die Reitergräber aus der Landnahmezeit in Bihar. B.) — *Bihar.* 903—9. 2—13.

Kárász Leó: A dettai ékszerek. K. — (Der Schmuck von Detta. B.) — *Tr. Ért.* 96. 87—95.

Kiss Lajos: Honfoglaláskori leletek a Jósa-múzeumban. K. — Funde aus der Landnahmezeit im Jósa-Museum. B. — *Dolg.* 33—34. 215—219. — 220.

Kiss Lajos: Honfoglaláskori sírok Tiszabercelen. K. — Gräber aus der Landnahmezeit in Tiszabercel. B. — *Dolg.* 37. 240—245. — 245—246.

Kiss Lajos: A Beszterec-gyalaptanyai honfoglaláskori sírlelet. K. — Ein Grabfund aus der Landnahmezeit in Beszterec. B. — *Dolg.* 38. 201—204. — 204—205.

Kiss Lajos: A geszterédi honfoglaláskori sírlelet. K. — Der altungarische Grabfund von Geszteréd. B. — *Arch. Hung.* XXIV. 9—17. — 18—26.

Krecsmárik Endre: Jellegzetes koponyák a Szeged városi múzeumban. K. — Charakteristische Schädel im Szegeder Museum. B. — *Dolg.* 26. 176—182. — 182—184.

Lakner Ambró és X. Y.: A csornai leletekről. K. — (Die Funde von Csorna. B.) — *Sopron Évk.* 91. 14—27.

Lehóczky Tivadar: Előadása a szolyvai lovas sírokról. — Reitergräber in Szolyva.) — *Szász.* 70. 480—81.

Lehóczky Tivadar: Adat az ősmagyar fűszerelésről. — (Angaben zur altungarischen Rüstung.) — *Száz.* 77. 274—276.

Lichtneckert József: Demkóhegyi ősmagyar temető. — (Gräberfeld aus der Landnahmezeit in Demkóhegy.) — *Szfv. Évk.* 93. 296—304.

Magyar Kázmér: Mióta lovas nép a magyar? cikkhez. — (Zu dem Artikel: Seit wann sind die Ungarn ein Reitervolk?) — *NNy.* 30. 126—127.

Marosi Arnold: A székesfehérvári honfoglaláskori kardok. K. — (Die Schwerter aus der Landnahmezeit in Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Szle.* 31. 92—94.

M(arosi) A(rnold): A székesfehérvári honfoglaláskori koponyák kora és típusai. — (Das Alter und die Typen der landnahmezeitlichen Schädel zu Székesfehérvár.) — *Szfv. Szle.* 35. 88—89.

Marosi Arnold: Adatok Fejér megye honfoglaláskori archaeológiájához. — (Beiträge zur Archäologie der Landnahmezeit des Kom. Fejér.) — *Szfv. Szle.* 36. 43—48.

Marosi Arnold: Székesfehérvár a honfoglalás és Szent István korában. — (Székesfehérvár in der Landnahmezeit und in der Zeit Stephans des Heiligen.) — *Szfv. Szle.* 38. 5—16.

Marosi Arnold: Levediai vonatkozások a székesfehérvári múzeum anyagában és a rádiótelevízió kard. K. — (Lebedische Beziehungen in dem Material des Museums zu Székesfehérvár und das Schwert der Radiotelev.) — *Szfv. Szle.* 38. 49—55.

Márton Lajos: Jelentése tószegi ásatásáról és kisebb kiküldetéséről. K. — (Die Ausgrabungen in Tószeg und andere Studienreise. B.) — *M. N. M. Jel.* 11. 158.

Melich János: Adatok hazánk honfoglaláskori s X–XII. századi helyneveinek értelmezéséhez. — (Angaben zur Erklärung der Ortsnamen der Landnahmezeit und in den X–XII. Jahrhunderten.) — *Magy. Nyelv.* 906. 49–58., 97–106.

Melich János: Magna Hungaria. — *Magy. Nyelv.* 10. 48.

Melich János: A honfoglaláskori Magyarország. — (Ungarn in der Landnahmezeit.) — *Nyelvtud. K.* 1., 6. 1925. 434.

Mészáros Gyula: Magna Hungaria. — *Ethn.* 11. 277–285.

Mészöly Gedeon: Mióta lovas nép a magyar? — (Seit wann sind die Ungarn ein Reitervolk?) — *NNy.* 29. 205–214. — *Alf. IV.* Szo. 2.

Mészöly Gedeon: A magyarság lovas nép voltának történetéhez. — (Zur Geschichte der Frage des ungarischen Reitervolkes.) — *Szegedi Füz.* I. 34. 104. — 112.

Moór Elemér: A magyar nép eredete. — (Ursprung des ungarischen Volkes.) — *NNy.* 32. 6–24., 52–66., 115–128., 161–178., 33. 9–31.

Moór Elemér: Fehér Géza: A bolgár–törökök kapcsolatai a magyarsággal és a legújabb magyar őstörténetkutatás. (*Száz*). — (Die Beziehungen der Bulgar–Türken mit dem Ungartum und die neueste ungarische Urgeschichtsforschung.) — *NNy.* 36. 25–26.

Moór Elemér: Gróf Zichy István: Az eurázsiai lovas-nomád műveltség kérdéséhez. — Zur Frage der Nomaden-Reiterkultur von Eurasion. — *Szegedi Füz.* III. 37. 242–244. — 249.

Móra Ferenc: Lovassírok Kunágótán. K. — Reitergräber aus der Landnahmezeit in Kunágota. B. — *Dolg.* 26. 123–134. — 134–135. — *Csanád K.* 5. 14.

Munkácsi Bernát: A magyar nyelv eredete. — (Die Entstehung der ungarischen Sprache.) — *M. Nyö.* 82. 498–511., 550–563. — 83. 109–113.

Munkácsi Bernát: A régi magyar lovas temetkezés keleti változatai. — (Die orientalischen Variationen des altungarischen Reiter-Begräbnisses.) — *Ethn.* 96. 297–323.

Munkácsi Bernát: Die Urheimat der Ungarn. — *Kel. Szle.* 905. 185–222.

Munkácsi Bernát: A magyar lovasélet ősisége. — Noch einiges über den Anfang des Reiterlebens bei den Magyaren der Vorzeit. — *Ethn.* 31. 12–19. — 19–20.

Munkácsi Bernát: Még néhány szó a magyar lovasélet ősiségéhez. — (Noch einiges über den Anfang des Reiterlebens bei den Magyaren der Vorzeit.) — *Ethn.* 31. 33–34.

Nagy Géza: A székesfehérvári magyar pogánykori leletek. K. — (Funde aus der Landnahmezeit in Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Évk.* 93. 270–282.

Nagy Géza: A honfoglalás története (Borovszky Samu). — (Die Geschichte der Landnahme.) — *Ethn.* 94. 199–208.

Nagy Géza: A honfoglalók. K. — (Die Landnehmender. B.) — *Ethn.* 907. 257–268., 321–339.

Nagy Géza: Nagy Magyarország. — Hungaria Magna. — *Ethn.* 11. 10–23., 80–88., 148–157.

Nagy Géza: Még egyszer a baskir-magyar kérdésről. — (Die Baskirisch-magyarische Frage.) — *Ethn.* 11. 342–352.

Nagy Géza: A honfoglalók Zemplénben. — (Die landnehmenden Ungarn in dem Kom. Zemplén.) — *Ethn.* 12. 213—222.

Németh Gyula: Régi török jövevényszavaink és a turfáni emlékek. — (Unsere türkische Lehnwörter und die Denkmäler von Turfán.) — *Kőrösi Csoma*, 21—25. 71—76.

Nyáry Albert br.: A magyarok temetkezése. — (Das Begräbniss der Ungarn.) — *Uránia*, 902. 197—203.

Nyáry Albert br.: Születési ünnepek a magyaroknál. — (Geburtsfestlichkeiten der Ungarn.) — *Uránia*, 903. 68—73.

Nyáry Jenő br.: Előadása Pilinyről. — (Ein Vortrag über Piliny.) — *Száz.* 72. 50.

Nyáry Jenő br.: A pilini Leshegyen talált csontvázokról. — (Die in Pilin-Leshegy gefundenen Skelette.) — *A. K.* IX. I. 16—24.

Ortvay Tivadar: Temes vármegye és Temesvár város története a legrégibb időktől a jelenkorig. Régibb középkor. A római hódítástól a magyar királyság megalapításáig. — (Geschichte des Kom. Temes und der Stadt Temesvár. II. Das ältere Mittelalter. Von der römischen Eroberung bis zur Entstehung des ungarischen Königthums.) — *Ortvay*, 1914.

Pais Dezső: A magyarság őstörténete és műveltsége a honfoglalásig. — (Die Urgeschichte und die Kultur der Ungarn bis zur Landnahme.) — *Napk.* 23. 572—576.

Paur Iván: Lovagok temetője Csorna-Csatáron. K. — (Das Gräberfeld von Csorna-Csatár. B.) — *Sopron Évk.* 86. 41—47.

Podhradczky József: Észrevételei a scythák temetkezési szokásairól. — (Bemerkungen über die Bestattungsgebräuche der Scythen.) — *Ért.* 53. 200.

Pósta Béla: Sziráki ásatások (Nógrád m.). K. — (Ausgrabungen in Szirák, Kom. Nógrád. B.) — *A. K.* XIX. 55—86.

Pulszky Ferenc: Az ősmagyar leletekről. — (Altungarische Funde.) — *Száz.* 78. 680—689.

Pulszky Ferenc: Néhány magyarországi és ősmagyar leletről. — (Einige Funde aus der Landnahmezeit.) — *Évk.* 78—82. 57—66.

Pulszky Ferenc: A magyar pogánykori sírok. — (Die Gräber der Landnahmezeit.) — *Ért.* 91. 153—155. — *Ért. Tört.* 14. X. 1—21.

Pulszky Ferenc: A magyarországi avar leletekről — (Die ungarländischen Avarenfunde.) — *Ért. Tört.* 3. VII. 1—12.

Rapaics Raymund: Az ősmagyarság búzái. — (Die Weizenarten der Alt-Ungarn.) — *Kőrösi Csoma*, 26—32. 448—452.

Rásonyi Nagy László: „A honfoglaló magyarság kialakulása”-hoz. — (Zum Ursprung der landnehmenden Ungarn.) — *Magy. Nyelv.* 31. 314—316.

Rásonyi Nagy László: A honfoglaló magyarsággal kapcsolatos tulajdonnevekhez. — (Die Eigennamen in Bezug auf die landnehmenden Ungarn.) — *Magy. Nyelv.* 32. 100—105.

Réthy Pál: Mikor szállották meg a magyarok Bodrogtózt? — (Wann haben die Ungarn Bodrogtöz erobert?) — *Zempl.* 99. 320—321.

Roediger L.: Ásatásainkról. — (Unsere Ausgrabungen.) — *Bács.* 903. 143—149.

(*Rómer Flóris*): Geszterédi kunhalomban talált régiségek. — (Die Altertümer in Geszteréd.) — *Száz.* 69. 53.

Sebestyén Gyula: A pogány magyarok lóhúsevése. — (Das Pferdefleischessen der heidnischen Ungarn.) — *Ethn.* 993. 394—396.

Sebestyén Károly: Milyen házban laktak a honfoglaló magyarok? — (Wie wohnten die landnehmenden Ungarn.) — *Napk.* 26. 691—696.

Sebestyén Károly: Rejtélyes csontok népvándorláskori sírokban. K. — Kätselfhafte Beinplatten in Gräbern der Völkerwanderungszeit. — *Dolg.* 39. 178—204. — 205—220.

Sebestyén Károly: „A Sagittis Hungarorum“... A magyarok íjja és nyila. K. — Bogen und Pfeil der alten Ungarn. B. — *Dolg.* 32. 167—226. — 227—255. — *Szeged.* 33. V. 3—62. — 63—91.

Sebestyén Károly: Milyen kenyeret ettek a honfoglaló magyarok? — Das Brot der Ungarn zur Landnahmezeit. — *Szegedi Füv.* 34. 158—169. — 190—192.

Sebestyén Károly: Az ősmagyarok lóversenyei. — Pferderennen der alten Ungarn. — *Szegedi Füv.* 35. 259—263. — 317—318.

Simonyi Dezső: Árpád sírjának problémája. — (Das Problem des Grabes Árpáds.) — *Prot. Szle.* 37. 167—172.

Simonyi Zsigmond: Nyíl és nyír. — (Vom Pfeile.) — *M. Nyö.* 35. 393—401.

Solymosi Sándor: A honfoglaláselőtti magyarság ethnikumához. — (Zur Ethnik der Ungarn vor der Landnahmezeit.) — *M. Nyö.* 30. 143—147.

Solymossy Sándor: A magyar ősvallás. — (Ungarische Urglaube.) — *Magy. Szle.* 32. 105—114.

(*Sőregi János*): Honfoglaláskori sírlelet Konyáron. — (Grabfund in Konyár aus der Landnahmezeit.) — *Debr.* 36. 72.

Szabó Kálmán: Magyarság, IX—XVIII. század. K. — Ungarenvolk. IX—XVIII. Jahrhundert. B. — *Keesk.* 31—38.

Szendrey Ákos: Az ősmagyar temetkezés. — Altungarische Grablegungssitten. — *Ethn.* 28. 12—26. — 64.

Szendrey János: A bodrog-vécsi honfoglaláskori lelet. K. — (Der Fund in Bodrogvécs aus der Landnahmezeit. B.) — *Zempl.* 98. 101—106.

Szeremlei Császár Loránd: A magyarság eredete, nyelve és honfoglaláskori műveltsége. — (Die Herkunft, die Sprache und die Kultur der landnehmenden Ungarn.) — *Magy. Szle.* 908. 147—157.

Szily Kálmán: A honfoglaló magyarok természetrajzi ismereteiről. — (Die naturwissenschaftlichen Kenntnisse der landnehmenden Ungarn.) — *Tlk.* 96. 570—572.

Tagányi Károly: A honfoglalás és Erdély. — (Die Landnahme und Transylvanien.) — *Ethn.* 90. 213—223.

Thaly Kálmán: Az ősmagyar ruházatról és fegyverzetéről. — (Über die Bekleidung und Waffen der Altungarn.) — *Hadt. Közl.* 91. 130—131.

Török János: Új elmélet a magyarság kialakulásáról. — (Eine neue Theorie über der Ursprung der Ungarn.) — *Kőrösi Csoma* 21—25. 181—182.

Volf György: A honfoglaló magyarok műveltsége. — (Die Kultur der landnehmenden Ungarn.) *M. Ny.* 26. 409—413.

Vámbéry Armin: Östörténet és nemzeti hiúság. — (Urgeschichte und nationale Eitelkeit.) — *B. Sz.* 87. 49., 70—91.

Vámbéry Armin: Még egy szó a „magyarság keletkezéséről”. — Noch ein Wort von der Entstehung des Ungartums.) — *B. Sz.* 96. 86., 285—294.

X. Y. és Lakner Ambró: A csornai leletekről. K. — (Die Funde von Csorna. B.) — *Sopron Évk.* 91. 14—27.

Zakharov A. és Arendt V.: Studia Levedica. Régészeti adatok a magyarság IX. századi történetéhez. K. — Studia Levedica. Archaeologischer Beitrag zur Geschichte der Altungarn im IX. Jh. — *Arch. Hung.* XVI. 5—80.

Zichy István gr.: A honfoglaláskori tegez és keleti kapcsolatai. — Der Pfeilköcher der ungarischen Landnahmezeit und dessen Zusammenhang mit dem Orient. — *Turán.* 17. 152—165. — 165—166.

Zichy István gr.: Mióta lovas nép a magyar? — (Seit wann sind die Ungarn ein Reitervolk?) — *Magy. Nyelv.* 31. 12—19.

Zichy István gr.: A magyarság kialakulásának kérdéséhez. — (Zur Frage der Entstehung des Ungartums.) — *Ethn.* 31. 143—146.

Zichy István gr.: A magyar őstörténet és a nyelvtudomány. — (Die Urgeschichte der Ungarn und die Sprachwissenschaft.) — *Ert.* 22. 36—38.

Zichy István gr.: A magyarság őstörténete és műveltsége a honfoglalásig. — (Die Urgeschichte und Kultur der Ungarn bis zur Landnahmezeit.) — *A Magyar Nyelvtudomány Kézikönyve.* I. 5. 82 l.

Zichy István gr.: Magyar őstörténet. — (Ungarische Urgeschichte.) — *Kincst.* 5. 76 l.

Zlinszky Aladár: A magyar-hún mondák kérdésének mai állása. — (Die heutige Stellung der Frage der hunnisch-ungarischen Sagen.) — *Napk.* 26. 379—380.

Zoltai Lajos: Jelentés a Debreczeni Városi Múzeum 1906. évi régészeti ásatásairól. K. — (Archaeologische Ausgrabungen des Museums von Debrecen im Jahre 1906. B.) — *M. K. Ért.* 907. 24—42.

Zoltai Lajos: Jelentések múzeumunk 1909. évi ásatásairól. I. Ásatások a Hortobágyon. K. — (Ausgrabungen auf den Hortobágy. B.) — *Debr.* 909. 29—34.

Zoltai Lajos: Jelentések halmok megásatásáról. VI. A sárrétudvari Balázshalom. — (Balázshügel bei Sárrétudvari.) — *Debr.* 10. 43—48.

(*Zoltai Lajos—Sőregi János*): Ásatások. — A hajdúböszörményi vidi pusztán. — Ausgrabungen in Hajdúböszörmény. — *Debr.* 26. 16—19. — 29—30.

— *én. (gróf Teleki Pál)*: A régi hazai ornamentikáról. — (Die alte ungarische Ornamentik.) — *Ethn.* 99. 321—323.

— —: Galgóczi lovas sír. — (Das Reitergrab zu Galgóc.) — *Száz.* 65. 207.

— —: Karczag(on) Rómer ősmagyar leleteket talált. — (Funde aus der Landnahmezeit in Karcag.) — *Száz.* 79. 627.

— —: Ősmagyar temető. Bodrogvécs. — (Altungarischer Grabfund in Bodrogvécs.) — *Zempl.* 98. 34—35.

— —: Árpád-kori sírok, régiségek. — (Funde aus der Árpádenzeit.) — *Zempl.* 99. 30.

— —: Sírok a honfoglalás idejéből. Abaúj-Szina. — (Gräber aus der Landnahmezeit in Abaúj-Szina.) — *Zempl.* 900. 95.

— —: Árpádkori sírleletek Zemplénavarmegyében. — (Árpádzeitliche Grabfunde in den Kom. Zemplén.) — *Zempl.* 900. 124.

— —: Ósmagyar sírok a Bodroghözön. Terebes. — (Altungarische Gräber in Bodroghözön, bei Terebes.) — *Zempl.* 901. 30.

— —: A székesfehérvári honfoglaláskori temető. — (Gräberfeld aus der Landnahmezeit in Székesfehérvár.) — *Közműv.* 24. 338—339.

— —: Régészeti ásatások. — (Archäologische Ausgrabungen.) — *Közműv.* 24. 443.

— —: A székesfehérvári rádió-telepi ásatás. — (Die Ausgrabungen in Székesfehérvár-Rádió telep.) — *Közműv.* 24. 457—458.

— —: Fejérmegye az Arch. Értesítőben. — (Kom. Fejér in dem Arch. Anzeiger.) — *Szfv. Szle.* 32. 50—51.

— —: Lócsontváz leleteink. — (Unsere Pferdenskelettfunde.) — *Szfv. Szle.* 35. 47.

— —: Ósmagyar temető Igaron. — (Ein Gräberfeld aus der Landnahmezeit in Igar.) — *Szfv. Szle.* 35. 87—88.

— —: A múzeum a népvándorlási kiállításon. — (Das Museum in der Ausstellung der völkerwanderungszeitlichen Altertümer.) — *Szfv. Szle.* 35. 91—92.

— —: A Bank-utcai sír állatesontjai. — (Die Tierknochen des Grabes in Bank-Gasse.) — *Szfv. Szle.* 35. 89.

— —: Óskori leletek Százhalombattáról. — (Urzeltliche Funde von Százhalombatta.) — *Szfv. Szle.* 37. 68.

— —: A szabadbattyáni honfoglaláskori sírok érmei. — (Die Münzen der landnahmezeitlichen Gräber in Szabadbattyán.) — *Szfv. Szle.* 38. 91.

Árpád-kor. — Árpáden-Zeit.

Balás Adám: Jelentése Békésvármegyében tett régészeti tanulmányútról. — (Archaeologische Studienreise in dem Kom. Békés.) — *Csaba.* 99—901. 111—114.

Balás Adám: A „Békéscsaba-i Múzeum-Egyesület“ igazgatójának jelentése a Békésvármegye különböző helyein 1901. évi augusztus és szeptember hónapokban végzett régészeti ásatások lefolyásáról és eredményéről. — (Ausgrabungen in dem Kom. Békés.) — *Csaba.* 901—2. 45—48.

Bologh Albin: Mindennapi élet Szent István korában. K. — (Das alltägliche Leben im Zeitalter des hl. Stephans. B.) — *Szent István Eml.* 3. 559—594.

Banner Benedek: Középkori gölöncsér-kemence Békéscsabán. K. — (Mittelalterlicher Töpferofen in Békéscsaba. B.) — *Népr. Ért.* 33. 69—73. — *Csaba.* 33. III. 1—7.

Banner Benedek: XII. századbeli magyar lelet Békéscsabán. — Ein ungarischer Fund aus dem XII. Jahrhundert in Békéscsaba. — *Dolg.* 33—34. 297. — 297—298.

Banner János: Jelentés a Magyarsanád—bökényi próbaásatásokról. K.

— Les fouilles de Magyarcsanak és Bökény. B. — *Dolg.* 26. 72—113. — 113—122. — *Csanád K.* 4. 44 l.

Banner János: Nagykamarási leletek. K. — Die Funde von Nagykamarás. B. — *Dolg.* 26. 136—142. — 143.

Banner János: Az őszentiváni ásatások. K. — Grabungen bei Őszentiván. B. — *Dolg.* 28. 148—237. — 238—243. — *Alf. II. Szó. 1.*

Banner János: A bánkúti lovassír. K. — Das Reitergrab von Bánkut. B. — *Acta g. h. I.* 14—26. — 27—32. — *Dolg.* 31. 187—199. — 199—204.

Banner János: Ásatás a hódmezővásárhelyi Kotacparton. K. — Ausgrabung am Kotacpart bei Hódmezővásárhely. B. — *Dolg.* 33—34. 54—73. — 74—84.

Banner János: Ásatások a hódmezővásárhelyi határ batidai és gorzsaai részében. K. — Ausgrabungen in den Grenzteilen Batida und Gorzsa von Hódmezővásárhely. B. — *Dolg.* 33—34. 251—270. — 271.

Banner János: Ásatás a hódmezővásárhelyi Kotacparton. K. — Ausgrabungen zu Kotacpart bei Hódmezővásárhely. B. — *Dolg.* 35. 97—120. — 121—125.

Banner János: A hódmezővásárhelyi múzeum ásatásai 1935-ben. K. — Die Ausgrabungen des Museums von Hódmezővásárhely im Jahre 1935. B. — *Dolg.* 37. 50—69. — 70—77.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum ásatásai 1937-ben. K. — Die Ausgrabungen des Städtischen Museums von Hódmezővásárhely im Jahre 1937. B. — *Dolg.* 38. 191—198. — 198—200.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának első öt éve. K. — (Die ersten 5 Jahre der Archäologischen Abteilung des Städtischen Museums in Hódmezővásárhely. B.) — *Hmv.* — *Csongrád. K.* 7.

Bartucz Lajos: A székesfehérvári bazilika csontvázainak embertani jelentősége. — (Die anthropologische Bedeutung der Knochen der Basilika zu Székesfehérvár.) — *Szfv. Szle.* 35. 24—29.

Bartucz Lajos, Joachim József, Kiss Dezső és Marosi Arnold: A székesfehérvári bazilika feltárása. K. — (Die Ausgrabung der Basilika zu Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Szle.* 37. 2—18.

Bálint Alajos: A szakálhádi Árpád-kori temető. K. — Gräberfeld aus der Árpádenzeit in Szakálhát. B. — *Dolg.* 36. 205—216. — 217—221.

Bálint Alajos: A Makó—mezőköpáncsi középkori temető sírleletei. K. — Die Grabfunde des mittelalterlichen Gräberfeldes von Makó—Mezőköpáncs. B. — *Dolg.* 36. 222—239. — 240—241. — *Csanád K.* 32. 20 l.

Bálint Alajos: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. VI—XI. rész. K. — (Die arch. Sammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. Teil VI—XI. B.) — *Dolg.* 37. 181—194.

Bálint Alajos: A kaszaperi középkori templom és temető. Függelékkel. K. — Gräberfeld und die Kirche von Kaszaper aus dem Mittelalter. — *Dolg.* 38. 139—183. — 184—190. — *Csanád K.* 34. 1—48. — 48—54.

Bárányné Oberschall Magda: Konstantinos Monomachos császár koronája. K. — The crown of the Emperor Constantine Monomachos. B. — *Arch. Hung.* XXII. 5—48. — 49—96.

Bella Lajos: Az 1891. évi kutatások. — (Die Forschungen im Jahre 1891.) — *Sopron Évk.* 91. 59—74.

Beila Lajos: Titkári jelentés. — (Bericht des Sekretärs.) — *Sopron Jel.* 93. 3—20.

Bercsényi Dezső: Középkori köemlékeink védelme. K. — (Der Schutz unserer mittelalterlichen Steindenkmäler. B.) — *Magy. Műv.* 37. 324—328.

Berkeszi István: Temesvármegyei egyéb leletek. — (Verschiedene Funde in dem Kom. Temes.) — *Tv. Ért.* 906. 66—73.

Berkeszi István: Knézi leletek. — (Die Funde von Knéz.) — *Tv. Ért.* 907. 50—54.

Brenner Ferenc: Árpád-kori temető Esztergomban. — (Gräberfeld aus der Árpáden-Zeit in Esztergom.) — *Eszterg. Évk.* 96. 80—82.

Csallány Gábor: Hálósúlyok a szentesi múzeumban. K. — (Netzbeschwerer in dem Museum zu Szentés. B.) — *Népr. Ért.* 907. 44—49.

Csallány Gábor: Avarkori és IX—XIII. századi magyar leletek a szentesi múzeumban. K. — Avarische und aus den IX—XIII. Jahrhunderten stammende ungarische Funde im Museum zu Szentés. B. — *Dolg.* 33—34. 221—241. — 242—250. — *Csongrád K.* 9.

Csalogovits József: Tolna vármegye múzeumának második ásatása a török hódoltság alatt elpusztult Ete község helyén. K. — Ausgrabungen des Museums des Kom. Tolna an der Stelle des in der Türkenzeit verwüsteten Dorfes. — *Népr. Ért.* 937. 321—332. — 332—333.

Csalogovits József: A hazajáró lelkek elleni védekezésnek egy különös módja az avaroknál és a koraárpádkori magyaroknál. K. — (Eine besondere Verteidigungsmethode gegen die heimkehrenden Seelen bei den Avaren und den Ungarn der Früh-Árpádenzeit.) — *Népr. Ért.* 97. 447—448.

Csányi Károly: Székesfehérvár iparművészeti emlékei. K. — (Die Denkmäler des Kunstgewerbes in Székesfehérvár. B.) — *Magy. Műv.* 30. 479—494.

Csemegi József: Antik díszítő elemek továbbélése román építészeti ornamentikánkban. — (Antike ornamentale Elemente in unserer romanischen Baukunst. B.) — *Magy. Műv.* 36. 373—379.

ifj. Csemegi József: Az árpádkori kőfaragóművészet első emlékei. K. — (Die ersten Denkmäler der Steinhauerkunst der Árpáden-Zeit.) B. — *M. Mérn. és Ép. Egy. Közl.* 37. 134.

Cséplő Péter: Néhány érdekesebb leletünk Bihar vármegyének történet előtti idejéből. K. — (Interessante prähistorische Funde in dem Kom. Bihar. B.) — *Bihar.* 96—97. 31—56.

Czirák Gyula: Város a faluban. (A bogojevai ásatásokról.) — (Die Ausgrabungen in Bogojeva.) — *Bács.* 99. 79—82.

Czirák Gyula: Gombos, azelőtt Bogojeva régi emlékei. K. — (Die Denkmäler von Gombos (Bogojeva.) B.) — *Bács.* 961. 99—182.

Dókus Gyula: Árpádkori sírleletek Zemplén vármegyében. K. — (Gräberfunde aus der Árpáden-Zeit in dem Kom. Zemplén. B.) — *Zempl.* 900. 225—229., 257—259., 289—293., 321—323.

D(ormuth) Á(rpád): A baracska oltárkö és Pusztatemplom. — (Der Altarstein und die Wüstenkirche von Baracska.) — *Szfv. Szle.* 26. 53.

Dömötör László: Jelentése a m. pécskai őstelepen az 1901. év nyarán végzett ásatásról. — (Bericht über die Ausgrabungen zu Pécska im Jahre 1901.) — *Arad.* 901. 8—10.

Dudás Andor: Középkori épületrom Zentán. — (Eine mittelalterliche Gebäude-Ruine in Zenta.) — *Bács*. 11. 118—119.

D(udás) G(yula): Régi romok jegyzéke. — (Verzeichnis der Ruinen.) — *Bács*. 97. 123—128.

Ecsedi István: Eltűnt pusztafaluk Debrecen határában. — (Die verwüsteten Dörfer bei Debrecen.) — *F. é. F.* 24. 65—74.

Edvi Illés Aladár: Árpád sírja és a deutschaltenburgi ásatások. — (Das Grab Árpáds und die Ausgrabungen in Deutschaltenburg.) — *M. Mém. Ép. Közl.* 14. 372.

Éber László: Aquamanile a fővárosi múzeumban. — (Eine Aquamanile im Museum der Hauptstadt.) — *Bp. Rég. VII.* 85—97.

Érdűhelyi Menyhért: A titeli ásatások. — (Die Ausgrabungen in Titel.) — *Bács*. 903. 140—142.

Fettich Nándor: A prágai Szent István-kard régészeti megvilágításban. K. — (Das Schwert des hl. Stephans zu Prag, in archaeologischer Beleuchtung. B.) — *Szent István Eml.* 3. 475—516.

Foerk Ernő: Újabb leletek a Viktoria telkén. K. — (Neuere Funde auf dem Grundbesitz Viktoria. B.) — *Bp. Rég. X.* 74—80.

Frey Imre: Bács-Bodrog megye érmészeti emlékei. — (Münzfunde in dem Kom. Bácsbodrog.) — *Bács*. 907. 59—76.

Frey Imre: Régészeti tarlózások Bácskában. — (Archaeologische Forschungen in der Bácska.) — *Bács*. 907. 165—171.

G—l.: Románkori építészeti emlékeink az ezredéves országos kiállításban. K. — (Unsere Denkmäler im Rundbogenstil in der millenarischen Ausstellung. B.) — *Mém. és Ép. Egyt. Közl.* 98. 500—503.

Gereze Péter: A pécsi székesegyház építészeti és szobrászati emlékei. K. — (Die Denkmäler des Domes zu Pécs. B.) — *M. K. Ért.* 907. 96—102.

Gömöri Havas Sándor: Az Óbudai Fehéregyház. K. — (Fehéregyház (Weiskirche) in Óbuda. B.) — *Bp. Rég. II.* 1—50.

Grosschmid Gábor: A szemzőszállási lelet. — (Der Fund in Szemzőszállás.) — *Bács*. 88. 75—80.

Grosschmid Gábor: A bulkeszi Árpád-kori lelet. K. — (Ein Fund aus der Árpádenzeit in Bulkeszi.) — *Bács*. 90. 60—69.

G(ubitza) K(álmán): A szigaszigeti ásatások eredményeiről. K. — (Die Ausgrabungen in Szigasziget. B.) — *Bács*. 99. 82—84.

Gubitz Kálmán: A szigaszigeti ásatásokról. — (Die Ausgrabungen in Szigasziget.) — *Bács*. 901. 14—20.

Gubitz Kálmán: A bodrog-szigeti páloskolostor építészeti emlékei. K. — (Die Baudenkmäler des Paulinen-Klosters in Bodrogsziget.) — *Bács*. 11. 10—25.

Gyalókey Jenő: A nagyváradai várban 1911—12-ik években folyt ásatások eredménye. K. — (Die Ergebnisse der Ausgrabungen in der Burg zu Nagyvárad in den Jahren 1911—12. B.) — *Biharvárad*. 13. 43—60.

Halaváts Gyula: A krivádiai őrtorony — középkori. — (Der Wachturm von Krivadia stammt aus dem Mittelalter.) — *E. M.* 10. 107—108.

Hampel József: Óskori emlékek a békésmegyei múzeumban. — (Urzeitliche Denkmäler in dem Museum des Kom. Békés.) — *Gyula*. 78—79. 37—49.

Horváth Henrik: A középkori Pest-Budának helyszínen maradt emlékei. K. — (Mittelalterliche Reste auf Budapester Gebiet. B.) — *Magy. Műv.* 32. 288—311., 354—378.

Höllrigl József: A középkori magyar kerámia. K. — (Die ungarische Keramik im Mittelalter. B.) — *Magy. Műv.* 31. 461—469.

Iványi István: A bácsi Árpád-házi éremlelet. — (Der Árpádenzeitliche Münzfund in Bács.) — *Bács.* 15. 9—27.

Joachim József, Kiss Dezső, Marosi Arnold és Bartucz Lajos: A székesfehérvári bazilika feltárása. K. — (Die Ausgrabung der Basilika zu Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Szle.* 37. 2—18.

Jósa András: A karászi Árpád-házi királyok idejéből származó temetőről. — (Gräberfeld aus der Árpáden-Zeit in Karász.) — *Nyírvidék.* 991. X. 18.

Jósika Aladár br.: Árpád-kori sírok Várfalván. K. — Sépultures de l'époque d'Árpád à Várfalva. B. — *Dolg.* 14. 121—122. — 123—124.

Karász Leó: A dettai ékszerek. K. — (Der Schmuck von Detta. B.) — *Tv. Ért.* 96. 87—95.

Kepes János: A sóstói középkori temető. — (Das mittelalterliche Gräberfeld zu Sóstó.) — *Szfv. Szle.* 34. 47.

Kiss Dezső, Marosi Arnold, Bartucz Lajos és Joachim József: A székesfehérvári bazilika feltárása. K. — (Die Ausgrabung der Basilika zu Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Szle.* 37. 2—18.

Kiss Ferenc: Archaeologiai közleményei. — (Archaeologische Mitteilungen.) — *Ért.* 54. 217—219.

Kövári Ernő: Árpád-kori sírok Vajdahunyadon. K. — Sépultures de l'époque d'Árpád, à Vajdahunyad. B. — *Dolg.* 11. 312—313. — 314—315.

Krónikás: Jánoslovagok temploma és rendháza Esztergom mellett. K. — (Die Kirche und das Kloster der Johanniten bei Esztergom.) — *Eszterg. Évlap.* 26. 25—40.

László Gyula: Adatok a koronázási jogar megvilágításához. K. — (Beiträge zur archaeologischen Beleuchtung des ungarischen Königs-Zepters. B.) — *Szent István Eml.* 3. 519—558.

Lepold Antal: Az esztergomi várhegyen folyó régészeti kutatások történeti vonatkozásai. K. — (Die historischen Beziehungen der Ausgrabungen auf dem Burgberg zu Esztergom.) — *Eszterg. Évlap.* 34. 34—41.

Lipp Vilmos: Keszthely vidéki régiségek. — (Die Altertümer von Keszthely.) — *Rég. Évk.* 79—85. 46—48.

Lovas Elemér és Mithay Sándor: Régészeti krónika. — (Archäologische Kronik.) — *Győr. Szle.* 38. 174—179.

Lux Kálmán: Óbudai Árpád-kori építészeti maradványok. K. — (Die Überreste des Árpádenzeitlichen Bauwesens.) — *M. Mérn. és Ép. Egly.* 16. 193—199., 202—205.

Marosi Arnold: A pécsi városi múzeum népvándorláskori leletei. K. — (Völkerwanderungszeitliche Funde des Museums in Pécs. B.) — *Pécs.* 998. 99—113.

Marosi Arnold: Újabb leletek a korai középkorból a pécsi városi múzeumban. K. — (Neuere mittelalterliche Funde in dem Museum zu Pécs. B.) — *M. K. Ért.* 908. 42—47.

Marosi Arnold: Székesfehérvár művészeti emlékei. K. — (Kunstdenkmäler der Stadt Székesfehérvár. B.) — *Magy. Műv.* 30. 393—431.

Marosi Arnold: A szárazréti középkori temető. — (Das mittelalterliche Gräberfeld zu Szárazrét.) — *Szfv. Szle.* 36. 48—50.

Marosi Arnold: Székesfehérvár a honfoglalás és Szent István korában. — (Székesfehérvár in der Landnahmezeit und in der Zeit Stephans des Heiligen.) — *Szfv. Szle.* 38. 5—16.

Marosi Arnold, Bartucz Lajos, Joachim József és Kiss Dezső: A székesfehérvári bazilika feltárása. K. (Die Ausgrabung der Basilika zu Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Szle.* 37. 2—18.

Márton Lajos: Jelentése tószegi, újhartyáni, versegi, valkói és patvarzei ásatairól. K. — (Die Ausgrabungen von Tószeg, Újhartyán, Verseg, Valkó und Patvarc. B.) — *M. N. M. Jel.* 908. 168—174.

Márton Lajos: Jelentése az aggteleki barlangi ásatairól. — (Die Ausgrabungen in der Höhle von Aggtelek.) — *M. N. M. Jel.* 10. 196—197.

Mészáros Gyula: Rovásírásos kun nyelvemlék. K. — Kumanische Sprachdenkmäler in Kerbschnitt. B. — *NNy.* 36. 161—177. — 177—178.

Mihalik Sándor: Orsova és környékének régiségei. K. — (Altertümer in Orsova und in seiner Umgebung. B.) — *M. K. Ért.* 908. 8—20.

M(illeke)r B(ódo)g: Régibb germani bronzlelet. — (Der ältere Bronze-fund von Germani.) — *Tv. Ért.* 82. 90—91.

Mithay Sándor és Lovas Elemér: Régészeti Krónika. — (Archäologische Kronik.) — *Győr. Szle.* 38. 174—179.

Móra Ferenc: Néprajzi vonatkozások szeged-vidéki népvándorláskori és korai magyar leletekben. K. — Volkskundliche Beziehungen in Funden aus der Umgebung von Szeged, aus der Zeit der Völkerwanderung und des frühen Ungartums. B. — *Ethn.* 32. 54—67. — 67—68. — *Szeged.* 32. II. 3—16. — 16—17.

Moravcsik Gyula: A magyar szent korona a filológiai és történeti kutatások megvilágításában. K. — (Die ungarische hl. Krone in philologischer und historischer Beleuchtung. B.) — *Szent István Eml.* 3. 425—472.

Nagy Géza: A székesfehérvári magyar pogánykori leletek. K. — (Funde aus der Landnahmezeit in Székesfehérvár. B.) — *Szfv. Évk.* 93. 270—282.

Nagy Géza: Jelentése kajászó-szentpéteri ásatairól. — (Die Ausgrabungen von Kajászó-szentpéter.) — *M. N. M. Jel.* 909. 141—147.

Némethy Gyula: A herpályi Csonkatorony és a kiásott templomalapok. — (Der Rumpfturm zu Herpály und die ausgegrabenen Kirchengrundmauern.) — *Bihar.* 903—9. 14—20.

Némethy Gyula: Az otományi falfestményekről. — (Die Wandgemälde in Otomány.) — *Bihar.* 903—9. 64—66.

Némethy Lajos: Tudományos célú ásítás az esztergomi határban a szentkirályi földön. K. — (Ausgrabungen in Esztergom-Szentkirály.) — *Eszterg. Évk.* 96. 33—54. — 97. 114—118.

Nyáry Jenő: Pilinyi Leshegy leleteiről szóló előadása. — (Die Funde in Piliny.) — *Száz.* 71. 582.

Orosz Endre: Archaeológiai adatok Délmagyarországból. — (Archaeologische Angaben aus Südungarn.) — *Tv. Ért.* 97. 58—95.

Otrok Mihály: A vágsziklasi ásatások. — (Die Ausgrabungen in Vágsziklás.) — *Trencsén. Évk.* 14. 70—75.

Petrik Lajos: A szombatfalvi templomrom. K. — (Die Kirchenruine zu Szombatfalva. B.) — *Iparműv.* 97—98. 57—58.

Pósta Béla: Sziráki ásatások (Nógrád m.) K. — (Ausgrabungen in Szirák, Kom. Nográd. B.) — *A. K.* XIX. 55—86.

Rhé Gyula: Új Árpád-kori templom-maradványok Veszprém-ben. K. — (Kirchen-Ruinen in Veszprém aus der Árpádenzeit. B.) — *Veszpr.* 29—30. 2. sz. 3—14.

Roediger Lajos: A Bács-Bodrogh vármegyében levő 1901 június hó 30-ig összeírt romok, emlékszbok, ősrégészeti építmények és temetőhelyek régi faluhelyek stb. jegyzéke. — (Verzeichnis der Ruinen, Denkmäler, urzeitliche Baulichkeiten, Gräberfelder und zerstörte Dörfer.) — *Bács.* 901. 225—231.

Roediger L.: Ásatásainkról. — (Unsere Ausgrabungen.) — *Bács.* 903. 143—149.

Roska Márton: Árpád-kori temető Vajdahunyadon. K. — Sépultures de l'époque d'Árpád, à Vajdahunyad. B. — *Dolg.* 13. 166—190., 191—198.

Roska Márton: Ásatás a perjámosi Sánczhalmon. K. — (Ausgrabungen auf dem Schanzhügel von Perjámos. B.) — *M. K. Ért.* 14. 73—104.

Roska Márton: Árpád-kori temető Várfalván. K. — Cimetière de l'époque des Árpádes à Várfalva. B. — *Dolg.* 14. 125—168. — 169—187.

Sebestyén Károly: A szegedi Szent Demeter-templom bontása. K. — Die Kirche des h. Demetrius zu Szeged. B. — *Dolg.* 25. 61—73. — 73—74.

Sebestyén Károly: A szegedi vár legrégibb története. K. — Die älteste Geschichte der Szegeder Festung. B. — *Dolg.* 26. 144—154. — 154—157.

Sebestyén Károly: A szegedi Szent Demeter-templom építéstörténete. K. — Die Kirche des H. Demetrius zu Szeged. B. — *Dolg.* 27. 188—206. — 207—208.

Sebestyén Károly: A szegedi Szent Demeter templom. K. — Die älteste Kirche zu Szeged. B. — *Dolg.* 31. 205—211. — 212. — *Szeged*, 32. IV. 3—9. — 10.

Sebestyén Károly: Szeged középkori templomai. K. — Kirchen des Mittelalters in Szeged. B. — *Szeged*, 38. VIII. 3—123. — 125—127.

S(inka) F(erenc) P(ál): Árpád-kori királyi várpalota és kápolna Esztergomban. — (Der Königspalast und die Kapelle aus der Árpádenzeit zu Esztergom.) — *Eszterg. Évlap.* 34. 52—56.

Sőregi János: Régészeti kutatások és ásatások 1930-ban. 5. Próbaásatások Debrecen belterületén, Hajdúbagason és a biharmegyei Ártándon. K. — Probegrabungen. — *Debr.* 39. 77—79. — 85. — *D. Közl.* 1. 20 l.

Sőregi János: Régészeti kutatások és ásatások 1930-ban. 4. Középkori templom alapjának feltárása a biharmegyei Monostorpályiban. K. — Aufdeckung des Fundamentes einer mittelalterlichen Kirche in Monostorpályi. B. — *Debr.* 30. 80—83. — 85. — *D. Közl.* 1. 20 l.

Sőregi János: Régészeti ásatások. III. Középkori sírok a debreceni Hegyes- és Ondód-puszták határán. K. — Mittelalterlicher Friedhof in der Debrecener Hegyes-pusztá. B. — *Debr.* 32. 53—55. — 71.

Sőregi János: A hortobágyi-görbeháti középkori templom és temető. K. — Mittelalterliche Kirche und deren Friedhof auf der Hortobágy-pusztá, am Görbehát. B. — *Debr.* 34. 103—147. — *D. Közl.* 7. 51 l.

(*Sőregi János*): Települési nyomok Nagyléta határában a neolitikától a középkorig. — Besiedelungsspuren von der Neolithzeit bis (zum) Mittelalter beim Dorfe Nagyléta. — *Debr.* 34. 61—63. — 397.

(*Sőregi János*): Szent István-kori sírok Hajdúdorog határában. — (Gräber aus der Zeit des Hl. Stephans in Hajdúdorog.) — *Debr.* 36. 71—72.

Sőregi János és Zoltai Lajos: A hegyespusztai templomhely nyomai. — (Die Spuren der Kirche zu Hegyespuszta.) — *Debr.* 27. 13.

Supka Géza: Jelentése kispesti kiküldetéséről. — (Ein Ausflug nach Kispeszt.) — *M. N. M. Jel.* 909. 171—173.

Supka Géza: Jelentése az esztergomi Szent István Protomartyr-ról (?) elnevezett templom helyszíni felvételéről. K. — (Die Kirche des Hl. Stephan Protomartyrs in Esztergom. B.) — *M. N. M. Jel.* 12. 256—261.

Szabó Imre: A Makó—mezőkopáncsi templomról. K. — (Die Kirchenruine zu Mezőkopáncs. B.) — *Csanád. K.* 31. 31 l.

Szabó Kálmán: Magyarország, IX—XVIII. század. K. — Ungarennvolk. IX—XVIII. Jahrhundert. B. — *Kecsk.* 31—38.

Szabó Kálmán: A pártáöv. K. — (Der Jungferngürtel. B.) — *Kecsk. Évk.* 33—34. 65—72.

Szász Ferenc: A szeghegyi árpádkori temető. K. — Cimitière de l'époque d'Árpád, à Szeghegy. B. — *Dolg.* 11. 301—309. — 310—311.

Szendrey Ákos: Az ősmagyar temetkezés. — Altungarische Grablegungssitten. — *Ethn.* 928. 12—26. — 64.

Szendrey János: Árpád sírja. — (Das Grab Árpáds.) — *M. N. M. Jel.* 907. 213—214.

Szőnyi Ottó: Ásatások a pécsi székesegyház környékén 1922-ben. K. — Grabungen in der Umgebung der Pécs (Fünfkirchner) Domkirche im Jahre 1922. B. — *Rég. Évk.* II. 172—195. — 384—386.

Szőnyi Ottó: A pécsi székesegyház. K. — (Der Pécs-Dom. B.) — *Magy. Műv.* 29. 455—507.

Szőnyi Ottó: Pécs műemlékei. K. — (Kunstdenkmäler der Stadt Pécs. B.) — *Magy. Műv.* 29. 545—560.

Szőnyi Ottó: Négytornyúak voltak-e az Árpád-házi székesegyházak? — (Haben die Domkirchen in der Árpáden-Zeit vier Türme gehabt?) — *Szt. Istv. Ért.* 31. 39—48.

Varjú Elemér: Szent István koporsója. K. — (Sarkophag Stefans des Heiligen. B.) — *Magy. Műv.* 30. 372—379.

Vásárhelyi Géza: Óbudai templomrom. — (Die Kirchenruine in Óbuda.) — *A. K.* XIII. I. 62—65.

Veres Ferenc: Östörténelmi embernyomok S.-Patak alsó határában. — (Spuren des Urmenschen bei Sárospatak.) — *Zempl.* 96. II. 145—147.

Visegrádi János: Zemplén vármegye déli részének műemlékei. — (Die Denkmäler im südlichen Teile des Kom. Zemplén.) — *Zempl.* 908. 225—254.

Weigang János: Jelentés az Apatin, Szentá és Erdőd határában, valamint a vármegyénkel határos Baranya megyében talált néhány őskori tárgyról, úgyszintén az Apatin mellett és Weindl Mór nagybirtokos jószágán feltárt őskori sírokról. — (Bericht über die urzeitlichen Funde bei Apatin,

Szonta, Erdőd und im Kom. Baranya und die urzeitlichen Gräber in Apatin.) — *Bács. 901.* 20—29.

Wekerle László: Árpád sírja. — (Das Grab Árpáds.) — *Pulszky.* 103—107.

Zichy István gr.: A Képes Krónika miniatűrjei viselet-történeti szempontból. K. — Die Miniaturen der ungarischen Bilderchronik und die Kostumkunde. B. — *Petrovics.* 59—70. — 191—197.

Zoltai Lajos: Jelentés a Debreczeni Városi Múzeum 1906. évi régészeti ásatásairól. K. — (Archaeologische Ausgrabungen des Museums von Debrecen im Jahre 1906. B.) — *M. K. Ért.* 907. 24—42.

Zoltai Lajos: Debreczen sz. kir. város múzeumának régészeti ásatásai 1905-ben. K. — (Ausgrabungen des Museums zu Debrecen im Jahre 1905. B.) — *M. K. Ért.* 907. 179—189.

(*Zoltai Lajos*): Ásatás a parlaghi templom dombján. K. — (Ausgrabungen auf dem Hügel der Kirche von Parlag. B.) — *Debr.* 908. 39—43.

(*Zoltai Lajos*): Ásatás a zámi templom dombján. — (Ausgrabung auf dem Hügel der Kirche zu Zám.) — *Debr.* 908. 43—49.

Zoltai Lajos: Jelentések múzeumunk 1909. évi ásatásairól. I. Ásatások a Hortobágyon. K. — (Ausgrabungen auf dem Hortobágy. B.) — *Debr.* 909. 29—34.

Zoltai Lajos: Jelentések halmok megásatásáról. VI. A sárrétudvari Balázshalom. — (Ausgrabungen der Hügel. VI. Der Balázshügel bei Sárrétudvari.) — *Debr.* 10. 43—48.

Zoltai Lajos: Ásatásaink az 1911. évben. III. A monostori templomdomb. K. — (Die Kirchenhügel zu Monostor. B.) — *Debr.* 11. 43—53.

Zoltai Lajos: Hol feküdt az ohati apátság? — (Die Lage der Abtei zu Ohat.) — *Debr.* 13. 31—42.

Zoltai Lajos: Ásatások a nagy és kiskúti templomhelyeken. K. — (Ausgrabungen an den Kirchen-Stellen von Nagy- und Kiskút. B.) — *Debr.* 13. 49—53.

(*Zoltai Lajos*): Ásatások... 1. Andaházi templomhelyen. K. — (Ausgrabungen an der Stelle der Kirche zu Andaháza. B.) — *Debr.* 25. 7.

(*Zoltai Lajos*): Ásatások... 2. Hortobágyi halmokon. K. — (Ausgrabungen auf dem Hügel zu Hortobágy. B.) — *Debr.* 25. 7—8.

(*Zoltai Lajos*): A szepespusztai templomromok. — (Die Kirchenruinen zu Szepespuszta.) — *Debr.* 27. 14.

Zoltai Lajos: Régészeti ásatásaink 1928-ban. IV. Puszta-Monostoron: középkori temető. K. — Mittelalterliche Friedhof in der Puszta-Monostor Debrecen. B. — *Debr.* 28. 43—44. — 53—54.

(*Zoltai Lajos és Sőregi János*): A hegyespusztai templomhely nyomai. — (Die Spuren der Kirche zu Hegyespuszta.) — *Debr.* 27. 13.

— —: Régiségek. — (Altertümer.) — *Száz.* 68. 450.

— —: Puszta-gyalui ásatások. — (Die Ausgrabungen in Puszta-Gyalu.) — *Száz.* 84. 735.

— —: Régészeti ásatások Kútiban. — (Ausgrabungen in Kúti.) — *Száz.* 84. 735.

— —: Régészeti ásatás. — (Eine Ausgrabung.) — *Tv. Ért.* 88. 207.

- —: Horgos-martonosi határon. (leletek.) — (Funde bei Horgos Martonos.) — *Bács.* 94. 96.
- —: Pogánytemető. Ladmac. — (Heidengräber in Ladmac.) — *Zempl.* 97. 296.
- —: Árpádkori temető lelet. — Bodrogvécs. — (Ein Grabfund aus der Árpáden-Zeit zu Bodrogvécs.) — *Zempl.* 98. 200.
- —: A bodrogvécsi Árpádkori temetőből. — (Das Gräberfeld in Bodrogvécs aus der Árpáden-Zeit.) — *Zempl.* 98. 362.
- —: A kisdobrai Árpádkori temető. — (Das Gräberfeld zu Kisdobra aus der Árpáden-Zeit.) — *Zempl.* 98. 362—363.
- —: Régiség-leletek. — (Archaeologische Funde.) — *Bács.* 98. 95.
- —: Árpádkori sírok, régiségek. — (Funde aus der Árpáden-Zeit.) — *Zempl.* 99. 30.
- —: Árpádkori magyar gyűrű. — Eperjesszög. — (Ein Ring aus der Árpáden-Zeit bei Eperjesszög.) — *Zempl.* 99. 158—159.
- —: Régészeti ásatás Szeghegyen. — (Ausgrabung in Szeghegy.) — *Bács.* 10. 127.
- —: Sírleletek Szentes határában. — (Gräberfunde bei Szentes.) — *Közműv.* 24. 224.
- —: Románstíliú keresztcske Cecéről. — (Ein Kruzifix im Rundbogen-Stil von Cece.) — *Szfv. Szle.* 33. 41.
- —: Adatok Iváncsa régészetéhez. — (Angaben zur Archaeologie von Iváncsa.) — *Szfv. Szle.* 34. 95.
- —: Sárosdi Árpád- királyok korabeli temető. — (Gräberfeld aus der Árpáden-Zeit in Sárosd.) — *Szfv. Szle.* 34. 96.
- —: Kiszállás Inotára. — (Ein Ausflug nach Inota.) — *Szfv. Szle.* 35. 47.
- —: Ösmagyar temető Igaron. — (Ein Gräberfeld aus der Landnahmezeit in Igar.) — *Szfv. Szle.* 35. 87—88.
- —: A Bank-uteai sír állatesontjai. — (Die Tierknochen des Grabes in der Bank-Gasse.) — *Szfv. Szle.* 35. 89.
- —: Fejér megye az Arch. Ertesítőben. — (Das Kom. Fejér in dem Archaeologischen Anzeiger.) — *Szfv. Szle.* 36. 113.

Halmok. — Hügel.

Banner János: Ásatás a Bánkút-Rózsamajor melletti halomban. — Grabung im auf der Meierei Bánkút-Rózsa befindlichen Hügel. — *Dolg.* 27. 219—221. — 221.

Bella Lajos: Az 1891. évi kutatások. — (Die Forschungen im Jahre 1891.) — *Soproni Évk.* 91. 59—74.

Bella Lajos: Titkári jelentés. — (Bericht des Sekretärs.) — *Soproni Jel.* 93. 3—20.

Csoma József: Östörténelmi nyomok Abaúj megyében. K. — (Urzeitliche Spuren in dem Kom. Abaúj. B.) — *Kassa.* 92. 1—58.

Dudás Gyula: Praehistorikus emlékek Zentán. — (Prähistorische Denkmäler in Zenta.) — *Bács.* 86. 161—164.

Dudás Gyula: Az alföld halmai. (Die Hügel des Alföld.) — *Tv. Ért.* 87. 61—82.

Dudás Gyula: Az alföldi halmok. — (Die Hügel des Alföld.) — *Bács.* 88. 80—103.

D(udás) Gy(ula): A vaskúti halmok kora. — (Das Zeitalter der Hügel in Vaskút.) — *Bács.* 901. 61—64.

Ebenhösch Ferenc: A Veszprém megyei hathalmi sírhalmok. — (Die Hügelgräber bei Hathalom in dem Kom. Veszprém.) — *Motv.* 74. 265—267.

Érdy János: Vélemény a bellowiczi ásásokról. — (Bericht über die Ausgrabungen bei Bellowitz.) — *U. M. Múz.* 53. II. 434—439.

Foltinyi János: A szíhalmi Árpádvár, vagy Földvárhalom ásatásának s az ott lelt tárgyaknak ismertetése. — (Ausgrabungen in Szíhalom.) — *Száz.* 70. 442—455.

Györffy István: A térszíni formák nevei az Alföldön. — (Der Name der Erdformationen auf dem Alföld.) — *Magy. Nyelv.* 22. 66—68.

Györffy István: Kún-halmok és telephelyek a karcagi határban. — (Kumanenhügel und Siedelungen bei Karcag.) — *F. é. E.* 21. 59—62. — *Magy. Nyelv.* 22. 66—68.

Hampel (József): Az alföldi halmokról. — (Die Hügel des Alföld.) — *Ttk.* 89. 181—182.

Hampel József: A szent-istván-baksai halom ásatása. — (Ausgrabung des Hügels bei Szent-István-Baksa.) — *Zempl.* 900. 33—34.

Hampel József: Jelentés a Szt.-István-baksi Baksay-féle halom ásatásának folytatásáról. — (Ausgrabungen in Szent István-Baksa.) — *Zempl.* 900. 65—67.

Huber Béla: Ősrégi telepek Valkón. K. — (Urzeitliche Siedlungen in Valkó. B.) — *Göd.* 77. 55—57.

Jósa András: Szaboles vezér földvéra. — (Die Schanze des Fürsten Szaboles.) — *Nyírvidek.* 97. IV. 23.

Jósa András: Adatok a szabolesmegyei őshalmokról. — (Die Hügel in dem Kom. Szaboles.) — *Nyírvidek.* 97. VI. 20., 27., VII. 4.

Jósa András: A gávai Katóhalom és környéke. — (Das Kató-Hügel in Gáva und seine Umgebung.) — *Nyírvidek.* 98. XII. 4.

Jósa András: Még valami a gávai ásatásokról. — (Noch etwas über die Ausgrabungen in Gáva.) — *Nyírvidek.* 98. XII. 18.

Jósa András: A szabolesmegyei őshalmok kérdéséhez. — (Die Hügel in dem Kom. Szaboles.) — *Nyírvidek.* 901. XI. 22.

Jósa András: Adatok a szabolesmegyei őshalmokról. — (Die Hügel in dem Kom. Szaboles.) — *Nyírvidek.* 10. XI. 25.

Kelecsényi József: Nyitraesaládi régiségek. — (Altertümer in Nyitraesalád.) — *Ért.* 47. 89.

Kozma Béla: A kúnhalmok földrajzi elhelyezkedése az Alföldön. K. — (Die geographische Lage der Kumanenhügel auf dem ung. Alföld. B.) — *Földr. Közl.* 10. 437—443.

Kovács Albert: Ásatás Pusztá-Istvánházán. K. — (Ausgrabung in Pusztá-Istvánháza. B.) — *Tiszazug*. 76. 3—7.

Krecsmarik Endre: Az alföldi halmok eredete. — (Die Herkunft der Hügel des Alföld.) — *Ttk.* 22. 308—309.

Loysch Ödön: A méhii „Halomszer“ föléhatása. — (Eine Ausgrabung in Méhii „Halomszer“.) — *M. K. Ért.* 909. 142—144.

Lukács István: Borsodmegyei régiségek. — (Altertümer in dem Kom. Borsod.) — *Ért.* 47. 89.

Melhárd Gyula: Néhány somogymegyei körsáncos őshalomról. — (Hügel mit Ringwällen in dem Kom. Somogy.) — *Somogy*. 79—81.

Miletz János: Archaeológiai ismertetés a régi pogány temetőkről tekintettel Délmagyarországra. — (Heidenzeitliche Gräberfelder besonders in Südungarn.) — *Tv. Ért.* 76. 61—70.

Moór Elmér: Szlav eredetű emelkedésnevek alföldi hely- és dűlőneveken. — (Die slavischen Erhöhungsnamen in unseren Flur- und Ortsnamen.) — *M. Nyő.* 32. 12—18., 35—39., 68—73.

Pados János: Csurgói kunhalmok. — (Kumanenhügel bei Csurgó.) — *Ért.* 57. 159—163. — *U. M. Múz.* 57. 159—163.

Paur Iván: Legújabb archaeológiai mozgalmak a hazában. Kúnhalmok. Aquincum. — (Die neuesten archaeologischen Bewegungen in Ungarn. Kumanenhügel. Aquincum.) — *B. Sz.* 57. 2. 277—279.

(Pósta Béla): „A hortobágyi halmos temetőkről...“ — (Die Hügelgräber auf dem Hortobágy.) — *Debr.* 14—15. 9—12.

Rómer Flóris: Halotti halmok Magyarországon. — (Grabhügel in Ungarn.) — *Motv.* 69. 405—409.

Rómer Flóris Ferenc: Galgavölgye őstörténelmi szempontból. K. — (Das Galgatal in urzeitlicher Hinsicht. B.) — *Göd.* 77. 49—61.

Roediger Lajos: A Bács-Bodrogh vármegyében levő 1901. június hó 30-ig összeírt romok, emlékszobrok, ősrégészeti építmények és temetőhelyek, régi faluhelyek stb. jegyzéke. — (Verzeichniss der Ruinen, Denkmäler, urzeitlicher Baulichkeiten, Gräberfelder und zerstörten Dörfer.) — *Bács.* 901. 225—231.

Roediger Lajos: Ásatásainkról. — (Unsere Ausgrabungen.) — *Bács.* 903. 143—149.

Roediger Lajos: A bácsmadarasi tumulusokról. — (Die Hügel von Bácsmadaras.) — *Bács.* 905. 132—136.

Szabó József: A történelmi és geológiai halmokról. — (Die historischen und geologischen Hügel.) — *Ért.* 67. 188—189.

Szabó József: Újabb kutatásaim eredménye a halmok körül. — (Die Ergebnisse meiner neuesten Hügel-forschung.) — *Ért.* 68. 195—198.

Szabó József: A békéscsanádi halmok földtani tekintetben. K. — (Die Hügel der Komitaten Békés und Csanád in geologischer Hinsicht. B.) — *B. Sz.* 59. 6. 175—187.

Szentkláray Jenő: Torontáli őstelepek a Tisza mentén. — (Urzeitliche Siedlungen bei der Tisza im Kom. Torontál.) — *Tv. Ért.* 77. 149—162.

Tolnai Vilmos: A sátorhalom. — (Der Zeltenhügel.) — *Ethn.* 18. 130—133.

Zipser Endre: Sukoró melletti úgynevezett Kúnhalmok. — (Die sog. Kumanenhügel (Kúnhalmok) neben Sukoró.) — *Motv.* 63. 177.

Zoltai Lajos: Jelentés a Debreczeni Városi Múzeum 1906. évi régészeti ásatásairól. K. — (Archaeologische Ausgrabungen des Museums von Debrecen im Jahre 1906. B.) — *M. K. Ért.* 907. 24—42.

Zoltai Lajos: Jelentések halmok megásatásáról. I. Hortobágyi 2. sz. Pipáshalom. — (Ausgrabungen der Hügel. I. Der 2. Pipáshügel zu Hortobágy.) — *Debr.* 10. 36—39.

Zoltai Lajos: Jelentések halmok megásatásáról. II. A hortobágyi Pap-egyháza. — (Ausgrabungen der Hügel. II. Papegyháza zu Hortobágy.) — *Debr.* 10. 39—40.

Zoltai Lajos: Jelentés halmok megásatásáról. IV. A hosszúpályi Testhalmok. — (Die Ausgrabungen der Hügel. IV. Die Hügel von Hosszúpályi.) — *Debr.* 10. 40—42.

Zoltai Lajos: Jelentés halmok megásatásáról. V. A hortobágyi Kandra és Százteleki halom. — (Ausgrabungen der Hügel. V. Der Kandra- und Száztelekhügel zu Hortobágy.) — *Debr.* 10. 42—43.

Zoltai Lajos: Jelentések halmok megásatásáról. VI. A sárrétudvari Balázshalom. — (Ausgrabungen der Hügel. VI. Balázshügel bei Sárrétudvari.) — *Debr.* 10. 43—48.

(*Zoltai Lajos:*) A sárándi testhalmok. — (Die Hügel bei Sáránd.) — *Debr.* 27. 13.

Zombori Gedő: A baksai halom föléstása 1868-ban — (Die Ausgrabung des Hügels bei Baksa im Jahre 1868.) — *Zempl.* 98. 1—3.

— —: Pogánysírok a Székelyföldön. — (Heidengräber im Széklerland.) — *Száz.* 67. 223.

— —: Régészeti kutatások Kun-Szent-Márton vidékén. — (Archaeologische Forschungen bei Kunszentmárton.) — *Tv. Ért.* 77. 37.

— —: A dobszai őssírkamara. — (Die urzeitliche Grabkammer in Dobsza.) — *Zempl.* 900. 31—32.

— —: Dombépítő őskori nép. K.-Ujlak, Rad. — (Eine Hügelbauendes Volk in der Urzeit, bei K.-Ujlak und Rad.) — *Zempl.* 901. 352.

— —: Őskori halomsír Pötöllen. — (Urzeitliches Hügelgrab in Pötölle.) — *Szfv. Szle.* 32. 14.

— —: A pötöllei halom átkutatása. — (Durchforschung des Hügels von Pötölle.) — *Szfv. Szle.* 32. 34.

— —: A százhalombattai halomsírok. — (Die Hügelgräber zu Százhalombatta.) — *Szfv. Szle.* 33. 34—35.

Sáncok. — Schanzen.

Balás Adám: Jelentése Békésvármegyében tett régészeti tanulmányútjáról. — (Archaeologische Studienreise in dem Kom. Békés.) — *Csaba.* 99—901. 111—114.

Bella Lajos: Titkári jelentés. — (Bericht des Sekretärs.) — *Sopron Jel.* 93. 3—20.

Bella Lajos: A feketevárosi Purgstall. K. — (Der Purgstall bei Fekete-város. B.) — *Sopron Jel.* 98. 3—7.

(*Bella Lajos*): Régészeti kutatások Trencsénmegyében. — (Archaeologische Forschungen in dem Kom. Trencsén.) — *M. K. Ért.* 14. 52—54.

Böhm Lénárt: Történeti-régészeti kirándulás Palánkára és Rámára. — (Historisch-archaeologischer Ausflug nach Palánka und Ráma.) — *Tv. Ért.* 77. 162—172.

Bubics Ede: A kőszegi ó-ház. K. — (Das alte Haus in Kőszeg. B.) — *Vasi Jel.* 80. 59—72.

Bunyitai Vince: Bihar vára és a honfoglalás. — (Die Burg von Bihar und die Landnahme.) — *Bihar Eml.* 98. 22—27.

Csoma József: Östörténelmi nyomok Abaújmegyében. K. — (Urzeitliche Spuren in dem Kom. Abaúj. B.) — *Kassa.* 92. 1—58.

Czirák Gyula: Város a faluban. (A bogojevai ásatásokról.) — (Die Ausgrabung in Bogojeva.) — *Bács.* 99. 79—82.

Czirák Gyula: Gombos azelőtt Bogojeva régi emlékei. K. — (Die Denkmäler von Gombos (Bogojeva.) B.) — *Bács.* 901. 99—182.

Divald Kornél: Árvamegyei kutatások. — (Forschungen in dem Kom. Árva.) — *M. K. Ért.* 907. 87—94.

Divald Kornél: Lipótmegyei kutatások. — (Forschungen in dem Kom. Liptó.) — *M. K. Ért.* 907. 173—179.

D(ormuth A(rpád)): Adatok Kajászó-szentpéter és Vál régészetéhez. — (Angaben zur Archaeologie von Kajászó-Szentpéter und Vál) — *Szfe. Szle.* 36. 50—52.

Fedák Endre: A szécskeresztúri „Várhegy“-ről. — (Der „Burgberg“ bei Szécskeresztúr.) — *Zempl.* 98. 59—60.

Gálffy Ignác: Jelentés a Borsod-Miskolci Múzeum archaeológiai szakosztályának 1900. évi működéséről. — (Die Archaeologische Abteilung des Museums von Miskolc im Jahre 1900.) — *Misk. Évk.* 900. 34—48.

Gálffy Ignác: Az archaeológiai szakosztály jelentése. K. — (Die Archäologische Abteilung des Museums von Miskolc. B.) — *Misk. Évk.* 901. 28—47.

Ipolyi Arnold: Magyar okmányérdekességek. — (Interessante ungarische Urkunden.) — *Száz.* 68. 78.

Jósa András: Bereg-, Zemplén- és Szabolcs vármegyék jelentősége a honfoglalásban. — (Die Bedeutung der Komitaten Bereg, Zemplén und Szabolcs in der Landnahme.) — *Zempl.* 901. 129—131., 161—164.

Kubinyi Miklós: Árvamegyei régészeti emlékek. — (Archaeologische Denkmäler in dem Kom. Árva.) — *Rég. Évk.* 79—85. 97—103.

Leszih Andor: A miskolci múzeum ásatásai Borsodon. K. — (Die Ausgrabungen des Museums von Miskolc in Borsod. B.) — *Misk. Közl.* 27. 85—94.

Lukács István: Borsodmegyei régiségek. — (Altertümer in dem Kom. Borsod.) — *Ért.* 97. 89.

Majláth Béla: Barbárkori védrendszer nyomai Liptó megyében. — (Spuren des barbarischen Verteidigungs-Systems in dem Kom. Liptó.) — *A K. XII.* 116—125.

Majláth Béla: Az őskorszak lakói a felső Vág-völgyében. — (Urzeitliche Einwohner des oberen Vág-Tales.) — *Pulszky.* 29—36.

M(rosi) A(rnold): Sóskút régészeti adatai. — (Archaeologische Angaben von Sóskút). — *Szfv. Szle.* 36. 109.

Márki Sándor: A szentannai avar gyűrű. — (Der Avarenring zu Szentanna.) — *Arad.* 81–83. 185–194.

Márton Lajos: Jelentése tószegi, újhartyáni, versegi, valkói és patvarei ásatásairól. K. — (Die Ausgrabungen von Tószeg, Újhartyán, Verseg, Valkó und Patvare. B.) — *M. N. M. Jel.* 908. 168–174.

Melhárd Gyula: Néhány somogymegyei körsánc őshalomról. — (Hügel mit Ringwällen in dem Kom. Somogy.) — *Somogy.* 79–81.

Miletz János: Temesvár hadászati jelentősége történelmünkben az Árpádház kihaltáig. — (Die strategische Bedeutung von Temesvár bis zum Ende der Árpádenzeit.) — *Tv. Ért.* 75. 5–17.

Miletz (János): A dragsinai földvár. — (Die Schanze von Dragsina.) — *Tv. Ért.* 75. 190–191.

Milleker Bódog: A nagyfalui őstelep és a munár–németszentpéteri földvár. — (Die urzeitliche Siedlung von Nagyfalú und die Erdschanze von Munár–Németszentpéter.) — *Tv. Ért.* 906. 49–54.

Molnár Sándor: Adatok az Alföld sáncainak kérdéséhez. — Angaben zur Frage der Schanzen des Alfölds. — *Dolg.* 38. 205–209. — 209.

Münich Sándor: jelentése gánóci ásatásáról. — (Die Ausgrabung in Gánóc.) — *Rég. Évk.* 79–85. 65–69.

Nischer Falkenhof Ernő: A bánáti római sáncok térképtörténeti ábrázolása. K. — Représentation cartographique du limes romain du Banat. B. — *Debr. Szle.* 34. 172–182.

Nyáry Jenő br.: Az ó-básti Pogányvár. K. — (Die Heidenschanze im Óbást. B.) — *Száz.* 69. 559., 70. 97–101.

Nyáry Jenő br.: Régészeti jelentés. — (Ein archäologischer Bericht.) — *Száz.* 69. 641–644.

Orbán Balázs br.: ... az udvarhelyszéki Küküllő- és Oltmenti szorosok régi hegyi erődeiről... — (Die alten Bergfestungen, der Bergpässe bei der Küküllő und Olt in dem Kom. Udvarhely.) — *Száz.* 68. 263.

Ormos Zsigmond: Adatok a délmagyarországi földvárak történetéhez. — (Angaben zur Geschichte der südungarischen Erdschanzen.) — *Tv. Ért.* 79. 65–71.

Orosz Endre: Archaeologiai adatok Délmagyarországból. — (Archaeologische Angaben aus Südungarn.) — *Tv. Ért.* 97. 88–95.

Orosz Endre: Ősrégészeti adatok Erdély déli részéből. — (Urgeschichtliche Angaben aus Süd-Transylvanien.) — *Hunyad.* 10. 166–168.

Péchy József: A zsadányi avar telepek Temes vármegyében. — (Die Avaren-Siedlungen bei Zsadány in dem Kom. Temes.) — *Tv. Ért.* 77. 49–59.

Pontelly István: A tatárjárás előtti magyar kővárak az archaeologia és történettudomány mai álláspontján. — (Die ungarischen Burgen vor dem Tartareneinbruch.) — *Tv. Ért.* 80. 12–30.

Pontelly István: Római vagy avar emlékek-e a délmagyarországi párhuzamos, régi műsánczvonalak? — (Sind die parallelen, alten Schanzen römischer oder avarischer Herkunft?) — *Tv. Ért.* 86. 181–209. — *Motv.* 86. 125–144.

Pontelly István: A délmagyarországi sáncvonalakról. — (Die Schanzlinien in Südungarn.) — *Ttk.* 86. 405.

Roediger Lajos: A Bács-Bodrogh vármegyében levő 1901 június hó 30-ig összeírt romok, emlékszobrok, ősrégészeti építmények és temetőhelyek régi faluhelyek stb. jegyzéke. — (Verzeichniss der Ruinen, Denkmäler, urzeitlicher Baulichkeiten, Gräberfelder und zerstörter Dörfer.) — *Bács.* 901. 225—231.

Roediger (Lajos): Ásatásainkról. — (Unsere Ausgrabungen.) — *Bács.* 903. 143—149.

Rónay István: Történeti nyomok. — (Historische Spuren.) — *Bács.* 90. 175—178.

Szabó Pál Zoltán: A Jakabhegy. — (Der Jakobsberg bei Pécs.) — *Földr. Közl.* 35. 401—407. — 407—408.

Szelle Zsigmond: Dunaföldvár régi emlékei. K. — (Die Altertümer von Dunaföldvár. B.) — *A. K.* XVII. 5—34.

Szentkláray Jenő: Torontáli őstelepek a Tisza mentén. — (Urzeitliche Siedlungen bei der Tisza im Kom. Torontál.) — *Tv. Ért.* 77. 149—162.

Téglás Gábor: Praehistorikus adatok Déváról. — (Prähistorische Angaben von Déva.) — *Hunyad.* 86. 58—59.

Téglás Gábor: Az erdélyi Érczhegység déli felének őskori védművei és legrégibb lakossága. — (Die urzeitlichen Schanzen und ihre Bewohner im südlichen Teile des Siebenbürgischen Erzgebirges.) — *E. M.* 98. 431—440., 499—509.

Téglás Gábor: Pár szó a nagy Alföld őskori sáncairól. — (Die urzeitlichen Schanzen des ung. Alfölds.) — *Motv.* 905. 353—355.

Téglás Gábor: A Hargita-alji töltésvonalak eredetére vonatkozó néphagyományok. — (Die Volkssagen bezüglich der Schanzen am Hargita.) — *Ethn.* 905. 38—40.

Visegrádi János: Két ősrégészeti kirándulásunk a Zempléni-Sziget-hegységbe. — (Zwei archäologische Ausflüge in das Sziget-hegység (Inselgebirge) in Zemplén.) — *Zempl.* 907. 97—114.

Visegrádi János: Zemplén vármegye déli részének műemlékei. — (Die Denkmäler im südlichen Teile des Kom. Zemplén.) — *Zempl.* 908. 225—254.

Wosinszky Mór: Leletek a lengyeli őskori telepről. K. — (Funde aus der urzeitlichen Siedlung von Lengyel. B.) — *A. K.* XIV. 1—89.

—: Ó-básti ásatások. — (Die Ausgrabungen in Óbást.) — *Száz.* 68. 590.

—: Régészeti leletek. — (Archaeologische Funde.) — *Tv. Ért.* 75. 194.

—: A kevei (kubini) sáncmaradványok az Al-Dunánál, Temes megyében. — (Die Schanzenüberreste in Keve (Kubin) an der unteren Donau. Kom. Temes.) — *Tv. Ért.* 78. 161—162.

—: A római sáncok átkutatása. — (Das Durchforschen der Römerschanzen.) — *Bács.* 98. 138—139.

—: Régészet. Régiségtár gyarapodása. — (Archaeologie. Der Zuwachs des Arch. Abteilung.) — *Misk. Jel.* 11—12. 4—7., 15—16., 21—22.

—: Kiutazás Eresibe. — (Ein Ausflug nach Eresi.) — *Szfv. Szle.* 35. 85.

Múzeumok, régészeti társulatok. múzeumegyletek, folyóiratok, egyházi és iskolai gyűjtemények. — Museen, Altertumsvereine, Museumsvereine, Zeitschriften, Sammlungen der Schulen und der Kirchen.

Irodalom. — Literatur.

Alapi Gyula: A Komáromi kultúrház. — (Kulturhaus in Komárom.) — *M. K. Ért.* 14. 1—15.

Avéd Jákó: Tájékoztató az „Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egyesületről és Múzeumáról”. — (Wegweiser des Historischen-, Archaeologischen und Naturhistorischen Vereins des Kom. Alsófehér und sein Museum.) — *Gyfe.* 16. 3—21.

Avéd Jákó: Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület keletkezése és működése. — (Die Entstehung und Wirkung des Historischen und Archäologischen Vereins des Kom. Alsófehér.) — *Gyfe.* 88. 5—47.

Balás Ádám: A Békéscsabai Múzeum Egyesület igazgató örének jelentése a Békéscsabai Múzeum-Egyesület állapotáról az 1901. év február havában. — (Bericht des Museums-Vereins zu Békéscsaba.) — *Csaba.* 99—101. 168—110.

Balás Ádám: A Békéscsabai Múzeum-Egyesület gyűjteményeiről. Évi jelentés. — (Bericht des Museums zu Békéscsaba.) — *Csaba.* 901—2. 34—38.

Balás Ádám: A Békéscsabai Múzeum-Egyesület igazgató-örének jelentése a múzeum időközi gyarapodásáról. — (Bericht des Museums zu Békéscsaba.) — *Csaba.* 901—2. 70—71.

Ballun Ernő: Hunyadmegyei gyűjtemények. (Bibl.) — (Sammlungen in dem. Kom. Hunyad.) — *Hunyad.* 908. 67—70.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának első öt éve. K. — (Die ersten 5 Jahre der Archäologischen Abteilung des Städtischen Museums in Hódmezővásárhely. B.) — *Hmv.* — *Csongrád.* K. 7.

Banner János: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. I. rész. K. — (Die archäologische Sammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. B.) — *Dolg.* 37. 105—120.

Bálint Alajos: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. VI—XI. rész. K. — (Die Sammlung des. ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. B.) — *Dolg.* 37. 181—194.

Bella Lajos: Visszapillantás. — (Rückblick.) — *Sopr. Évk.* 91. 3—12.

(*Bella Lajos*): Régiségeink érdekében. — (Im Interesse der Altertümer.) — *Sopron Jel.* 98. 12—14.

(*Bella Lajos*): Ngs. Szabó Károly kir. tanácsos és tanfelügyelő úrnak gyűjteménye. — (Die Sammlung des Herrn Károly Szabó.) — *Sopron Jel.* 98. 27—31.

Berkeszi István: A Délmagyarországi Történelmi és Régészeti Múzeum Temesvárott. K. — (Das Museum zu Temesvár. B.) — *M. K. Ért.* 908. 198—212.

Berkeszi István: A Délmagyarországi Történelmi és Régészeti Múzeum gyűjteményei. — Das Museum zu Temesvár. — *Bellai József:* Temesvár szab. kir. város közművelődési intézményei. 904. 84—99.

Berkeszi István: Vidéki múzeumaink. — (Unsere Provinzialmuseen.) — *Tv. Ért.* 908. 59—102.

Berkeszi István: Újabb leleteink repertórium. — (Das Repertorium der neueren Funde.) — *Tv. Ért.* 908. 139—143.

Blénessy János: A Jász-Múzeum. — (Das Jazygenmuseum in Jászberény.) — *Jászberény.* 33. 21—44.

Bölöni Sándor: A biharvármegyei régészeti és történelmi egyesület múzeumában lévő tárgyak lajstroma, az 1868-ik év június hava 14-én. — (Inventar des Museums zu Nagyvárad.) — *Bihar.* 85—88. 128—133.

Bölöni Sándor: Régiségtári őri jelentés az 1887. évi közgyűlésre 1887—88. egyleti évről. — (Bericht des Museums zu Nagyvárad vom Jahre 1887—88.) — *Bihar.* 85—88. 140—141., 144.

Bölöni Sándor: Régiségtárőri jelentés. — (Bericht des Museums zu Nagyvárad.) — *Bihar.* 88—92. 26—27.

Buday Árpád: Jelentés az érem- és régiségtárról. — (Bericht der Numismatischen und Archäologischen Abteilung des Siebenbürgischen Museums.) — *E. M. Évk.* 906. 62—75.

Buday Árpád: Az Erdélyi Nemzeti Múzeum érem- és régiségtárának utolsó tíz éve. — (Die letzten zehn Jahre der Numismatischen und Archäologischen Abteilung des Siebenbürgischen Museums.) — *E. M.* 909. 197—200.

Csallány Gábor: Múzeumőri jelentés a Csongrádmegyei Történelmi és Régészeti Társulat gyűjteményeiről, 1897—1904. — (Bericht des Museums zu Szentes.) — *Csongr. Jel.* 97—904. 6—17.

Csatkai Endre: Könyvgyűjtők, régiséggyűjtők a régi Sopronban. — Bibliotheken und Kunstsammlungen im alten Sopron. — *Scpr. Szle.* 38. 132—143. — 143.

Csányi Károly, Layer Károly, Éber László, Mihalik Sándor: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. K. — (Ausstellung alter christlicher Kunst im Kunstgewerbemuseum. B.) — *Magy. Műv.* 30. 301—324., 514—536.

Csász Imre és Rómer Flóris: Ipolyi Arnold... és Plank Ferenc... régészeti tárgyai... — (Die archäologischen Gegenstände von Arnold Ipolyi und Ferenc Plank.) — *Motv.* 68. 350—351.

Csűrös Ferenc: A legújabb magyar múzeum. — (Das neueste ungarische Museum.) — *Debr. Szle.* 27. 27—38.

Czakó Elemér: Múzeális jegyzetek. — (Notizen über die Museen.) — *M. K. Ért.* 907. 218—220.

Czakó Elemér: Jegyzetek a múzeális alapelvekről. — (Notizen über die Museen.) — *M. K. Ért.* 908. 156—160.

Czakó Elemér: Közgyűjtemények a népművelés szolgálatában. — (Die Sammlungen im Dienste der Volksbildung.) — *Urania.* 19. 1—2.

(*Darnay Kálmán*): Péter koma magyarázza a múzeumot. K. — (Volks-tümliche Musums-Erklärungen. B.) — *Sümeg.* 905. 2—14. — 907. 40—45.

Darnay Kálmán: Jelentés a múzeumról. — (Museumsbericht.) — *Sümeg.* 906. 30—46. — 907. 3—20. — 908. 40—53.

Darnay Kálmán: A múzeum újabb szaporulata. — (Neuere Erwerbung des Museums.) — *Sümeg.* 908. 2 számozatlan lap.

Darnay Kálmán: Múzeumi hírek. K. — (Museumsbericht. B.) — *Sümeg*. 909. 14—23.

Darnay Kálmán: Hírek a múzeumból. — (Museumsbericht.) — *Sümeg*. 11. 19—30. — 12. 29—36. — 13. 20—25. — 14. 20—24.

Despinitz Péter: A délmagyarországi műrégiségi múzeum alaptervezete s alapítatása első évében gyűjtött érmeinek s régiségeinek leírása. — (Der Plan und der Zuwachs im ersten Jahre des Museums zu Temesvár.) — *Tv. Emi.* 73. 57.

Dénes Ferenc: A Magyarországi Kárpát Egyesület alapítása, fejlődése és működése. — (Die Gründung, Entwicklung und Tätigkeit des ungarischen Karpatenvereins.) — *Löcse*. 83.

Divald Kornél: Múzeumaink a háború után. — (Die ungarischen Museen nach dem Kriege.) — *M. K. Ért.* 17. 36—39.

Divald Kornél: A Debreceni Déri-Múzeum. — (Das Déri-Museum zu Debrecen.) — *Iparműv.* 31. 3—14.

Dobozi István: Gödöllő és vidéke történelmi és régészeti múzeumegylet története. — (Die Geschichte des Historischen und Archäologischen Museum-Vereins in Gödöllő.) — *Göd.* 77. 3—13.

d. gy. (Dudás Gyula): Szmik Antal mügyűjteménye. — (Die Sammlung des Herrn Antal Szmik.) — *Bács.* 98. 119—123.

Ecsedi István, Löfkovits Arthur, Zoltai Lajos: Jelentés Debrecen sz. kir. város múzeumának 1912-dik évi működéséről és állapotáról. K. — (Museumsbericht, 1912.) — *Debr.* 12. 3—29 — Jelentés-Bericht, 1913. — *Debr.* 13. 3—30. — Jelentés-Bericht, 1914, 1915. — *Debr.* 14—15. 3—27.

Ecsedi István, Nagy József, Zoltai Lajos, Löfkovits Arthur: Jelentések Debrecen sz. kir. város múzeumának 1918., 1919. és 1920. évi működéséről és állapotáról. — (Museumsbericht, 1918., 1919., 1920.) — *Debr.* 18—19—20. 3—20. — Jelentés-Bericht, 1921. — *Debr.* 21. 3—11.

Ecsedi István: Jelentés Debrecen sz. kir. város Déri Múzeumának 1929. évi működéséről. K. — (Museumsbericht, 1929. B.) — *Debr.* 29. 3—38. — Jelentés-Bericht, 1930. — *Debr.* 30. 3—63. — 63—65. — Jelentés-Bericht, 1931. — *Debr.* 31. 3—39. — Jelentés-Bericht, 1933. — *Debr.* 33. 5—53. — Jelentés-Bericht, 1934. — *Debr.* 34. 7—90.

Ecsedi István: Debrecen város Déri-múzeuma. — (Das Déri-Museum der Stadt Debrecen.) — *B. Sz.* 30. 218. 129—138.

Elek Artúr: A Nemzeti Múzeum újra elrendezett Régiségtára. K. — (Die neugestaltete Altertumsammlung des Nationalmuseums in Budapest.) — *Magy. Műv.* 25. 253—262.

Erdélyi Pál: A Magyar Nemzeti Múzeum. — (Das Nationalmuseum.) — *Urania.* 902. 349—357.

Erdélyi Pál: Hídvégi Gróf Mikó Imre emlékezete. — (Gedächtniss des Grafen Imre Mikó.) — *Kolozsvár.* 905. 47 l.

Éber László: Őskori emlékek. K. — (Urzeitliche Denkmäler. B.) — (Siehe: *Ethn. Mitt. aus Ungarn*, IX. 1—3, S. 1—13.). — *M. N. M.* 902. 91—96.

Éber László, Mihalik Sándor, Csányi Károly, Lajer Károly: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. K. — (Ausstellung alter

christlicher Kunst im Kunstgewerbemuseum. B.) — *Magy. Műv.* 30. 301–324., 514–536.

Fábry János: Jelentés a Gömörmegyei múzeumról 1906. év végén. — (Bericht vom Museum des Kom. Gömör im Jahre 1906.) — *Göm. Évk.* 90. 16–23.

Felvinczi Takács Zoltán: Hopp Ferenc gyűjteménye. — (Die Franz Hopp Sammlung.) — *Iparműv.* 14. 68–80.

Felvinczi Takács Zoltán: Hopp Ferenc keletázsiai művészeti múzeum. — (Das ostasiatische Franz Hopp Museum.) — *Iparműv.* 20. 45–46.

Felvinczi Takács Zoltán: A Hopp Ferenc keletázsiai Művészeti Múzeum K. — (Das Ferenc Hopp ostasiatische Kunst Museum. B.) — *Kőrösi Csoma.* 21–25. 253–262.

Felvinczi Takács Zoltán: Hopp Ferenc-múzeum. — (Das Ferenc Hopp-Museum.) — *Napk.* 23. 684–686.

Felvinczi Takács Zoltán: A Hopp Ferenc-Múzeum jelentősége. — (Die Bedeutung des Franz Hopp-Museums.) — *Magy. Műv.* 25. 456–486.

Felvinczi Takács Zoltán: Keletázsiai művészeti múzeumunk érdekében. — (Im Interesse des Ostasiatischen Museums in Ungarn.) — *B. Sz.* 30. 216. 53–87.

Felvinczi Takács Zoltán: A Hopp Ferenc- emlékkiállítás tanulságai. K. — Nach der Franz Hopp Gedächtnisausstellung. B. — After the Francis Hopp memorial exhibition. B. — *Iparműv.* 933. 165–180. — 165. — 166.

Ferenczi Sándor: Lugosi dr. Fodor András levelei. — (Die Briefe des Herrn dr. András Fodor.) — *Hunyad.* 14. 18–59.

Findly Henrik: ...a régiség- és éremtár örének jelentése (1866). — Éremtárnoki jelentés a régiség- és éremtár gyarapodásáról és állapotáról (1867.). — *E. M. Tud.* 66–67. 33–39., 71–74.

Findly Henrik: Jelentés az érem- és régiségtárról. — (Bericht über die numismatische und archaeologische Sammlung.) — 1868., 1869., 1873., 1874., 1875., 1877., 1878., 1879., 1880., 1881., 1885., 1886., 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892., 1893., 1895., 1896. — *E. M. Tud.* 68. 21–24., 69. 22–29. — *E. M.* 74. 69–70., 75. 61–64., 76. 103–105., 78. 71–73., 79. 116–117., 80. 146–149., 81. 125–127., 82. 189–190., 86. 204–205., 87. 213–214., 88. 163–167., 89. 277–278., 90. 307–309., 91. 253–254., 92. 244–245., 93. 429–431., 94. 477–478., 96. 509–510., 97. 347. — *E. M. Évk.* 77. II. 3. 88–91.

(*Findly Henrik*): Egy kis figyelmeztetés. — (Eine Mahnung.) — *E. M.* 74. 147.

Findly Henrik: A Múzeum. — (Das Museum.) — *E. M.* 97. 1–11.

Fraknói Vilmos: A biharmegyei és nagyváradai múzeum kulturái feladatai. — (Die Aufgaben des Museums.) — *Bihar Eml.* 98. 11–21.

Gayer Gyula: A vidéki múzeumok kérdéséhez. — (Zur Frage der Provinzial-Museen.) — *Közm.* 24. 80–83.

Göndöcs Benedek: A Békésmegyei Múzeum és Régész-Művelődéstörténelmi egyesület. — (Das Museum des Kom. Békés und die Wirkung des Historischen und Archäologischen Vereins.) — *Pulszky.* 12–15.

Grosschmid Gábor: Praehistoricus és római cserépedények a vármegye

gyűjteményében. — (Prähistorische und römische Gefässe in der Sammlung des Komitates.) — *Bács. 91.* 188—189.

G(ubitza) K(álmán): A Borsai-féle gyűjtemény. — (Die Borsai-Sammlung in Bátmonostor.) — *Bács. 909.* 30—35.

Haan Lajos: A békésmegyei múzeumi néhány érdekesebb agyag-, érc-, kő- és csontneműek ismertetése. K. — (Einige Ton-, Metall-, Stein- und Knochengegenstände im Museum des Kom. Békés. B.) — *Gyula. 76—77.* 48—58.

Hampel József: Vidéki mozgalom a régészet és történelem terén. — (Bewegungen in der Provinz im Interesse der Archäologie und Geschichte.) — *Száz. 76.* 49—55.

Hampel József: A vidéki régiségi múzeumok. — (Die Altertümersammlungen in der Provinz.) — *Száz. 76.* 306—315.

Hampel József: Óskori emlékek a békésmegyei múzeumban. — (Urzeitliche Denkmäler in dem Museum des Kom. Békés.) — *Gyula. 78—79.* 37—49.

Hampel József: Jelentése zürichi útjáról. — (Bericht über die Reise nach Zürich.) — *M. N. M. Jel. 99.* 81—102.

Hampel József: Jelentése londoni kiküldetéséről. — (Bericht über die Studienreise nach London.) — *M. N. M. Jel. 901.* 105—121.

Hampel József: A régibb középkor emlékei. K. — (Denkmäler des älteren Mittelalters. Siehe: *Ethn. Mitt. aus Ungarn. IX.* 1—3. S. 14—22. B.) — *M. N. M. Jel. 902.* 105—108.

Hampel József: Az érem és régiségtár története. — (Die Geschichte der Numismatischen und Altertümer Section des Nationalmuseums.) — *M. N. M. 902.* 77—90.

Haugh Béla: A múzeum története. — (Die Geschichte des Museums zu Szekszárd.) — *Tolna Évk. 902.* 5—13.

(*Haugh Béla:*) Múzeumi kalauz. — (Wegweiser im Museum zu Szekszárd.) — *Tolna Évk. 902.* 14—47. (Ebben rég. 14—33.)

Havas Sándor: Visszapillantás az 1889—1892. évek eseményeire. — (Rückblick auf die Jahre 1889—1892.) — *Bp. Rég. IV.* 1—16.

Hekler Antal: Jelentése dunántúli és erdélyi tanulmányútjáról. — (Bericht über die Studienreise in Transdanubien und Transylvanien.) — *M. N. M. Jel. 909.* 166—168.

Herrmann Antal: Örménymúzeum Szamosujvárt. — Das Armenische Museum in Szamosujvár.) — *Arm. 904.* 376—380.

(*Herrmann) A(ntal):* A szamosujvári örmény múzeumról. — (Das Armenische Museum zu Szamosujvár.) — *Ethn. 906.* 320.

Hóman Bálint: Előszó. (Vorwort.) — *M. N. M. Tan. 37.* 1—6.

Horváth Henrik: A Székesfevárosi Múzeum középkori lapidáriuma a Halászbástyán. K. (Das mittelalterliche Lapidarium des Hauptstädtlichen Museums in der Fischerbastei. B.) — *Magy. Műv. 32.* 89—128., 149—165.

Jakab Elek: Az erdélyi múzeumegylet alakító gyűlése. — (Die konstituierende Versammlung des Siebenbürgischen Museumvereins.) — *B. Sz. 59.* 7. 349—376.

Jósa András: A nyíregyházai múzeumról és egyébről. — (Das Museum zu Nyíregyháza und anderes.) — *M. K. Ért. 17.* 257—258.

Karácsonyi János: A biharmegyei és nagyváradai múzeum keletkezése. — (Die Entstehung des Museums zu Nagyvárad.) — *Bihar Eml.* 98. 28—30.

Kelemen Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület multja és jelene. — Az Erdélyi Múzeum tárai. Ebben *Roska Márton*: Az érem- és régiségtár. 33—39. l. — (Die Vergangenheit und Gegenwart des Siebenbürgischen Museumvereins. — Die Sammlungen des Museums.) Siehe: *M. Roska*: Die Numismatische und Archäologische Abteilung. S. 33—39.) — *Kolozsvár.* 909. 68 l.

Kelemen Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület története. — (Die Geschichte des Siebenbürgischen Museum-Vereins.) — *Az E. M. E. Emlék-könyve.* 5.

Kollányi Ferenc: Az Akadémia és a Nemzeti Múzeum. — (Die Akademie und das Nationalmuseum.) — *Ért.* 10. 113—121. — *Ért. Tört.* 22. VIII. 1—121.

Kormos Tivadar: Jelentés az 1916. évi gyűjtő- és múzeumrendezési munkálatokról. — (Sammeln und Einrichtungsarbeiten in Jahre 1916.) — *Földt. Jel.* 16. 675—686.

Kovács Aladár: Tolnavármegye múzeuma újabb szerzeményei. K. — (Die neuere Erwerbungen des Museums des Kom. Tolna. B.) — *M. K. Ért.* 912. 31—37.

Középeßy Gyula: Régiségtárőri jelentés. — (Bericht über die Altertümersammlung.) — *Bihar.* 96—97. 59—61.

Középeßy Gyula: A régészeti egyesület saját gyűjteménye. — (Die Sammlung des Altertumvereins.) — *Bihar Eml.* 98. 43—46.

Kremmer Dezső: Múzeumi tanulságok. — (Lehren aus den Museen.) — *M. K. Ért.* 18. 167—178.

Kugler Alajos: Sopronvármegye és Sopron szab. kir. város egyesített régiségi múzeuma. — (Das Museum zu Sopron.) — *Sopron Jel.* 98. 15—16.

Kun Géza gr.: Társulatunk előzményei és előjelei. — (Die Voraussetzungen und die Vorzeichen der Gesellschaft.) — *Hungad.* 99. 105—121.

Kuzsinszky Bálint: Jelentése balatonvidéki tanulmányútjáról. — (Bericht über die Studienreise am Balatonsee.) — *M. N. M. Jel.* 99. 103—104.

Kuzsinszky Bálint: A régészeti ásatásokról, az aquincumi és fővárosi múzeumok állapotáról. — (Die Ausgrabungen und der Zustand der Museen der Hauptstadt und des Museums zu Aquincum.) — *Bp. Rég.* IX. 203—206.

Kuzsinszky Bálint: Jelentés a III. ker. régészeti ásatásokról, az aquincumi és főv. múzeumok állapotáról. — (Ausgrabungsbericht des III. Bezirkes und Bericht von dem Zustand des Museums der Hauptstadt und des Museums zu Aquincum.) — *Bp. Rég.* VIII. 177—181.

Latabár Károly: A jubiláris kiállítás népművészeti anyaggyűjtésének tapasztalatai. — (Vom Volkskunstmaterial der Jubiléumsausstellung.) — *Iparműv.* 35. 232—243.

Lauringer Ernő: Sopron szab. kir. város múzeuma. K. — (Das Museum der Freistadt Sopron. B.) — *Magy. Műv.* 28. 565—567.

Layer Károly, Mihalik Sándor, Csányi Károly, Éber László: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. K. — (Ausstellung alter christlicher Kunst im Kunstgewerbemuseum. B.) — *Magy. Műv.* 30. 301—324., 514—536.

László Ferenc: Jelentés a Székely Nemzeti Múzeum 1901. évi állapotáról. — (Bericht über das Székler Nationalmuseum im Jahre 1901.) — *Székely Ert.* 902. 9—31. (Ebben régiségtár 15—19.)

Lehóczky Tivadar: Bereg megyei bronzgyűjtemény. — (Die Bronzesammlung aus dem Kom. Bereg.) — *Rég. Évk.* 79—85. 45—46.

Lehóczky Tivadar: Bereg megyei régiségek. — (Die Altertümer des Kom. Bereg.) — *A. K. VII.* 155—158.

Leszih Andor: A múzeum archaeologiai osztályának rendezése. — (Die Einrichtung des arch. Museums.) — *Misk. Évk.* 901. 54—56.

Leszih Andor: A Borsod-Miskolci Múzeum az 1905-ik évben. — (Das Museum im Jahre 1905.) — *Misk. Évk.* 905—6. 49—65.

Lipp Vilmos: A vas-megyei régészeti egyesület. — (Der Archäologische Verein des Kom. Vas.) — *Száz.* 77. 149—158.

Lipp Vilmos: Vas megyei Régiségtár. K. — (Die Altertümersammlung des Kom. Vas. B.) — *Vasi Jel.* 85. 1—20. — 87. 5—35.

Lipp Vilmos: A régiségtárunk jelentősége. — (Die Bedeutung des Museums.) — *Vasi Jel.* 89. 7—10.

Lovas Elemér: A győrvidéki régészeti kutatás és gyűjtés története. — (Archäologische Forschungen in Győr und in seiner Umgebung.) — *Győr Szle.* 37. 1—19, 57—70.

Löfkovics Artur és Zoltai Lajos: Jelentés Debrecen sz. kir. város múzeuma 1907. évi állapotáról. — (Museumsbericht, 1907.) — *Debr.* 907. 3—37. — Jelentés-Bericht, 1908. — *Debr.* 908. 3—36. — Jelentés-Bericht, 1909. — *Debr.* 909. 3—27. — Jelentés-Bericht, 1910. — *Debr.* 10. 3—35. — Jelentés-Bericht, 1911. — *Debr.* 11. 3—24. — Jelentés-Bericht, 1916—1917. — *Debr.* 16—17. 3—27. — Jelentés-Bericht, 1924. — *Debr.* 24. 2—16. — Jelentés-Bericht, 1925. — *Debr.* 25. 1—17. — Jelentés-Bericht, 1926. — *Debr.* 26. 3—27. — 28—30. — Jelentés-Bericht, 1927. — *Debr.* 27. 3—20. — 30—32. — Jelentés-Bericht, 1928. — *Debr.* 28. 3—37.

Löfkovits Arthur, Zoltai Lajos, Ecsedi István: Jelentés Debrecen sz. kir. város múzeumának 1912-dik évi működéséről és állapotáról. K. — (Museumsbericht, 1912.) — *Debr.* 12. 3—29. — Jelentés-Bericht, 1913. — *Debr.* 13. 3—30. — Jelentés-Bericht, 1914—1915. — *Debr.* 14—15. 3—27.

Löfkovits Arthur, Ecsedi István, Nagy József, Zoltai Lajos: Jelentések Debrecen sz. kir. város múzeumának 1918., 1919. és 1920. évi működéséről és állapotáról. — (Museumsbericht, 1918., 1919. und 1920.) — *Debr.* 18—19—20. 3—20. — Jelentés-Bericht, 1921. — *Debr.* 21. 3—11.

Mahler Ede: Egyiptomi régiségek Magyarországon. — (Egyptische Altertümer in Ungarn.) — *B. Sz.* 902. 112. 130—139.

Marosi Arnold: A pécsi városi múzeum története. — (Die Geschichte des Städtischen Museums zu Pécs.) — *Pécs. Eml.* 905. 11—18.

Marosi Arnold: A pécsi városi múzeum népvándorláskori leletai. K. — (Völkerwanderungszeitliche Funde des Museums in Pécs. B.) — *Pécs.* 908. 99—113.

Marosi Arnold: Jelentés a városi múzeum 1907. (1908.) évi állapotáról. — (Bericht über das Museum zu Pécs.) — *Pécs* 908. 55—64. — 909. 31—37.

Marosi Andor: A Fejérvármegyei és Székesfehérvári Múzeum őskori

gyűjteménye. K. — (Die urzeitliche Sammlung des Museums in Székesfehérvár. B.) — *M. K. Ért.* 12. 14—19.

Marosi Arnold: A Székesfehérvári Múzeum. K. — (Das Städtische Museum in Székesfehérvár. B.) — *Magy. Műv.* 30. 474—477.

Marosi Arnold: A múzeum ásatásai. — (Die Ausgrabungen des Museums.) — *Szfv. Szle.* 32. 62—64.

Márki Sándor: Régi és új élet. — (Das alte und neue Leben.) — *Arad.* 14—15. 6—16.

Márton Lajos: Jelentése tanulmányútjáról. — (Bericht über seine Studienreise.) — *M. N. M. Jel.* 903. 149—154.

Márton Lajos: Jelentése tanulmányútjáról. — (Bericht über seine Studienreise.) — *M. N. M. Jel.* 904. 135—139.

Melhárd Gyula: A társulat rövid története. — (Kurze Geschichte des Vereins.) — *Somogy.* 79—80—81. 3—9.

Mihalik József: A sümegi Darnay-Múzeum. K. — (Das Museum zu Sümeg. B.) — *M. K. Ért.* 12. 124—151.

Mihalik József: Intézményeink és a háború. — (Unsere Museen und der Krieg.) — *M. K. Ért.* 15. 1—26.

Mihalik József: Reformok. — (Neue Ziele.) — *M. K. Ért.* 15. 153—165. 16. 1—9.

Mihalik József: Erdélyi múzeumaink és az oláh betörés. — (Unsere siebenbürgische Museen und der Einfall der Walachen.) — *M. K. Ért.* 16. 180—193.

Mihalik Sándor, Csányi Károly, Layer Károly, Éber László: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. K. — (Ausstellung alter christlicher Kunst in Kunstgewerbemuseum.) — *Magy. Műv.* 30. 301—324., 514—536.

Milecz János: A pannonthalmi régiségtár. — (Die Altertümersammlung in Pannonhalma.) — *Győr. Füz.* III. 64. 184—186.

Milleker Bódog: A verseczi városi múzeum és könyvtár. — (Das Museum und die Bibliothek zu Versec.) — *M. K. Ért.* 10. 244—246., 246—247.

Miske Kálmán br.: A Szombathelyi Múzeum praehistorikus osztálya. — (Die prähistorische Abteilung des Museums zu Szombathely.) — *M. K. Ért.* 13. 61—63.

Miske Kálmán br.: A Vasvármegyei Múzeum. — Das Museum des Komitates Vas (Eisenburg) in Szombathely. — *Vasi Évk.* 25. 45—56—61. — 62—63.

Miske Kálmán br.: A Vasvármegyei Múzeum „gróf Széchenyi Rezső gyűjteménye“. — Die „Graf Rud. Széchenyi Sammlung“ im Museum des Komitates Vas in Szombathely. — *Vasi Évk.* 26—27. 129—140. — 227—228.

Miskovszky Viktor: A felsőmagyarországi múzeum régiségosztályában lévő műtárgyak ösmertetése. — (Die Denkmäler des Museums zu Kassa.) — *Kassa.* 76. 23—39.

Molnár Viktor: A Besztercebányai Városi Múzeum. — (Das Museum zu Besztercebánya.) — *M. K. Ért.* 909. 227—233.

ng. (Nagy Géza): A Székely N. Múzeum története. — (Die Geschichte des Szekler Nationalmuseums.) — *Székely Ért.* 91. 3—30., 31—39.

Nagy Géza: A Székely N. Múzeum ismertetése. — I. Régiségek. Érmek. — (Wegweiser des Szekler Museums.) — *Székely Ért.* 91. 41—67.

Nagy Géza: Hadtörténelmi gyűjtemény. K. — (Kriegsgeschichtliche Sammlung.) — *M. N. M.* 902. 148—169.

Nagy József, Zoltai Lajos, Löfkovits Arthur és Ecsedi István: Jelentések Debrecen sz. kir. város múzeumának 1918., 1919. és 1920. évi működéséről és állapotáról. — (Museumsbericht, 1918., 1919. und 1920.) — *Debr.* 18—19—20. 3—20. — Jelentés-Bericht, 1921. — *Debr.* 21. 3—11.

Nagy Lajos: Az Aquincumi múzeum kutatásai és gyarapodása az 1923—1935. években. — (Die Forschungen und die Zunahme des Museums zu Aquincum in den Jahren 1923—1935.) — *Bp. Rég.* XII. 261—274.

Némethy Lajos: Az „Esztergom-vidéki Régészeti és Történelmi Társulat” régiséggyűjteményének leltára. K. — (Das Inventar der Altertumsammlung zu Esztergom.) — *Eszterg. Évk.* 900. 95—143.

Noszký Jenő: Hogyan felelhetnek meg vidéki múzeumaink igazi rendeltetésüknek. — (Comment les musées de province peuvent rester en conformité de leur véritable destination.) — *Debr. Szle.* 35. 246—260.

Oroszlán Zoltán: Antik gipszgyűjtemény a Szépművészeti Múzeumban. — (Die antike Gipsammlung des Museums der Bildenden Künste.) — *Napk.* 24. 293—294.

Oroszlán Zoltán: A Szépművészeti Múzeum antik terrakotta-gyűjteménye. K. — (Die Sammlung der antiken Terrakotten im Museum der Bildenden Künste. B.) — *Magy. Műv.* 30. 68—96.

Ortvay Tivadar: A Magyar Nemzeti Múzeum érem- és régiséggyűjteménye 1874-ben. K. — (Münz und Altertümersammlung des Nationalmuseums im Jahre 1874. B.) — *A. K. X. I.* 83—133.

Otrok Mihály: Abrégé du bulletin de la société hongroise des amis de l'archéologie du département Trencsén. — *Trencsén Évk.* 14. 20—21.

Öreg János: Az őstörténelmi és embertani nemzetközi congressus Budapesten tartott VIII-ik közgyűléséről. — (Der urgeschichtliche und anthropologische Kongress in Budapest.) — *Ttk.* 76. 250. — 389—400.

Pázmány Lajos: Az egyesület története. — (Die Geschichte des Vereins.) — *Trencsén Ért.* 14. 14—19.

Párducz Mihály: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. II.—V. rész. K. — (Die Altertümersammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. II.—V. Teil. B.) — *Dolg.* 37. 120—181.

Petró József: (Múzeumbizottsági elnök jelentése.) — (Bericht des Kommissions-Präsidenten.) — *Misk. Évk.* 900. 28—33. — 901. 22—27.

Péter Mózes: A Székely Nemzeti Múzeum rövid története 1890—1900-ig. — (Die Geschichte des Szekler Nationalmuseums.) — *Székely Ért.* 902. 1—8.

Pósta Béla: Jelentés a régiség- és éremtárról. — (Bericht über die numismatische und archäologische Sammlung.) — 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912., 1913., 1914. — *E. M.* 900. 237—241., 901. 300—307., 902. 302—310., 903. 345—349., 904. 228—232., 905. 357—358., 906. 63—74. — *E. M. E. Évk.* 907. 33—54., 908. 34—54., 909. 35—58., 10. 31—51., 11. 37—59., 12. 32—42., 13. 32—37., 14. 28—38.

Pósta Béla: Kőemlékek fölállítása az Erdélyi Nemzeti Múzeum érem-

és régiségtárában. K. — (Die Ausstellung der Steindenkmäler im Siebenbürgischen Nationalmuseum. B.) — *M. K. Ért.* 907. 138—147.

Pósta Béla: Régészeti tanfolyam az Erdélyi Nemzeti Múzeum érem- és régiségtárában. — (Ein archaeologischer Lehrgang in Numismatischer und Archaeologischer Abteilung des Siebenbürgischen Museums.) — *E. M.* 908. 228—237.

Pósta Béla: Múzeumok és könyvtárak. — (Museen und Bibliotheken.) — *E. M.* 10. 77—84.

Pósta Béla: Kilényi Hugó régiség-gyűjteménye. K. — Die Altertümer der Sammlung des Herrn Hugó von Kilényi. B. — *Dolg.* 18. 109—164. — 164—216.

Pulszky Ferenc: A múzeumokról. — (Von den Museen.) — *Ért.* 74. 182. — *B. Sz.* 75. 8. 241—357.

Pulszky Ferenc: A békésgyulai múzeumból. — (Das Museum zu Békésgyula.) — *Gyula.* 75—76. 140—141.

Pulszky Ferenc: Megnyitó beszéd. 1885. VIII. 3. — (Eröffnungsrede.) — *Rég. Évk.* 79—85. 41—44.

(*Récsei Viktor*): A „sopronmegyei régészeti társulat“-nak adományozott Paur Iván-féle gyűjtemény leltára. — (Die Paur'sche Sammlung in Sopron.) — *Sopron Évk.* 86. 20—40.

Récsei Viktor: A „sopronmegyei régészeti társulat“ keletkezése. — (Die Entstehung des Archäologischen Vereins des Kom. Sopron.) — *Sopron Évk.* 86. 5—14.

Réz Kálmán: A Jászmúzeum története. — (Die Geschichte des Jazygemuseums.) — *Jász. Évk.* 37. 1—8.

Rómer Flóris: Előterjesztése az alakítandó városi múzeumokról. — (Entwurf über die zugrundenden städtischen Museen.) — *Száz.* 69. 192—193.

Rómer Flóris: Elnöki-beszéd, melyet május 20-dikán 1876-ban Gödöllőn mondott. — (Eröffnungsrede.) — *Göd.* 77. 27—36.

Rómer Flóris: Megnyitó értekezés. — (Eröffnungsrede.) — *Bihar.* 85—88. 121—128.

Rómer Flóris—Bölöni Sándor: Kimutatás a biharvármegyei régészeti és történelmi egyesület tárlatáról. 1885. június 18-án. — (Die Ausstellung des Altertumsvereins in Nagyvárad.) — *Bihar.* 85—88. 135—136.

Rómer Flóris és Csösz Imre: Ipolyi Arnold... és Plank Ferenc... régészeti tárgyai... — (Die archäologischen Gegenstände von Arnold Ipolyi und Ferenc Plank.) — *Motv.* 68. 350—351.

Sági Lajos: Múzeumok és régiségkereskedők. — (Die Museen und die Altertümerhändler.) — *M. K. Ért.* 13. 264—267.

Scherfel V. Aurél: múzeumi igazgató jelentése. — (Bericht des Museum-Direktors.) — *Felka.* 84. 20—21., 21—22.

Schilling Lajos: Az Erdélyi Nemzeti Múzeumból. — (Das Siebenbürgische Museum.) — *E. M. Eml.* 906. I. 6—12.

Schönherr Gyula: A nagybányai múzeum-egyesület keletkezése. — (Die Entstehung des Museum-Vereins in Nagybánya.) — *Nbánya.* 900. 3—10.

Semayer Vilibáld: Séta a múzeumban. — (Umgang im Museum.) — *Nagybánya. Utm.* 904. 13—16.

Semsey Andor: A Magyar Nemzeti Múzeum átalakítása. — (Die Umgestaltung des Nationalmuseums.) — *B. Sz.* 91. 68. 476—481.

Sőregi János: A Déri gyűjtemény jelentősége. — (Die Bedeutung der Déri-Sammlung.) — *Debr.* 29. 39—42.

Sőregi János: Jelentés Debrecen szabad királyi város Déri-Múzeumának 1932. évi működéséről és állapotáról. — Museums-Bericht, 1932. — *Debr.* 32. 3—72. — Jelentés-Bericht, 1935. — *Debr.* 35. 5—99. — Jelentés-Bericht, 1936. — *Debr.* 36. 7—90. — Jelentés-Bericht, 1937. — *Debr.* 37. 5—118.

Sőregi János—Ecsedi István: Jelentés Debrecen szabad királyi város Déri Múzeumának 1929. évi működéséről. K. — Museumsbericht, 1929. B. — *Debr.* 29. 3—38. — Jelentés-Bericht, 1930. — *Debr.* 30. 3—63., 63—65. — Jelentés-Bericht, 1931. — *Debr.* 31. 3—39. — Jelentés-Bericht, 1933. — *Debr.* 33. 5—53.

Stöhr Géza: A budapesti tudományegyetem class. archaeol. tanszéke éremtárának története. — Die Geschichte der Münzsammlung des archaeol. Lehrstuhles der Budapester Königlichen Pázmány Péter Universität. — *Rég. Évk.* II. 318—325. — 399.

Szabó Dénes: Az E. M. E. és a kolozsvári tudomány-egyetem. — (Der Siebenbürgische Museum-Verein und die Universität zu Kolozsvár.) — *Az E. M. E. Emlékkönyve.* 95—99.

Szabó Kálmán: Múzeumunk története. — Múzeumunk útja és rendeltetése. — (Geschichte des Museums; Zweck und Beruf des Museums.) — *Kecsk.* 3—6.

Szalay Imre: Szalay Ágoston régiség-gyűjteményének ismertetése. — (Die Altertümersammlung des Herrn Ágost Szalay.) — *Száz.* 77. 586—598.

Szalay Imre br.: Kultúrházainkról. — (Unsere Kulturhäuser.) — *M. K. Ért.* 14. 160—161.

Szalay Imre: Múzeumainkról. — (Unsere Museen.) — *M. K. Ért.* 907. 3—13.

Székely Ferenc: Tolna vármegyei múzeumegyesület. — (Der Museum-Verein des Kom. Tolna.) — *Tolnai Évk.* 902. 57—62.

Székely Miklós: A Hopp Ferenc Keletázsiai Művészeti Múzeum értékes gyarapodása. — (Zuwachs des Hopp Ferenc-Museums.) — *Napk.* 24. 370—372.

Szilágyi Sándor: Az erdélyi múzeum előzményei. — (Die Voraussetzungen des Siebenbürgischen Museums.) — *B. Sz.* 59. 7. 325—348.

Szőnyi Ottó: Jelentés a pécsi városi múzeum (1909., 1910., 1911., 1912., 1913., 1914., 1915., 1916.) évi állapotáról és működéséről. — (Bericht über das Museum in Pécs.) — *Pécs.* 10. 17—20., 11. 18—21., 12. 67—71., 13. 39—44., 14. 28—33., 15. 132—136., 16. 16—19., 17. 13—16.

Szőnyi Ottó: A Pécs Városi Múzeum gyarapodása Horváth Antal hagyatékából. — (Zuwachs des Museums in Pécs aus dem Nachlass des Herrn Antal Horváth.) — *M. K. Ért.* 13. 66—67.

Szőnyi Ottó: A pécsi Dómmúzeum. K. — (Das Pécs-er Dommuseum. B.) — *Magy. Műv.* 29. 508—536.

T.: Régiséggyűjtés Bácskában. 1839-ben. — (Das Sammeln der Altertümer in der Bácska, im Jahre 1839. — *Bács.* 12. 28—29.

Teleki Sándor gr.: Múzeumok és közművelődés. — (Die Museen und die Kultur.) — *M. K. Szöv.* 906. 23—35.

Téglás Gábor: A Hunyad megyei történelmi és régészeti társulat múzeuma. — (Das Museum des historischen und archaeologischen Vereins des Kom. Hunyad.) — *Hunyad*. 91. 109—118.

Téglás Gábor: Vázlat Botár Imre külföldre vándorolt potaissai gyűjteményéről. K. — (Die Skizze einer Sammlung der Altertümer von Potaissa. B.) — *M. K. Ért.* 12. 202—207.

Tompa Ferenc: Az élő múzeum. — (Das lebende Museum.) — *Napk.* 29. 63—67.

Tóth Lőrinc: A kő-, bronz- és vaskorszak a „Felsőmagyarországi múzeum”-ban. — (Stein-, Bronze- und Eisenzeit in dem Museum von Kassa.) — *Kassa*. 84. 1—61.

Varga Ilona: Debrecenben, a Déri Múzeumban. — (Das Déri-Museum.) — *Iparműv.* 931. 78.

Végh Gyula: A nemzeti múzeum régiségtára és az iparművészeti múzeum. — (Die Archäologische Abteilung des Nationalmuseums und das Museum der Kunstgewerbe.) — *Iparműv.* 18. 60—80.

Viski Károly: A vidéki múzeumok. — (Die Provinzial-Museen.) — *Közműv.* 24. 126—133.

Weszelovszky János: Múzeumunk. K. — (Das Museum zu Komárom. B.) — *Kom. Ért.* 903. 16—25.

Zichy István gr.: A magyar történelmi múzeum és az iparművészet. — (Das Ungarische Historische Museum und das Kunstgewerbe.) — *Iparműv.* 35. 55—56.

Zichy István gróf: Jelentése a Magyar Történelmi Múzeumról. — (Bericht über das Ung. Historische Museum.) — *M. N. M. Tan.* 37. 138—139.

Z(olta)i L(ajo)s: Rövid ismertetés múzeumunkról. — (Kurze Beschreibung unseres Museums.) — *Debr.* 906. 15—16.

Zoltai Lajos: Debreczen sz. kir. város múzeumának régészeti ásatásai 1905-ben. K. — (Ausgrabungen des Museums zu Debrecen im Jahre 1905. B.) — *M. K. Ért.* 907. 179—189.

Zoltai Lajos: Réz- és bronzkori leletek Debreczen város múzeumában. K. — (Kupfer- und Bronzezeitliche Funde in dem Museum zu Debrecen. B.) — *M. K. Ért.* 909. 24—28.

Zoltai Lajos—Löfkovits Andor: Jelentés Debreczen sz. kir. város múzeuma 1907. évi állapotáról. — Museumsbericht, 1907. — *Debr.* 907. 3—27. — Jelentés-Bericht, 1908. — *Debr.* 908. 3—36. — Jelentés-Bericht, 1909. — *Debr.* 909. 3—27. — Jelentés-Bericht, 1910. — *Debr.* 10. 3—35. — Jelentés-Bericht, 1911. — *Debr.* 11. 3—24. — Jelentés-Bericht, 1916—1917. — *Debr.* 16—17. 3—27. — Jelentés-Bericht, 1924. — *Debr.* 24. 2—16. — Jelentés-Bericht, 1925. — *Debr.* 25. 1—17. — Jelentés-Bericht, 1926. — *Debr.* 26. 3—27., 28—30. — Jelentés-Bericht, 1927. — *Debr.* 27. 3—29., 30—32. — Jelentés-Bericht, 1928. — *Debr.* 28. 3—37.

Zoltai Lajos, Ecsedi István, Löfkovits Arthur: Jelentés Debreczen sz. kir. város múzeumának 1912-dik évi működéséről és állapotáról. — Museumsbericht, 1912. — *Debr.* 12. 3—29. — Jelentés-Bericht, 1913. — *Debr.* 13. 3—30. — Jelentés-Bericht, 1914., 1915. — *Debr.* 14—15. 3—27.

Zoltai Lajos, Ecsedi István, Löfkovits Arthur, Nagy József: Jelentések

Debrecen sz. kir. város múzeumának 1918., 1919. és 1920. évi működéséről és állapotáról. — (Museumsbericht, 1918., 1919., 1920.) — *Debr.* 18—19—20. 3—20.
— Jelentés-Bericht, 1921. — *Debr.* 21. 3—11.

Zoltai Lajos: Jelentések Debrecen sz. kir. város múzeumának és közművelődési könyvtárának 1922. és 1923. évi működéséről és állapotáról. — (Museumsbericht, 1922. und 1923. — 22—23. 3—16.

Zsilinszky Mihály: A békésmegyei régész- és művelődéstörténelmi társulat keletkezése. — (Die Entstehung des Archäologischen und Historischen Vereins des Kom. Békés.) — *Gyula.* 74—75. 1—12.

— *ay*: Közgyűjteményeink jövője. — (Die Zukunft der ungarischen Sammlungen.) — *B. Sz.* 23. 193. 175—182.

— *r* — *s*: Régészeti kiállítás Apatinban. — (Archaeologische Ausstellung in Apatin.) — *Bács.* 901. 81—82.

—.: Az erdélyi orsz. múzeum alapulásának rövid története. — (Kurze Geschichte der Entstehung des Siebenbürgischen Museums.) — *E. M. Tud.* 66—67. 88—96.

—.: A Vasmegyei Régészeti-Egylet gyűjteményének jegyzéke. — (Katalog der Sammlungen des Archäologischen Vereins des Kom. Vas.) — *Vasi Jel.* 82—83. 3—63.

—.: Emlékkönyv gróf Mikó Imre emlékszobra leleplezése alkalmára 1889. június 10. Ebben: A régiség és éremtár. 43—44. — (Gedenkbuch zur Enthüllung des Denkmals des Grafen Imre Mikó.) — *Kolozsvár.* 89. 47 l.

—.: Vidéki múzeumügy. — (Die Frage der Provinzialmuseen.) — *Kassa.* 86. 47—51.

—.: A régészet ügye Barsban, Ugocsában és nálunk. — (Die Archaeologie in den Komitaten Bars, Ugocsa und Bácsbodrog.) — *Bács.* 97. 140.

—.: Kalauz a Bihar Vármegyei és Nagyvárad Régészeti és Történelmi Egylet Múzeumához. — (Wegweiser im Museum zu Nagyvárad.) — *Bihar Eml.* 98. 42—54.

—.: A gömörmegyei múzeum multja és jelene. — (Die Vergangenheit und Gegenwart des Museums zu Rimaszombat.) — *Göm. Évk.* 906. 3—23.

—.: Az örmény múzeum története. — (Die Geschichte des Armenischen-Museums.) — *Arm.* 907. 97—112.

—.: Erdélyi múzeumaink és az oláh betörés. — (Unsere siebenbürgische Sammlungen und der Einfall der Walachen.) — *M. K. Ért.* 17. 45.

—.: Vidéki közgyűjtemények. — (Unsere Provinzial-Sammlungen.) — *Közműv.* 24. 12—20.

—.: A múzeum a népvándorlási kiállításon. — (Das Museum in der Ausstellung der völkerwanderungszeitlichen Altertümer.) — *Szfv. Szle.* 35 91—92.

—.: Erdélyi Múzeum-Egylet. — (Der Siebenbürgische Museumverein.) — *B. Sz.* 60. 8. 487—489., 60. 9. 384—390.

—.: Fejérváry-Pulszky gyűjtemény. — (Die Fejérváry-Pulszky Sammlung.) — *Ért.* 68. 162—165.

—.: Szombathelyi Múzeum. — (Das Museum zu Szombathely.) — *Ért.* 71. 304—305.

— —: A pozsonyvármegyei régészeti egyesület története. 1872—1876. — (Die Geschichte des Archäologischen Vereins des Kom. Pozsony.) — *Pozsony*. 76—77. 3—8.

Múzeumok és intézmények. — Museen und Institutionen.

Alsókubin: Árva vármegyei Csaplovits-könyvtár. — (Csaplovits-Bibliothek des Kom. Árva.) — *Min.* III. 7—9., IV. 10—11., V. 4—6.

Arad. Arad sz. kir. város Közművelődési Intézete és az Aradi Kölcsey Egyesület. Városi Múzeum. (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 23., 902. 22., 903. 23—24., 904. 26., 905. 31—32., 906. 30—31., 907. 32—35., 908. 26—30., 10. 10., 11. 12., 12. 11—12., 13. 11—12. — *Arad*. 85. 47—48., 86. 88—89., 87. 208—209., 88. 167—168., 96. 48—50., 900. 10—11., 901. 8—10., 14—15. 17—48. — *M. K. Ért.* 10. 118., 12. 153., 13. 133—134., 275—276., 14. 114., 15. 41—43., 16. 80—83., 17. 142—147. — *Min.* I. 6—7., II. 7—9., III. 15—16., IV. 23., V. 7—8.

Aranyosmarót: Bars vármegyei múzeuma. — Museum des Kom. Bars.) — *Felügy. Jel.* 901. 23., 903. 24., 904. 26—27., 905. 32—33., 906. 32., 907. 35—36., 908. 30., 10. 10., 11. 12., 12. 12., 13. 12. — *M. K. Ért.* 17. 147. — *Min.* I. 8., II. 10., III. 18., IV. 27., V. 14—15.

Balassagyarmat. Nógrád vármegye Nagy Iván múzeuma. — (Iván Nagy-Museum des Kom. Nógrád.) — *Felügy. Jel.* 905. 33—35., 906. 33., 907. 36—37., 908. 30—32., 10. 10—11., 11. 12., 12. 12—13., 13. 12. — *M. K. Ért.* 12. 153., 15. 134—135., 14. 115., 249., 15. 43., 16. 83—84., 17. 147. — *Min.* I. 10—11., II. 13—14., III. 25—26., IV. 37., V. 20., VI. 5.

Bártfa. Sáros vármegyei múzeum. — (Museum des Kom. Sáros.) — *Felügy. Jel.* 902. 37—38., 903. 87—88., 904. 27—28., 905. 35—37., 906. 34—36., 907. 37—40., 908. 32—35., 10. 11., 11. 12—13., 12. 13., 13. 12—13. — *M. K. Ért.* 907. 58—59., 104—108., 908. 180., 10. 118., 12. 153—154., 13. 135., 14. 115—116., 15. 43—44., 16. 84—85., 17. 147—149. — *Bártfa*. 906. 117 l. (Ebben 28—35.)

Besztercebánya. Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 23., 902. 22., 903. 24—25., 904. 28., 905. 37—39., 906. 36—38., 908. 36—37., 16. 11., 11. 13—14., 12. 13., 13. 13. — *M. K. Ért.* 909. 227—233., 10. 118—119., 12. 154., 13. 135., 14. 116., 15. 44—45., 17. 149., 18. 71—72. — *Iparműv.* 909. 333—334. — *Min.* II. 26—28., III. 54—56., IV. 68., V. 37. — *Beszterceb.* 909. 101 l. (Ebben 65—66.)

Békéscsaba. Múzeum-egyesület múzeuma. — (Museum des Museumvereins.) — Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 23—24., 902. 22—23., 903. 25—26., 904. 28—29., 905. 39—40., 906. 38—40., 907. 43—46., 908. 37—40., 10. 11., 11. 14., 12. 13., 13. 13—14. — *Csaba*. 99—901. 108—110., 901—2. 34—38., 70—71. — *M. K. Ért.* 10. 247—248., 12. 155., 13. 135., 14. 116—117., 214—216., 15. 45—46., 16. 85—86., 17. 149—150. — *Min.* II. 31—33., III. 38—41., IV. 75., V. 29., VI. 8. — *Rel.* 14. 84 l. (Ebben 58—73.) — *Krammer*. 903. 169 l. (Ebben 5—21.)

Budapest. Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége. — (Landes Oberaufsicht der Museen und Bibliotheken.) — *Felügy. Jel.* 98. 8 l., 99. 23 l., 901. 43 l., 902. 40 l., 903. 97 l., 904. 73 l., 905. 116 l., 906. 113 l., 907. 312 l., 908. 282 l., 909. 48 l., 10. 55 l., 11. 66 l., 12. 66 l., 13. 102 l. — *M. K. Ért.* 907. 112—

115., 122–137., 908. 57., 176–178., 179., 235–237., 909. 55–57., 168–169., 171–178., 10. 59–60., 178–184., 252–253., 255–257., 11. 63–64., 218–219., 220–230., 306–307., 12. 70–71., 187–201., 230., 13. 75–77., 166–182., 213–214., 14. 68–70., 229–230., 237–240., 251–252., 15. 144–145., 187–190., 16. 56–57., 61–79., 223–224., 17. 58–59., 63–72., 223–225., 18. 80., 144–150. — *E. M.* 907. 401. — Közgyűjtemények. — (Öffentliche Sammlungen.) — *M. K. Ért.* 907. 55–67., 10. 118–139., 11. 168–195., 12. 152–187., 13. 132–166., 14. 113–199., 15. 40–131., 16. 80–162., 17. 142–218. — Múzeumi tanfolyamok. — (Museums Lehrkurse.) — *Felügy. Jel.* 99. 12–13., 903. 18–19., 908. 20–22., 11. 9–10. — *Népr. Ért.* 903. 226–231. — *Num. Közl.* 903. 172–174. — *M. K. Ért.* 908. 177–178., 224–229., 239–265. — Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége. — (Landesvereinigung der Museen und Bibliotheken.) — *M. K. Szöv.* 903–4. 36–72., 904–5. 3–49., 906. 6–21. — *M. K. Ért.* 907. 57., 115–118., 237–240., 909. 181–188., 238–239., 10. 185–190., 257–269., 11. 231–238., 309–312., 12. 310–316. 13. 217–227., 279–287., 14. 229. — Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa. — (Landesrat der Museen und Bibliotheken.) — *M. K. Biz. Jel.* 901. 99 l. — *M. K. O. T.* 901–2. 41 l., 902–3. 67 l., 903–4. 121 l., 904–5. 105 és 58 l., 906. 144 l., 907. 224 l., 908. 336 l., 909. 161 l. 10. 223 l., 11. 206 l., 12. 263 l., 13. 182 l. — *M. K. Ért.* 907. 55., 122–137., 235–236., 908. 57., 170–176., 235., 909. 52–55., 169–171., 10. 57–59., 253–255., 11. 61–62., 219., 308–309., 12. 227–229., 313–314., 13. 214–216., 14. 67–68., 70–72., 234., 237–240., 15. 146–149., 16. 66–72., 171–176., 216–222., 17. 59–61., 18. 81–93., 150–157., 161–166.

Budapest. Aquincumi Múzeum. — (Museum von Aquincum.) — *Aquincum.* 90. 30 l., 94. 30 l., 900. 32 l., 905. 36 l., 908. 38 l., 23. 44 l. 33. 73 l. — *Kuzsinszky.* 88. 27 l. — *Kuzsinszky.* 25. 27 l. — *Bp. Rég. VIII.* 177–181., IX. 203–206., XII. 261–274.

Budapest. Magyar Királyi Földtani Intézet. — (Kgl. ung. geologisches Institut.) — *Földt. Kiadv.* 909. 316 l. — *Földt. Jel.* 16. 675–686. — *Min.* II. 108., III. 153., IV. 128., V. 84–85., VI. 130–131.

Budapest. Magyar Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtára. — (Numismatische und Archäologische Abteilung des Ung. Nationalmuseums.) — *V. K. M. Jel.* 73. 152–155., 74. 418–421., 75–6. 819–825., 76–7–77–8. 856–862., 77–8–78–9. 813–818., 78–9–79–80. 638–641., 79–80–80–81. 717–720., 81–82. 427–432., 81–2–82–3. 220–228., 82–3–83–4. 291–293., 84–5. 611–615., 85–6. 337–343., 86–7. 339–341., 87–8. 378–381., 88–9. 311–314., 89–90. 226–230., 90–1. 375–379., 91–2. 251–258., 92–3. 310–315., 93–4. 300–305., 96. 1315–1322., 97. 317–320., 98. 367–372. — *M. N. M. Jel.* 98. 22–34., 99. 28–56., 900. 27–57., 901. 23–48., 902. 32–67., 903. 29–59., 904. 30–59., 905. 32–60., 906. 33–72., 907. 39–82., 908. 35–86., 909. 40–80., 10. 33–80., 11. 33–80., 12. 33–82., 13–23. 53–57., 24–28. 60–80. — *M. N. M.* 96. 32–39. — *Tíz év.* 19–28. 103–115. — *M. N. M.* 905. 77–90., 91–96., 105–108., 148–169. — *Kubinyi.* 48. 28–35., 61. 26–33., — *Inscr.* 73. 202 l. — *Hampel* 76. 160 l. — *M. N. M. Közl.* 16. 45–66. — *Dolg.* 17. 237–252. — *Bardt Egy.* 26–33. 12–17. — *Gyűjt. Egyet.* 31. 103–108. — *Kalauz.* 70. 71 l., 73. 88. l., 81. 55 l., 83. 52 l., 85. 48 l., 88. 48 l., 90. 48 l., 92. 48 l., 94. 48 l., 96. 46 l., 99. 46 l., 902. 45 l., 905. 45 l., 908. 46 l., 12. 257 l., 19. 52 l. — *Min.* I. 39–40., II. 57–58., III. 97–98., IV. 116–117., V. 63–65., VI. 26–29. — Magyar Nemzeti Múzeum. — (Ung. Nationalmuseum.) — *V. K. M. Jel.* 70–98. — *M. N. M. Jel.* 98–928. — *M. N. M.* 15. 16 l. — *Kubinyi.* 48. 52 l., 61. 46 l. — *Dux.* 57. 48 l. — *Mátray.* 68.

92 l. — *M. N. M.* 96. 80 l. — *M. N. M.* 902. 382 l. — *Uránia.* 902. 349—357. — *Tíz év.* 19—28. 140 l. — *M. N. M. Tan.* 37. 7—30., 31—65., 66—80., 80—96., 132—148. — *Tv. Ért.* 89. 46—47. — *E. M.* 907. 271—272. — *M. K. Ért.* 907. 120., 225—231. — *Min.* I—VI. — *Barát. Egy.* 26—33. 27 l. — Magyar Történeti Múzeum. — (Ungarisches Historisches Museum.) — *M. N. M. Tört.* 36—37. — *Vezető* 35. 8 l. — *Vezető.* 38. 170 l. — *Iparműv.* 36. 134. — Országos Magyar Gyűjteményegyesület. — (Gemeinschaft der ungarischen wissenschaftlichen Sammlungen.) — *Gyűjt. Egy.* 22—23. 1—16., 23—24., 1—22., 31—54., 24—25. 1—21., 50—57., 27. 1—16., 29. 1—17., 31. 1—43., 44—69.

Budapest: Gróf Zichy Jenő múzeuma. — (Das Museum des Grafen Jenő Zichy.) — *Ethn.* 99. 335.

Budapest: Országos Magyar Szépművészeti Múzeum. — (Ung. Museum der Bildenden Künste.) — *Woll.* 12. 165 l. — *Hekler.* 18. (1.), 18. (2.), 19. (3.), 20. (4.). — *Hekler.* 19. (1.), 21. (2.), 23. (1.), 26. (2.). — *Napk.* 24. 293—294.

Budapest: Hopp Ferenc Keletázsiai Művészeti Múzeum. — (Ferenc Hopp Ostasiatisches Museum.) — *Min.* VI. 40. — *Iparműv.* 14. 68—80., 20. 45—46., 23. 71., 33. 166—180. — *Kőrösi Csoma.* 21—25. 253—262. — *Napk.* 23. 684—686., 24. 370—372.

Budapest: Pestvármegyei Régészeti Bizottság. — (Archäologische Kommission des Kom. Pest.) — *M. K. Ért.* 11. 196—197.

Budapest: A VIII. őstörténelmi és embertani nemzetközi congressus. — (VIII. prähistorische und anthropologische internationale Kongress.) — *V. K. M. Jel.* 74. 456—458. — *E. M.* 76. 122., 145., 162., 180—182. — *Tv. Ért.* 76. 162—163. — *Ttk.* 76. 250., 389—400.

Budapest: A főváros régészeti bizottsága. — (Archäologische Kommission der Hauptstadt.) — *Tv. Ért.* 89. 46. — *Bp. Rég.* VII. 167—170.

Budapest: Székesfővárosi Múzeum. — (Museum der Hauptstadt.) — *E. M.* 99. 167—171. — *Bp. Rég.* IV. 1—16., VII. 163—167., VIII. 177—181., IX. 203—206. — *Min.* I. 100—101., II. 103—105., III. 74—75., IV. 137—138., V. 71—72., VI. 58—59., 60.

Budapest: Árpád-Múzeum. — (Árpád Museum.) — *Min.* VI. 59.

Budapest: Országos Ráth György Múzeum. — (György Ráth Museum.) *Min.* VI. 45.

Budapest: Egyet. Éremtár. — (Numismatische Sammlung der Universität.) — *Rég. Évk.* II. 318—325., 399.

Budapest: Egyet. Érem- és Régiségtár. — (Numismatische und archaeologische Sammlung der Universität.) — *Min.* I. 62., II. 94., III. 149., V. 108., VI. 175.

Budapest: Egyetemi Anthropológiai Múzeum. — (Antropologisches Museum der Universität.) — *Min.* I. 61—62., II. 95., III. 151., IV. 154., V. 112., VI. 174.

Budapest: Orsz. m. kir. iparművészeti múzeum. — (Museum der Kunstindustrie.) — *Min.* I. 51—52., II. 66—67., III. 107—108., IV. 126., V. 75., VI. 42—43.

Cellőmölk: A Kemenesaljai Múzeum. — (Museum von Kemenesalja.) — *Vasi Szle.* 34. 183. — *Iparműv.* 38. 200.

Debrecen: Debrecen sz. kir. város múzeuma. — (Städtisches Museum.) — Debrecen sz. kir. város Déri-Múzeuma. — (Déri-Museum der kgl. Freistadt

Debrecen.) — *Felügy. Jel.* 902. 38., 903. 88., 904. 31., 905. 42–44., 906. 42–58., 907. 53–72., 908. 48–62., 10. 12–14., 11. 14–16., 12. 14–16., 13. 16–25. — *M. K. Ért.* 907. 179–180., 908. 180., 909. 24–28., 10. 119–120., 12. 155–157., 13. 136–138., 14. 119–128., 15. 48–52., 16. 90–94., 163., 199–200., 211., 17. 152–158. — *Debr. 906.* 15–16., 907. 3–37., 908. 3–36., 909. 3–27., 10. 3–35., 11. 3–24., 12. 3–29., 13. 3–30., 14–15. 3–27., 16–17. 3–27., 18–19–20. 3–20., 21. 3–11., 22–23. 3–16., 24. 2–16., 25. 1–17., 26. 3–27., 28–30., 27. 3–29., 30–32., 28. 3–37., 29. 3–38., 39–42., 30. 3–63., 63–65., 31. 3–39., 32. 3–72., 33. 5–53., 34. 7–90., 35. 5–99., 36. 7–90., 37. 5–118. — *Közműv.* 24. 60., 94–96., 389. — *Debr. Szle.* 27. 27–38., 28. 510–511., 30. 261. — *Iparműv.* 31. 3–14., 78. — *Min.* V. 177–178., VI. 340., 341.

Debrecen: Classica-Philologiai és Művészettörténeti Múzeum. — (Museum für Cl. Philologie und Kunstgeschichte.) — *Min.* VI. 366.

Dés: Szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és ethnográfiai társulat múzeuma. — (Museum der literarischen, historischen und ethnographischen Gesellschaft.) — *Felügy. Jel.* 901. 25., 902. 23., 903. 29–30., 904. 31–33., 905. 44–45., 906. 58., 907. 72–73., 908. 138–140., 10. 20–21., 11. 22–23., 12. 24., 13. 39–41. — *M. K. Ért.* 10. 124–125., 12. 163–164., 13. 146., 14. 142–144., 15. 67., 16. 107–108., 17. 177. — *Min.* II. 149–150., III. 203–204., IV. 468., V. 332.

Déva: A Hunyadvármegyei Történelmi és Régészeti Társulat múzeuma. — (Museum der Historischen und Archäologischen Gesellschaft des Kom. Hunyad.) — *Hunyad.* 82. 162–163., 84. 111–115., 91. 109–118., 99. 51–54., 900. 40–43., 901. 49–51., 902. 48–51., 904. 161–163., 905. 202–205., 906. 47–51., 142–145., 907. 47–59., 89–92., 908. 59–62., 14. 87–96. — *Téglás.* 90. — *Felügy. Jel.* 901. 25., 902. 23–24., 903. 30., 904. 33., 905. 45–47., 906. 58–61., 907. 74–77., 908. 63–69., 10. 14–15., 11. 16–17., 12. 16–17., 13. 25–26. — *M. K. Ért.* 10. 120–221., 12. 157., 13. 138–139., 14. 128–129., 15. 52–53., 16. 94–95., 17. 158–160. — *Min.* I. 126–127., II. 151–153., III. 208., IV. 250., V. 191.

Esztergom: Az esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat múzeuma. — (Museum des Arch. und. Hist. Vereins zu Esztergom.) — *Eszterg. Évk.* Bd. 1–3. kt. 1896–1900. — *Min.* I. 138., II. 168., III. 235., V. 212., VI. 391–392. — *M. K. Ért.* 13. 139., 14. 59–60., 129–130., 15. 54–55., 16. 201–202. — *Felügy. Jel.* 901. 25., 902. 24., 903. 31., 904. 34., 905. 47–48., 906. 61–62., 907. 78–79., 10. 15., 11. 17., 12. 17., 13. 26–27. — *Eszterg. Évlap.* 27. 52–55., 28. 58–61., 30. 61–66. — *Eszterg. Évk.* 900. 95–143. — *Eszterg. Évlap.* Bd. 1–8. kt. 25–36.

Fehértemplom: Fehértemplomi múzeum. — (Museum zu Fehértemplom.) — *Tv. Ért.* 81. 191., 82. 140., 184., 83. 187.

Felka: Táttra múzeum. — (Das Táttra-Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 25., 902. 24., 903. 31., 904. 34–35., 905. 48–49., 906. 62., 907. 79–86., 908. 70–74., 10. 15., 11. 16–17., 12. 17–18., 13. 18. — *Felka.* 84. 74–76., 92. 3–7. — *M. K. Ért.* 10. 121., 12. 158–159., 13. 139–140., 14. 130., 15. 55–56., 16. 96–97., 17. 160–161. — *Min.* I. 143., II. 175–177., III. 243–244., IV. 295., V. 221–222.

Fiume: Városi könyvtár és múzeum. — (Städtisches Museum und St. Bibliothek.) — *Min.* I. 145–146., II. 181., III. 252–253., IV. 306., V. 225.

Gyoma: Koncsek Gy. József féle régészeti gyűjtemény. — (Koncsek'sche archäologische Sammlung.) — *Csaba.* 901–2. 59–61.

Győr: Bencés Rómer Flóris Múzeum. — (Rómer-Museum des Benediktinerordens.) — *Felügy. Jel.* 902. 38., 903. 89. — *Min.* VI. 407. — *Börzsönyi*

Arnold: Kalauz a győri Szent-Benedek-rendi főgimnázium Régiségtárában. K. — (Führer des Museums des Benediktinerordens. B.) — *Győr.* 97. 20 l.

Gyula: Békésvármegyei Múzeum. — (Das Museum des Kom. Békés.) — Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Gyula.* 74–75. 174–179., 75–76. 140–141., 145–170., 76–77. 48–58., 163–169., 77–78. 37–49., 202–207., 78–79. 176–185., 79–80. 198–205., 80–81. 197–203., 81–82. 176–181., 82–83. 183–187., 83–84. 203–206., 84–85. 167–172., 85–86. 156–160., 86–87. 194–195., 88–89. 131–132., 91. 144–146., 92–93. 85–87. — *Mogyoróssy.* 85. 34 l. — *Tv. Ért.* 80. 72–80. — *Felügy. Jel.* 901. 26., 902. 24., 903. 32., 904. 35–36., 905. 50–51., 906. 64–65., 907. 87–89., 908. 40–42., 10. 15–16., 11. 18–19., 12. 18., 13. 28–29. — *M. K. Ért.* 10. 121., 12. 159–160., 13. 140., 14. 131–132., 15. 56–58., 16. 97., 17. 161. — *Min.* I. 155–156., II. 193–195., III. 41–43., IV. 341–342., V. 246., VI. 420.

Gyulafehérvár: Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet múzeuma. — (Museum des Historischen, Archäologischen und Naturhistorischen Vereins des Kom. Alsófehér.) — *Gyfv.* 902. 67–82., 12. 4–15., 16. 3–21. — *Felügy. Jel.* 901. 26., 902. 24., 903. 32–33., 904. 36., 905. 51–53., 906. 65–66., 907. 89–93., 908. 75–84., 10. 16–17., 11. 19., 12. 18–19., 13. 29–32. — *M. K. Ért.* 10. 121–122., 12. 160., 13. 140–141., 14. 132–135., 15. 59–61., 16. 97–99., 17. 161–164. — *Min.* I. 156–157., II. 195–197., III. 287., IV. 344–345., V. 249–250. — Batthyány gyűjt. — (Batthyány'sche Sammlung.) — *Min.* II. 197–198., III. 279., IV. 348., V. 252. — Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Társulat Évkönyve. — (Jahrbuch des historischen und naturhistorischen Vereins des Kom. Alsófehér.) — *Gyfv.* I–XIV. 88–908., XV–XVI, XVIII. 909–911., 16–17.

Hajdúböszörmény: Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Min.* VI. 423.

Herkulesfürdő: Múzeum. — (Museum.) — *M. K. Ért.* 909. 240. — *Tv. Ért.* 909. 166–167.

Hódmezővásárhely: Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Hmv.* 34., 35. — *Min.* VI. 427.

Ipolyság: Hontvármegyei múzeum. — (Museum des Kom. Hont.) — *Felügy. Jel.* 901. 27., 902. 25., 903. 33–34., 904. 36., 905. 54., 906. 67., 907. 98., 10. 18., 11. 19., 12. 20., 13. 33. — *M. K. Ért.* 13. 142., 14. 136., 17. 165. — A hontvármegyei múzeum társulat gyűjteményei. — (Die Sammlungen des Museumvereins des Kom. Hont.) — *Min.* II. 210–211., III. 302., V. 268. — *Pongrácz.* 902. 45–46.

Jászberény: Jászberény r. t. város Jász-Múzeuma. — (Jazygen-Museum der Stadt Jászberény.) — *M. K. Ért.* 17. 165–170. — *Közműv.* 24. 402–404. — *Iparműv.* 37. 145. — *Min.* II. 213–214., III. 306., IV. 385., V. 269–270., VI. 431–432. — *Szabó.* 78. 4–6. — *Jász. Évk.* 37. 1–8. — *Jászberény.* 215 l. — *Jászberény.* 33. 53 l. (21–44.) — *Jászberény.* 33. 47 l.

Kassa: Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — Felsőmagyarországi Rákóczi Múzeum. — (Rákóczi-Museum.) — *Kassa.* 72–73. 49–61., 62–63., 76. 23–39., 70–79., 79. 72., 114–125., 82. 120–130., 84. 1–61., 103–106., 85. 88–92., 86. 63–64., 87. 40–43., 88. 42–44., 89. 58–59., 92. 85–86. — *Tv. Ért.* 75. 58., 76. 163. — *Iparműv.* 903. 234. — *Kassa* 903. 63–109., 145–161., 161–178. — *Kassa.* 1903. V. — *Kassa.* 908. 39–47. — *Felügy. Jel.* 901. 27–28., 902. 25–26.,

903. 34–35., 904. 36–39., 905. 54–58., 906. 67–70., 907. 99–111., 908. 88–120., 19. 18., 11. 19–20., 12. 20–21., 13. 33–35. — *M. K. Ért.* 907. 58., 908. 59., 180., 10. 178., 12. 160–161., 13. 142–143., 14. 136–138., 15. 61–63., 16. 101–102., 17. 170–172. — *Min.* I. 171., II. 227–228., III. 319., IV. 404., V. 287.

Kecskemét: Városi múzeum. (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 28., 902. 26., 903. 36–37., 904. 39–40., 905. 58–59., 906. 70–71., 907. 111–115., 908. 120–125., 10. 18–19., 11. 20–21., 12. 21–22., 13. 35–36. — *M. K. Ért.* 10. 123., 12. 161–162., 13. 143–144., 14. 138–139., 15. 63., 16. 102–103., 17. 172–173. — *Közműv.* 24. 57–60. — *Min.* I. 178–179., II. 234–235., III. 340–341., IV. 423., V. 296., VI. 445. — *Kecsk. é. n.* 48 l.

Keszthely: Balatoni Múzeum. — (Plattensee-Museum.) — *Keszth.* 98–9–900–1. 141–149. — *Felügy. Jel.* 901. 28–29., 902. 26., 903. 37–38., 904. 40–41., 905. 59., 906. 71–72., 907. 115–118., 908. 125–131., 10. 19., 11. 22., 12. 22., 13. 36–37. — *M. K. Ért.* 10. 123–124., 12. 162–163., 13. 144., 14. 139–140., 216., 15. 63–64., 16. 103–104., 17. 173–174. — *Min.* I. 179., II. 235–237., III. 345., IV. 428–429., V. 307., VI. 455.

Kiskunfélegyháza: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 903. 89., 907. 120–121., 908. 133–138., 10. 19., 11. 22., 12. 23., 13. 38–39. — *M. K. Ért.* 10. 124., 13. 145., 14. 141–142., 15. 65–66., 16. 105–106., 17. 175–176. — *Min.* V. 314., VI. 458. — *Iparműv.* 38. 200.

Kolozsvár: Erdélyi Múzeum Erem- és Régiségtára. — (Numismatische und archäologische Abteilung des Siebenbürgischen Museums.) — *E. M. Évk.* 60. 16–19. — *E. M. Tud.* 66–67. 33–39., 71–74., 88–96., 68. 21–24., 69. 22–29., — *E. M.* 74. 24., 40., 69–70., 72., 123–125., 131., 148., 164., 75. 16., 61–64., 80., 120., 136., 152., 168., 76. 16., 32., 56., 103–105., 106., 122., 145., 146., 162., 180–182., 77. 31., 120., 152. — *E. M. Évk.* 77. II. 3. 88–91. — *E. M.* 78. 16., 48., 64., 71–73., 244., 79. 32., 64., 116–117., 128., 216., 280., 312., 80. 88., 146–149., 152., 216., 81. 96., 125–127., 312., 82. 189–190., 192., 86. 204–205., 87. 213–214., 88. 163–167., 89. 277–278., 90. 307–309., 91. 253–254., 92. 244–245., 93. 429–431., 94. 477–478., 96. 509–510., 97. 1–11., 347., 98. 347–348., 900. 237–241., 901. 300–307., 902. 302–310., 903. 284., 345–349., 904. 228–232., 905. 357–358., 906. 63–74., 909. 197–200., 11. 80–82., 15. 4. — *Dolg.* 18. 109–164., 164–216. — *Mikó.* 89. 43–44. — *Erdélyi.* 905. 47 l. — *Kelemen.* 909. 33–39. — *E. M. Eml.* 906. I. 6–12. — *E. M. E. Emlékkönyve.* 95–99. — *E. M. Évk.* 906. 62–75., 907. 33–54., 908. 34–54., 909. 35–58., 10. 31–51., 11. 37–59., 12. 32–42., 13. 32–37., 14. 28–38. — *Felügy. Jel.* 901. 41., 902. 39., 903. 93. — *M. K. Ért.* 907. 138–147. — *Min.* I. 192., II. 252., III. 369–370., IV. 464., V. 326–327. — *Pósta.* 903. 58 l. — *E. M. Eml.* 903. 53–58.

Komárom: Komáromi Múzeum. — (Museum.) — *Kom. Jel.* 87. 42–48., 88. 7–15., 89. 50–52., 90. 91–93., 91. 168., 92. 50–51. — *Kom. Ért.* 900. 6–7., 901–2. 9–14., 903. 8–11., 16–25., 903–4. 10–13., 905. 4–6., 906. 16–22., 907. 15–18., 908. 17–21., 909. 17–21. — *Kom.* 14. 60., 156–158., 15. 89–90. — *Felügy. Jel.* 901. 29–30., 902. 27., 903. 39–40., 904. 42–43., 905. 60–62., 906. 73–75., 907. 126–130., 908. 144–148., 10. 21., 11. 23., 12. 24., 13. 42–43. — *M. K. Ért.* 10. 125., 13. 146., 273., 14. 145–146., 15. 68–69., 16. 108., 17. 177. — *Min.* I. 201., II. 264., III. 385., IV. 486., V. 348.

Korpona: Múzeum. — (Museum.) — *Felügy. Jel.* 902. 39., 903. 89–90.

Körmöcbánya: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Min.* II. 267., III. 393., IV. 496., V. 352.

Lasztóc: Szemere-múzeum. — (Szemere-Museum.) — *Zempl.* 900. 64.

Lőcse: Szepesi Múzeum. — (Zipser-Museum.) — *M. K. Ért.* 11. 299., 12. 165–166., 13. 147., 14. 146–147., 15. 70–71., 16. 109–110. — *Min.* IV. 527–528., V. 368. — *Szepes. Közl.* 909. 127., 187–190., 256., 10. 127–128., 192., 11. 251., 13. 184., 15. 180.

Magyaróvár: Mosonmegyei Történelmi és Régészeti Egylet múzeuma. — (Museum des Historischen und Archäologischen Vereins des Kom. Moson.) — *Moson.* 86. 3–33., 87. 3–37., 88–92. 3–54., 98. 3–16., 82–98. 1–93., 904. 3–14. — *Moson.* 903. 16 l. — *Felügy. Jel.* 901. 30., 902. 27., 903. 40–41., 904. 44–45., 905. 63–64., 906. 76–77., 907. 134–136., 908. 150–151., 10. 21., 11. 25., 12. 25., 13. 44–46. — *M. K. Ért.* 12. 166., 13. 147., 14. 147–149., 15. 71., 16. 110., 17. 178–179. — *Min.* I. 217–218., II. 285–286., III. 421., IV. 538., V. 374., VI. 474.

Makó: Csanádmegyei Régészeti és Történelmi Társulat múzeuma. — (Museum des Historischen und Archäologischen Vereins des Kom. Csanád.) — *Csanád.* 89–90. 68–69., 90–91. 104–105. — *Iparműv.* 38. 200.

Máramarossziget: Máramaros vármegyei múzeum egyesület múzeuma. — (Museum des Museum-Vereins des Kom. Máramaros.) — *Felügy. Jel.* 902. 28., 903. 42., 904. 45–46., 905. 65., 906. 77–78., 907. 137–138., 908. 153–154., 10. 21–22., 11. 25., 12. 25., 13. 47. — *M. K. Ért.* 10. 247–248., 12. 166., 14. 150., 15. 73., 16. 112–113. — *Máramaros.* 905. 78–116. — *Min.* II. 293–294., III. 429., IV. 558., V. 380–381.

Miskolc: Borsod-Miskolci Múzeum. — (Borsod-Miskolcer Museum.) — *Misk. Évk.* 900. 28–33., 55–59., 901. 22–27., 54–56., 902. 74–94., 903–4. 20–24., 905–6. 49–65., 906–7. 30–39. — *Misk. Jel.* 11–12. 32 l., 908–10. 42 l. — *Felügy. Jel.* 901. 30–31., 902. 28., 903. 43., 904. 46., 905. 67., 906. 78–79., 907. 139–143., 908. 154–159., 10. 22–23., 11. 25–27., 12. 25–26., 13. 47–49. — *M. K. Ért.* 10. 126., 248–249., 12. 166–168., 13. 147–148., 14. 150–152., 15. 73–75., 16. 113–115., 17. 180–181. — *Min.* II. 298., III. 446., IV. 580., V. 397., VI. 486–487. — (*Leszih Andor*): Vezető a Borsod-Miskolci Múzeumban. — (Führer in dem Museum zu Miskolc.) — 1. 1906. 40 l., 2. 1929. 32 l. — *Misk. Jel.* 908., 909., 910., 911., 912. — *Misk. Évk.* 900–7. — *Molnár József:* A Borsod-Miskolczi Múzeum ismertető katalógusa. — (Beschreibende Katalog des Borsod-Miskolczer Museums.) — 902. 103 l. Ebben: *ifj. Losonczy István:* Régiségtár. 74–94.

Munkács: Múzeum. — (Museum.) — *Felügy. Jel.* 903. 90.

Nagybánya: Városi Múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Nbánya.* 901. 13–21., 902. 14–19., 903. 15–25., 904. 3–30., 39–48. — *Schönherr.* 99. — *Nagyb. Utm.* 904. 13–16. — *Felügy. Jel.* 901. 31., 902. 28–29., 903. 43–46., 904. 47., 905. 67–69., 906. 79–80., 907. 143–145., 908. 159–163., 10. 23., 11. 27., 12. 26–27., 13. 49–50. — *M. K. Ért.* 10. 126–127., 12. 168., 13. 148–149., 14. 152–153., 15. 75., 16. 115., 17. 181. — *Min.* II. 307–308., III. 461–462., IV. 598., V. 409.

Nagybecskerek: Torontálvármegyei Múzeum. — (Museum des Kom. Torontál.) — *Felügy. Jel.* 903. 90.

Nagykanizsa: Városi Múzeum és Könyvtár. — (Städtisches Museum und Bibliothek.) — *Min.* VI. 502.

Nagykároly: Szatmár vármegyei múzeum. — (Museum des Kom.

Szatmár.) — *Felügy. Jel.* 903. 46–47., 904. 49., 905. 70–71., 906. 81–82., 907. 146–147., 908. 166–167., 10. 23., 11. 27., 12. 27., 13. 51. — *M. K. Ért.* 12. 168., 14. 154.

Nagyszében: Báró Bruckenthal múzeum. — (Bruckenthal'sches Museum.) — *Min.* I. 244–245., II. 326–328., III. 488–489., IV. 638–639., V. 433.

Nagyszombat: Városi közkönyvtár és történelmi emléktár. — (Städtische Bibliothek und Historische-Sammlung.) — *Felügy. Jel.* 907. 147–149., 908. 167–170., 10. 23., 11. 27–28., 12. 27., 13. 51–52. — *M. K. Ért.* 10. 127., 12. 168–169., 13. 149., 14. 154–155., 15. 76–77., 16. 116–117., 17. 182–184.

Nagyvárad: Biharmegyei és nagyvárad-i régészeti és történelmi egyesület múzeuma. — (Museum des Archäologischen und Historischen Vereins des Kom. Bihar und der Stadt Nagyvárad.) — *Felügy. Jel.* 901. 31–32., 902. 29–30., 903. 48–49., 904. 50–51., 905. 72–74., 906. 82–83., 907. 149–151., 908. 170–172., 10. 23–24., 11. 28., 12. 27., 13. 52–53. — *M. K. Ért.* 12. 169., 13. 149., 14. 155–156., 15. 78–79., 16. 117–118., 17. 187. — *Bihar.* 85–88. 128–133., 135–136., 140–141., 144., 88–92. 26–27., 96–97. 59–61., 901–2. 57–58., 64., 70–71., 76–78., 83–84. — *Bihar Eml.* 98. 28–30., 42–54. — *Min.* I. 253–254., II. 338–339., III. 503., IV. 661., V. 446.

Nyíregyháza: Szabolcs vármegyei Múzeum. — (Museum des Kom. Szabolcs.) — Szabolcsvármegyei Jósza-Múzeum. — (Jósza-Museum des Kom. Szabolcs.) — *Felügy. Jel.* 901. 32., 902. 30., 903. 49–50., 904. 51–52., 905. 74., 906. 83–84., 907. 151., 10. 24., 11. 28–29., 12. 28., 13. 53–56. — *M. K. Ért.* 12. 169–170., 13. 150., 14. 156–159., 15. 79–83., 16. 121–122., 17. 187–188., 257–258. — *Nyírvidek.* 97. II. 5., 98. II. 26–27., 99. I. 1., V. 28., VI. 18., 25., XII. 17., 900. I. 15., II. 4., 18., 25., XII. 16., 902. XI. 15., XII. 9., 903. II. 6., II. 12., III. 6., 25., X. 15., 905. VI. 29., 906. I. 19., IV. 1., XI. 4., 11., XII. 2., 908. II. 21., 10. IX. 23., 911. II. 24. — *Min.* I. 260., II. 348–349., 519–520., IV. 672–673., V. 455–457., VI. 508–509.

Nyitra: Nyitra vármegyei múzeum. — (Museum des Kom. Nyitra.) — *Felügy. Jel.* 901. 42., 902. 30., 903. 50., 904. 52., 905. 74–76., 906. 84., 907. 151–154., 908. 172–173., 10. 24., 11. 29., 12. 28., 13. 56. — *M. K. Ért.* 10. 127., 12. 170., 13. 150., 14. 159., 15. 83., 16. 122–123., 17. 188.

Orsova: Pongrácz-féle gyűjtemény. — (Die Pongrácz-sche Sammlung.) — *Tv. Ért.* 903. 112–121.

Pécs: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 32–33., 902. 30–31., 903. 50–53., 904. 53–54., 905. 76–78., 906. 85–88., 907. 156–170., 908. 175–182., 10. 24–25., 11. 30., 12. 29., 13. 57–59. — *M. K. Ért.* 908. 58., 10. 128., 249., 12. 171., 13. 66–67., 151., 14. 160–162., 15. 84–86., 16. 124–125., 17. 189–190. — *Pécs.* 908. 31–32., 55–64., 99–113., 124., 158–159., 909. 38–39., 90., 10. 17–21., 21., 60–62., 124–125., 11. 18–21., 125–126., 12. 67–71., 81–82., 128–129., 161–163., 13. 39–44., 81–83., 163–165., 14. 28–33., 92–93., 15. 132–136., 16. 16–19., 105–106., 17. 13–16., 28. 37–43., 91–93. — *Pécs. Eml.* 905. 11–18. — *Marosi.* 905. 3–15. — *Min.* II. 371–372., III. 553., IV. 728., V. 475–476., VI. 522.

Polgárdi: Polgárdi kastély régiséggyűjteménye. — (Archäologische Sammlung des Kastells zu Polgárdi.) — *Szfv. Szle.* 33. 32–33.

Poprád: Magyarországi Kárpátgyűjtemény Múzeuma. — (Museum des Karpaten-Vereins.) — *Felügy. Jel.* 901. 33., 902. 31., 903. 51–52., 904. 54–55., 905., 78–80., 906. 88–89., 907. 170–174., 908. 182–185., 10. 25., 11. 30–31., 12. 29–30.,

13. 59. — *M. K. Ért.* 10. 128—129., 12. 171—172., 13. 151—152., 14. 162., 15. 86—87., 16. 125—126., 17. 190—191. — *Min.* II. 373—375., III. 560., IV. 735., V. 492.

Pozsony: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 32., 902. 31—32., 903. 55—57., 904. 55—57., 905. 80—82., 906. 89—90., 907. 179—180., 908. 190—191., 10. 26., 11. 31., 12. 30—31., 13. 60—61. — *M. K. Ért.* 10. 129., 251—252., 12. 172., 13. 152—153., 14. 163—164., 15. 88—89., 16. 127—128., 17. 192—196. — *Min.* I. 284—285., II. 386—387., III. 574—575., IV. 752., V. 493—494.

Rimaszombat: Gömör vármegyei múzeum. — (Museum des Kom. Gömör.) — *Felügy. Jel.* 903. 91., 905. 82—84., 906. 91—92., 907. 181—184., 908. 193—197., 10. 26., 11. 32., 12. 31., 13. 62—63. — *M. K. Ért.* 10. 129—130., 12. 173., 13. 153., 14. 165—166., 15. 90—91., 16. 128—129., 17. 196—197. — *Min.* II. 391., III. 585., IV. 766—767., V. 511. — *Göm. Évk.* 906. 3—23. — *Göm. M.* 905. 34.

Rózsahegy: Liptóvármegyei Múzeumegyesület Múzeuma. — (Museum des Kom. Liptó.) — *M. K. Ért.* 12. 229., 15. 91—93., 16. 129., 17. 197.

Sátcraljaújhegy: Zemplénvármegyei Múzeum. — (Museum des Kom. Zemplén.) — *Min.* VI. 558.

Segesvár: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Min.* II. 400., III. 599., IV. 783., V. 524.

Selmecbánya: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 33—34., 902. 32., 903. 57—58., 904. 57—58., 905. 84—85., 906. 92—93., 907. 184—186., 908. 198—200., 10. 26., 11. 32., 12. 32., 13. 64—65. — *M. K. Ért.* 12. 173., 13. 154., 14. 167—168., 15. 93—95., 16. 130—131., 17. 198—199. — *Min.* II. 404., III. 604., V. 526.

Sepsiszentgyörgy: Székely Nemzeti Múzeum. — (Szekler National Museum.) — *Tv. Ért.* 76. 161—162., 77. 190—193., 78. 42. — *E. M.* 98. 285—288., 99. 176—177., 900. 171—172., 902. 513., 903. 176., 907. 63—64., 908. 144., 909. 305—306., 11. 149—150., 13. 375—377., 15. 99—100. — *Székely.* 902. 6—8., 904. 8—9., 905. 10—11., 906. 16—17., 907. 15—21., 908—9. 39—60., 10—11. 50—71., 12. 8—9., 13. 11—18., 14. 13—17. — *Székely Ért.* 91. 3—30., 31—39., 41—67., 902. 1—8., 15—19. — *Felügy. Jel.* 901. 34., 902. 32—33., 903. 58—60., 904. 57—58., 905. 85—87., 906. 93—94., 907. 186—204., 908. 200—210., 10. 26—28., 11. 32—34., 12. 32—33., 13. 65—73. — *M. K. Ért.* 10. 130—131., 12. 173—175., 13. 154—155., 14. 168—176., 15. 95—107., 16. 131—139., 17. 199. — *Közműv.* 24. 438—440. — *Min.* I. 298—299., II. 406—407., III. 607—608., IV. 796., V. 536.

Sopron: Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város egyesített múzeuma. — (Museum des Kom. und der Stadt Sopron.) — Sopron sz. kir. város múzeuma. — (Museum der kgl. Freistadt Sopron.) — *Sopron Évk.* 86. 20—40., 53—61., 91. 75—79. — *Sopron Jel.* 92. 5—12., 13—19., 98. 15—16., 17. 9—14. — *Sopron V.* 903. — *Felügy. Jel.* 901. 34—35., 902. 33., 903. 60—61., 904. 58—59., 905. 87—88., 906. 94., 907. 205—206., 908. 210—215., 10. 28—29., 11. 34—35., 12. 33—34., 13. 73. — *M. K. Ért.* 10. 131—132., 12. 175—176., 13. 155—156., 277., 14. 176., 15. 107—110., 16. 139—140., 214., 17. 199—202. — *Közműv.* 24. 342. — *Sopr. Szle.* 38. 85—92., 160—162., 246—247. — *Min.* I. 303—304., II. 413—414., III. 621., IV. 817—819., V. 544., VI. 562.

Sümeg: Darnay Múzeum. — (Darnay Museum.) — *Sümeg.* 905. 2—14., 906. 30—46., 907. 3—20., 908. 40—53., 908. 2. számozatlan l., 909. 14—23., 11. 19—30., 12. 29—36., 13. 20—25., 14. 20—24. — *Felügy. Jel.* 902. 40., 906. 25., 908. 215—217.,

10. 29., 11. 35–36., 12. 34–35., 13. 73–74. — *Házibarád*. 99–909. — *M. K. Ért.* 908. 58., 10. 132–133., 12. 124–151., 176–177., 13. 156–157., 14. 176–177., 15. 110., 16. 141–142., 17. 202–204. — *Min.* IV. 820., V. 554–555., VI. 585.

Szabadka: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 35., 902. 33., 903. 61., 904. 59., 905. 88–90., 906. 94., 907. 205–207., 10. 29., 11. 36., 12. 35., 13. 74–75. — *Szabadka*. 95. 15–17. — *M. K. Ért.* 14. 177–178. — *Min.* I. 307–308., II. 416–418., III. 627., IV. 823., V. 557.

Szamosújvár: Örmény múzeum. — (Armenisches-Museum.) — *Arm.* 904. 376–380., 905. 56–62., 85–93., 97–100., 108–128., 131–136., 156–158., 182–189., 322–327., 344–345., 381–383., 907. 97–112. — *Ethn.* 906. 320. — *Felügy. Jel.* 905. 90–91., 906. 94., 907. 207–210., 908. 217–219., 10. 29–30., 11. 36., 12. 35., 13. 75–76. — *M. K. Ért.* 10. 133., 12. 177., 13. 157., 14. 178–179., 15. 110–111., 16. 142. — *Min.* V. 563.—

Szarvas: Régészeti múzeum. — (Archäologisches Museum.) — *Tv. Ért.* 78. 100.

Szatmár: Kölcsey-kör múzeuma. — (Museum des Kölcsey-Vereins.) — *Felügy. Jel.* 901. 35., 902. 33., 903. 61–62., 904. 59., 905. 91–92., 906. 94–95., 907. 210–214., 908. 219–222., 10. 30., 11. 36–37., 12. 35., 13. 76. — *Szatmár*. 95–98. 15–16., 23–25., 32. — *M. K. Ért.* 10. 133–134., 12. 177–178., 13. 157., 14. 179., 15. 111–112., 16. 142–143., 17. 204. — *Szatmár*. 905–6. — *Min.* II. 429–430., III. 644., IV. 836., V. 571.

Szeged: Városi múzeum. — (Städtisches Museum.) — *Felügy. Jel.* 901. 25., 902. 33–34., 903. 62–65., 904. 60–62., 905. 92–94., 906. 95–96., 907. 216–221., 908. 223–231., 10. 30–31., 11. 37–38., 12. 36–37., 13. 77–79. — *Szeged*. 97–98. 13 l., 98–99. 6 l., 99–900. 5 l., 900–1. 7 l., 901–2. 6 l., 902–3. 9 l., 903–4. 10 l., 904. 4 l., 905. 10 l., 909. 6 l., 10. 3 l., 12. 4 l., 13. 4 l. — *Közműv.* 24. 225–228. — *Iparműv.* 24–25. 77. — *Min.* I. 318–319., II. 439–442., III. 655., IV. 854–855., V. 577–578., VI. 589–590. — *M. K. Ért.* 10. 134–135., 12. 178–179., 13. 158–159., 14. 180–182., 15. 113–116., 16. 144–146., 17. 205–206. — Egyetemi Archaeológiai Intézet. — *Min.* VI. 607.

Szeghalom: Múzeum. — (Museum.) — *Felügy. Jel.* 906. 25.

Szekszárd: Tolnavármegyei múzeum. — (Museum des Kom. Tolna.) — *Tolna Évk.* 902. 5–13., 14–37. — *Tolna Jel.* 901. 2–9., 902. 2–6., 904. 4–12., 905. 7–12., 906. 10–14., 907. 10–14. — *Tolna*. 36. 2. — *Haugh.* 902. — *Felügy. Jel.* 901. 36., 902. 34., 903. 65–67., 904. 62–63., 905. 94–97., 906. 96–98., 907. 221–229., 908. 231–236., 10. 31., 11. 39., 12. 37–38., 13. 79–81. — *M. K. Ért.* 10. 135., 12. 31–37., 180., 13. 159–160., 14. 182–184., 15. 116., 16. 146–147. — *Tv. Ért.* 95. 79. — *Iparműv.* 900. 184–185. — *Min.* I. 320–321., II. 443–445., III. 659–660., IV. 866–867., V. 603., VI. 634.

Szentes: Csongrád vármegyei Történelmi és Régészeti Társulat Múzeuma. — (Museum des Historischen und Archäologischen Vereins des Kom. Csongrád.) — *Csongr. Évk.* 99. 22–23., 24–39. — *Csongr. Jel.* 97–904. 6–17. — *Felügy. Jel.* 901. 36., 902. 34–35., 903. 67–68., 904. 63–64., 905. 97–98., 906. 98., 907. 229–241., 908. 236–238., 10. 31–32., 11. 39., 12. 18., 13. 81. — *M. K. Ért.* 10. 135., 13. 160., 14. 184. — *Iparműv.* 37. 145. — *Min.* I. 321–322., II. 446–448., III. 675., IV. 873–874., V. 607., VI. 638–639.

Székeljudvarhely: Udvarhelymegyei múzeum egylet múzeuma. — (Museum des Museum-Vereins des Kom. Udvarhely.) — *Felügy. Jel.* 901. 42.

Székesfehérvár: Fejérvármegyei és Székesfehérvári Múzeum. — (Museum des Kom. Fejér und der Stadt Székesfehérvár.) — *Szfv. Évk.* 85. 142–152. — *Szfv. Jel.* 910–11. 24–40., 12. 12–32., 13. 12–29., 14. 11–26., 15. 11–23., 16. 10–15., 17. 5–9. — *Szfv. Szle.* 31. 1. 6–8., 2. 6–8., 3. 7–8., 4. 6–8., 5. 6–8., 6. 6–8., 7–9., 4–8., 15–16., 10–12. 13–17., 32. 12–14., 16., 20–24., 32–34., 47–48., 62–64., 33. 14–16., 19–23., 31–34., 60–61., 65., 34. 50., 100–109., 111–112., 35. 1–16., 48., 91–92., 95–103., 36. 113–114., 37. 31., 33–36., 72–73., 74., 38. 46., 90., 92–93., — *Felügy. Jel.* 904. 22., 11. 38–39., 12. 38–39., 13. 81–83. — *M. K. Ért.* 11. 199–201., 12. 14–19., 73–77., 179–180., 13. 77., 160–161., 14. 184–186., 15. 116–118., 16. 147–149., 17. 206–208., 18. 142. — *Min.* III. 670–671., IV. 896., V. 597., VI. 625. — *Iparműv.* 38. 200.

Szolnok: Múzeum. — (Museum.) — *Felügy. Jel.* 903. 92. — *Közműv.* 24. 171.

Szombathely: A vas megyei régészeti (kultur) egylet múzeuma. — (Museum des Archäologischen (Kultur) Vereins des Kom. Vas.) — Vasvármegyei múzeum. — (Museum des Kom. Vas.) — *Tv. Ért.* 75. 58., 195. — *Felügy. Jel.* 901. 36–37., 902. 35., 903. 68–70., 904. 64–66., 905. 98–100., 906. 98., 907. 241–248., 908. 238–241., 10. 32., 11. 39., 12. 39–40., 13. 83–85. — *M. K. Ért.* 968. 59–60., 10. 135., 12. 180., 13. 61–63., 161–162., 14. 186–188., 15. 118–121., 16. 149–150., 17. 208–209. — *Vasi Jel.* 73. 70–77., 74. 51–91., 98–105., 75. 122–124., 122–137., 76. 93–98., 77. 62–69., 78. 69–72., 79. 79–82., 83–84., 80. 95–98., 82–3. 3–151., 84. 36–37., 85. 1–20., 87. 5–35., 89. 7–10., 91. 117–118., 119–121., 91–2. 78–80., 82–84., 93–94. 56–59., 60–64. — *Vasi Évk.* 25. 45–63., 26–27. 129–140., 227–228., 27–29. 38–39. — *Pécs.* 908. 158. — *Min.* I. 333., II. 467–469., III. 693., IV. 913–914., V. 620., VI. 647.

Temesvár: Délmagyarországi történelmi és régészeti társulat múzeuma. — (Museum des Südungarischen Historischen und Archäologischen Vereins.) — *Tv. Ért.* 77. 95–96., 79. 149–151., 201., 80. 57–63., 154–159., 81. 102–103., 183–188., 82. 90., 83. 91–94., 89. 123–137., 901. 2–18., 902. 69–82., 903. 106–110., 904. 97–100., 905. 98–118., 906. 85–88., 907. 112–115., 118–121., 123–124., 908. 139–143., 909. 167–168., 10. 161–173., 11. 153–165. — *Tv. Eml.* 73. 57 l. — *Berkeszi.* 908. — *Bel-lai.* 904. 84–99. — *Felügy. Jel.* 901. 38., 902. 36., 903. 70–72., 904. 66–68., 905. 100–104., 906. 100–101., 907. 257–264., 908. 245–250., 10. 33., 11. 39–40., 12. 40–41., 13. 87–88. — *M. K. Ért.* 908. 198–212., 10. 136., 12. 180–181., 13. 162–163., 14. 190–191., 15. 121–123., 16. 152–154., 17. 210–212. — *Min.* I. 337–338., II. 472–474., III. 704–705., IV. 937., V. 632.

Tiszafüred: Tiszafüredi Múzeum. — (Museum zu Tiszafüred.) — *Tisza-f.* 98. 12–24., 99. 6–9., 900. 4–9., 901. 3–7., 8–11., 902. 4–11., 904. 3–12., 905–6. 3–8. — *Felügy. Jel.* 901. 38., 902. 36., 903. 73–74., 904. 68., 905. 104–105., 906. 101–102., 907. 264–269., 908. 255–260., 10. 34., 11. 41., 12. 41., 13. 89–90. — *M. K. Ért.* 908. 52–54., 10. 137., 12. 182., 13. 163., 14. 192–193., 15. 124–125., 16. 155–156., 17. 212–213. — *Min.* I. 343–344., II. 482–484., III. 718., IV. 944., V. 645., VI. 662.

Torda: Múzeum (Közművelődési ház). — (Museum (Kultur) Palast.) — *Felügy. Jel.* 906. 25. — *M. K. Ért.* 13. 274–275. — *E. M.* 916–917. 173–177.

Trencsén: Trencsénmegyei Természettudományi Egylet (Múzeum Egye-

sület) múzeuma. — (Museum des Naturhistorischen Vereins (Museumvereins) des Kom. Trencsén.) — *Felügy. Jel.* 911. 41–42., 12. 41., 13. 90–91. — *M. K. Ért.* 11. 299., 12. 182–183., 13. 163., 14. 193–194., 15. 125–126., 16. 156., 17. 213. — *Trencsén Évk.* 14. 169–171.

Turócszentmárton: Múzeumi tót társaság múzeuma. — (Museum des slovakischen Museumvereins.) — *Felügy. Jel.* 902. 36., 903. 74–75., 904. 69., 905. 104–105., 906. 102., 907. 269., 10. 34., 11. 42–43., 12. 41., 13. 91. — *M. K. Ért.* 908. 230–231., 12. 183–184., 16. 156–157., 17. 256–257. — *Min.* I. 349., II. 489–491., III. 731–732., IV. 961., V. 653.

Vajdahunyad. Múzeum. — (Museum.) — *M. K. Ért.* 907. 223–224.

Vác: Váci múzeum. — (Museum zu Vác.) — *Felügy. Jel.* 901. 39., 902. 36–37., 903. 75–76., 904. 69–70., 905. 105–106., 906. 102–103., 907. 269–271., 908. 260–265., 10. 34–35., 11. 43., 12. 41–42., 13. 91–92., — *Vác.* 908. 6., 10. 4., 11. 138–154., 12. 16–18., 13. 7–9., 14. 7–8., 15. 10–11., 16. 18., 17. 25., 18. 4–6., 19. 9–10., 20. 12–22., 21. 6–7., 22. 4–9., 23. 8–9., 25. 6–8., 27. 15–19., 32–33. 4., 36. 7–9., 37. 5–10. — *Vác. Múz.* 12. 83–255. — *M. K. Ért.* 10. 137–138., 12. 184., 394., 13. 163–164., 14. 60–61., 194–195., 14. 126., 16. 157–158., 17. 213–215., 18. 70–71., — *Min.* I. 356., II. 500., III. 747., IV. 984., V. 664., VI. 665. — A Váci Múzeum-egyesület 25. évi jelentése. 1921. *Ebben Múz.* 13–22. — *Egyl.* 1–48.

Versec: Versec város múzeuma. — (Städtisches Museum.) — *Tv. Ért.* 94. 113–114., 96. 61–62. — *Felügy. Jel.* 901. 39–40., 902. 37., 903. 76–78., 904. 70–71., 905. 106–107., 906. 103., 907. 271–276., 908. 265–268., 10. 35–36., 11. 43–44., 12. 41–42., 13. 92–94., — *M. K. Ért.* 10. 138., 244–247., 12. 184–185., 13. 164–165., 14. 195–197., 15. 126–128., 16. 158–160., 17. 215. — *Versec Kalauz.* 10. 20 l. — *Min.* I. 359., II. 504–505., III. 758., IV. 994., V. 672.

Veszprém: Veszprém vármegye múzeuma. — (Museum des Kom. Veszprém.) — *Veszpr.* 905. 9–10., 906. 8–10., 907. 10–11., 908. 11–12., 909. 11–15., 19. 9–17., 11. 11–27., 12. 9–19., 13. 10–11., 14. 7–11., 25–26. 1–8., 11–13., 26–27. 6–11., 27–28. 11–12., 28–29. 6–9., 29–30. 8–11. 930–31. 11–13., 31–32. 13–15. — *Felügy. Jel.* 902. 38., 903. 78–81., 904. 71–72., 905. 107–108., 906. 103–104., 907. 276–283., 908. 268–276., 10. 36–37., 11. 44–45., 12. 43–44., 13. 94–95. — *M. K. Ért.* 10. 138–139., 12. 185–186., 13. 165–166., 14. 197–198., 15. 128–130., 16. 160–161., 17. 216–217. — *Min.* III. 762., IV. 998., V. 674–675., VI. 672. — *Magy. Műv.* 25. 53–54.

Zombor: Bácsbodrogvármegyei Történelmi Társulat Múzeuma. — (Museum des Historischen Vereins des Kom. Bácsbodrog.) — *Bács.* 86. 128., 88. 125–131., 89. 209–210., 94. 95., 900. 139–140., 903. 25–27., 28–42., 51–53., 904. 24–28., 28–41., 905. 23–24., 24–28., 906. 39–41., 41–47., 907. 38–44., 909. 24–30., 10. 17–27. 11. 54–59., 12. 32–37., 13. 65–73., 14. 38–44., 15. 35–43., 16. 33–38. — *Zombor Múz.* 908. 78 l. — *Felügy. Jel.* 901. 40., 902. 37., 903. 81–82., 904. 72., 905. 108., 906. 104–105., 907. 284–286., 908. 277–279., 10. 38., 11. 45., 12. 44., 13. 95–96. — *M. K. Ért.* 10. 139., 12. 186., 13. 166., 14. 198–199., 15. 130–131., 16. 161–162., 17. 217–218. — *Min.* I. 365., II. 511–515., III. 775–776., V. 688., IV. 1020.

Egyesületek. — Vereine.

Arad: Kölcsey Egyesület — (Kölcsey Verein.) — *Arad.* 96. 1–37. — 86. 73–79. — 87. 201–213. — 88. 165–170. — 905. 64–67. — 14–15. 6–16, 49–66. — *M. K. Ért.* 16. 167–168.

Békéscsaba: Békéscsabai Múzeum-Egyesület. — (Museumverein der Stadt Békéscsaba.) — *Csaba.* 99–901. 1–6., 14–23., 24–65., 69–104., 105–108., 114–136. — 901–2. 24–33., 39–44., 53–58., 64–70., 76–88.

Budapest: Országos Magyar Régészeti és Embertani Társulat. — (Ung. Verein für Altertumskunde und Anthropologie.) — Országos Magyar Régészeti Társulat. — (Ung. Verein für Altertumskunde.) — *Rég. Évk.* 79–85. 3–32., 41–44. — 86–88. 37–42., 42–47., 47–51., 41–64. — *Rég. Évk. I.* 199–202., 203–204., 205–208. — *II.* 326–328., 329–331., 332–338., 339–342., 343–348. — *Tv. Ért.* 78. 163., 86. 3–27. — *Min.* VI. 284.

Budapest: Akadémia Archaeológiai Bizottsága. — (Archaeologische Kommission der Akademie der Wissenschaften.) — *Ért.* 67. 15., 83–84., 84., 85–86., 99–100., 167., 186., 195., 199., 247., 268., 271., 68. 8–12., 12., 29., 29–31., 31., 57., 63., 89., 89–90., 109., 170., 201., 243., 243–244., 244., 263–264., 265., 201., 325., 338., 69. 11., 26., 117., 138., 167., 70. 90., 102., 127., 130., 178., 179., 207., 243., 244., 290., 291., 71. 36–37., 37., 50., 51., 62., 64., 102., 102–103., 115–116., 128., 178–180., 181., 225., 232., 266., 304–305., 72. 135., 164., 188., 198., 272., 276. 73. 29–33., 51., 162., 221., 221–222., 222., 74. 18–19., 46., 72., 75., 77., 75. 14., 22., 224., 261., 263., 274., 76. 27., 84., 154., 203. 77. 36–37., 39., 56., 57., 171., 187., 78. 31., 60–61. 70., 90., 108., 118., 79. 30., 35–47., 37., 168., 80. 6., 11., 30., 85., 106., 106–107., 136., 164., 165., 179., 81. 41–42., 44., 45., 46., 69., 76., 108., 119., 133., 82. 21., 62., 172., 189., 201., 211., 219., 228., 83. 13., 31., 41., 53., 98., 115., 120., 158., 84. 46., 217., 85. 19., 20., 161., 86. 11., 56., 158., 168., 87. 139., 143., 243–244., 88. 21., 89. 10., 22., 23., 149., 175., 203., 90. 10., 241., 255–256., 340., 403–404., 473–490., 708., 91. 61., 119., 268–270., 295., 296., 391., 92. 254–256., 485., 491., 93. 264–265., 94. 259–261., 95. 272–273., 96. 242–243., 97. 211., 98. 53., 211–213., 621., 99. 94., 207–208., 900. 229–230., 534., 901. 211–212., 395., 902. 226–227., 903. 238–239., 904. 43., 202–203., 905. 202–203., 906. 158–159., 907. 140–141., 344., 480., 908. 232–233., 909. 211–212., 10. 234., 11. 199–200., 12. 242–243., 13. 86., 245., 260–261., 457., 746., 14. 202., 268–270., 15. 179., 257., 272–273., 454., 16. 215., 309–310., 512., 603., 17. 78., 242–243., 18. 75., 171., 158., 19. 120., 276., 332., 20. 134., 21. 151., 192., 22. 103., 270., 23. 115., 24. 138., 222., 25. 218., 26. 191., 27. 73., 195., 28. 31–33., 156., 29–30. 28., 34., 250–251., 262., 323., 31. 69., 73., 217., 303., 32. 199., 33. 65., 262., 34. 45., 249., 348., 35. 328–332., 36. 51., 129–134., 192., 277., 37. 121., 244., 38. 93., 179. — *B. Sz.* 60. 9. 381–382., 60. 10. 212–216., 61. 13. 347–349. 62. 14. 452–453., 62. 15. 181–182., 205., 62. 16. 188–192., 63. 17., 168–176., 184–185., 185–191., 453–454., 63. 18. 132–133., 64. 19. 319–320., 333., 347–352., 66. 4. 156–157., 66. 5. 228., 519., 67. 8. 304–305., 68. 11. 202., 204., 205., 68. 12. 335. — *A. K. I.* 85–86., *VI.* 119–121., 202–203., *VII.* 225–227.

Dés: Szolnok-Dobokamegyei Irodalmi, Történelmi és Etnográfiai Társulat. — (Literarische, historische und ethnographische Gesellschaft des Kom. Szolnok-Doboka.) — *Dés.* 900. 5–11., 45–49., 901. 5–9., 95–98., 902. számozatlan 10 l. 62–68.

Déva: Hunyad megyei Történelmi és Régészeti Társulat. — (Historischer und Archäologischer Verein des Kom. Hunyad.) — *E. M.* 91. 423., 99. 244–246., 545–546., 900. 106–107., 115., 902. 465–466., 905. 121–122., 908. 144., 400–401. — *Hunyad.* 82. 141–162., 168–172., 84. 83–110., 86. 82–99., 88. 111–126., 89. 141–158., 91. 121–139., 93. 113–123., 97. 137–145., 98. 128–138., 148–175., 99. 46–56., 103–104., 105–121., 140–144., 156–160., 900. 35–48., 83–88., 151–152., 177–178., 901. 44–52., 130–136., 902. 43–52., 114–120., 143–144., 904. 158–168., 905. 191–219., 906. 66–71., 129–148., 199–210., 252–260. 907. 42–56., 134–136., 156–157., 908. 18–24., 25–29., 30–40., 48–66., 59–86., 94–96., 97–129., 133–138., 909. 5–29., 44–48., 49–87., 113–148., 162–170., 10. 116–120., 189–193., 11. 35–40., 64–70., 14. 62–86.

Esztergom: Esztergomvidéki Régészeti és Történelmi Társulat. — (Archäologische und Historische Gesellschaft der Umgebung zu Esztergom.) — *Eszterg. Évl.* 25. 121–123., 123–128., 129–136., 26. 68–80., 27. 45–52., 105–111., 28. 52–57., 30. 60–61., 36. 72–80. — *Eszterg. Évk.* 96. 17–23., 97. 119–129., 900. 148–166. — *Min.* VI. 400.

Gödöllő: Gödöllő és Vidéke Történelmi és Régészeti Múzeumegylet. — (Historischer und Archäologischer Museumverein der Umgebung der Stadt Gödöllő.) — *Göd.* 77. 3–13.

Gyula: Békésvármegyei Régészeti és Művelődéstörténelmi Társulat. — (Archäologischer und Kulturhistorischer Verein des Kom. Békés.) — *Gyula.* 74–75. 1–12., 129–173., 75–76. 121–141., 174–194., 76–77. 137–162., 189–202., 77–78. 171–200., 78–79. 159–174., 79–80. 177–196., 80–81. 181–195., 81–82. 155–174., 82–83. 169–180., 83–84. 179–200., 84–85. 159–164., 85–86. 147–154., 86–87. 183–192., 88–89. 119–130., 90–91. 117–130., 141., 91. 139–143., 92–93. 71–81. — *Pulszky.* 12–15.

Gyulafehérvár: Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egylet. — (Historischer, Archäologischer und Naturhistorischer Verein des Kom. Alsófehér.) — *Gyfv.* 88. 5–47., 89. 81–103., 90. 71–81., 91. 81–92., 92. 77–96., 94. 63–76., 95. 55–71., 96. 55–66., 97. 79–95., 99. 69–79., 902. 83–93., 903. 162–176., 904. 132–144., 908. 85–111., 909. 5–15., 10. 5–25., 12. 3–21. — *E. M.* 93. 141., 94. 617–620., 95. 404., 499–501., 96. 441–443., 903. 421–422., 905. 110–111., 908. 266–268.

Kaposvár: Somogyvármegyei Régészeti és Történelmi Társulat. — (Archäologischer und Historischer Verein des Kom. Somogy.) — *Somogy.* 79–80–81. 3–9., 16–20. — *M. K. Ért.* 18. 78–79. — Somogy megyei Múzeum-Egyesület. — (Museumverein des Kom. Somogy.) — *Min.* VI. 443.

Kassa: Felsőmagyarországi Múzeum-Egylet. — (Oberungarischer Museum Verein.) — *Kassa.* 72–73. 35–42., 43–45., 46–48., 76. 56–65., 79. 74–108., 82. 107–116., 84. 93–100., 85. 70–74., 74–85., 86. 54–60., 87. 30–37., 88. 32–39., 89. 42–55., 92. 71–80.

Keszthely: Balatoni Múzeum-Egyesület. — (Plattensee Museum-Verein.) — *Keszth.* 98–9–900–1. 109–121., 124–130., 132–138. — *Min.* VI. 458.

Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály. — Erdélyi Múzeum. — (Siebenbürgischer Museum Verein und dessen philosophische, sprachwissenschaftliche und historische Section. — Siebenbürgisches Museum.) — *E. M. Tud.* 66–67. 4–48., 49–88. —

E. M. Évk. 77. II. 3. 67–94. — *E. M.* 74. 62–70., 90–92., 75. 49–64., 76. 63–72., 77–87., 102–105., 78. 49–54., 58–64., 68–80., 95–96., 245–248., 79. 30–32., 108–117., 86. 136–149., 81. 114–128., 160., 82. 117–128., 187–191. — *M. K. Ért.* 10. 174–176. — *E. M. E. Emlékkönyve.* 5 l. — *E. M.* 84. 67–73., 158–159., 246., 339–346., 85. 81., 178., 266., 325–330., 86. 102., 201–208., 348., 87. 53–72., 202–220., 335., 353–354., 358–393., 453–454., 88. 70–80., 151–168., 258., 426., 531., 89. 89–95., 185–186., 268–282., 462–463., 559., 90. 105–110., 191–193., 298–312., 490., 579–580., 91. 77–81., 166., 247–255., 431., 92. 82–87., 182., 238–245., 93. 61–64., 144., 364., 424–432., 531., 602., 94. 61., 117–123., 186., 242., 402., 473–478., 582., 642., 694., 95. 109–114., 176., 236. 292., 512. 96. 48., 84–90., 192., 505–510., 97. 109–114., 184., 342–348., 540., 98. 124–128., 240., 289–290., 290–296., 352., 412., 475–476., 544., 545–556., 616., 99. 60., 123–124., 181–192., 255–256., 330., 405–406., 486., 546., 610., 674., 900. 59–60., 124., 179–184., 229–243., 300., 360., 432., 552., 901. 64., 184., 252., 291–308., 372., 420., 476., 535–536., 902. 56., 112., 168., 212., 260., 286–311., 420., 468., 516., 903. 176., 232., 282–284., 325–349., 401–415., 904. 48., 156–160., 168., 209–232., 292., 356–359., 600., 905. 124., 293–296., 324–358., 508., 906. 1–7., 63–88., 909. 353–375., 10. 1–8., 15. 1–6., 65–66., 84–95. — *Lásd még az Erdélyi Múzeum-Egyesület Évkönyve 1906–1914. köteteit.* — (Siehe noch die Bände des Jahrbuches: Erdélyi Múzeum Egyesület Évkönyve. 1906–14.)

Komárom: Komárom vármegyei és Komárom városi Történelmi és Régészeti Egylet. — (Historischer und Archäologischer Verein des Kom. und der Stadt Komárom.) — Komárom vármegyei és városi Múzeum Egyesület. — (Museum-Verein des Kom. und der Stadt Komárom.) — Jókai Közművelődési és Múzeum Egyesület. — (Jókai Kultur- und Museumverein.) — *Kom. Ért.* 900. 3–5., 901–902. 3–8., 903. 3–6., 903–904. 3–6., 905. 3–9., 906. 3–9., 907. 3–7., 908. 5–9., 909. 3–9. — *Kom. Jel.* 87. 40–41., 88. 5–6., 89. 48–49., 90. 91. 91. 167., 92. 50. — *Kom.* 14. 54–61., 119–120., 152–155., 15. 88–89., 16. 62–64. — *Dolg.* 12. 189–198. — *M. K. Ért.* 12. 304–305.

Magyaróvár: Mosonmegyei Történelmi és Régészeti Egylet. — (Historischer und Archäologischer Verein des Kom. Moson.) — *Moson.* 86. 3–33., 87. 3–37., 88–92. 3–54., 98. 3–16., 82–98. 1–93., 904. 3–14. — *Min.* VI. 478.

Makó: Csanádmegyei Régészeti és Történelmi Társulat. — (Archäologischer und Historischer Verein des Kom. Csanád.) — *Csanád.* 89–90. 3–10., 55–63., 63–70., 90–91. 93–97., 98–100., 101–103.

Morosportus: Ásatási Egylet. — (Ausgrabungs-Verein.) — *Száz.* 67. 220., 68. 567.

Máramarossziget: Máramaros vármegyei múzeum egyesület. — (Museumverein des Kom. Máramaros.) — *Máramaros.* 905. 221 l.

Miskolc: Borsod-Miskolci Közművelődési és Múzeum-Egyesület. — (Kultur- und Museum-Verein des Kom. Borsod und der Stadt Miskolc.) — *Misk. Évk.* 900. 17–27., 901. 13–17., 18–21., 903–4. 5–31., 159–163., 904–5. 5–21., 905–6. 123–136., 906–7. 3–13.

Miskolc: Múzeumpártoló Egyesület. — (Verein der Museumfreunde.) — *Min.* VI. 499.

Nagybánya: Nagybányai Múzeum-Egyesület. — (Museum-Verein der Stadt Nagybánya.) — *Nbánya.* 900. 3–10., 21–25. 901. 7–12., 22–33., 36–65., 69–96., 902. 7–13., 20–44., 48–70., 903. 6–14., 26–97., 904. 31–38., 49–105.

Nagyvárad: Biharmegyei és Nagyvárad Régészeti és Történelmi Egyesület. — (Archäologischer und Historischer Verein des Kom. Bihar und der Stadt Nagyvárad.) — *Tv. Ért.* 75. 108., 195., 78. 99. — *E. M.* 78. 65–67. — *Bihar.* 85–88. 88–121., 121–128., 136–139., 141–142., 88–92. 17–19., 19–21., 21–26., 29–73., 96–97. 57–59., 62–65., 901–902. 54–56., 59–61., 62–63., 64–66., 67–69., 72–73., 74–76., 78–80., 81–82., 85–87., 903–909. 68–72., 73–74., 75–77., 78–79., 80., 81–82., 83–84. — *Biharvárad.* 13. 82–85., 86–95.

Pécs: Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egyesület. — (Museum Verein der Stadt Pécs und des Kom. Baranya.) — *Pécs.* 908. 2–10., 34–37., 73–91., 126–129., 160–168., 909. 41–55., 90–94., 152–154., 10. 21–36., 62–64., 127–130., 11. 25–34., 95., 155–156., 12. 83–90., 130–132., 13. 45., 167–169., 14. 40–49., 16. 26–36., 17. 21–25., 28. 43–44. — *M. K. Ért.* 908. 54–55., 166., 179–180., 10. 176. — *Min.* VI. 553.

Pozsony: Pozsonyvármegyei Régészeti Egyesület. — (Archäologischer Verein des Kom. Pozsony.) — *Pozsony.* 76–77. 3–8., 13., 78–81. 32–43., 82–85. 54–55.

Rimaszombat: Gömörmegyei Múzeum-Egyesület. — (Museum-Verein des Kom. Gömör.) — *Göm. Évk.* 906. 12–23.

Sopron: Sopronvármegyei Régészeti Társulat. — (Archäologische Gesellschaft des Kom. Sopron.) — *Sopron Jel.* 93. 3–20., 17. 3–9. — *M. K. Ért.* 18. 202. — *Sopron Évk.* 86. 5–14., 50–62., 91. 3–12., 53–58.

Szekszárd: Tolnamegyei Múzeum-Egyesület. — (Museum-Verein des Kom. Tolna.) — *Tolna Évk.* 902. 57–62. — *Tolna Jel.* 905. III–XII. 907. II–XI.

Szentes: Csongrádvármegyei Történelmi és Régészeti Társulat. — (Historische und Archäologische Gesellschaft des Kom. Csongrád.) — *Csongr. Évk.* 99. 3–6., 7–9. — *Csongr. Jel.* 905. 3–5.

Székesfehérvár: Fejérmegyei és Székesfehérvár Városi Történelmi és Régészeti Egyesület. — (Historischer und Archäologischer Verein des Kom. Fejér und der Stadt Székesfehérvár.) — Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeumegyesület. — (Museum-Verein des Kom. Fejér und der Stadt Székesfehérvár.) — *Szfv. Évk.* 85. 125–141., 93. 394–403. — *Szfv. Jel.* 10–11. 3–24., 12. 3–12., 13. 3–12., 14. 3–11., 15. 3–10., 16. 3–9., 17. 1–5. — *Szfv. Szle.* 31. 2. 8., 4. 7–8., 5. 8., 7–9. 1–4., 10–12. 17., 32. 15–16., 18–20., 36., 66–67., 35. 16., 18–19., 35., 65., 34. 49–50., 97–100., 110., 35. 1–16., 48., 93–95., 104., 36. 60., 114–116., 37. 32., 71–72., 73–74., 38. 1–4., 45–46., 47., 93–94. — *M. K. Ért.* 10. 178., 11. 63., 12. 70., 229., 310. — *Min.* VI. 633.

Szombathely: Vasmegyei Régészeti Egyesület. — (Archäologischer Verein des Kom. Vas.) — Vasmegye és Szombathely Város Kultur Egyesülete. — (Kultur-Verein des Kom. Vas und der Stadt Szombathely.) — *Vasi Jel.* 73. 3–8., 62–77., 74. 98–107., 75. 130–136., 76. 89–98., 77. 90–94., 78. 69–72., 79. 77–82., 83–84., 80. 95–98., 81. 12–15., 82–3. 153–157., 84. 35–37., 85. 28–32., 87. 53–56., 89. 66–69., 70–72., 91. 116–118., 119–121., 91–2. 75–84., 93–4. 56–64., 97. 78–84. — *Vasi Évk.* 25. V–XXVI., 26–27. 5–20., 27–29. 5–19. — *Min.* VI. 658–659.

Temesvár: Délmagyarországi Történelmi és Régészeti Múzeumtársulat. — (Südungarischer Historischer und Archäologischer Museumverein.) — *Tv. Ért.* 75. 34–45., 95–99., 139–148., 184–186., 76. 35–46., 47–52., 94–105., 145–147.,

147—159., 198—199., 77. 23—28., 74—85., 129—145., 181—190., 78. 29—34., 86—92., 134—161., 194—201., 79. 42—48., 79—90., 128—149., 192—198., 80. 30—41., 80—89., 134—153., 188—191., 81. 19—33., 86—100., 127—150., 176—182., 82. 23—41., 68—86., 113—137., 138., 175—179., 83. 28—42., 72—88., 125—149., 181—186., 84. 34—47., 48., 87—99., 134—154., 188—194., 85. 36—48., 86—96., 145—171., 86. 33—58., 106—124., 168—174., 219—242., 87. 37—48., 101—102., 172—177., 215—228., 88. 38—54., 88—103., 138—148., 193—205., 89. 26—44., 94—122., 137—139., 180—192., 193—194., 90. 62—75., 126—149., 196—200., 235—246., 91. 56—65., 82—91., 92. 44—51., 148—172., 232—248., 93. 50—60., 106—115., 116—131., 94. 63—65., 103—112., 95. 77., 121—132., 96. 58—59., 110—118., 97. 72—73., 113—114., 98. 61—70., 70—72., 99. 191—193., 193—200., 900. 118—128., 901. 103—124., 902. 53—67., 125—127., 903. 124—149., 904. 101—123., 905. 122—134., 906. 93—94., 113—127., 128—136., 907. 132—148., 149—161., 908. 148., 154—171., 172—175., 909. 173—183., 184—188., 10. 174—177., 11. 166—167., 12. 44—53., 13. 93—123., 15. 107—117., 118—122., 123—128., 129—131., 16. 60—72., 73—78., 17. 38—48., 49—54. — *Tv. Eml.* 73. 1—31. — *Tv. Eml.* 74. 1—29. — *Pontelly.* 84. 40 l. — *Tv. Eml.* 91. 75—91. — *E. M.* 75. 133—135., 907. 401.

Trencsén: Trencsén Vármegyei Természettudományi Egylet. — (Naturwissenschaftlicher Verein des Kom. Trencsén.) — Trencsénvármegyei Múzeum-Egyesület. — (Museum Verein des Kom. Trencsén) — *Trencsén Évk.* 78. 19—28., 80. 15—19., 81. 19—24., 82. 13—23., 83. 12—25., 84. 13—14., 85. 14—17., 86. 27—35., 87. 16—24., 30—44., 88—89. XV—XXII. — *Trencsén Ért.* 14. 14—19. — *M. K. Ért.* 15. 178—179.

Vác: Váci Múzeum-Egyesület. — (Museum-Verein zu Vác.) — *Vác.* 1908—1923, 1925., 1927., 1932—33., 1936., 1937. — *M. K. Ért.* 16. 53., 18. 72—73. — *Min.* VI. 671.

Veszprém: Veszprémvármegyei Történelmi, Régészeti és Néprajzi Társulat. — (Gesellschaft für Geschichte, Archäologie und Ethnographie des Kom. Veszprém.) — *Min.* VI. 679.

Zombor: Bácsbodrog Vármegye Történelmi Társulata. — (Historischer Verein des Kom. Bácsbodrog.) — *Bács* 85. 3—4., 54—66., 65—74., 86. 94., 87. 29—34., 62—64., 88. 42—47., 47—48., 89. 79—81., 81—83., 90. 76—80., 82—85., 85—88., 91. 81—82., 83—87., 92. 88—90., 90—92., 94. 36—39., 39—40., 179—181., 181—182., 96. 36—38., 39—43., 97. 8—95., 138—139., 98. 42—44., 140—143., 189., 99. 44—49., 49—55., 57—58., 96—99., 100., 129—133., 133—135., 172—174., 900. 30—37., 38—40., 41—43., 45—46., 85—90., 134—137., 901. 34—36., 37—43., 43—45., 89—93., 231—234., 902. 23—25., 25—29., 30—40., 903. 19—21., 21—24., 43—50., 53—56., 184—187., 904. 18—21., 21—24., 87—89., 179—181., 905. 19—20., 20—22., 120—121., 906. 37—39., 45—47., 907. 35—38., 44—46., 908. 37—39., 39—47., 49., 64—80., 98—101., 909. 22—24., 36—38., 10. 15—17., 28—30., 11. 51—54., 60—61., 12. 30—32., 38—39., 13. 61—64., 74—76., 14. 32—38., 46—48., 15. 33—35., 45—46., 16. 28—32., 40—41., 17. 22—23., 23—26., 33—34. — *M. K. Ért.* 968. 55., 910. 176—177.

Iskolai és egyházi régiséggyűjtemények. — Altertümersammlungen der Schulen und der Kirchen.

- Arad:* Kath. Gimn. — *Tr. Ért.* 81. 191. — *Min.* II. 7., III. 14., IV. 20–21., V. 9–10. — Keresk. isk. — *Min.* II. 9., III. 18., IV. 25., V. 13.
- Aszód:* Ev. Gimn. — *Min.* III. 20.
- Balázsfalva:* G. Kath. Gimn. — *Min.* II. 14., III. 27., IV. 40., V. 21.
- Bártfa:* Gimnázium. — *Min.* II. 17., III. 31., IV. 48.
- Belényes:* G. Kath. gimn. — *Min.* II. 19., III. 44., IV. 53–54., V. 33.
- Beregszász:* Gimn. — *Min.* II. 20., III. 46., IV. 57., V. 34.
- Beszterce:* Ev. gimn. — *Min.* II. 22., III. 49., IV. 60., V. 35.
- Besztercebánya:* Ev. gimn. — *Min.* II. 23., III. 50., IV. 63., V. 39. — Kath. Gimn. — *Min.* II. 24., III. 52., IV. 66., V. 39.
- Békés:* Ref. Gimn. — *Min.* III. 34., VI. 7.
- Békéscsaba:* Leánygimn. — *Min.* VI. 9. — Ev. Gimn. — *Min.* II. 30., III. 36., IV. 73., V. 30.
- Bonyhád:* Ev. gimn. — *Min.* II. 35., III. 61., IV. 86., V. 43.
- Brassó:* Kath. Gimn. — *Min.* III. 70., IV. 93., V. 47. — Ev. gimn. — *Min.* II. 37., III. 64–65., IV. 91., V. 47–48. — G. Kel. Gimn. — *Min.* II. 29., III. 66–67., IV. 94., V. 48. — Reálisk. — *Min.* III. 68., IV. 95., V. 49.
- Brád:* G. Kel. gimn. — *Min.* III. 64., IV. 99., V. 46.
- Budaörs:* A Nagypénteki Ref. Társ. „Erzsébet szeretetházának“ gyűjt. — *Min.* V. 51.
- Budapest:* Ref. gimn. — *Min.* II. 69–70., III. 124., IV. 177., V. 134., VI. 229. — Egyet. kat. gimn. — *Min.* II. 77–78., III. 128., IV. 171., V. 126., VI. 230. — Közs. Reálisk. — *Min.* II. 81., III. 131., IV. 180., V. 136–137., VI. 236. — I. ker. gimn. — *Min.* II. 83., III. 135., IV. 170., V. 125. — IV. ker. kegyesrendi gimn. — *Min.* III. 126. — VIII. ker. gyak. gimn. — *Min.* II. 90., III. 144., IV. 176., V. 133. — II. ker. reálisk. *Min.* II. 73., III. 137., IV. 178., V. 136. — VIII. ker. közs. reálisk. — *Min.* II. 81., III. 132., IV. 182., V. 138. — VI. ker. gimn. — *Min.* V. 129. — Ferencrendi kolostor. — *Min.* II. 101., III. 121., IV. 145., V. 101.
- Cegléd:* Gimn. — *Min.* II. 141., III. 193., IV. 216., V. 173., VI. 334.
- Csáktornya:* Tanítóképző int. — *Min.* III. 181.
- Csiksomlyó:* Kath. gimn. — *Min.* II. 135–136., III. 184., IV. 224. — Tanítóképző Int. — *Min.* II. 137.
- Csikszereda:* Kath. gimn. — *Min.* V. 168.
- Csurgó:* Ref. gimn. — *Min.* II. 139., III. 190., IV. 232., V. 171., (VI. 338. Éremtár.)
- Debrecen:* Ref. leánygimn. — *Min.* II. 143., III. 195., IV. 237., V. 183.
- Déva:* Reálisk. — *Min.* II. 153., III. 209., IV. 252., V. 192.
- Eger:* Érseki liceum. — *Min.* III. 216., IV. 262–263., V. 197. — Kath. gimn. — *Min.* II. 157., III. 214., IV. 261., V. 199., VI. 387. — Angolkisasszonyok iskolái. — *Min.* V. 200–201., VI. 388. — Leánygimn. — *Min.* III. 218. — Érseki jogliceum múzeuma. — *Min.* VI. 380. — Reálisk. — *Min.* II. 159., III. 218.
- Eperjes:* Kir. kath. Gimn. — *Min.* II. 163–164., III. 224., IV. 270., V. 205. — Ev. gimn. — *Min.* II. 161–162., III. 222., IV. 269., V. 204.

- Erzsébetváros:* Gimn. — *Min.* II. 167., III. 230., IV. 278., V. 210.
- Esztergom:* Főszékesegyházi keresztény Múzeum. — *Min.* VI. 390–391. — Az érseki főegyházi könyvtár és hercegprímási múzeum. — *Min.* II. 169–170., III. 246., IV. 282., V. 213. — Simor János bíboros hercegprímás-féle érseki gyűjt. — *Min.* III. 339., IV. 285., V. 215. — Kath. Gimn. — *Min.* II. 173., III. 237–238., IV. 280., V. 218., VI. 398. — Reálisk. — *Min.* III. 231., IV. 281., V. 217., VI. 398. — Óvónőképző Int. — *Min.* II. 171., III. 232., IV. 284., V. 218., VI. 399. — Kath. tanítóképző Int. — *Min.* II. 172., III. 233., IV. 283., V. 217–218.
- Felsőlövő:* Ev. tanítóképző-intézet és gimn. — *Min.* V. 224.
- Érsekújvár:* Kath. gimn. — *Min.* III. 229., IV. 288., V. 210.
- Fiume:* Gimn. — *Min.* II. 179., III. 251., IV. 303., V. 227–228.
- Gyöngyös:* Gimn. — *Min.* II. 185.
- Gyöngyös:* Ref. Gimn. — *Min.* II. 187., III. 268., IV. 330., V. 236., VI. 406.
- Győr:* Kath. gimn. — *Min.* II. 191–192., III. 275., IV. 333., V. 239. — Kath. tanítóképző. — *Min.* IV. 334., V. 241., VI. 416.
- Gyulafehérvár:* Kath. gimn. — *Min.* II. 198–199., III. 280., IV. 346., V. 253.
- Hajdúnánás:* Ref. gimn. — *Min.* II. 282., V. 255.
- Hódmezővásárhely:* Ref. gimn. — *Min.* II. 205–206., III. 289–290., IV. 366., V. 260–261., VI. 429–430.
- Homonna:* Keresk. isk. — *Min.* II. 204., III. 294., IV. 363., V. 263.
- Igló:* Ev. gimn. — *Min.* II. 207–208., III. 297., IV. 373–374., V. 265.
- Jászberény:* Gimn. — *Min.* II. 212., III. 305., IV. 383., V. 271.
- Jászó:* Prem. közp. gyűjt. — *Min.* II. 215., III. 309., IV. 389., V. 273.
- Kalocsa:* Kath. gimn. — *Min.* III. 312., IV. 393., V. 276., VI. 437.
- Kaposvár:* Gimn. — *Min.* II. 218–219., III. 314., IV. 398., V. 280., VI. 441.
- Karcag:* Ref. gimn. — *Min.* II. 221., III. 318., IV. 402., V. 284.
- Kecskemét:* Kath. gimn. — *Min.* 335., IV. 417., V. 299., VI. 450. — Ref. gimn. — *Min.* II. 229., III. 329., IV. 418–419., V. 300., VI. 451. — Reálisk. — *Min.* II. 233., III. 338., IV. 419–420., V. 300., VI. 451.
- Késmárk:* Ev. liceum. — *Min.* II. 239., III. 343., IV. 433., V. 305.
- Kézdivásárhely:* Kath. gimn. — *Min.* II. 241., III. 349., IV. 435., V. 310.
- Kiskunfélegyháza:* Tanítóképző. — *Min.* III. 355., V. 315. — Kath. Gimn. — *Min.* II. 243., III. 355–356., IV. 444.
- Kiskunhalas:* Ref. gimn. — *Min.* III. 357., IV. 447., V. 316–317., VI. 463. — Az ev. ref. főgimnázium múzeuma és könyvtára. — *Min.* I. 160., II. 202–203. *M. K. Ért.* 13. 145., 14. 142., 15. 66–67., 16. 106–107. — *Felügy. Jel.* 901. 26–27., 903. 33.
- Kisújszállás:* Ref. gimn. — *Min.* II. 246–247., III. 362., IV. 455., V. 320–321.
- Kolozsvár:* Unit. gimn. — *Min.* III. 232., IV. 476., V. 337. — Kath. gimn. — *Min.* II. 260., III. 378., IV. 473., V. 340. — Ref. gimn. — *Min.* II. 255., III. 373., IV. 474., V. 341.
- Komárom:* Kath. gimn. — *Min.* II. 265., III. 387., IV. 484., V. 349.
- Körmöcbánya:* Reálisk. — *Min.* III. 391., IV. 494., V. 353.
- Kunszentmiklós:* Ref. gimn. — *Min.* II. 269., III. 400., IV. 506., V. 358–359., VI. 473.

Léva: Kath. gimn. — *Min.* II. 273., III. 405., IV. 514., V. 362. — Tanítóképző int. — *Min.* III. 406., IV. 514., V. 362.

Lippa: Keresk. isk. — *Min.* II. 274., III. 407., IV. 518.

Losonc: Gimn. — *Min.* II. 276., III. 412., IV. 521., V. 366.

Lőcse: Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 279., III. 410., IV. 525., V. 369.

Magyaróvár: Kath. gimn. — *Min.* II. 283., III. 418., IV. 538., V. 377.

Makó: Gimn. — *Min.* II. 287., III. 424., IV. 542., V. 379.

Marosvásárhely: Kath. gimn. — *Min.* II. 291–292., III. 435., IV. 547–548., V. 388. — Ref. gimn. — *Min.* II. 289., III. 433., IV. 549., V. 389.

Medgyes: Ev. gimn. — *Min.* III. 437., IV. 563., VI. 392.

Mezőtúr: Ref. gimn. — *Min.* II. 296., III. 441., IV. 568–569., V. 393., VI. 485.

Miskolc: Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 300., III. 448., IV. 576., V. 400. — Ref. gimn. — *Min.* II. 299., III. 447., IV. 577–578., V. 401.

Munkács: Gimn. — *Min.* II. 305., III. 455., IV. 589., V. 407.

Nagybánya: Gimn. — *Min.* III. 459., IV. 594., V. 411.

Nagybecskerek: Közs. gimn. — *Min.* II. 309., III. 463–464., IV. 600., V. 413.

Nagyenyed: Bethlen főiskola régiségtára. — *Felügy. Jel.* 901. 31., 902. 29., 903. 46., 904. 47–49., 905. 69–70., 906. 80–81., 907. 145–146., 908. 163–166., 10. 23., 11. 27., 12. 27., 13. 50–51. — *M. K. Ért.* 19. 127., 12. 168., 13. 149., 14. 153–154., 15. 75–76., 16. 115–116., 17. 181–182. — *Min.* I. 235–236., II. 312–313., III. 468., IV. 608., V. 416–417., — *Parn.* 1790–1796.

Nagykanizsa: Közs. Kath. gimn. — *Min.* II. 315–316., III. 473., IV. 615., V. 421.

Nagykároly: Kath. gimn. — *Min.* III. 475., IV. 619., V. 424.

Nagykörös: Ref. gimn. — *Min.* II. 321., III. 478., IV. 624., V. 426. — Ref. Tanítóképző int. — *Min.* II. 320., III. 480., IV. 625., V. 427., VI. 506.

Nagyróce: Keresk. isk. — *Min.* II. 324., III. 485., IV. 634., V. 430.

Nagyszalonta: Gimn. — *Min.* III. 487., IV. 636., V. 431.

Nagyszeben: Gör. kel. szeminárium. — *Min.* II. 331., III. 493., IV. 646., V. 437. — Gimn. — *Min.* II. 332., III. 494., IV. 644., V. 438.

Nagyszombat: Kath. gimn. — *Min.* II. 335–336., III. 498., IV. 649., V. 444.

Nagyvárad: Kath. gimn. — *Min.* II. 343., III. 508., IV. 654., V. 449. — Keál. — *Min.* II. 341., III. 506., IV. 655., V. 450. — Kir. honv. hadapród isk. *Min.* V. 451.

Naszód: Gör. kel. gimn. — *Min.* II. 344., III. 511., IV. 664., V. 453.

Nyíregyháza: Ev. gimn. — *Min.* II. 347., III. 517.

Nyitra: Róm. kath. felsőleányisk. — *Min.* II. 353., III. 525., IV. 676., V. 462. — Kath. gimn. — *Min.* II. 352., III. 523., IV. 679., V. 461.

Pancsova: Gimn. — *Min.* II. 357., III. 536., IV. 700., V. 466–467.

Pannonhalma: Szentbenedekrend központi főkönyvtára és múzeuma. — *Min.* II. 358., III. 537–538., IV. 703., V. 468., VI. 515.

Pápa: Ref. főisk. — *Min.* II. 360–361., III. 540., IV. 707., V. 470., VI. 519. — Kath. gimn. — *Min.* II. 363., III. 544., IV. 709., V. 472. — Tanítóképző int. — *Min.* IV. 711., V. 473.

Pécs: Püspöki gyűjt. — *Min.* II. 369., III. 550., IV. 726., V. 477. — Kath.

gimn. — *Min.* VI. 548. — Kath. (ciszt.) gimn. — *Min.* II. 365–366., III. 546., IV. 719., V. 482–483., VI. 548. — Püsp. tanítóképző. — *Min.* II. 370., III. 550–551., IV. 726–727. — Dóm-Múzeum. — *Min.* VI. 524.

Pozsony: Keresk. isk. — *Min.* IV. 739., V. 502. — Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 379., III. 565–566., IV. 740., V. 500. — A pozsonyi kir. kath. gimn. régiséggyűjteménye. 1901. — Ág. ev. lic. — *Min.* II. 375–376., II. 562., IV. 743., V. 498. — *Győrök Márton*: A pozsonyi ág. h. ev. lyceum érem- és régiséggyűjteményének katalógusa. 1885–95. — Reálisk. — *Min.* IV. 742., V. 501. — Orsolya tanítóképző int. — *Min.* II. 382., III. 572.

Privigye: Kath. gimn. — *Min.* II. 388., III. 577., IV. 755., V. 508.

Rákospalota: Gimn. — *Min.* III. 580.

Rimaszombat: Prot. gimn. — *Min.* II. 390., III. 583., IV. 765., V. 512.

Rozsnyó: Kath. gimn. — *Min.* II. 394., III. 589., IV. 770., V. 516. — Ev. gimn. — *Min.* II. 392., III. 587., IV. 769., V. 517.

Sárospatak: Ref. főiskola. — *Min.* III. 594., IV. 778–779., V. 520., VI. 557.

Sátoraljaújhely: Kath. gimn. — *Min.* II. 398., III. 597.

Selmecbánya: Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 402., III. 602., IV. 790., V. 532.

Sepsziszentgyörgy: Ref. koll. — *Min.* II. 405., III. 605., IV. 794., V. 541.

Sopron: Kath. gimn. — *Min.* II. 414., III. 622., IV. 809., V. 546–547., VI. 579. — Reál. — *Min.* II. 412., III. 618., IV. 810., V. 548., VI. 579. — Ev. lic. — *Min.* II. 409., III. 615., IV. 812., V. 545. — Ev. tanítóképző. — *Min.* II. 410., III. 616., IV. 813., V. 550.

Sümeg: Reál. — *Min.* II. 416., III. 625., IV. 821., V. 555., VI. 585.

Szabadka: Közs. gimn. — *Min.* II. 419., III. 628., IV. 825., V. 558.

Szamosújvár: Gimn. — *Min.* II. 423., III. 633. — Gör. kath. tanítóképző. — *Min.* III. 632., IV. 831., V. 564.

Szarvas: Gimn. — *Min.* II. 425., III. 636., IV. 833., V. 565., VI. 586.

Szatmár: Ref. gimn. — *Min.* II. 427., III. 642., IV. 835., V. 572. — Kir. kath. tanítóképző. — *Min.* II. 428., III. 643.

Szászváros: A ref. Kuun-Kollégium könyvtára, érem- és régiségtára. — *A. K. Ért.* 14. 179–180., 15. 112–113., 16. 143–144., 17. 201. — *Min.* V. 569.

Szeged: Közs. kath. gimn. — *Min.* II. 436–437., III. 650., IV. 848–849., V. 583., VI. 618.

Szentes: Gimn. — *Min.* II. 448., III. 676–677., IV. 872., V. 609., VI. 640.

Szentgotthárd: Gimn. — *Min.* II. 450., III. 678.

Széckelykeresztúr: Tanítóképző. — *Min.* II. 452., III. 663., IV. 888. — Unit. gimn. — *Min.* II. 453–454., III. 664., IV. 889., V. 591–592.

Széckelyudvarhely: Reálisk. — *Min.* II. 456., III. 667., IV. 892., V. 595. — Kath. gimn. — *Min.* II. 457., III. 668., IV. 892., V. 593–594. — Ref. koll. — *Min.* II. 455., III. 665–666., IV. 894., V. 595.

Szilágysomlyó: Kath. gimn. — *Min.* II. 462., III. 685., IV. 903., V. 614.

Szolnok: Gimn. — *Min.* II. 464., III. 687., IV. 907., V. 617., VI. 645.

Szombathely: Kath. gimn. — *Min.* II. 465–466., III. 690., IV. 911., V. 622., VI. 655.

Tata: Kath. gimn. — *Min.* III. 700., IV. 924., V. 627.

Temesvár: Kath. Tanítóképző: — *Min.* II. 478., III. 713., IV. 929., V.

638. — Gimn. — *Min.* II. 476., III. 708., IV. 927. — Siketnémák int. — *Min.* II. 478., III. 710.

Tihany: A pannonhalmi Szent-Benedek-rend tihanyi apátságának könyvtára. — *Min.* III. 716., IV. 142., V. 644., VI. 661.

Trencsén: Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 487., III. 726–727., IV. 957, V. 650.

Trsztena: Kath. gimn. — *Min.* III. 728.

Ujverbász: Közs. gimn. — *Min.* III. 736., IV. 967., V. 655–666.

Ujvidék: Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 493., III. 738., IV. 968–969., V. 657.

Ungvár: Kir. kath. gimn. — *Min.* II. 495., III. 740., IV. 972., V. 660. —

Reálisk. — *Min.* II. 496., III. 741.

Vác: Kath. gimn. — *Min.* II. 499., III. 745., IV. 980., V. 665.

Vágújhely: Izr. Reálisk. — *Min.* III. 749.

Versec: Reálisk. — *Min.* III. 757., IV. 991., V. 673.

Zalaegerszeg: Gimn. — *Min.* II. 508., III. 767., IV. 1006., V. 680.

Zenta: Közs. gimn. — *Min.* II. 509., III. 769., IV. 1011., V. 682.

Zilah: Ref. gimn. — *Min.* II. 509., III. 772., IV. 1014–1015., V. 685.

Zirc: Ciszt. apátság. — *Min.* IV. 1017., V. 686–687., VI. 683.

Zombor: Gimn. — *Min.* II. 513., III. 776., IV. 1018., V. 690.

Vegyes. — Verschiedenes.

Alföldi András: A honfoglalás előtti Magyarország kutatásának mai helyzete. — (Die heutige Stellung der Forschung des vorlandnahmezeitlichen Ungarns.) — *B. Sz.* 26. 203., 344–364.

Alföldi András: Medve kultusz és anyajogú társadalmi szervezet Euráziában. — (Bärenkult und die matriarchale Gesellschaft in Eurasien.) — *Nyelvtud. Közl.* 36. 5–17.

Alföldi András: A tarchan méltóságnév eredete. — (Die Herkunft des Würdenamens Tarchan.) — *Magy. Nyelv.* 32. 205–220.

Alföldi András: Bibliographia Pannonica. — *Pannonia.* 35. 103–111., 187–203., 36. 143–156., 309–324., 37. 174–176., 326–357. — *Pannonia Könyvt.* 9, 30., 38., 48.

Arányi Lajos: Általános jelentés a pestmegyei pilisi és váci járások egyes községeiben kutatott műemléki (nemkülönben egyéb régészeti) adatok dolgában. — (Bericht über die Altertümer, gefunden in dem Kom. Pest.) — *A. K.* XI. II. 1–9.

Balás Ádám: Jelentése Békésvármegyében tett régészeti tanulmányútjáról. — (Archaeologische Studienreise in dem Kom. Békés.) — *Csaba.* 99–901. 111–114.

Banner János: Szeged települése. — (Die Ansiedlung von Szeged.) — *F. é. E.* 25. 18–38.

Banner János: Jelentés a Magyarsanád-bökényi próbaásatásokról. K. — Les fouilles de Magyarsanád et Bökény. B. — *Dolg.* 26. 72–113. — 113–122.

Banner János: Az őszentiváni ásatások. K. Grabungen bei Ószentiván. B. — *Dolg.* 28. 148—237. — 238—243. — *Alf.* II. Szo. 1.

Banner János: Középkori emlékek a nyársapáti Templompartról. K. — Denkmäler aus dem Mittelalter auf dem Kirchengügel von Nyársapát. B. — *Dolg.* 29. 139—146. — 147. *Alf.* II. Szo. 7.

Banner János: A Magyar Régészeti Kataszteri Intézet szervezéséről. — (Die Organisierung des Ungarischen Archaeologischen Instituts.) — *Dolg.* 32. 266—270.

Banner János: Békésmegye régészei. — (Die Archäologen des Kom. Békés.) — *Csaba.* 33. I. 1—14.

Banner János: Régészeti kutatások Szegeden. — (Archäologische Forschungen in Szeged.) — *Dolg.* 36. 242—285.

Banner János: A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának első öt éve. K. — (Die ersten 5 Jahre des Archäologischen Museums in Hódmezővásárhely. B.) — *Csongrád K.* 7.

Bartucz Lajos: A nyársapáti XV—XVII. századbeli koponyákról. — Die Schädel von Nyársapát aus dem XV—XVII-ten Jahrhunderten. — *Dolg.* 29. 148—174. — 175. — *Alf.* II. Szo. 7.

Bartucz Lajos: Antropológia és a magyar őstörténetkutatás. — Anthropologie und die ungarische Urgeschichte. — *Ethn.* 32. 69—78. — 78—79.

Bálint Alajos: Makó város települési és emberföldrajzi vázlata. — (Grundzüge des Siedlungs- und Menschengographie der Stadt Makó.) — *Csanád K.* 1. 32 l.

Bálint Alajos: A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. VI—XI. rész. K. — (Die Altertümersammlung des ref. Gymnasiums zu Hódmezővásárhely. VI—XI. Teil. B.) — *Dolg.* 37. 181—194.

Bátky Zsigmond: A zsugorított temetkezésekről. — (Die Hockergräber.) — *Ttk.* 910. 127—135.

B(eke) M.: Az őstörténelmi kutatások eredete, fejlődése és céljai. (Osborn) — Die Herkunft, Entwicklung und Ziele der Urgeschichtsforschung.) — *Ttk.* 89. 21—30.

Bella Lajos: Az 1891. évi kutatások. — (Die Forschungen im Jahre 1891.) — *Sopron Évk.* 91. 59—74.

(Bella Lajos): Régiségeink érdekében. — (Im Interesse der Altertümer.) — *Sopron Jel.* 98. 12—14.

Benczur Béla: Békésszentandrás természeti, települési és társadalmi viszonyai. — Békésszentandrás, Landschaftliche, siedlungsgeographische und wirtschaftsgeographische Beschreibung eines ungarischen Dorfes. — *Acta g. h.* II. 163—219. — 222—224. — (Ebben 176—179).

Benkő Ferenc: Görög régiségek. — (Griechische Altertümer.) — *Parn.* I. 1790. 1—67.

Benkő Ferenc: Római régiségek. — (Römische Altertümer.) — *Parn.* II. 1791. 1—55.

Berkeszi István: Újabb leleteink repertoriuma. — (Das Repertorium der neueren Funde.) — *Tv. Ért.* 908. 139—143.

Berkeszi István: Jelentés a temesvár-belvárosi csatornázás és a vár-

bontási munkák alkalmával 1910-ben felszínre került leletekről. — (Funde in Temesvár Innerstadt und Burg.) — *Tv. Ért.* 910. 136—142.

Blénessy János: Kik a jászok elődei? Honnan ered nevük? — (Wer sind die Vorfahren der Jazygen (jász)? Von wo stammt ihr Name.) — *Jászberény.* 37—42.

Blénessy János: A Lehelkürt ismertetése és irodalma. K. — Beschreibung und Literatur des Lehel-Horns. B. — *Jász. Évk.* 37. 16—34. — 34—37.

Bodnár Béla: Hódmezővásárhely és környékének régi vízrajza. — (Das alte Wassersystem von Hódmezővásárhely.) — *F. é. E.* 28. 153—194. Ebben 154.

Bona Imre: Csepelsziget. — Die Csepel-Insel. — *Acta g. h.* IV. 3—40. — 41—42. — Ebben 12—13.

Botka Tivadar: Körmöczbánya erdőségei közt, a Garamra Radvány felé dülő határsziklán lelt ősrásról. — (Eine Inschrift von unbekannter Herkunft in Körmöczbánya.) — *Száz.* 68. 262.

Botka Tivadar: Sziklafelirat a körmöczbányai erdőségben. K. — (Eine Felseninschrift bei Körmöczbánya.) — *Száz.* 68. 343—345.

Bruz Lajos és Fodor András: Hunyad vármegye ritkaságai és természeti nevezetességei. — (Die Raritäten und naturhistorische Merkwürdigkeiten des Kom. Hunyad.) — *Hunyad.* 905. 116—146.

Buday Árpád: Újabb pótlékok Megyericsei János életrajzához. — (Neuere Angaben zur Biographie des János Megyericsei.) — *E. M.* '909. 309—310.

Buday Árpád: Porolissumból. K. — Recherches archéologiques de Porolissum en 1914. B. — *Dolg.* 15. 51—95. — 96—111.

Buday Árpád: Történeti intézetek Rómában. — (Vári Rezső) — (Die historischen Institute in Rom.) — *Dolg.* 16. II. 169—179.

Buday Árpád: Régészeti kutatás Albániában. K. — Recherches archéologiques en Albanie. B. — *Dolg.* 18. 1—71. — 72—108.

Buday Árpád: Régészeti kutatásunk megszervezése. — (Die Organisation der archaeologischen Forschung.) — *Dolg.* 27. 209—219.

Buday Árpád: Széljegyzetek egy régészeti cikkhez. — Randbemerkungen zu einem archaeologischen Aufsatz. — *Dolg.* 29. 176—188. — 189—203.

Buday Árpád: A magyar föld archaeológiája. — (Die Archäologie des ung. Bodens.) — *Magy. Szle.* 31. 377—380.

Bujdosó, Valentinus: Lehel kürtje és még holmi. — (Das Horn von Lehel und anderes.) — *Száz.* 96. 773—777.

Burány Gergely: Tájékoztató az őskori régészetben. — (Wegweiser in der Urgeschichte.) — *Vasi Jel.* 89. 11—29.

Csányi Károly: Székesfehérvár iparművészeti emlékei. K. — (Die Denkmäler des Kunstgewerbes in Székesfehérvár. B.) — *Magy. Műv.* 30. 479—494.

Csetneki (Jelenik) Elek: A hunok, avarok és kunok. — (Hunnen, Avarren. Kumanen.) — *B. Sz.* 81. 28. 98—111.

Csoma József: Őstörténelmi nyomok Abauj megyében. K. — (Urzeitliche Spuren in den Kom Abauj. B.) — *Kassa.* 92. 1—58.

Csoma József: Abauj- és Torna vármegye a honfoglalás előtt. — (Die

Geschichte des Kom. Abauj-Torna bis zur Landnahmezeit.) — *Kassa tört.* 10. 33–48., 113–128., 185–200., 245–247.

(*Csutak Vilmos*): Magyarósi ásatások. — (Die Ausgrabungen von Magyarós.) — *Székely.* 908–9. 52.

Czöglyer Kálmán: Édesvízi kagylók szegedvidéki régészeti leletekben. K. Süßwassermuscheln in den archäologischen Funden von der Gegend Szeged. B. — *Dolg.* 33–34. 298–302. — 302–303.

Darnay Kálmán: A lovasság felszerelésének története. K. — (Die Geschichte der Rüstung der Cavallerie. B.) — *Sümeg.* 906. 4–12.

Darnay Kálmán: Hogyan tárjuk föl az őskori urnasírokat? K. — (Wie deckt man die urzeitlichen Urnengräber auf? B.) — *M. K. Ért.* 908. 48–51.

Darnay Kálmán: A halom- és veremsírok feltárása. — (Die Aufdeckung der Hügel- und Schachtgräber.) — *M. K. Ért.* 908. 142–145.

Darnay Kálmán: Tapasztalatok a veremsírok feltárása körül. K. — (Die Aufdeckung der Flachgräber (Schachtgräber). B.) — *M. K. Ért.* 912. 5–9.

(*Darnay Kálmán*): Péter Koma magyaráz a múzeumba. K. — (Volks-tümliche Archaeologie. B.) — *Sümeg.* 13. 4–20.

Dedk Farkas: A zománcz kérdéséhez. — (Zur Frage des Emails.) — *Száz.* 80. 656–678.

Deák Farkas: Zománcz és majez. — (Email und Schmalz.) — *Száz.* 80. 773–775.

Despinitz Péter: Érmek és egyéb régiségek. — (Münzen und andere Altertümer.) — *Tv. Eml.* 74. 65–87.

Divald Kornél: Árvamegyei kutatások. — (Forschungen in dem Kom. Árva.) — *M. K. Ért.* 907. 87–94.

Divald Kornél: Liptómegyei kutatások. — (Forschungen in dem Kom. Liptó.) — *M. K. Ért.* 907. 173–179.

Dongó Gy. Géza: Örlőkő-lelet a Retel-patak mellett. — (Ein Mahlsteinfund bei dem Retel-Bächlein.) — *Zempl.* 901. 65–67.

Dongó Gy. Géza: A nagy-előhomoki legújabb lelet. — (Der neueste Fund in Nagyelőhomok.) — *Zempl.* 901. 101–102.

D(ormuth) Á(rpád): Adatgyűjtés Sárkeresztúron. — (Studienreise in Sárkeresztúr.) — *Szfv. Szle.* 35. 44.

D(ormuth) Á(rpád): Régészeti leletek a Velencei tó partján. — (Archaeologische Funde am Ufer des Sees von Velence, Kom. Fejér.) — *Szfv. Szle.* 36. 52.

D(ormuth) Á(rpád): Népvándorlaskori leletek Csákvár határában. — (Völkerwanderungszeitliche Funde bei Csákvár.) — *Szfv. Szle.* 37. 69.

Dömötör László: Jelentése a m. pécskaí őstelepen az 1901 év nyarán végzett ásatásokról. — (Bericht über die Ausgrabungen zu Pécska im Jahre 1901.) — *Arad.* 901. 8–10.

(*d. gy.*) (*Dudás Gyula*): A régészet érdekében. — (Im Interesse der Archaeologie.) — *Bács.* 86. 128.

Dudás Gyula: Az érmekről. — (Die Münzen.) — *Bács.* 87. 39–44.

Dudás Gyula: A Tisza-vidék őstörténete. — (Urgeschichte der Theissgegend.) — *Tv. Ért.* 88. 153–162.

D(udá)s (Gyula): Őskori tárgyak vármegyénkben. — (Urzeitliche Gegenstände in dem Kom. Bácsbodrog.) — *Bács. 94.* 138—140.

D(udás) Gy(ula): Régi romok jegyzéke. — (Verzeichnis der Ruinen.) — *Bács. 97.* 123—128.

Dudik Béla: Jelentés a régészeti kiállításról. — (Bericht über die archäologische Ausstellung.) *Motv. 65.* 425—427.

E. G.: Az újabb vizsgálatok eredményei az őstörténelem körében. — (Die Ergebnisse der neueren Urgeschichtsforschung.) — *Ttk. 69.* 364—369.

Edvi Illés Aladár: A vas az ó- és középkorban. — (Das Eisen im Altertum und im Mittelalter.) — *Ttk. 89.* 241—258.

Edvi Illés Aladár: A vas története közép- és Észak-Európában a népvándorlásig. — (Die Geschichte des Eisens in Mittel- und Nordeuropa bis zur Völkerwanderungszeit.) — *Mérn. Közl. 89.* 399—416., 458—472., 549—552.

Egyveleg. — (Verschiedenes.) — *Tv. Ért. 75.* 58—59., 106—108., 193—196., 76. 165—106., 162—164., 213—214., 77. 36—39., 95—96., 147—148., 194—196., 78. 41—43., 99—100., 161—163., 206—208., 79. 52—55., 94—96., 152., 201—204., 80. 46—47., 91—93., 159—160., 193—195., 81. 36—39., 101—104., 151—152., 189—192., 82. 45—48., 89—92., 138—140., 184—188., 83. 45—47., 89—96., 150—152., 187—188., 84. 48—51., 100—104., 155—156., 194—196., 85. 49—52., 97—104., 172—183., 221—224., 86. 59—64., 125—128., 175—180., 243—244., 87. 49—59., 123—124., 178—180., 229—231., 88. 55—56., 103—104., 149—152., 206—208., 89. 45—48., 193—195., 90. 75—76., 201—202., 91. 66—71., 92. 51—52., 249—254., 93. 61—62., 94. 66—70., 113—116., 95. 78—80., 133—134., 96. 60—61., 119—120., 97. 115—116., 900. 108—111.

E(rdélyi) P(ál): A második füzet története. — (Pósta méltatása.) — (Die Geschichte des zweiten Heftes.) — *E. M. 909.* 67—68.

Érdy János: Kiskunmajsai régiségek. — (Die Altertümer von Kiskunmajsa.) — *U. M. Múz. 50—51.* I. 2. 176.

Érdy János: Egy nevezetes régi tégláról. — (Ein alter Ziegel.) — *Ért. 50. X.* 72.

Érdy János: A kigyósi pusztán talált nielló művekről. — (Die Niellofunde in Kigyópuszta.) — *Ért. 50. X.* 168—172.

Faller Jenő: Csetény község monografiája. — (Monographie der Gemeinde Csetény.) — *Veszpr. 28—29.* 2. sz. 3—19.

Fechtig Imre br.: Anthropológia és ősrégészettan. — (Anthropologie und Urgeschichte.) — *Pulsky. 27—28.*

Fehér Géza: A bolgár nép őstörténete. — (Urgeschichte des Bulgaren-Volkes.) — *Turán. 22.* 19—36.

Fehér Géza: A madarai lovas-szikladombormű és őstörténeti vonatkozásai. K. — Das Reiterrelief in Madara (Bulgarien) und seine urgeschichtliche Beziehungen. B. — *Ethn. 27.* 16—29. — 64.

Feeske Sarolta: A Tápióvidék földrajza. — Die Geographie der Tápió-Gegend. — *Acta g. h. IV.* 46—68. — 68—69.

Felvinczi-Takács Zoltán: Nagy-Ázsia művészete. — (Die Kunst von Gross-Asien.) — *Magy. Szle. 33.* 258—268.

Ferenczy Sándor: Archaeológia a haretéren. — (Die Archaeologie am Schlachtfeld.) — *Dolg. 15.* 325—327.

Findly Henrik: Egy archaeológiai kirándulás Vajda-Hunyadra és kör-

nyékére. — (Ein archaeologischer Ausflug nach Vajdahunyad und dessen Umgebung.) — *E. M. Évk.* 61—63. 135—141.

Finály Henrik: Debreceni László aranyfinomító könyve. K. — Ladislaus Debrecenis Cementirkunst. — *E. M. Évk.* 66—67. 111—130. — XXV—XXIX.

Finály Henrik: A régi magyar súlymérték. — Das alte ungarische Münzgewicht. — *E. M. Évk.* 66—67. 54—71. — XIII—XVI.

Finály H(enrik): A görögök időszámítása. — (Die Zeitrechnung der Griechen.) — *E. M.* 82. 1—32., 33—49.

Finály Henrik: Az ósrómai naptár és a német tudósok. — (Der römische Kalender und die deutschen Wissenschaftler.) — *E. M.* 82. 65—116.

Finály (Henrik): Ujságok a régi Rómában. — (Zeitungen im antiken Rom.) — *E. M.* 89. 97—109.

Finály (Henrik): Régészeti új leletek Kolozsvárt. — (Neure archaeologische Funde in Kolozsvár.) — *E. M.* 95. 400—402.

Fiók Károly: Östörténet és kritika. — (Urgeschichte und Kritik.) — *Száz.* 95. 818—832., 884—901.

Fodor András és Brúz Lajos: Hunyad vármegye ritkaságai és természeti nevezetességei. — (Die Raritäten und naturhistorische Merkwürdigkeiten des Kom. Hunyad.) — *Hunyad.* 905. 116—146.

Foerk Ernő: Újabb leletek a Viktoria telkén. K. — (Neuere Funde auf dem Grundbesitz Viktoria. B.) — *Bp. Rég.* X. 74—80.

Foltinyi János: Előadása a borsodvármegyei Szíhalomról. — (Szíhalom in dem Kom. Borsod.) — *Száz.* 70. 412.

Galamb István: A régiségleletek ügyének állami kezelése s az erre vonatkozó törvények és rendeletek. — (Staatliche Behandlung der Altertümerfunde und die betreffenden Gesetze und Verordnungen.) — *Rég. Évk.* 79—85. 194—230.

Gálffy Ignác: Jelentés a Borsod-Miskolci Múzeum archaeologiai szakosztályának 1900. évi működéséről. — (Die Archaeologische Abteilung des Museums von Miskole im Jahre 1900.) — *Misk. Évk.* 900. 34—48.

Gálffy Ignác: Az ember őskora. — (Die Urzeit des Menschen.) — *Misk. Évk.* 903—4. 66—74.

Gerevich Tibor: A legújabb magyarországi ásatások. — (Die neuesten Ausgrabungen in Ungarn.) — *Magy. Szle.* 35. 69—77.

Gohl Ödön: Jelentése a római III. nemzetközi régészeti kongresszusról és olaszországi tanulmányútjáról. — (Bericht über den III. internationalen archäologischen Kongress und über die Studienreise in Italien.) — *M. N. M. Jel.* 12. 171—182.

Gombocz Zoltán: A magyar őshaza és a nemzeti hagyomány. — (Ungarische Urheimat und die nationale Tradition.) — *Nyelvtud. Közl.* 17—29. 129—194.

Gond Ignác: Nyitra megye régészeti fontossága. — (Die archäologische Wichtigkeit des Kom. Nyitra.) — *Száz.* 76. 352—353.

Greisiger Mihály: Zur Vorgeschichte unserer Tátragegend. B. — *M. K. Évk.* 93. 45—65.

Greisiger Mihály: Tátravidéki művelődéstörténeti adalékok. — Kulturhistorisches aus der Tartragengend. — *M. K. Évk.* 97. 79—87., 87—97., 991. 81—94., 97—103.

Grosschmid Gábor: Régészeti leletek. — (Archaeologische Funde.) — *Bács. 93.* 176—181.

Gruner Lajos: A lónak eredete, fejlődése és művelődési története. — (Die Herkunft des Pferdes, seine Entwicklung und Kulturgeschichte.) — *Trencsén Évk. 84.* 17—76.

Gubitz Kálmán: A bácskai ősemberi-telepek kinyomozásának kérdéséhez. — (Zur Frage der Forschung der urzeitlichen Siedlungen in der Bácska.) — *Bács. 903.* 173—184.

Gubitz Kálmán: Régészeti emlékek a Tisza vidékéről. — (Archaeologische Denkmäler der Theissgegend.) — *Bács 904.* 176—179.

Gyárfás István: Óskori maradványok a Duna-Tiszaközén. — (Urzeitliche Überreste zwischen der Donau und Theiss.) — *Száz. 69.* 305—310.

Gyulai Rudolf: Komárom-vármegye és város Róbert Károly koráig való történetéhez. — (Zur Geschichte des Kom. und der Stadt Komárom bis zur Zeit von Robert Károly.) — *Kom. Jel. 89.* 3—45. (Elben 4—20.)

Gyulai Rudolf: Komárom vármegye és város történetéhez. — (Zur Geschichte des Kom. und der Stadt Komárom.) — *Kom. Jel. 90.* 3—91.

Haas Lajos: A békésmegyei múzeumi néhány érdekesebb agyag-, érc-, kő- és csontművek ismertetése. K. — (Einige Ton-, Metall-, Stein- und Knochengegenstände des Museums des Kom. Békés. B.) — *Gyula. 76—77.* 48—58.

Haas Mihály: Baranyának római, magyar és török régiségei. — (Die römischen, ungarischen und türkischen Denkmäler des Kom. Baranya.) — *Motv. 45.* 216—233.

Hampel József: Magyarhoni régészeti leletek repertoriuma. K. — (Repertorium der archaeologischen Funde in Ungarn. B.) — *A. K. XII.* 131—136., *XIII.* II. 32—75.

Hampel József: Műtörténetünk és az ötvösműtárlat. — (Unsere Kunstgeschichte und die Goldschmiedekunstausstellung.) — *B. Sz. 84.* 39., 293—310.

Hampel József: A népvándorlaskor ornamentikája hazánkban. — (Die Ornamentik der Völkerwanderungszeit in Ungarn.) — *Ért. 93.* 649—653.

Hampel József: A régibb középkor emlékei Magyarországon. — (Die Denkmäler des älteren Mittelalters in Ungarn.) — *Ért. 94.* 535—536.

Hampel József: Jelentése zürichi útjáról. — (Bericht über die Reise nach Zürich.) — *M. N. M. Jel. 99.* 89—102.

Hampel József: Előadása. — (Ein Vortrag.) — *Csaba. 99—901.* 66—68.

Hampel József: Jelentése a párisi 1900. évi XII. embertani és ősrégészeti nemzetközi kongresszusról. — (Bericht über den XII. internationalen anthropologischen und prähistorischen Kongress zu Paris im Jahre 1900.) — *M. N. M. Jel. 900.* 129—143.

Hampel József: Jelentése kölni kiküldetéséről. — (Bericht über die Studienreise nach Köln.) — *M. N. M. Jel. 900.* 143—160.

Hampel József: Jelentése a múzeumok szövetkezetének berlini gyűléséről. — (Bericht über die Versammlung des Verbandes der Museen in Berlin.) — *M. N. M. Jel. 903.* 123—138.

Hampel József: Jelentése az első nemzetközi archaeologiai kongresszusról Athénben. — (Bericht über den ersten internationalen archaeologischen Kongress in Athen.) — *M. N. M. Jel. 905.* 115—130.

Hampel József: Jelentése amsterdami kiküldetéséről. — (Bericht über die Studienreise nach Amsterdam.) — *M. N. M. Jel.* 905. 130—148.

Hampel József: Jelentése drezdai kiküldetéséről. — (Bericht über die Studienreise nach Dresden.) — *M. N. M. Jel.* 906. 134—141.

Hampel József: Jelentése a múzeumok szövetkezetének 1907. évi párisi gyűléséről. — (Bericht über die Versammlung des Verbandes der Museen in Paris im Jahre 1907.) — *M. N. M. Jel.* 907. 158—161.

Hampel József: Jelentése a történeti tudományok nemzetközi gyűléseiről Berlinben. — (Bericht über die Versammlung der Historiker in Berlin.) — *M. N. M. Jel.* 908. 140—163.

Hattyuffy Dezső: A talált régiségek jogvédelme hazánkban. — (Der Rechtsschutz der gefundenen Altertümer in Ungarn.) — *B. Sz.* 906. 126. 194—213.

Havas Sándor: Budapest multja és a királyi várak Ó Budán. K. — (Die Vergangenheit von Budapest und die königlichen Burgen in Óbuda. B.) — *Bp. Rég.* III. 5—46.

Havas Sándor: A főváros budai részének régi topographiája. — (Die Topographie von Buda.) — *Bp. Rég.* IV. 16—30.

Havas Sándor: Indítványa a hazai régészet ügyében. — (Vorschlag über die Archäologie in Ungarn.) — *Motv.* 67. 182—185.

Havas Sándor: Visszapillantás az 1889—1892. évek eseményeire. — (Rückblick auf die Jahre 1889—1892.) — *Bp. Rég.* IV. 1—16.

Házi Jenő: Sopron város története. K. — (Die Geschichte der Stadt Sopron. B.) — *Magy. Műv.* 28. 470—477.

Hekler Antal: Jelentése olaszországi tanulmányútjáról. — (Bericht über die Studienreise in Italien.) — *M. N. M. Jel.* 911. 163—166.

Hekler Antal: Görög férfitorzó a Szépművészeti Múzeumban. K. — (Ein Menschentorso im Museum der Bildenden-Künste.) — *Szépm. Évk.* I. 18. 1—17.

Hermann Antal: Wirchow Rudolf jelentése erdélyi útjáról. — (Der Bericht Wirchows über seine siebenbürgische Reise.) — *E. M.* 99. 634—647.

Hoening-O'Caroll Emil br.: Über Keramit (?) mit Fingerornament. — *Trencsén Évk.* 90—91. XIII—XIV.

Horusitzky Henrik: Barlangjaink újabb kineve. — (Neuere Schätze unserer Höhlen.) — *Ttk.* 11. 716—721.

Horváth Detre: Kőszeg település történetének vázlata. — (Die Skizze der Siedlungsgeschichte von Kőszeg.) — *F. é. E.* 29. 253—290. — Ebben: 253—256.

Horváth Károly: A Zalavölgy település-földrajza. — (Siedlungsgeographie des Zala-Tales.) — *Földr. Közl.* 908. 50—70.

Höllrigl József: Régi magyar üvegek. K. — (Alte ungarische Gläser.) — *Magy. Műv.* 34. 176—187.

Hummer Nándor: A kereszténység nyomai Magyarország mai területén a honfoglalás előtt. — (Die Spuren des Christentums in Ungarn vor der Landnahmezeit.) — *Kat. Szeml.* 94. 347—376., 509—545.

Hunfalvy János: A Biharhegység (és barlangjai). — (Das Bihar-gebirge (und seine Höhlen.) — *B. Sz.* 64. 19., 279—300.

Hunfalvy Pál: Az európai ősműveltség képe; Worsae után. — (Die Urkultur von Europa; nach Worsae.) — *Ért.* 73. 201—204. — 74. 27—29. — *Nyelvtud. Közl.* X. 3. 423—468.

Hunfalvy Pál: Antropológia, Ethnológia, Archaeológia, Nyelvtudomány. — (Anthropologie, Ethnologie, Archaeologie und Sprachwissenschaft.) — *Ért.* 77. 46—53.

Husza József: Tárgyi ethnografiánk őstörténeti vonatkozásai. K. — (Urzeitliche Beziehungen der ungarischen Ethnographie. B.) — *Ethn.* 98. 97—108., 41—62.

Illésy János: Még valami a Lehel kürtjéről. — (Noch etwas von dem Horn von Lehel.) — *Száz.* 96. 942—944.

Illésy János: Lehel kürtje és a jászok. — (Das Horn von Lehel und die Jazygen.) — *Száz.* 97. 261—265.

Ipolyi Arnold: Csallóköz műemlékei. — (Die Denkmäler des Csallóköz.) — *A. K. I.* 23—173.

Ipolyi Arnold: Magyar régészeti krónika. — (Archaeologische Fundkronik aus Ungarn.) — *A. K. II.* 285—317., *III.* 169—179.

Ipolyi Arnold: A szíhalmi magyar pogánykoriaknak vélt leletek. — (Die angeblichen ungarischen heidenzeitlichen Funde von Szíhalom.) — *Száz.* 70. 431—442.

Ipolyi Arnold: A szíhalmi ásatásoknak eredménye nemzeti műveltségünkre nézve. — (Die Ergebnisse der Ausgrabungen in Szíhalom und unsere nationale Kultur.) — *Száz.* 70. 455—459.

Jankó László: Rómer Flóris egy régi közléséhez (1861.). — (Zu einer alten Mitteilung von Römer.) — *Győr Szle.* 30. 184—186.

Jankovich Miklós: Külön véleménye a kézdívasárhelyi régiségekről. K. — (Die Altertümer von Kézdívasárhely. B.) — *Ért.* 44. 206.

Jósa András: Egy régész levele. — (Ein archaeologischer Brief.) — *Nyírvidék.* 89.

Jósa András: Egyet-mást a szabolcsi archaeologiai dolgokról. — (Archaeologisches aus dem Kom. Szabolcs.) — *Nyírvidék.* 97. 41.

Jósa András: Régiségi ásatások. — (Ausgrabungen.) — *Nyírvidék.* 900. *III.* 15., 18., *IV.* 1., 15.

Jósa András: Érdekesnek ígérkező őskori lelet Tiszadadán. — (Urzeitlicher Fund in Tiszadada.) — *Nyírvidék.* 902. *VII.* 26.

Jósa András: Az egyeki őstelep ötletéből. — (Die urzeitliche Siedlung bei Egyek.) — *Nyírvidék.* 906. *XI.* 25., *XII.* 9.

Jósa András: Régészeti kirándulás Bökönybe. — (Ein archäologischer Ausflug nach Bököny.) — *Nyírvidék.* 911. *XII.* 15.

Juhász László: A görög pyraunos eredete. I. — Der Ursprung des griechischen Pyraunos. — *Dolg.* 29. 27—33., 43—45.

Jung Ferenc: Kis-Kőszeg (Batina). — (Funde in Kis Kőszeg-Batina.) — *Bács.* 90. 1—16., 49—60.

Kadič Ottokár: A magyar barlangkutatás céljai és útjai. — Ziele und Wege der ungarischen Höhlenforschung. — *Barlangkut.* 13. 12—18., 40—45.

Kandra Kabos: Diósgyőr vára. — (Die Burg von Diósgyőr.) — *A. K. XIII.* I. 23—39. (Ebben 24. l. — Siehe S. 24.)

Karácson Mihály: Buda vára a hunok idejében. — (Buda in Hunnenzeit.) — *Ért.* 68. 227—232., 69. 53—56.

Kállay Ferenc: Némely Kézdivásárhelyi talált régiségekről. — (Die in Kézdivásárhely gefundenen Altertümer.) — *Ért.* 43. 164—170.

Károsi Sándor: Letűnt korok emlékei. — (Die Denkmäler der vergangenen Zeitalter.) — *Vác.* 13. 31—48.

Kerekes Zoltán: Kolozsvár települése. — (Die Ansiedlung von Kolozsvár.) — *Földr. Közl.* 22. 43—62.

Kerekes Zoltán: Szombathely települése. — (Die Ansiedlung von Szombathely.) — *Földr. Közl.* 23. 1—22.

Kerpely Antal: Adatok a vas történetéhez Magyarországon a XIX. század elejéig. — (Beiträge zur Geschichte des Eisens in Ungarn bis zum XIX. Jahrhundert.) — *Mérn. és Ép. Egyt. Közl.* 98. 351—356., 385—339., 432—436.

Kiss Ferenc: Özönvízelőtti műtárgyak nyomai Magyarországon. — (Die Spuren der vorsündflutlichen Gegenstände in Ungarn.) — *Tud. Tár. Ért.* 38. II. 298—299.

Kiss Ferenc: Némely hazánkban találtatott hun emlékek. K. — (Einige hunnische Denkmäler in Ungarn. B.) — *Tud. Tár. Ért.* 43. XIV. 318—322.

Kiss Ferenc: Némely magyarországi régiségekről. — (Einige ungarische Altertümer.) — *U. M. Múz.* 50—51. I. 2. XXXVIII—XXXIX. — *Ért.* 30. X. 38—39.

Kiss Ferenc: A karikapénz, mint fizetés és ékszer a történetelőtti korban s annak szabályozott pénzrendszerre történt fokozatos átmenetelére végrei megszűnése. K. — (Das urzeitliche Ringgeld. B.) — *A. K. I.* 174—216.

Kordos Gusztáv: A barlang szerepe a nép hiedelmében. — (Die Höhle im Volksglauben.) — *Ethn.* 905. 312—313.

Kovács István: Vespasianus római császár kiadatlan ellenjegye. — (Eine unedierte Contramarke des Vespasianus.) — *E. M.* 906. 140—145.

Kovács István: Etruria pénzrendszere. — (Das Geldsystem von Etrurien.) — *E. M.* 909. 75—117.

Kovács István: Le système monétaire de l'Etrurie. — (Magyarul megjelent: Erdélyi Múzeum 1909. 75—117. l.) — L'édition hongroise a paru dans la 2e livraison de la Revu, Erdélyi Múzeum. Kolozsvár. 1909. pag. 75—117. — *Dolg.* 11. 128—173.

Kovács István: A tászoktetői sziklakarcolatok. — Les gravures de rochers de Tászkötető. — *Dolg.* 14. 229—265. — 266—276.

Kovács István: A marosvásárhelyi őskori telep, skytha- és népvándorláskori temető. K. — Station préhistorique de Maros-Vásárhely, cimetière de l'époque scythe et de la migration des peuples. B. — *Dolg.* 15. 226—299. — 299—325.

Kovács László: A Néprajzi Múzeum magyar ekéi. K. — (Die ungarischen Pflüge des Ethnographischen Museums zu Budapest. B.) — *Népr. Ért.* 34. 1—43. — 44—45.

Krecsmarik Endre: Hazánk területének művelődési szerepe az őskorban. — (Die kulturelle Rolle Ungarns in der Urzeit.) — *Uránia.* 18. 218—223.

Krecsmarik Endre: Ősrégi sírok csonkított és sérült embervázai. —

(Die verstümmelten und beschädigten Menschen-Skelette der urzeitlichen Gräber.) — *Ttk. P.* 26. 51—53.

Krecsmárik Endre: Csonkitott tetem a szarvasi őstelepen. — (Ein zerstückteltes Skelett in der Ansiedlung zu Szarvas.) — *Ttk. Pót.* 28. 114—148.

Kropf Lajos: Lehel kürtje. — (Das Horn von Lehel.) — *Száz.* 97. 171—172., 372—373.

Kubacska András: Fantasztikus elemek a magyarországi ősgérincesek kutatástörténetében. — (Fantastische Elemente in der Forschungsgeschichte der ungarländischen Urwirbeltiere.) — *Term.* 29. 26.

Kubinyi Agoston: József főherceg, Magyarország nádora, mint füvész és archaeolog s Alesut füvész tekintetben. — (Erzherzog Joseph, Palatin von Ungarn, als Botaniker und Archäolog und Alesut in botanischer Hinsicht.) — *Motv.* 63. 24—28.

Kubinyi Agoston: A temetések és temetők. — (Die Begräbnisse und die Gräberfelder.) — *Motv.* 68. 200—207.

Kubinyi Ferenc: nek 1864. évi szeptember hónapban Pest megyében a Tápió-völgyén és Heves és Szolnok törv. egyesült megyékben fekvő Nagyrév területén archaeologiai tekintetben tett kirándulásai eredményéről szóló tudósítása. — (Archaeologische Funde in den Tápio-Tal und in Nagyrév.) — *A. K. IV.* 171—173.

Kubinyi Ferenc: Az agyagtelepek Nógrád megyében föld és ipartani tekintetben. — (Die Lehmanlagen in dem Kom. Nógrád in geologischer und industrieller Hinsicht.) — *Motv.* 65. 89—94.

Kuzmiák Sándor: Keresztúr községének archeológiája. — (Die Archaeologie der Gemeinde Keresztur.) — *Bács.* 90. 157—175.

Lehóczky Tivadar: Nyaláb várában történt ásatások. — (Die Ausgrabungen in Nyalábvár.) — *Győr Füz.* III. 63. 191—192.

Lehóczky Tivadar: A körmöcbányai sziklafeliratokról. — (Die Felseninschriften in Körmöcbánya.) — *Száz.* 74. 585—587.

Lehóczky Tivadar: Adatok hazánk archaeológiájához különös tekintettel Beregmegyére és környékére. — (Beiträge zur Archäologie Ungarns, besonders Kom. Bereg und seine Umgebung.) — *Ethn.* 93. 145—146.

Lehóczky Tivadar: Beregmegyei helynevek. — (Die Ortsnahmen des Kom. Bereg.) — *Ethn.* 99. 99—106.

Lehóczky Tivadar: Beregmegyei régiségek. — (Die Altertümer des Kom. Bereg.) — *A. K. VII.* 155—158.

Lehóczky Tivadar: Néhány szó e vidék érmeiről. — (Die alten Münzen der Gegend von Máramarossziget.) — *Motv.* 78. 150—152.

Lenhossék József: A szeged-öthalmi ásatásokról. — 1882. 141 l. 5 tábla (I—V.) — Deutsch: Die Ausgrabungen von Szeged-Öthalom. Wien 1886. S. 251, Tafel 8.

Leszih Andor: Zemplénnvármegyei régiségek a Borsod-Miskolci Múzeumban. K. — (Altertümer aus dem Kom. Zemplén in dem Museum zu Miskolc.) — *Zempl.* 904. 71—73.

(*Lipp Vilmos*): Az őskorról. — (Die Urzeit.) — *Vasi Jel.* 73. 34—35.

(*Lipp Vilmos*): A tapolcafői ossarium. — (Das Ossarium zu Tapolcafő.) — *Vasi Jel.* 74. 43—46.

(Lipp Vilmos): Lelhelyeink. — (Unsere Fundorte.) — *Vasi Jel.* 75. 111—121.

(Lipp Vilmos): A történelemelőtti kor Vas megyében. — (Die urgeschichtliche Zeit in dem Kom. Vas.) — *Vasi Jel.* 76. 66—83.

Lipp Vilmos: A történelem előtti idő. — (Die prähistorische Zeit.) — *Vasi Jel.* 79. 14—25.

Lipp Vilmos: (Felolvasás.) — (Archaeologische Vorlesung.) — *Somogy.* 79—81. 21—27.

Lovas Elemér: Etruszk és görög edények a győri bencés Rómer Flóris múzeumban. K. — (L. Associazione Internationale, Studi Mediterranei, Bollettino 1931. 3. sz.) — *Győr. Szle.* 33. 52—57.

Lovas Elemér: Győr környékének őskori és ókori lakosai. — (Die Einwohner der Stadt Győr in der Urzeit und im Altertum.) — *Győr Szle.* 38. 127—146.

Luczenbacher János: A legrégibb pénz. K. — (Das älteste Geld. B.) — *Tud. Tár. Ért.* 40. VII. 315—323.

Luczenbacher János: (Bajza, Jerney): Lukutya Mansvét lelkésznek östörténelmi leveleiről. — (Die Briefe des Pfarrers Mansvét Lukotya.) — *Ért.* 41. 49—52.

Luczenbacher János: Véleménye a kézdivásárhelyi régiségekről. K. — (Die Altertümer in Kézdivásárhely. B.) — *Ért.* 44. 202—206.

Luczenbacher János: Dánországi régi sírhalmokról. K. — (Die alten Gräberhügel in Dänemark. B.) — *Ért.* 47. 216—221.

Luczenbacher János: A tordai sphinx, koholmány. — (Das Sphinx von Torda ist eine Fälschung.) — *Ért.* 47. 282.

Luczenbacher János: A pogány magyar sírok körül tett felfedezések. K. — (Entdeckungen betreffs der heidnischen, ungarischen Gräber. B.) — *Ért.* 47. 282—289.

Lux Kálmán: Budapest műemlékei, tekintettel a városrendezésre. — (Die Kunstdenkmäler von Budapest usw.) — *Magy. Mérn. és Ép. Egyll. Közl.* 19. 143—146.

M. B.: Vogt előadásai Pesten: az ember őstörténelméről. — (Die Vorlesungen Vogts in Budapest, über die Urgeschichte des Menschen.) — *Ttk.* 79. 29—37., 70—78., 163—173.

Mahler Ede: Jelentése a philologusok és archaeologusok 1907. évi bázeli nagygyűléséről. — (Generalversammlung der Philologen und Archäologen in Basel im Jahre 1907.) — *M. N. M. Jel.* 907. 162—165.

Mahler Ede: Egyptomi emlékek Magyarországon. — (Egyptische Denkmäler in Ungarn.) — *Ért.* 909. 462—476.

Majláth Béla: Agyagiparunk történetéből. — (Aus der Geschichte unserer Töpferindustrie.) — *A. K.* XIII. I. 40—52.

Majláth Béla: Egyptomi cultus-maradványok a hazai leletek között. — (Überbleibsel des Egyptischen Kultes in ungarländischen Funden.) — *A. K.* X. I. 58—82.

Marosi Arnold: A fejérmegyei Sárrét őskori telepei. — (Die urzeitlichen Siedlungen in Sárrét, Kom. Fejér.) — *Szent István Alk. Ért.* 24. 54—55.

Marosi Arnold: Székesfehérvár művészeti emlékei. K. — (Kunstdenkmäler der Stadt Székesfehérvár. B.) — *Magy. Műv.* 30. 393—431.

Málnási Ödön: A kereszténység Magyarország területén a honfoglalásig. — (Das Christentum in Ungarn vor der Landnahmezeit.) — *Kat. Szeml.* 26. 462—472.

Márton Lajos: Jelentése felsőolaszországi tanulmányútjáról és a salzburgi anthropologus gyűlésről. — (Bericht über die Studienreise in Oberitalien und über den anthropologischen Kongress in Salzburg.) — *M. N. M. Jel.* 905. 153—162.

Márton Lajos: Jelentése a monacói XIII. nemzetközi anthropológiai és ősrégészeti kongresszusról. — (Bericht über den XIII. internationalen anthropologischen und urgeschichtlichen Kongress in Monaco.) — *M. N. M. Jel.* 906. 153—165.

Márton Lajos: Jelentése a kölni anthropológiai múzeum megnyitásáról és a strassburgi anthropológus gyűlésről. — (Bericht über die Eröffnung des anthropologischen Museums zu Köln und über die Versammlung der Anthropologen in Strassburg.) — *M. N. M. Jel.* 907. 165—175.

Márton Lajos: Jelentése külföldi tanulmányútjáról. — (Bericht über die ausländische Studienreise.) — *M. N. M. Jel.* 909. 147—156.

Márton Lajos: Jelentése a III. nemzetközi régészeti kongresszussal kapcsolatos olaszországi tanulmányútjáról. — (Bericht über den III. internationalen archäologischen Kongress und über die Studienreise in Italien.) — *M. N. M. Jel.* 12. 183—193.

Márton Lajos: Multunk emlékeinek védelme. — (Schutz der Denkmäler unserer Vergangenheit.) — *Nagykőrös.* I. 25—26. 162—171.

Márton Lajos: Ősrégészeti kutatásunk multja. — (Die Vergangenheit der Forschung unserer Vorgeschichte.) — *Magy. Szle.* 31. 264—271.

Márton Lajos: Ősrégészeti kutatásunk. — (Unsere urgeschichtlichen Forschungen.) *Magy. Szle.* 30. 227—234.

Mátyás Jenő: A csontvizsgálatok fontossága a régészetben. K. — (Wichtigkeit der mikroskopischen Knochenuntersuchungen für die Archaeologie. B.) — *Dolg.* 27. 167—185., 186—187

Melhárd Gyula: A somogy megyei régiségtár köréből. — (Archaeologisches aus der Sammlung des Kom. Somogy.) — *Somogy.* 79—81. 50—61.

Mihalik József: Liptóvármegye topográfiai tekintetben. — (Liptau in topographischer Hinsicht.) — *M. K. Évk.* 86. 1—46., 86—136.

Mihalik József: Lipótmegye őskori telepei. — (Prähistorische Siedelungen im Liptauer Komitat.) — *M. K. Évk.* 89. 23—50., 27—56.

Mihalik József: A sümegi Darnay-Múzeum. K. — (Das Museum zu Sümeg. B.) — *M. K. Ért.* 12. 124—151.

Mihalik József: Ősrégészeti ásatások Zemplénavármegyében. — (Urzeitliche Ausgrabungen in dem Kom. Zemplén.) — *M. K. Ért.* 13. 67—68.

Mihalik József: Az emberi művelődés korszakai. — (Die Kulturperioden der Civilisation.) — *M. K. Ért.* 16. 41—53.

Mihályi Ernő: Pannonhalma. K. — *Magy. Műv.* 28. 1—59.

Miletz János: Archaeologiai ismertetés a régi pogány temetőkről — te-

kintettel Délmagyarországra. — (Heidenzeitliche Gräberfelder besonders in Südungarn.) — *Tv. Ért.* 76. 61—70.

Miletz János: Temes- és Arad-vármegyék történelmi és régészeti emlékei — (Die historischen und archäologischen Denkmäler der Komitate Temes- und Arad.) — *Tv. Ért.* 76. 128—136., 165—180.

Miletz János: Torontál vármegye történelmi és régészeti emlékei. — (Die historischen und archäologischen Denkmäler des Kom. Torontál.) — *Tv. Ért.* 77. 3—17.

Miletz János: Krassó vármegye történelmi és régészeti emlékei. — (Die historischen und archäologischen Denkmäler des Kom. Krassó.) — *Tv. Ért.* 78. 3—22.

Milleker Bódog: Östelep a verseci „Kápolnahegy“ lejtőjén. — (Urzeitliche Siedlung bei Versec am Kápolnahegy.) — *Tv. Ért.* 82. 12—14.

Milleker Bódog: A fehértemplomi barbár leletek. — (Die barbarischen Funde in Fehértemplom.) — *Tv. Ért.* 83. 15—27.

M(illeke)r B(ódo)g: Jaszenovai sírleletek. — (Der Grabfund in Jaszenova.) — *Tv. Ért.* 83. 188.

M(illeke)r B(ódo)g: Östelep Orczyfalván. — (Urzeitliche Siedlung in Orczyfalva.) — *Tv. Ért.* 86. 59.

Milleker Bódog: Varadia története. — (Die Geschichte der Gemeinde Varadia.) — *Tv. Ért.* 89. 72—81., 141—162.

Milleker Bódog: Délmagyarország őskori régiségleletei. — (Urzeitliche Funde in Südungarn. B.) — *Tv. Ért.* 91. 1—71.

Milleker Bódog: Délmagyarország az őskorban. — (Südungarn in der Urzeit.) — *Tv. Ért.* 93. 64—104.

Milleker Bódog: Dél-Magyarország őskori régiségleletei. K. — (Die urzeitlichen Funde in Südungarn. B.) — *Tv. Ért.* 95. I. 1—32.

Milleker Bódog: Temesvár vidékének régiség leletei a honfoglalás előtti időkből. — (Die Funde von Temesvár vor der Landnahmezeit.) — *Tv. Ért.* 909. 1—20.

Milleker Bódog: A temesvári régi cserépcsöves vízvezeték és annak analógiái. — (Die alte Wasserleitung in Temesvár und ihre Analogien.) — *Tv. Ért.* 15. 92—101.

Miske Kálmán br.: A stratigraphikus beszerzésekről. — (Die stratigraphische Methode. B.) — *M. K. Ért.* 909. 66—73.

Moór Elemér: Alföldi András: Medve kultusz Euráziában. (Nyelvtud. Közl. 1936. 1—17.) — (Besprechung: Alföldi András: Bährenkult in Eurasien.) — *NNy.* 36. 192.

Móra Ferenc: Az Alföld tudományos meghódítása. — (Wissenschaftliche Eroberung des Alfölds.) — *E. M.* 909. 118—120.

Moravcsik, Julius: Ungarische Bibliographie der Turkologie und der orientalistisch-ungarischen Beziehungen 1914—1925. — *Kőrösi Csoma.* 26—32. 199—236.

Münnich Sándor: Csevegések a történelemelőtti korszakról. — (Prä-historische Plaudereien.) — *M. K. Évk.* 92. 1—12., 1—14.

Nagy Géza: A történelmi korszak kezdete. — (Der Anfang der historischen Zeit.) — *Száz.* 99. 677—697.

Nagy Zoltán: Az újabb ásatások eredményei. — (Die Ergebnisse der neueren Ausgrabungen.) — *Napk.* 35. 158—162.

Németh Gyula: Nyelvtudomány és archaeológia. — (Sprachwissenschaft und Archäologie.) — *Magy. Nyelv.* 15. 377—378.

Németh Gyula: Hunok, bolgárok, magyarok. — (Hunnen, Bulgaren, Ungarn.) — *B. Sz.* 24. 195. 167—178.

Nyáry Albert br.: A magyarok temetkezése. — (Das Begräbnis der Ungarn.) — *Uránia.* 902. 197—203.

Nyáry Albert br.: Születési ünnepek a magyaroknál. — (Geburtsfestlichkeiten der Ungarn.) — *Uránia.* 903. 68—73.

Nyári Albert br.: Nászünnepek a magyaroknál. — (Die Hochzeit bei den Ungarn.) — *Uránia.* 903. 160—167.

Nyáry Jenő br.: Az ó-báti Pogányvár. K. — (Die Heidenschanze von Óbást. B.) — *Száz.* 70. 97—101.

Olay Ferenc: A magyar emlékművek és magyar művészet sorsa az elszakított területeken. — (Das Schicksal der ungarischen Denkmäler und der ungarischen Kunst.) — *B. Sz.* 30. 216. 348—385.

Ormos Zsigmond: Régészeti közlemények Dél-Magyarországra vonatkozólag. — (Archäologische Mitteilungen über Südungarn.) — *Motv.* 72. 111—118.

Orosz Endre: Öslénytani adatok az erdélyi medence területéről. — Paläontologische Daten über das Gebiet des Erdélyer Beckens. — *E. M. Ért.* 903. 196—207., 208. — 77.

Orosz Endre: A néprajz az ősembertan szolgálatában. — (Die Ethnographie im Dienste der Prähistorie.) — *Erdély.* 905. 34—38., 67—70.

Orosz Endre: A néprajz az ősembertan szolgálatában. — (Die Ethnographie im Dienste der Urgeschichte.) — *A Természet.* 905. XXIII. 273—275., 284—286.

Orosz Endre: A történelemelőtti czölöpépítmények fölfedezésének félszázados emlékeztetőre. — (Zur 50 jährigen Gedächtniss der Entdeckung der prähistorischen Pfaulbauten.) — *Ttk.* 907. 376—381.

Orosz Endre: A magyarországi czölöpépítményekről. — (Die Pfaulbauten in Ungarn.) — *Ttk.* 907. 502.

Oroszlán Zoltán: Legújabb régészeti irodalmunk. — (Unsere neueste archäologische Literatur.) — *Napk.* 26. 380—385.

Oroszlán Zoltán: Az Archaeologiai Értesítő legújabb kötete és a magyar régészet. — (Der letzte Band des Arch. Ért. und die ungarische Archäologie.) — *Napk.* 27. 475—479.

Ortvay Tivadar: Természettudomány és praehistoria. — (Naturwissenschaft und Urgeschichte.) — *Ttk.* 907. 603.

Ortvay Tivadar: Magyarország régi vízhálózata a XIII. századig. — (Das alte Flusssystem Ungarns bis zum XIII. Jahrhundert.) — *Ért.* 81. 84—87.

Ortvay Tivadar: Az ősember táplálkozása. — (Die Ernährung des Urmenschen.) — *Ért.* 907. 238—244.

Ortvay Tivadar: Természettudományok és őstörténelem, vagyis az ember ősiségének és származásának kérdése a mai természettudományi vizsgálatok nyomán. — (Naturwissenschaft und Urgeschichte, d. h. die Frage des Alters

und der Abstammung des Menschen im Lichte der Naturwissenschaften.) — *Motv.* 907. 205—223.

P.: A fertői czölöpépítményekről. — (Die Pfaulbauten in Neusiedlersee.) — *Ttk.* 75. 268—269.

Pósta Béla: A Nagy Magyar Alföld régészeti felkutatásának feladatai. — (Die Aufgaben der archäologischen Erforschung des Alfölds.) — *M. K. Szöv.* 906. 36—46.

Pósta Béla: Köemlékek föllállítása az Erdélyi Nemzeti Múzeum Erem- és Régiségtárában. K. — (Die Ausstellung der Steindenkmäler in dem Siebenbürgischen Nationalmuseum. B.) — *M. K. Ért.* 907. 138—147.

Pósta Béla: Kilényi Hugó régiséggyűjteménye. K. — Die Altertümersammlung des Herrn Hugó von Kilényi. B. — *Doig.* 18. 109—164. — 164—216.

Pulszky Ferenc: Az archaeologiai leletekről Winckelmann ideje óta, különösen a trójai ásításokról. — (Archaeologische Funde seit Winckelmann, besonders die Ausgrabungen von Trója.) — *Évk.* 73—76. 52—65.

Pulszky Ferenc: A magyarországi őskori leletek. — (Die urzeitlichen Funde in Ungarn.) — *Ért.* 86. 167.

(*Pulszky Ferenc*): Az őstörténelmi leletekről Magyarországon. — (Urzeitliche Funde in Ungarn.) — *Ttk.* 77. 159—162. — *Ttgyűjt.* 77. 1. 1—24.

Pulszky Ferenc: Megnyitó beszéd. 1885. VIII. 3. — (Eröffnungsrede.) — *Rég. Évk.* 79—85. 41—44.

Pulszky Károly: A békésmegyei régészeti múzeum antik tárgyainak lajstroma. — (Inventar der antiken Altertümer in dem Museum des Kom. Békés.) — *Gyula.* 76—77. 172—188.

Pulszky Károly: Az agyagművességről Magyarországon. — (Die Töpfererei in Ungarn.) — *Száz.* 79. 704.

Radvánszky Béla br.: Tanulmányok a népvándorlás korának emlékeiről. — (Studien über die Denkmäler der Völkerwanderungszeit.) — *Ért.* 88. 180.

Rásonyi L.: Ungarische Bibliographie der Turkologie und der orientalisches-ungarischen Beziehungen 1926—1934. — *Kőrösi Csoma.* 3—66.

Roediger L(ajos): Útmutatás a régiségleletek szállítására. — (Transportierung der archaeologischen Funde.) — *Bács.* 99. 122—124.

Rómer Flóris: Rövid pillantás Fiume városa régiségeire. — (Kurzer Blick über die Altertümer von Fiume.) — *Motv.* 69. 409—411.

(*Rómer Flóris*): A két hazában talált régi arany műemlékekről, különösen a szarvasszói — máramarosmegyei — arany kincséről. K. — (Die in Ungarn und Transylvanien gefundenen goldenen Denkmäler, besonders der Goldschatz von Szarvasszó, Kom. Máramaros. B.) — *A. K. V.* 29—45.

Rómer Flóris: Magyar régészeti krónika. — (Archaeologische Fundkronik aus Ungarn.) — *A. K. IV.* 158—170., 171—173., *V.* 67—80., *VI.* 98—111., 164—187., *VII.* 76—78., 181—198.

Rómer Flóris: Archaeológiai mozgalmak. — (Archaeologische Bewegungen.) — *A. K. VI.* 204—210, *VII.* 83—86., 212—224., *VIII.* 67—69., *IX.* 53—55.

Rómer Flóris: A barlanglakókról, nevezetesen a magyarhoni lakott barlangokról. — (Die Höhleneinwohner und die bewohnten Höhlen in Ungarn.) — *A. K. VII.* 110—145.

Rómer Flóris: Északnyugati útam. — (Meine Reise in Nordwesteuropa.) — *Ért. Tört.* 8. VII. 1—23.

Rómer Flóris: Műrégészeti kalauz. I. rész: Őskori műrégészet. — (Archaeologischer Wegweiser. I. Teil. Urzeitliche Archaeologie.) — *Rómer*: 1866. 134 l.

Rómer Flóris: Az agyagművesség viszonya a történelemhez. — (Die Töpferi und die Geschichte.) — *Száz.* 68. 337., 413—432.

(*Rómer Flóris*): Két borsodmegyei régiség. — (Zwei Altertümer aus dem Kom. Borsod.) — *Száz.* 68. 340.

Rómer Flóris: Régészeti vallomások. — (Ein archaeologisches Geständniss.) — *Rég. Év.* 79—85. 48—51.

Rónay Jácint: Az ősemberek haladásáról a fémek korszakában. — (Der Fortschritt des Urmenschen in der Metallzeit.) — *Ért.* 67. 266—268. — *Ért. Bölcs.* I. 68. 5. 46 l.

Roska Márton: Külföldi tanulmányútaimról. — (Von meiner Studienreise im Ausland.) — *E. M.* 909. 351—352.

Roska Márton: A tűz. K. — (Das Feuer. B.) — *E. M. Eml.* 11. 72—93.

Roska Márton: A gyakorlati régészet köréből. K. — (Archäologische Praxis.) — *M. K. Ért.* 12. 115—123.

Roska Márton: A barlangok ásatásáról. K. — (Ausgrabungsmethode der Höhlen. B.) — *Dolg.* 15. 120—123.

Roska Márton: Ősrégészeti találások Galiciában. K. — Glanement des antiquités de l'époque préhistorique en Galicie. B. — *Dolg.* 19. 1—26. — 27—29.

Rumy Károly: Archaeológiai értekezés az úgynevezett etruskiai díszedényekről. — (Archaeologische Beschreibung der sog. etruskischen Prunkgefässe.) — *Motv.* 45. 213—216.

Sági János: Becsüljük meg a régiségeket. — (Unsere Altertümer müssen geschätzt werden.) — *M. K. Ért.* 908. 166.

Schedel Ferenc: Felszólítás minden a nemzeti becsületet szíven viselő magyarhoz a hazai műemlékek ügyében. — (Aufruf im Interesse der Denkmäler.) — *Ért.* 47. 17—19.

Schilling Lajos: Solon jelleméről. — (Pósta emlékfüzet.) — (Vom Charakter Solons.) — *E. M.* 909. 69—74.

Sebestyén Károly: A Szegedi Szent Demeter-templom bontása. K. — Die Kirche des h. Demetrius zu Szeged. B. — *Dolg.* 25. 61—73. — 73—74.

Sebestyén Károly: A szegedi Szent Demeter-templom építéstörténete. K. — Die Kirche des H. Demetrius zu Szeged. B. — *Dolg.* 27. 188—206. — 207—208.

Sólyom-Fekete Zsigmond: A hunok és avarok nyomai Ausztriában. — (Die Spuren der Hunnen und Avarn in Österreich.) — *Ért.* 84. 97.

Sőregi János: Régészeti kutatások és ásatások 1930-ban. 3. Próbaásatások Debrecen belterületén, Hajdúbagason és a biharmegyei Ártádon. K. — Probegrabungen. — *Debr.* 30. 77—79. — 85. — *D. Közl.* 1. 20 l.

(*Sőregi János*): Települési nyomok Nagyléta határában a neolitikától a középkorig. — Besiedelungsspuren von der Neolithzeit bis zum Mittelalter beim Dorfe Nagyléta. — *Debr.* 34. 61—63. — 397.

S(öregi) J(ános): Régészeti ásatások sikere... — (Der Erfolg der Ausgrabungen...) — *Debr.* 33. 59—60.

(Söregi János): Óskori települési nyomok és népvándorláskori sírok Hajdúnánás határában. — (Urzeitliche Ansiedelungs-Spuren und völkerwanderungszeitliche Gräber bei Hajdúnánás.) — *Debr.* 35. 73.

(Söregi János): Régészeti tanulmányútam Fegyvernek határában. — (Eine archäologische Studienreise in der Umgebung von Fegyvernek.) — *Debr.* 35. 74—76.

(Söregi János): Népvándorlási lelet Debrecen belterületén, a Szabolcs u. 4. sz. telken. — (Völkerwanderungszeitliche Funde in Debrecen.) — *Debr.* 36. 72.

Sötér Ágoston: Régészeti ásatások és kutatások. K. — (Archaeologische Ausgrabungen und Forschungen. B.) — *Moson.* 82—98. 94—286.

Sötér Ágoston: Bezenye. 1885., 1886. — (Ausgrabungen in Bezenye in den Jahren 1885 und 1886.) — *Moson.* 82—98. 96—98.

Sötér Ágoston: Csúny. 1885., 1891., 1894. K. — (Ausgrabungen in Csúny im Jahre 1885., 1891., 1894. B.) — *Moson.* 82—98. 117—165.

Sötér Ágoston: Hegyeshalom—Márialiget. 1885. — (Ausgrabungen in Hegyeshalom—Márialiget im Jahre 1885.) — *Moson.* 82—98. 172—173.

Sötér Ágoston: Magyaróvár. 1885., 1886., 1887., 1893. — (Ausgrabungen in Magyaróvár in den Jahren 1885., 1886., 1887. und 1893.) — *Moson.* 82—98. 181—185.

Sötér Ágoston: Miklósfalu. 1886., 1887., 1897. — (Ausgrabungen in Miklósfalu in den Jahren 1886., 1887. und 1897.) — *Moson.* 82—98. 185—191.

Sötér Ágoston: Német-Járfalu. — 1884., 1885. — (Ausgrabungen in Német-Járfalu in den Jahren 1884. und 1885.) — *Moson.* 82—98. 191—192.

Sötér Ágoston: Oroszvár. 1888., 1890., 1891. — (Ausgrabungen in den Jahren 1888., 1890 und 1891.) — *Moson.* 82—98. 240—248.

Sötér Ágoston: Tarcsa. 1896. — (Ausgrabungen in Tarcsa im Jahre 1896) — *Moson.* 82—98. 278—280.

Sötér Ágoston: Valla-Pomogy. 1885. — (Ausgrabungen in Pomogy im Jahre 1885.) — *Moson.* 82—98. 282—283.

(Sötér Ágoston): Gyakorlati útbaigazítás régi sírmezők tudományos felkutatására. — (Die wissenschaftliche Forschung der Gräberfelder.) — *Moson.* 82—98. 293—301.

Sötér Ágoston: Régészeti ásatások. — (Archaeologische Ausgrabungen.) — *Moson.* 86. 32.

Stöhr Géza: Dr. Kuzsinszky Bálint irodalmi műveinek jegyzéke. — (Bibliographie des Bálint Kuzsinszky.) — *Rég. Évk.* II. 20—23.

Strzygowski, Josef: Történelem, kutatás, időtlen összehasonlítás. K. — (Geschichtskunde, Fachforschung und zeitloser Vergleich. B.) — *Magy. Műv.* 31. 253—264.

Supka Géza: Jelentése az athéni tizenhatodik nemzetközi orientalista kongresszusról s azzal kapcsolatban ottani tanulmányairól. K. — (Bericht über den XVI. internationalen orientalistischen Kongress und über die Studienreise in Griechenland.) — *M. N. M. Jel.* 12. 226—256.

Szabó József: Egy continentális emelkedés és süllyedésről Európa délkeleti részén. (Ebben: Gomba, Kisterenne.) — Az ember történetének viszonya

a negyedkori időszakhoz. — (Die Relation der Geschichte der Menschheit zur Quartaire.) — *Évk.* 860—861. VI. 1—93.

Szabó József: Az ember a geológiában. — (Der Mensch in der Geologie.) — *B. Sz.* 63. 18. 309—360.

Szabó Pál Zoltán: Pannonföld öt polgársága. — De quinque civitatibus Pannoniae. — *Pannonia*. 35. I. 152—170., 400. — *Pannonia Könyvt.* 7.

Szalay Gyula: A Duna—Tisza közének régészeti kutatása. — (Archaeologische Forschungen zwischen der Tisza und Duna.) — *E. M.* 909. 144—145.

Szendrey János: A régiség tudományának hajdany állapotja, avagy a természet és myvözeth ritkaságjai. Némy nemű ábrázolatokkal írta a myskolczi régiségdoctor Zendrey János. K. — (Naturhistorische und kunsthistorische Raritäten. B.) — *Pulszky*. 146—148.

Szendrey Zsigmond: Régészeti leletekhez fűzött babonás hiedelmek. — (Volks Glaube und Urgeschichte.) — *Ethn.* 31. 197.

Székely János: Kézdivásárhely multja és jelene. — (Die Vergangenheit und die Gegenwart von Kézdivásárhely.) — *Motv.* 76. 233—238.

Szönyi Ottó: Pécs IX. századbéli archaeológiája. — (Funde aus dem IX. Jahrhundert in Pécs.) — *Pécs.* 908. 10—19.

Szönyi (Ottó): Pécsi leletek. — (Funde von Pécs.) — *Pécs.* 908. 122—123.

Szönyi Ottó: A Pécs Városi Múzeum gyarapodása Horváth Antal hagyatékából. — (Zuwachs des Museums in Pécs aus dem Nachlass des Herrn Antal Horváth.) — *M. K. Ért.* 13. 66—67.

Szönyi Ottó: Ásatások a pécsi székesegyház környékén 1922-ben. K. — Grabungen in der Umgebung der Pécs (Fünfkirchner) Domkirche im Jahre 1922. B. — *Rég. Évk.* II. 172—195., 384—386.

Szönyi Ottó: Pécs város története. — (Die Geschichte der Stadt Pécs.) — *Magy. Műv.* 29. 442—452.

Sztachovics Remig: Régészeti adatok Györszentmárton környékéről. — (Archaeologische Beiträge von der Umgebung zu Györszentmárton.) — *A. K.* VIII. 98—107.

Szt(erényi) H(ugó): Ásatag gyöngysorok az őskori embernél. — (Fossile Perlenreihe bei dem Urmenschen.) — *Ttk.* 84. 216.

T. A.: Magyarország anthropológiájából. — (Aus der Anthropologie von Ungarn.) — *Ttk.* 85. 127—129.

Téglás Gábor: Czölöpépítmények a laibachi tőzegben. — (Pfaulbauten im Laibacher Moor.) — *Ttk.* 83. 225—227.

Téglás Gábor: (Jelentése kirándulásáról.) — (Bericht über einen Ausflug.) — *Hunyad.* 84. 89—92.

Téglás Gábor: Az Erdélyi medence őstörténetéből. — (Aus der Urgeschichte Transylvaniens.) — *Száz.* 93. 594—598.

Téglás Gábor: Történelemelőtti ólomipar és ólombányászat Karinthiában. — (Die vorgeschichtliche Bleiindustrie und der Bleibergbau in Karinthien.) — *Ttk.* 85. 129—131.

Téglás Gábor: A Boli hegy Petrozsény mellett mint őskori erősség. — (Der Berg Boli bei Petrozsény als urzeitliche Befestigung.) — *Hunyad.* 86. 27—32.

Téglás Gábor: Archaeológiai sétá Dévától Vecelig. — (Ein archaeologischer Spaziergang von Déva bis Vecel.) — *Hunyad*. 86. 68—69.

Téglás Gábor: A közép Marosvölgy barlangjai. — (Die Höhlen des mittleren Maros-Tales.) — *Földr. Közl.* 86. 189—208.

Téglás Gábor: A gyógyvölgy és annak sziklaszorosai Hunyadmegyében. — (Das Gyógy-Tal und dessen Felspässe in dem Kom. Hunyad.) — *Földr. Közl.* 87. 401—418.

Téglás Gábor: A bedellői és petroszi csontbarlangok. — (Die Knochenhöhlen von Bedellő und Petrosz.) — *Földr. Közl.* 87. 568—576.

Téglás Gábor: A Közép-Marosvölgy barlang-telepei. — (Die Höhlen-Siedlungen des mittleren Marostals.) — *Motv.* 86. 246—250.

Téglás Gábor: Újabb barlangi medve leletek hazánkból. — (Neuere Höhlenbärfunde in Ungarn.) *Math. Tt. Ért.* II. 83—84. 386—392.

Téglás Gábor: A Maros jobbparti barlangok rövid ismertetése. — (Kurze Beschreibung der Höhlen am rechten Ufer der Maros.) — *Hunyad*. 88. 95—99.

Téglás Gábor: Hunyadmegye barbár fémleletei. — (Barbarische Metallfunde des Kom. Hunyad.) — *Hunyad*. 89. 51—64.

Téglás Gábor: Az erdélyi Érchegység déli mészkő-övének barlangképződményei. — (Die Höhlenformationen der südlichen Kalkzone des Siebenbürger Erzgebirges.) — *Ttk. pót.* 97. 193—206.

Téglás Gábor: A Déva név eredete. — (Der Ursprung des Namens Déva.) — *Hunyad*. 904. 23—24.

Téglás Gábor: Gonosz szellemek barlang lakásai az erdélyi Érchegységben. — (Die Höhlenwohnungen der bösen Gespenster in dem Siebenbürger Erzgebirge.) — *Ethn.* 905. 220—222.

Téglás Gábor: Ördögtanya a krassó-szörénymegyei Pozsega Gaura Scrofa nevű barlangjában. — (Teufels Herberg in Pozsega Gaura Scrofa-Höhle in den Kom. Krassó-Szörény.) — *Ethn.* 905. 297—298.

Téglás Gábor: Budapest őskorából. — (Von der Urzeit Budapest.) — *B. Sz.* 905. 124., 389—401.

Téglás Gábor: Besprechung: Martian Gyula „Archaeologisch-praehistorisches Repertorium für Siebenbürgen“. — *M. K. Ért.* 11. 57—58.

Thaly Kálmán: Lehel Kürtje. — (Das Horn von Lehel.) — *Száz.* 97. 372—373.

Tompa Ferenc: Régészeti. — (Urgeschichte.) — *Magy. Szic. K.* III. 353—364.

Tompa Ferenc: Az őskori kutatás történettudományi feladatai. — (Die historischen Aufgaben der Urgeschichtsforschung.) — *B. Sz.* 28. 210., 438—455.

Tompa Ferenc: Ősrégészeti-őstörténet. — (Urarchäologie-Urgeschichte.) — *Száz.* 35. 181—192.

Torma Károly: Repertorium Dácia régiség és felirattani irodalmához. — Repertorium ad literaturam Daciae archaeologicam et epigraphicam. *Torma*: 1880. 191.

Torma Zsófia: A német anthropologok XIII. nagygyűlése. — (Die XIII. Generalversammlung der deutschen Anthropologen.) — *Hunyad*. 86. 56—58.

Tóth Zsigmond: Útbaigazítás a régészeti ásatások alkalmával lelt embercsontok összegyűjtésére. K. — (Wegweiser zum Sammeln der ausgegrabenen Menschenknochen. B.) — *Népr. Ért.* 905. 222—232.

Tömörkény István: Adatok az Alföld régészeti térképéhez. — (Beiträge zur archäologischen Karte des Alföld.) — *M. K. Ért.* 13. 240—248.

Töpler Károly: Sopron városának történelmi vázlata, eredetétől kezdve a XVI. sz.-ig. — (Historische Skizze der Stadt Sopron von ihren Ursprung bis zum XVI. Jahrhundert.) — *Motv.* 63. 29—43.

Tragor Ignác: Vác és vidékének őskora. — (Die Urzeit der Stadt Vác und deren Umgebung.) — *Vác. Múz.* 12. 11—50.

Tragor Ignác: Vác és vidékének archaeológiája a történelmi időkben. — Die Archäologie der Stadt Vác und ihrer Umgebung in der Vorgeschichte.) — *Vác. Múz.* 12. 51—81.

Ürmössyné Nagy Júlia: Gödöllő emberföldrajzi leírása. — (Anthropo-geographische Beschreibung von Gödöllő.) — *F. é. E.* 27. 56—92. Ebben: 62.

(**Varázséji Gusztáv:** Szeged-öthalmi ásatások. — (Die Ausgrabungen in Szeged-Öthalom.) — *Száz.* 79. 627.

Veres Ferenc: Östörténelmi embernemok S.-Patak alsó határában. — (Spuren des Urmenschen bei Sárospatak.) — *Zempl.* 96. II. 145—147.

Véber Antal: Néhány vonás az európai ember praehistoriájából. — (Einige Züge aus der Prähistorie des europäischen Menschen.) — *Tv. Ért.* 93 39—49.

Visegrádi János: Zemplén vármegye déli részének műemlékei. — (Die Denkmäler im südlichen Teile des Kom. Zemplén.) — *Zempl.* 903. 225—254.

Walland Ernő: Adatok a Vaskapu szabályozásának történetéhez. — (Beiträge zur Regulierungsgeschichte des Vaskapupasses.) — *Mérn. és Épít. Egy.* 903. 417—433.

Weigang János: Jelentés az Apatin, Szónta és Erdőd határában, valamint a vármegyénkkel határos Baranya megyében talált néhány őskori tárgyról, úgyszintén az Apatin mellett és Weindl Mór nagybirtokos jószágán feltárt őskori sírokról. — (Bericht über die urzeitlichen Funde bei Apatin, Szonta, Erdőd und vom Kom. Baranya und die urzeitlichen Gräber in Apatin.) — *Bács.* 901. 20—29.

Wenczel Gusztáv: Néhány észrevétel, mennyire fekszik az archaeológia a magyar orvosok és természetvizsgálók gyűlekezetének feladatában. — (Einige Bemerkungen darüber, wieweit die Archäologie in den Aufgaben der Versammlung der ungarischen Ärzte und Naturforscher enthalten ist.) — *Motv.* 45. 209—212.

Zichy István gr.: Az euráziai lovasnomád műveltség kérdéséhez. — (Zur Frage der eurasischen Reiternomadkultur.) — *B. Sz.* 36. 241. 17—36.

Zoltai Lajos: Jelentés halmok megásatásáról. IV. A hosszúpályi Testhalmok. — (Die Ausgrabungen der Hügel. IV. Die Hügel von Hosszúpályi.) — *Debr.* 10. 40—42.

(**Zoltai Lajos:** Népvándorlaskori sírok a Vértesy-téglagyárban. — (Völkerwanderungszeitliche Gräber in der Ziegelfabrik Vértesy in Debrecen.) — *Debr.* 27. 12.

Zsilinszky Mihály: Csaba nevééről és az itt lakott népekről. — (Der

Name von Békéscsaba und seine ehemaligen Einwohner.) — *Csaba*. 901—2. 3—12.

— *cz*: Az őskor a tudomány újabb világánál. — (Die Urzeit in der Licht der Wissenschaft.) — *B. Sz.* 66. 6. 344—355.

— —: Ásatások. K. — (Ausgrabungen. B.) — *Kom. Ért.* 901—902. 14—15.

— —: Kisebb közlemények. — (Kleinere Berichte.) — *A. K. VIII.* 70—72.

— —: Felszólítás a községi évkönyvnek ügyében. (Ebben régiségekről 207.) — (Aufruf im Interesse der Jahrbücher der Gemeinde.) (Archäologie S. 207.) — *Száz.* 68. 205—209.

— —: Fertő mellett talált kard. — (Das Schwert, gefunden bei der Neusiedlersee.) — *Száz.* 68. 591.

— —: Vác Szent László melletti Csörszárókhöz közeli helyen talált fejdísz és négy tör. — (Kopfschmuck und Dolche aus der Völkerwanderungszeit in Vác Szent László.) — *Száz.* 71. 50.

— —: Cölöpépítmények ausztriai tavakban. — (Pfäulbauten an den Seen in Österreich.) — *Ttk.* 71. 33—34.

— —: Östörténelmi régiségek. — (Urzeitliche Altertümer.) — *V. K. M. Jel.* 74. 455—456.

— —: Decebál-féle pénzek, kő- és vasrégiségek Székelyudvarhelyen. — (Dezebal'sche Münzen, Stein- und Eisen-Altertümer in Székelyudvarhely.) — *Száz.* 74. 520.

— —: Az emberek első nyoma Magyarországon. — (Die ersten Spuren der Menschheit in Ungarn.) — *Tv. Ért.* 75. 194—195.

— —: Az archaeológia az 1878-ki párisi közkiállításon. — (Die Archaeologie in der Ausstellung zu Paris. 1878.) — *E. M.* 78. 97—99., 112—120., 231—237., 248—257.

— —: Kevei (Kubini) régiségek. — (Die Altertümer von Keve (Kubin). — *Tv. Ért.* 78. 100.

— —: Érdekes délmagyarországi leletek... — (Interessante Funde in Südungarn.) — *Tv. Ért.* 79. 54.

— —: Szakálházi lelet Temesvármegyében. — (Der Fund von Szakálháza in dem Kom. Temes.) — *Tv. Ért.* 79. 54.

— —: Pusztapékai lelet. — (Der Fund von Pusztapékla.) — *Tv. Ért.* 79. 152.

— —: Az „Öthalom“ Szeged mellett. — (Der s. g. Öthalom bei Szeged.) — *Tv. Ért.* 79. 201—202.

— —: A történelemelőtti korból. — (Aus der prähistorischen Zeit.) — *Göm. Ki.* 82. 29—39., 52.

— —: Göbolyjárás. — (Funde in Göbolyjárás.) — *Száz.* 84. 735.

— —: Az ingó műemlékek. — (Die mobilen Denkmäler.) — *Rég. Évk.* 86—88. 79—127.

— —: Magyar régiségek. — (Ungarische Altertümer.) — *Tv. Ért.* 88. 149.

— —: Újabb leletek Bács-Bodrogh megye területéről. — (Neuere Funde in dem Kom. Bácsbodrog.) — *Bács.* 97. 140—141.

— —: Urna lelet tokajban. — (Ein Urnefund in Tokaj.) — *Zempl.* 97. 328.

— —: Urna temető. Karos. — (Ein Urnengräberfeld in Karos.) — *Zempl.* 98. 35.

— —: Urna lelet. — (Bodrogszerdahely.) — (Ein Urnenfund in Bodrogszerdahely.) — *Zempl.* 98. 136.

— —: Régiségleletek. — (Archaeologische Funde.) — *Bács.* 58. 139.

— —: A b-szerdahelyi leletek. — (Die Funde von Bodrogszerdahely.) — *Zempl.* 98. 168.

— —: Ásatás Bács-Keresztúron. — (Ausgrabungen in Bácskeresztúr.) — *Bács.* 98. 190.

— —: Beregszói leletek Temesmegyében. — (Die Funde von Beregszó in dem Kom. Temes.) — *Tv. Ért.* 98. 207.

— —: Urna- és barbár ékszerleletek Mádon. — (Urnenfund und Schmuckfund in Mád.) — *Zempl.* 900. 64.

— —: Romániai történészek és régészek kirándulása Hunyadmegyében. — (Ausflug rumenischer Historiker und Archaeologen im Kom. Hunyad.) — *E. M.* 902. 365—366.

— —: Östörténeti leletek. Bodrogvécs. — (Urzeitliche Funde in Bodrogvécs.) — *Zempl.* 903. 31.

— —: Az ember őstörténete. — (Die Urgeschichte des Menschen.) — *Uránia.* 903. 434—436.

— —: Újabban talált praehistorikus rajzok. K. — (Neuentdeckte prähistorische Zeichnungen. B.) — *Uránia.* 904. 284—285.

— —: Régészeti fali táblák. — (Archäologische Wandtafeln.) — *Felügy. Jel.* 905. 22—23.

— —: A régiségek megóvása. — (Konservierung der Altertümer.) — *M. K. Ért.* 907. 50—52.

— —: Ösrégi és régi kor Újhely életéből. — (Aus dem uralten und alten Leben von Újhely.) — *Zempl.* 907. 356—357.

— —: Tiszafüredi Múzeum. — (Das Museum zu Tiszafüred.) — *M. K. Ért.* 908. 52—54.

— —: Csongrádmegye alispánja a régészeti leletek érdekében. — (Der Vizegespan des Kom. Csongrád im Interesse der Altertümer.) — *M. K. Ért.* 10. 243—244.

— —: Törvényjavaslat az ingó műemlékek védelméről. — (Gesetzentwurf über dem Schutz der Altertümer.) — *M. K. Ért.* 11. 46—49.

— —: Szigaszigeti faragványos kő. — (Ein gehauener Stein von Szigasziget.) — *Bács.* 11. 135.

— —: Régészet. Régiségtár gyarapodása. — (Archaeologie. Der Zuwachs der Arch. Abteilung.) — *Misk. Jel.* 11—12. 4—7., 15—16., 21—22.

— —: Az ingó műemlékek védelme. — (Der Schutz der kleineren Denkmäler.) — *M. K. Ért.* 12. 38—41.

— —: Kő és cseréptárgyak ragasztására... — (Rekonstruktion der Stein- und Scherbengegenstände.) — *M. K. Ért.* 14. 216.

— —: A földből kiásott csontvázak konzerválása. — (Die Konservierung der ausgegrabenen Skelette.) — *M. K. Ért.* 14. 216.

— —: A Nemzeti Múzeum ásatásai. — (Die Ausgrabungen des Nationalmuseums.) — *Közműv.* 24. 389.

- —: Az ötvösség története. K. — (Die Geschichte der Goldschmiedekunst.) — *Magy. Iparműv.* 30. 77.
 — —: Kirándulás Vajtára. — (Ein Ausflug nach Vajta.) — *Szfv. Szle.* 32. 50.
 — —: Vajtai leletek. — (Die Funde von Vajta.) — *Szfv. Szle.* 33. 62.

Megemlékezések. — Nachrufe.

- Bella Lajos: *Sopr. Szle.* 37. 81—86.
 Borsos István: *M. K. Ért.* 18. 142.
 Brancsik Károly: *M. K. Ért.* 15. 185.
 Brunner József: *Szfv. Szle.* 37. 31.
 Buday Árpád: *Dolg.* 37. 1—24, 25—31. — *Prot. Szle.* 37. 369—371.
 Bünker Rajnárd: *M. K. Ért.* 14. 251.
 Cserni Béla: *M. K. Ért.* 16. 170. — *Dolg.* 16. I. 178. — *Gyfv.* 17. 5—15.
 Czéh János: *Ért.* 54. XIV. 300—306. — *U. M. Muz.* 54. 2. 545—550.
 Czirák Gyula: *Bács.* 12. 7—10.
 Czobor Béla: *Ért.* 904. 95—96. — *Ak. Eml.* XII. 10. 34 l.
 Divald Kornél: *Szent István Ak. Ért.* 31. 82—83. — *Magy. Műv.* 31. 173—178.
 Ecsedi István: *Debr.* 36. 20—54.
 Érdy János: *Ért. Tört.* 2. IX. 1—26.
 Fábry János: *M. K. Ért.* 908. 57.
 Fenichel Samu: *E. M.* 95. 56—58., 168—169., 231—232.
 Ferhát Péter: *M. K. Ért.* 15. 143.
 Finály Henrik: *E. M.* 98. 123., 184—186. — *Dolg.* 25. 2—4. — *Ak. Eml.* IX. 11. 68 l.
 Fröhlich Róbert: *Ért.* 94. 439—454. — *Ephk.* 94. 541—542.
 Gorjanovič-Kramberger Károly: *Barlangvilág.* 38. 2—4.
 Groszschmid Gábor: *Bács.* 95. 112.
 Gubitza Kálmán: *M. K. Ért.* 16. 216. — *Bács.* 16. 24.
 Gulyás János: *Dolg.* 15. 327—331., 331.
 Gyárfás István: *Ak. Eml.* IV. 7. 18 l.
 Gyulai Rudolf: *Kom. Ért.* 906. 25—39.
 Haan Lajos: *Gyula.* 92—3. 5—18. — *Ért.* 92. 87—90. — *Ak. Eml.* VII. 9. 33. l.
 Hampel József: *M. K. Ért.* 13. 212. — *Dolg.* 13. 434. — *Száz.* 13. 314—317.
 — *Sümeg.* 14. 4—6. — *Ért.* 14. 91—97. — *Ak. Eml.* XVI. 7. 51 l.
 Havas Sándor: *Bp. Rég.* V. 7—11.
 Henszlmann Imre: *Kassa.* 89. 1—13. — *B. Sz.* 38. 248., 367—368.
 Herepey Károly: *E. M.* 906. 404—405.
 Hermann Ottó: *M. K. Ért.* 15. 143. — *Barlangkut.* 15. 1—9., 21—28. — *Barlangvilág.* 35. 35—38.
 Hollendonner Ferenc: *Vasi Szle.* 35. 250—255. — *Barlangvilág.* 36. 2—9.
 Ipolyi Arnold: *Rég. Évk.* 86—88. 1—24. — *Szent István Ak. Ért.* 23. 160—185. — *Ért.* 23. 153—160. — *Évk.* 83—88. VI. 31 l.

- Iványi István: *Bács.* 17. 8—12.
 Jakab Elek: *E. M.* 97. 412—414.
 Janky Károly: *Tv. Ért.* 902. 122—123.
 Jerney János: *Ak. Eml. I.* 9. 36 l.
 Jósza András: *Turán.* 18. 608—612. — *M. K. Ért.* 18. 202. — *Dolg.* 35. 222—223.
 Kada Elek: *M. K. Ért.* 13. 278.
 Kolumbán Samu: *Hunyad.* 903. 130—132.
 Kóváry Ernő: *Dolg.* 15. 132—133., 137.
 Kugler Alajos: *M. K. Ért.* 16. 170.
 Kun Róbert: *Hunyad.* 98. 139—147.
 Kuun Géza gr.: *Hunyad.* 905. 4—28., 29—37. — *E. M.* 905. 227—238., 451. — *Ért.* 905. 506—507., 906. 439—465. — *Ak. Eml. XIII.* 4. 33 l.
 Kuzsinszky Bálint: *Rég. Évk. II.* 3—19., 362—364. — *Ért.* 38. 198—199.
 Kürthy Arthur: *M. K. Ért.* 15. 185.
 Laczkó Dezső: *Szt. István Ak. Eml. III.* 2.
 Lambrecht Kálmán: *Napk.* 36. 114—115.
 Lehoczyk Tivadar: *M. K. Ért.* 15. 185.
 Létay Balázs: *Dolg.* 15. 131—132., 137.
 Lipp Vilmos: *Vasi Jel.* 89. 1—6.
 Löfkovits Arthur: *Debr.* 35. 22—42.
 Márton Lajos: *Napk.* 34. 736—737. — *Vasi Szle.* 35. 124—125. — *Prot. Szle.* 34. 643—645. — *Dolg.* 35. 1—25., 26—55.
 Miletz János: *Tv. Ért.* 80. 41—45., 903. 122.
 Mikó Ime gr.: *E. M.* 76. 123—129., 905. 397—398., 501—503.
 Mogyoróssy János: *Gyula.* 92—3. 59—68.
 Móra Ferenc: *Dolg.* 33—34. 1—2. — *Vasi Szle.* 34. 258—261. — *Prot. Szle.* 34. 193—197.
 Myskovszky Viktor: *M. K. Ért.* 909. 237.
 Nagy Géza: *M. K. Ért.* 15. 143. — *Dolg.* 15. 133—135., 137. — *Ért.* 15. 158—160.
 Nyáry Albert br.: *Rég. Évk.* 86—88. 25—36.
 Nyáry Jenő br.: *Ért.* 14. 608—609., 15. 457—469.
 Orbán Balázs: *Hunyad.* 93. 15—18.
 Ormós Zsigmond: *Tv. Ért.* 93. 73—77. — 95. 81—116.
 Ornstein József: *Dolg.* 12. 198—199. — *Erdély.* 12. 18—19.
 Ortway Tivadar: *M. K. Ért.* 16. 215. — *Szent István Ak. Eml. I.* 6. 1—32. — *Ért.* 16. 603—604. — *Ak. Eml. XVIII.* 6. 58 l.
 Patzner István: *Tv. Ért.* 909. 163—164.
 Paur Iván: *Ak. Eml. VI.* 6. 27 l.
 Pósta Béla: *Dolg.* 19. I—II. számozatlan. — *Dolg.* 25. 5—17.
 Pulszky Ferenc: *Pulszky.* 1—5. — *E. M.* 97. 479. — *Ért.* 903. 323—373. — *Ak. Eml. XVI.* 14. 86 l. — *B. Sz.* 908. 321—356.
 Réthy László: *M. K. Ért.* 14. 251. — *Dolg.* 15. 135—137., 137. — *Ért.* 14. 707—708.
 Rómer Flóris: *Kassa* 89. 25—35. — *Száz.* 91. 177—199. — *Ak. Eml. VI.* 13. 64 l.

- Schweng József: *M. K. Ért.* 17. 57.
 Szalay József: *M. K. Ért.* 16. 54.
 Szendrey János: *Misk. Közl.* 27. 147—148.
 Szentkláray Jenő: *Ak. Eml. XIX.* 10. 14 l.
 Tariczky Endre: *M. K. Ért.* 12. 309.
 Téglás Gábor: *M. K. Ért.* 15. 56. — *Erdély.* 15. 33—49. — *Ért.* 16. 156.
 Torma Károly: *E. M.* 97. 177—179., 99. 1—3. — *Ttk.* 98. 656. — *Hunyad.*
 99. 1—40. — *Ért.* 97. 541—551. — *Ak. Eml. XII.* 9. 32 l.
 Torma Zsófia: *Hunyad.* 901. 7—32.
 Tömörkény István: *M. K. Ért.* 17. 221—222.
 Varjassy Árpád: *Arad.* 14—15. 5.
 Vass József: *E. M.* 95. 56—58.
 Vásárhelyi József: *Dolg.* 17. 253—254.
 Walla László: *M. K. Ért.* 13. 212.
 Wosinsky Mór: *Tv. Ért.* 907. 108—109. — *Pécs.* 908. 41—49. — *M. K. Ért.*
 908. 52. — *Ak. Eml. XIII.* 8. 40 l. — *B. Sz.* 248. 208—215.

Dr. Banner János.

Bronzkori leletek Klárafalváról és Kiszomborról.

(Idetartozik az I. tábla.)

Az alábbiakban két eddig ismeretlen felsőtorontálmegyei bronzkori lelőhely anyagát kívánom bemutatni. Az egyik lelet (I. 1—9., 17—21.) Klárafalváról származik és anyaga Klárafalva-C. megjelöléssel szerepel a Szegedi Városi Múzeum raktárában. E leletre vonatkozóan semmiféle feljegyzés sincs a múzeumban, úgyhogy szörványos anyagnak kell tekintenünk. A lelettárgyak rövid leírását az alábbiakban adom:¹

1. Kihajlóperemű, gömbölyödő alsórészű, összeszűkülő, kúpos nyakú, egyfülű korsó (I. 1.). Jó iszapolású és eléggé finoman égetett. Barnásszürke. M 8, Sz 4.5 cm.

2. Gömbölyű alsórészű, csónakakúpos nyakú, egyfülű korsó töredéke (I. 2.). A fül tövének magasságában oldalperem húzódik. Iszapolása és égetése jó. Szürke. M 8 cm.

3. Kihajló peremű, gömbölyödő alsórészű, kétfülű korsó (I. 3.). A fülek tövét összekötő oldalperemen, a fülek távolságának közepén, mindkét oldalon bütyökszerű kiugrás van. Iszapolása elég jó, égetése közepes. Szürke. M 8, Sz 4.5 cm.

4. Zömöktestű, rövidnyakú, kétfülű korsó (I. 4.). Iszapolása és égetése közepes. Szürke. M 7.5, Sz 5 cm.

5. Gömbölyödő alsórészű, megközelítőleg hengeres nyakú, kétfülű korsó (I. 5.). A fülek tövének magasságában, távolságuk közepén egy-egy bütyök helyezkedik el. Iszapolása és égetése közepes. Szürke. M 8.5, Sz 5 cm.

6. Egyfülű edény töredéke (I. 6.). A szögletesen öblösödő alsórészen kettős függőleges vonalak között elhelyezkedő vízszintes bemé-

¹ Rövidítések: M = magasság; Sz = szájmérő; H = hosszúság; Am = átmérő; F = fenékatmérő. Az edények képen közölt nagysága az eredeti nagyság egynegyedének felel meg.

lyedéseket és koncentrikus félköröket találunk. Iszapolása és égetése jó. Fekete. M 5.5 cm.

7. Kihajlóperemű, hegyesedő fenekű, kétfülű korsó (I. 7.). Iszapolása jó, égetése közepes. Szürke. M 8.5, Sz 4 cm.

8. Kétfülű, gömbölyödő alsórészű, rövidnyakú, szürke edény (I. 8.). Iszapolása elég jó, égetése közepes. Egyik füle hiányzik. M 8, Sz 5 cm.

9. Gömbölyű fenekű, összeszűkülő nyakú, kétfülű korsó (I. 9.). A fülek tövét bemélyedő pontsor köti össze. A füleknél és távolságuk közepén függőleges vonal húzódik a fenéig. A fenék szélén is bemélyedő pontsor halad körbe. Iszapolása finom. Égetése közepes. Barnásszürke. M 8, Sz 5 cm.

10. Csonttű (I. 18.). H 10 cm.

11. Félköralakú bronztű (I. 19.). Ám 8.5 cm.

12. Bronztárgy (I. 20.). H 7.5 cm.

13. Csontsimító (I. 21.). H 14 cm.

14. Trapézformájú kőbalta (I. 17.). H 3.5 cm.

A másik lelet (I. 10–16.) Kiszomboron, Juhos Miklós tanyáján került elő 1928-ban. A múzeumban Kiszombor-I. megjelöléssel szerepel az alább leírt néhány edény.

15. Fordított csonkakúpos alsórészű, csonkakúpos nyakú, kétfülű korsó (I. 10.). A legnagyobb öblösödés felett elhelyezkedő pici fülek tövét oldalperem köti össze, amely távolságuk közepén szögletesen felhajlik. Iszapolása és égetése jó. Barnásszürke. M 14, Sz 6, F 5 cm.

16. Fordított csonkakúpos alsórészű, csonkakúpos nyakú, kétfülű korsó (I. 11.). A fülek tövét bemélyedő vonal kapcsolja össze. Iszapolása és égetése közepes. Szürke. M 11, Sz 6 cm.

17. Erősen öblösödő alsórészű, csonkakúpos nyakú, egyfülű edény (I. 12.). A fül tövének oldalperem húzódik, amely a füllel szemben szögletesen felhajlik. Iszapolása és égetése jó. Szürke. M 10, Sz 6 cm.

18. Kihajló peremű, egyfülű korsó (I. 13.). A gömbölyű alsórészhez csonkakúpos nyak csatlakozik. A két részt bemélyedés választja el. Iszapolása jó. Égetése közepes. Szürke. M 12 cm.

19. Gömbölyű alsórészű, csonkakúpos nyakú, egyfülű korsó (I. 14.). A fül tövének bemélyedő vonal halad körbe. Iszapolása és égetése jó. Szürke. M 10, Sz 5 cm.

20. Erősen öblösödő alsórészű, kihajlóperemű, egyfülű edény (I. 15.). A fül tövének oldalperem húzódik, amelyen a füllel szemben három pontszerű bemélyedés van. Iszapolása jó, égetése közepes. Szürke. M 10, Sz 5.5 cm.

21. Szélesen kihajló peremű, gömbölyödő alsórészű, egyfülű korsó (I. 16.). A fül tövének magasságában bemélyedő vonal fut körbe, amely alatt rovátkákat találunk. Iszapolása jó, égetése közepes. Szürke. M 9, Sz 6 cm.

E leletek közül a legrégebb edényformát a 15. számú kétfülű korsó (I. 10.) mutatja, amely a bronzkor első periódusának kezdeti

időszakára tehető. Hasonlót ismerünk Szőregről² és Ószentivánról³, de előfordul ez az edényalak Nagyréven⁴ és Tószegen⁵ is.

A másik — szintén az első periódusra, de annak már fejlettebb fokára mutató — edénytípus egy kihajlóperemű, gömbölyödő alsórészű, összeszűkülő nyakú, egyfűlű korsóforma. Ilyen az 1. (I. 1.), 2. (I. 2.), 6. (I. 6.), 17. (I. 12.), 18. (I. 13.), 19. (I. 14.), 20. (I. 15.), 21. (I. 16.) számú lelettárgy. Ez a forma a marosmenti temetőkben és telepeken mindenütt otthonos. Fellép a Deszk-A.-, Deszk-F.-, a szőregi⁶ és ószentiváni⁷ temetőben és telepen, de megvan Nagyréven¹⁰ és Tószegen¹¹ is. Perjámosról¹² és a hódmezővásárhelyi Kőkénydombról¹³ is ismerjük.

A fenti helyeken gyakran nagyobb formában is megtalálható ez az edényalak.

A két lelőhely többi edényei mind a második periódusba tehetők. Ezek valamennyien kihajlóperemű, kétfűlű korsóformájú edények (3. = I. 3., 4. = I. 4., 5. = I. 5., 7. = I. 7., 8. = I. 8., 9. = I. 9., 16. = I. 11.). A bronzkor második időszakában ez a legelterjedtebb edényforma a Marosvidéken. Gyakran nagyobb formában is megtaláljuk. Szőregről¹⁴ 56, a Deszk-F. temetőből¹⁵ 36 példányban ismerjük. Megvan a Deszk-A. temetőben¹⁶, Ószentivánon¹⁷, Kőkénydombon¹⁸, Pécskán¹⁹, Perjámoson²⁰, Tószegen²¹, és Lebi-pusztán²².

Az eszközök közül a két csonttárgy (I. 18., 21.) és a trapézalakú kőbalta (I. 17.) teljesen neolitikus formát mutatnak, úgyhogy való-

² Dolgozatok, 1941. IV. t. 1., V. t. 1., VII. t. 20.

³ Dolgozatok, 1929. 70. l. 17. kép: 3.

⁴ Bericht 1934/35. Taf. 21. Abb. 16.; Taf. 22. Abb. 1—3. — Ezek a példányok részben profilált fenekűek, részben pedig bordákkal vannak díszítve.

⁵ U. o. Taf. 21. Abb. 14. — Ennek az edénynek áttört talpa van.

⁶ Fol. Arch. III—IV. 79. l. IV. t. 4., 14., 19.; V. t. 5., 7., 8.; VI. t. 18., stb.

⁷ Foltiny István: A Deszk-F. — bronzkori temető. Kéziratban.

⁸ Dolgozatok, 1941. 53. l.

⁹ Dolgozatok, 1928. 153. l. 6. kép. 9—17.; 169. l. 22. kép. 16., stb. — Dolgozatok, 1929. 63. l. 10. kép. 1., 3.; 69. l. 16. kép. 3.

¹⁰ Bericht, 1934/35. Taf. 21. Abb. 13. (Áttört talppal).

¹¹ Patay Pál: Korai bronzkori kultúrák Magyarországon. — Früh-bronzezeitliche Kulturen in Ungarn. Diss. Pann. Ser. II. No. 13. V. t. 1.

¹² Roska Márton: Ásatás a perjámosi Sánczhalmon. Múzeumi és Könyvtári Értesítő. 1913. 101. l. 34. ábra 30.; 101. l. 35. ábra; 107. l. 49. ábra.

¹³ Dolgozatok, 1940. XXXIII. t. 4., 6—7., 9.

¹⁴ Dolgozatok, 1941. 57. l.

¹⁵ Lásd a 7. jegyzetet.

¹⁶ Fol. Arch. III—IV. 1941. 73. l. III. t. 6., 10.; 79. l. IV. t. 8.; 80. l. V. t. 1., 17.; 82. l. VI. t. 1., 4., 7.

¹⁷ Dolgozatok, 1928. 152. l. 5. kép. 1—7.; 153. l. 6. kép. 6—7., 18—20.; 169. l. 22. kép. 5., 11., 12.; 216. l. 67. kép. 2.; 217. l. 68. kép. 4—7. — Dolgozatok, 1929. 56. l. 3. kép. 1.; 58. l. 5. kép. 5.; 61. l. 8. kép. 2.; 63. l. 10. kép. 3.; 67. l. 14. kép. 2., stb.

¹⁸ Dolgozatok, 1940. XXXIII. t. 3., 5.

¹⁹ Dolgozatok, 1912. 12. l. 16. kép.; 16. l. 13. kép. stb.

²⁰ Roska 12. jegyzetben i. m. 87. l. 1—3.; 101. l. 34. ábra 14., 17—19., 21.; 120. l. 70. ábra: u. o. 1914. 79. l. 6.; 81. l. 1.; 83. l. a—b.; 87. l. 23.

²¹ Bericht, 1934/35. Taf. 23. Abb. 15.

²² Patay i. m. VI. t. 15.

színüleg nem tartoznak a lelethez. Az egyik bronztárgy (I. 20.) az időbeosztás szempontjából jellegtelen. A félköralakban meghajlított bronztű viszont a bronzkor második periódusára jellemző.²³

Az eddigiek alapján megállapíthatjuk, hogy Klárafalva és Kiszombor fentebb ismertetett leletei a bronzkor első és második periódusából származnak.

Dr. Foltiny István.

Bronzezeitliche Funde aus Klárafalva und aus Kiszombor.

(Hierzu die Tafel I.)

Ich werde in den Nachfolgenden das Fundmaterial der zwei — bisher unbekannten, im Komitat Felsőtorontál liegenden — Fundstellen bekannt zu machen. Einer der Funde (I. 1—9., 17—21.) stammt aus Klárafalva und sein Material befindet sich mit der Bezeichnung Klárafalva-C. im Städtischen Museum zu Szeged. Bezüglich des Fundes stehen im Museum keine Aufzeichnungen zur Verfügung.

Der andere Fund (I. 10—16.) wurde in Kiszombor, in der Farm von M. Juhos, im Jahre 1928 ausgegraben. Es ist im Museum als Kiszombor-I. bezeichnet.

Unter den Funden hat ein zweihenkeliger Krug die älteste Form (I. 10.), er kann in die erste Hälfte der ersten Periode der Bronzezeit gesetzt werden. Eine ähnliche Form kennen wir aus Szőreg¹ und aus Ószentiván²; dies Gefäßform kommt aber in Nagyrév³ und auch in Tószeg⁴ vor. Der andere Gefäßstyp, der ebenfalls auf die erste Periode, aber auf eine entwickeltere Stufe derselben hinweist, hat eine einhenkelige Krugform mit ausladendem Mundrand, mit spheroideem unteren Teil und mit kegelförmigem Hals. Solche sind die Funde I. 1., I. 2., I. 6., I. 12., I. 13., I. 14., I. 15., I. 16. Diese Form ist in den Gräberfeldern und Siedlungen der Marosgegend überall zu finden. Sie tritt in den Gräberfeldern und Siedlungen von Deszk-A,⁵ Deszk-F,⁶

²³ Patay i. m. 48. l.

¹ Dolgozatok. 1941. Taf. IV. 1.; Taf. V. 1.; Taf. VII. 20.

² Dolgozatok. 1929. S. 70. Bild 17. 3.

³ Bericht. 1934/35. Taf. 21. Abb. 16.; Taf. 22. Abb. 1—3. Sie sind teilweise profiliert, teilweise durch Rippen verziert.

⁴ a. a. O. Taf. 21. Abb. 14. Der Boden dieses ist durchlocht.

⁵ Fol. Arch. III—IV. S. 79. Taf. IV. 4., 14., 19.; Taf. V. 5., 7., 8.; Taf. VI. 18. usw.

⁶ I. Foltiny: Bronzezeitliches Gräberfeld zu Deszk—F. Manuskript.

Szőreg⁷ und Ószentiván⁸ auf, kommt aber auch in Nagyrév⁹ und in Tószeg¹⁰ ebenfalls vor. Wir kennen sie auch aus Perjámos¹¹ und aus Hódmezővásárhely-Kökénydomb.¹²

In den erwähnten Stellen ist diese Gefäßform auch in grösseren Exemplaren zu finden.

Die übrigen Gefässe der beiden Fundstellen können der zweiten Periode zugeteilt werden. Sämtliche Gefässe mit Krugform haben einen ausladenden Mundrand und zwei Henkel (I. 3., I. 4., I. 5., I. 7., I. 8., I. 9., I. 11.). Eine häufig vorkommende Gefäßform ist diese in der Marosgegend. Aber auch in grösserer Form finden wir sie. Wir kennen sie aus Szőreg¹³ in 56, aus dem Gräberfeld Deszk-F.¹⁴ in 36 Exemplaren, aber sie kommt auch im Gräberfeld Deszk-A.¹⁵ in Ószentiván¹⁶, am Kökénydomb¹⁷, in Pécska¹⁸, in Perjámos¹⁹, in Tószeg²⁰ und in Lebi-pusztá²¹ vor.

Von den Werkzeugen zeigen die zwei Knochengegenstände (I. 18., 21.) und das trapezenförmige Steinbeil (I. 17.) eine gänzlich neolithische Form, also gehören wahrscheinlich zum Fund nicht. Einer der Bronzegegenstände (I. 20.) ist bezüglich der Zeitbestimmung nicht kennzeichnend. Die in Halbkreis gebogene Bronzenadel ist für die zweite Periode der Bronzezeit charakteristisch.²²

Wir können also auf Grund der Erwähnten festsetzen, dass die hier bekannt gemachten Funde aus Klárafalva und Kiszombor von der ersten und zweiten Periode der Bronzezeit stammen.

Dr. István Foltiny.

⁷ Dolgozatok. 1941. S. 53.

⁸ Dolgozatok. 1928. S. 153. Bild 6.: 9–17.; S. 169. Bild 22.: 16. usw. — Dolgozatok. 1929. S. 63. Bild 10.: 1., 3.; S. 69. Bild 16.: 3.

⁹ Bericht. 1934/35. Taf. 21. Abb. 13. (mit durchlochtem Boden).

¹⁰ P. Patay: Frühbronzezeitliche Kulturen in Ungarn. Diss. Pann. Scr. II. Nr. 13. Taf. V. 1.

¹¹ M. Roska: Ausgrabung am Schanzenhügel zu Perjámos. Múzeumi és Könyvtári Értesítő. 1913. S. 101. Abb. 34. 30.; S. 101. Abb. 35.; S. 107. Abb. 49.

¹² Dolgozatok. 1940. Taf. XXXIII. 4., 6–7., 9.

¹³ Dolgozatok. 1941. S. 57.

¹⁴ Siehe Anmerkung 6.

¹⁵ Fol. Arch. III–IV. 1941. S. 73. Taf. III. 6., 10.; S. 79. Taf. IV. 8.; S. 80. Taf. V. 1., 17.; S. 82. Taf. VI. 1., 4., 7.

¹⁶ Dolgozatok. 1928. S. 152. Bild 5.: 1–7.; S. 153. Bild 6.: 6–7., 18–20.; S. 169. 22.: 5., 11., 12.; S. 216. Bild 67.: 2.; S. 217. Bild 68.: 4–7. — Dolgozatok. 1929. S. 56. Bild 3.: 1.; S. 58. Bild 5.: 5.; S. 61. Bild 8.: 2.; S. 63. Bild 10.: 3.; S. 64. Bild 14.: 2.

¹⁷ Dolgozatok. 1940. Taf. XXXIII. 3., 5.

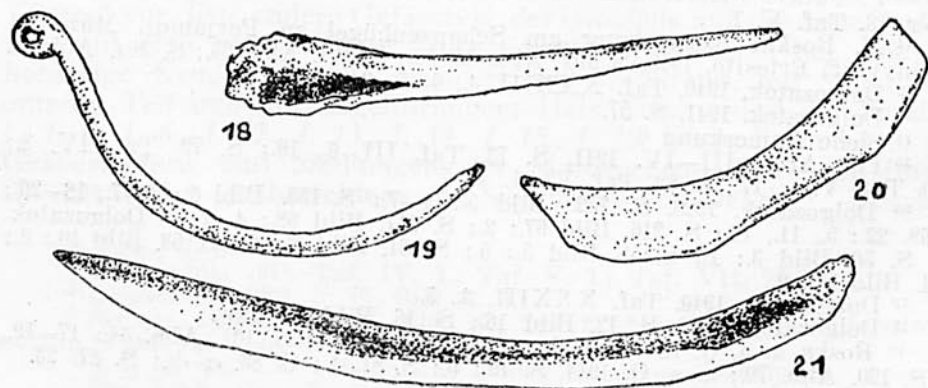
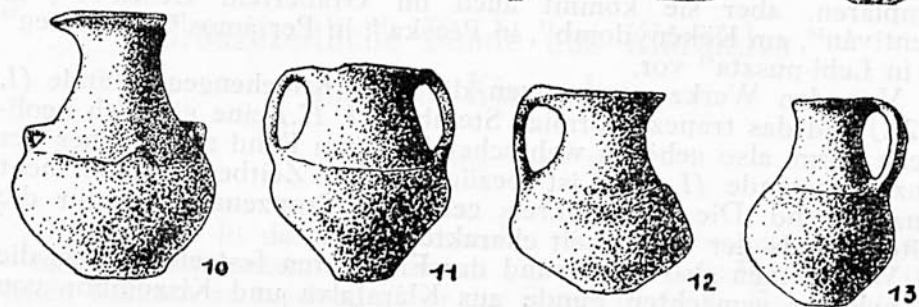
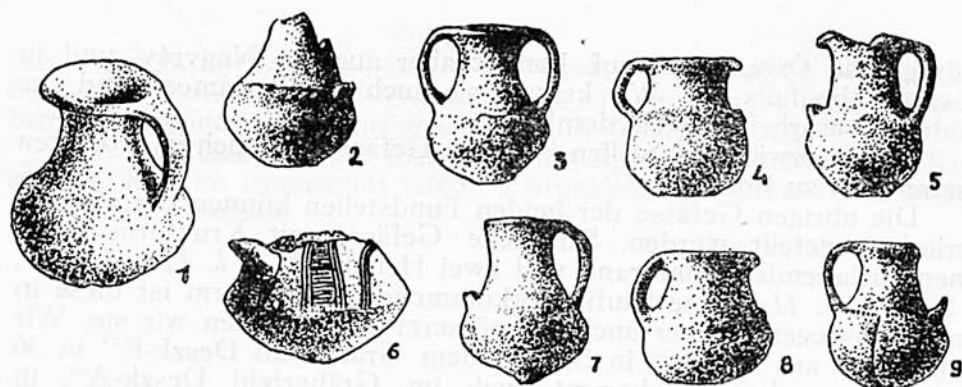
¹⁸ Dolgozatok. 1912. S. 12. Bild 16.; S. 16. Bild 13. usw.

¹⁹ Roska a. a. O. in Anmerkung 11. S. 87. 1–3.; S. 101. Abb. 34.: 17–19., 21.; S. 120. Abb. 70.; a. a. O. 1914. S. 79.: 6.; S. 81. 1.; S. 83. a–b.: S. 87. 23.

²⁰ Bericht. 1934/35. Taf. 23. Abb. 15.

²¹ Patay. a. a. O. Taf. VI. 15.

²² a. a. O. S. 48.

A besenyődi urnasír.

(Idetartozik a II—III. tábla.)

A *Dolgozatok* XVII. kötetében Kiss Lajos ismertette azt az összetételében rendkívül érdekes leletet, amelyet 1940 őszén Tar László talált Besenyődön.

Érdekessé teszi a leletanyagot nemcsak az, hogy a határozottan bronzkori edények a péceli (badeni) formákra legalább is nagyon emlékeztető edényekkel együtt fordulnak elő, hanem főleg az, hogy az egyik nagyobb bronzkori edényben északi eredetű kovakés (II. a-e.) volt. Bár a lelet nem szakember ásatása, hitelességéhez kétség nem fér.

Az északi eredetű kés megjelenése a Nyírségben csak ebben a leletben feltűnő, mert északi eredetű kalcedon baltát már a múlt század hatvanas évei óta ismertünk innen, mint Székely községi — egyébként ismeretlen körülmények közt előkerült — leletet.

A kés kidolgozása ugyanazzal az eljárással történt, mint a péceli nyílhegyeké. Mindkét lapja (II. b., e.) rendkívül gondosan van megmunkálva, így élei (II. c., d.) is határozottan mutatkoznak. Bár a szélek, a letörtnek látszó fogantyútól (II. a.) kezdve igen gondosan vannak kidolgozva, még is határozottan megállapítható, hogy a kés valódi éle a befelé ívelő oldalon (II. d.) van, mint az a görbe késeknél általában szokásos. A belső és külső oldal nem egyforma körív mellett hajlik a külső jobban megtartja az ív alakot. A penge a nyélnyúlványtól kezdve fokozatosan vékonyodik s a szépen formált hegynél a legvékonyabb. Méreteit már Kiss Lajos közölte. Hossza 123, átlagos szélessége 40, a letört nyél kezdeténél 28 mm.

Minthogy a leletegyüttes a jellegzetes edények (lásd: *Dolgozatok* XVII. kft. XLII. tábla) alapján kora-bronzkorinak tekinthető, érdemes ezzel a sokáigélő technikájú késsel, illetőleg a technika különböző formában való bronzkori előfordulásával behatóan foglalkozni.

Kétségtelen tény, hogy a finom kidolgozású, pattintott nyílhegyek nálunk a péceli-kultúrában jelennek meg először. Sajnos, hitelesen ezt is csak egy-két helyen lehetett megállapítani, de ezek alapján jogos az általánosítás, még a szórványos leletekre is.

A Nemzeti Múzeum régebbi anyagából egy ismeretlen helyről

(III. 14.),¹ Csécsényből (III. 11., 15.)² és Börcsről (III. 10.)³ ismerjük, igen jellegzetes formákban.

Hiteles leletben legelőször Csalogovits József találta a kiskőrösi (P. Z. 1931. Abb. 14.: 10.)⁴ kunyhómaradványok leletanyagában. Később e sorok írója a hódmezővásárhelyi Bodzásparton (1. kép.) ismételt⁵ is talált nyílhegyeket.⁵

Hogy ebben a korban megjelent nálunk, ismerve ennek a kultúrának külföldi kapcsolatait, nem is lehet meglepő.

Több — egyébként nem datált — leletből is ismerjük. Így Érsekújvárról (III. 7.),⁶ Naszvadról⁷ a Csontoskertből (III. 6., 8., 12., 13.) s

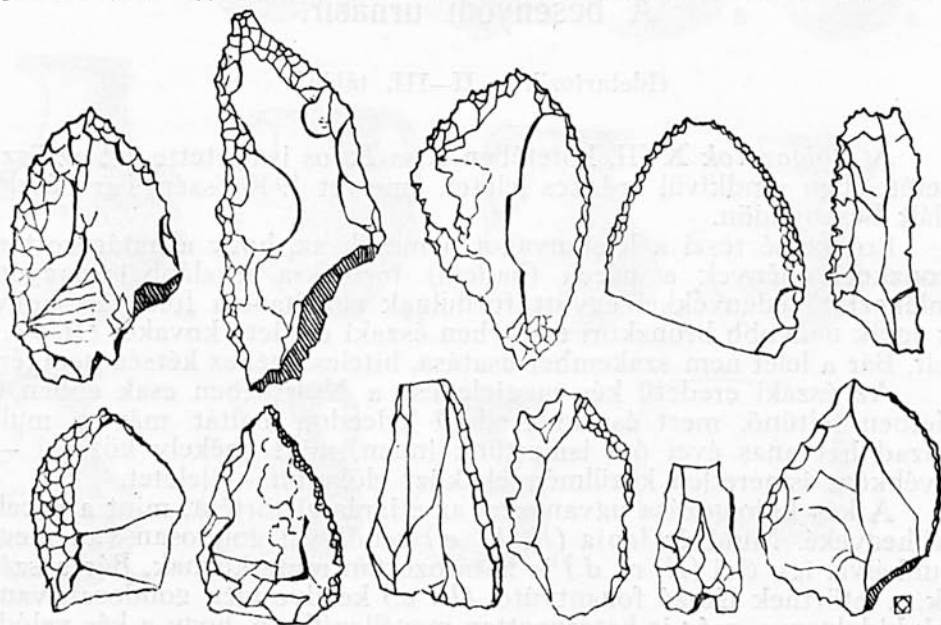

Abb. 1. kép.

közelebbi helymeghatározás nélkül Naszvadról (III. 9.)⁸ Az utóbbi kivételével valamennyi nyílhegy. Az utóbbi más alakú, de főleg kétoldali bevágása miatt érdemel figyelmet.

¹ Römer Flóris: Első obsidián eszközök Magyarországon. Arch. Közl. VII. kt. II. füz. 165. l. C. ábra.

² U. ott. A., B. ábra.

³ U. ott. 166. l. D. ábra.

⁴ Die neuaufgedeckte neolithische Siedlung und das kupferzeitliche Gräberfeld von Kiskőrös. P. Z. 1931. S. 115. Abb. 14: 10.

⁵ A badeni kultúra emlékei Hódmezővásárhelyen. Dolgozatok. XI. kt. XXIII. tábla, 16., 20. — Hódmezővásárhely története a legrégibb időktől a honfoglalás koráig. Első rész. 60. l. 7. kép.

⁶ Érsekújvári Múzeum, A. 222/38.

⁷ Négy darab is van. Érsekújvári Múzeum.

⁸ Érsekújvári Múzeum, A. 234/38.

Sokkal jellegzetesebb kidolgozású a pokorágyi⁹ lelet négy darabja (III. 1., 2., 4., 5.), amelyhez még egy lándzsacsúcs (III. 3.) járul. Sajnos, valamennyi szórványos lelet, amelyekről semmi közelebbit nem tudunk. Készítésmódjuk azonban feltétlenül ebbe a csoportba sorolja őket.

Nagyobb figyelmet érdemel az ószentiváni bronzkori temető egyik sírjának melléklete (2. kép: a-e.). Itt, a 28. sírban¹⁰, a zsugorított csontváz jobbkezeiben két patakkavics és egy kőfűrész darabka volt. A fűrésznek csak az egyenes oldala van rendesen megmunkálva. Háta olyan domborodást mutat, amely alkalmassá tette arra, hogy a meghajlított mutatóujj görbületébe illeszthető legyen. A csontváz háta mögött egy négyfülű bordásdiszú tál, és egy kétfülű edény volt. Az edények a sírt a bronzkor II. periódusára datálják.

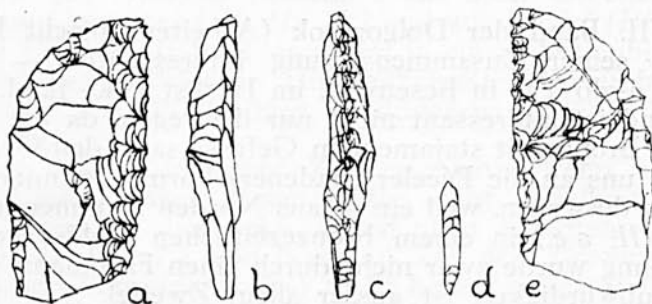

Abb. 2. kép.

Már magában az ószentiváni analógia is elég volna annak megállapítására, hogy Tar László megfigyelése és így Kiss Lajos leírása teljesen hitelt érdemelne még akkor is, ha az ezzel a technikával készült nyílhegyek külföldi esetek tanúsága szerint bronzkori sírokban nem fordultak volna elő. De ilyeneket is ismerünk.

Richthofen¹¹ említi, hogy tűzkő nyílhegyet még a bronzkor III. periódusában is talált egy halomsírban Merzdorf mellett. A II. periódusban pedig a blücherwaldi, grossleipei sírokban egy-egy, a masseli sírban három nyílhegyet is találtak. Említ egyet Gross-Würlitzről is, az I. periódusból. Ezek is mutatják, hogy a bronzkor I–III. periódusában, Sziléziában is előfordult. Ezeknél az analógiáknál természetesen csak az eljárás azonosságát lehet megállapítani, a formák különböznek.

Formában nagyon eltérő, de technikailag egyezik az a példány is, amelyet Geschwendt, Gross-Grubenről¹² mutat be.

⁹ Rimaszombati Múzeum.

¹⁰ Banner János: Az ószentiváni bronzkori telep és temető. Dolgozatok, V. kt. 65–67. l. 14. kép és 4. kép 21.

¹¹ Die ältere Bronzezeit in Schlesien, S. 102–103.

¹² Steinerne Dolchstabklinge aus Schlesien, Altschlesien, Bd. 9, S. 7–10. Abb. 1.

Ez a példány magában, szórványos leletként került elő. Kapcsolatait korszerint megállapítani nem lehet, de feltűnő, hogy a lelőhely közelében bronzkori halomsírok, sőt késő-bronzkori temető is van.¹³ Ez a körülmény ugyan magában keveset bizonyítana, de a besenyődi lelet bronzkori kapcsolatai és az ószentiváni példa ennek a leletnek datálását is lehetővé teszik. Az elmondottak újabb adalékkal szolgálnak Szilézia és Magyarország őskori kapcsolataihoz, amelyekre úgy a kőkort, mint a bronzkort illetően, már több alkalommal rámutattak a szakemberek.¹⁴

Dr. Banner János.

Urnengrab in Besenyőd.

(Hierzu die Tafeln II—III.)

Im XVII. Band der *Dolgozatok (Arbeiten)* macht Lajos Kiss einen — in seiner Zusammensetzung interessanten — Fund bekannt, den László Tar in Besenyőd, im Herbst 1940, fand.

Der Fund ist interessant nicht nur deswegen, da die ausgesprochen aus der Bronzezeit stammenden Gefässe samt den Gefässen vorkommen, die uns an die Pécel (Badener) Formen erinnern, sondern hauptsächlich deswegen, weil ein — aus Norden stammende — Feuersteinmesser (*II. a-e.*) in einem bronzzeitlichen Gefäss gewesen ist. Die Ausgrabung wurde zwar nicht durch einen Fachmann ausgeführt, aber die Glaubwürdigkeit ist ausser allem Zweifel.

Das Erscheinen des aus Norden stammenden Messers im Nyírség ist nur in diesem Fund auffallend, da wir ein aus Norden stammende Kalcedon-Handbeil schon seit den sechziger Jahren des vorigen Jahrhunderts kennen. Dieses kam im Dorf Székely unter unbekannten Umständen zum Vorschein.

Die Bearbeitung des Messers geschah mit demselben Verfahren, wie die der Pfeilspitzen von Pécel. Seine beiden Seiten (*II. b., c.*) sind sorgfältig bearbeitet und so lassen sich auch die Schneiden genau sehen (*II. c., d.*). Obwohl die Kanten vom Griff angefangen (*II. a.*) sehr sorgfältig bearbeitet sind, ist es doch genau festzustellen, dass die eigentliche Messerschneide an der einwärts gebogenen Seite ist (*II. d.*), wie es bei den gebogenen Messern üblich ist. Die innere und äussere Seite biegt sich nicht mit gleichem Kreisbogen, die äussere behält die Kreisbogenform besser. Die Klinge verkleinert sich allmählich von dem Schaftdorn angefangen und ist bei der schön geformten Spitze am schwächsten. Ihre Dimensionen gab schon Lajos Kiss

¹³ U. ott, S. 10.

¹⁴ Richthofen: i. m. — Banner János: Die steinzeitlichen Klappern von Gleinitz und Kopáncs—Kökénydomb. Altschlesien, 1931, 153—156. — Tompa Ferenc: Kulturbeziehungen zwischen Schlesien und Ungarn während der jüngeren Steinzeit. Altschlesien, 1934, S. 29—32. — Tompa Ferenc: Magyarország és Szilézia bronzkori kultúrájának kapcsolatai. Arch. Ert. 1923—26, 70—84, 1. — Werner Buttler: Beiträge zur Frage der jungsteinzeitlichen Handels. Maturger Studien, 1938, S. 26—33.

an. Die Länge macht 123, die durchschnittliche Breite 40, bei der Ende des abgebrochenen Schaftes 28 Mm aus.

Da der Fund — nach den charakteristischen Gefässen (siehe: *Dolgozatok*, Bd. XVII. Taf. XLII.) — für frühbronzezeitlich angesehen werden kann, ist der Mühe wert, sich mit dem Messer von langlebiger Technik, beziehungsweise mit dem bronzezeitlichen verschiedenförmigen Vorkommen der Technik eingehend zu beschäftigen.

Es ist eine unbestreitbare Tatsache, dass die feinbearbeiteten, gespalteten Pfeilspitzen bei uns zuerst in der Pécelér-Kultur erscheinen. Dies konnte leider nur in ein-zwei Stellen authentisch festgesetzt werden, aber danach ist eine Verallgemeinerung, sogar auch bei den Streufunden berechtigt.

Wir kennen sie in sehr kennzeichnenden Formen aus dem älteren Material des National Museums, aus einer unbekannten Stelle¹ (III. 14.), aus Csécsény² (III. 11., 15.) und aus Börcs³ (III. 10.).

József Csalogovits fand sie zuerst in einem beglaubigten Fund in Fundmaterial der Kisköröser⁴ Hüttenüberreste. Später fand der Verfasser dieser Zeilen Pfeilspitzen in Bodzáspart⁵ bei Hódmezővásárhely (Abb. 1.).

Das sie bei uns in dieser Zeit erscheinen, kann nach den ausländischen Verbindungen dieser Kultur nicht auffallend sein.

Wir kennen sie auch aus — sonst nicht datierten — Funden. So von Érsekújvár⁶ (III. 7.), von Naszvad⁷ aus dem Csontoskert (III. 6., 8., 12., 13.) und von einer, näher nicht bezeichneten Stelle aus Naszvad⁸ (III. 9.). Alle sind Pfeilspitzen mit Ausnahme des Letzteren. Dies hat eine andere Form, doch verdient es hauptsächlich wegen seiner beiderseitigen Kerbung unsere Aufmerksamkeit.

Vier Stück des Pokorágyer⁹ Fundes sind noch viel charakteristischer bearbeitet (III. 1., 2., 4., 5.), dazu kommt noch eine Lanzenspitze (III. 3.). Es sind leider alle solche Streufunde, wovon wir nichts näheres wissen. Die Art der Verfertigung weist sie unbedingt in diese Gruppe.

Die Beigabe eines Grabes des bronzezeitlichen Gräberfeldes von Ószentiván verdient eine grössere Aufmerksamkeit (Abb. 2:a-e). Hier, im Grab 28.¹⁰ waren in der rechten Hand eines Hockerskelettes zwei

¹ F. Römer: Die ersten Obsidianwerkzeuge in Ungarn. Arch. Közl. Bd. VII. Heft II. S. 165. Abb. C.

² a. a. O. Abb. A., B.

³ a. a. O. S. 166. Abb. D.

⁴ Die neu aufgedeckte neolithische Siedlung und das kupferzeitliche Gräberfeld von Kiskörös. P. Z. 1931. S. 115. Abb. 14: 10.

⁵ Die Denkmäler der Badener-Kultur in Hódmezővásárhely. *Dolgozatok*. Arbeiten, Bd. XI. Taf. XXIII. 16., 20. — Die Geschichte von Hódmezővásárhely von den ältesten Zeiten bis zur Landnahmezeit. Erster Teil. S. 61. Abb. 7.

⁶ Érsekújvári Múzeum. A. 222/38.

⁷ Auch vier Stücke gibt es. Érsekújvári Múzeum.

⁸ Érsekújvári Múzeum. A. 234/38.

⁹ Rimaszombati Múzeum.

¹⁰ János Banner: Die bronzezeitliche Siedlung und Gräberfeld in Ószentiván. *Dolgozatok* — Arbeiten, Bd. V. S. 65–67. Abb. 14. und 21.

Bachkieselsteine und das Stückchen einer Steinsäge. Nur die glatte Seite der Säge ist ordentlich bearbeitet. Ihr Rücken zeigt eine solche Ausbauchung, die dazu geeignet war, um in die Krümmung des eingebogenen Zeigefingers eingepasst zu können. Hinter dem Rücken des Skelettes lagen eine vierhenkelige Schüssel mit Rippenverzierung und ein zweihenkeliges Gefäß. Die Gefäße datieren das Grab in die II. Periode der Bronzezeit.

Schon die Öszentiványer Analogie würde in sich selbst zur Feststellung hinreichen, dass die Beobachtung von L. Tar und die Beschreibung von L. Kiss auch dann glaubwürdig wären, wenn die mit dieser Technik verfertigten Pfeilspitzen nach der Zeugenschaft der ausländischen Funden in den bronzezeitlichen Gräbern nicht vorgekommen wären. Wir kennen aber auch solche.

Durch Richthofen¹¹ wird erwähnt, dass er eine Feuersteinpfeilspitze in einem Hügelgrab bei Metzdorf aus der III. Periode der Bronzezeit fand.

Aus der II. Periode fand man aber auch in den Gräbern von Blücherwald und Grossleipe je eine, im Grab von Massel drei Pfeilspitzen. Richthofen erwähnt eine auch aus Gross-Würlitz von der I. Periode. Auch diese weisen darauf hin, dass sie in den I., II., III. Perioden der Bronzezeit auch in Schlesien vorkommen. Bei diesen Analogien kann man natürlich nur die Identität der Technik feststellen, die Formen sind verschieden.

In der Form weicht ab, aber technisch ist das Stück identisch, das Geschwendt aus Gross-Gruben¹² bekannt macht.

Dieses Stück ist als Streufund für sich selbst zum Vorschein gekommen. Seine Verbindungen kann man nach Zeitaltern nicht feststellen, aber es ist auffallend, dass bronzezeitliche Hügelgräber, sogar ein bronzezeitliches Gräberfeld sich in der Nähe der Fundstelle befinden.¹³ Dieser Umstand würde an und für sich wenig beweisen, aber die bronzezeitlichen Verbindungen des Besenyöder Fundes und die Analogie von Öszentivány machen auch das Datieren dieses Fundes möglich.

Die Mitgeteilten dienen als neuere Beiträge zu den prähistorischen Verbindungen Schlesiens und Ungarns, worauf die Fachleute sowohl der Steinzeit als auch der Bronzezeit betreffend schon oft hingewiesen haben.¹⁴

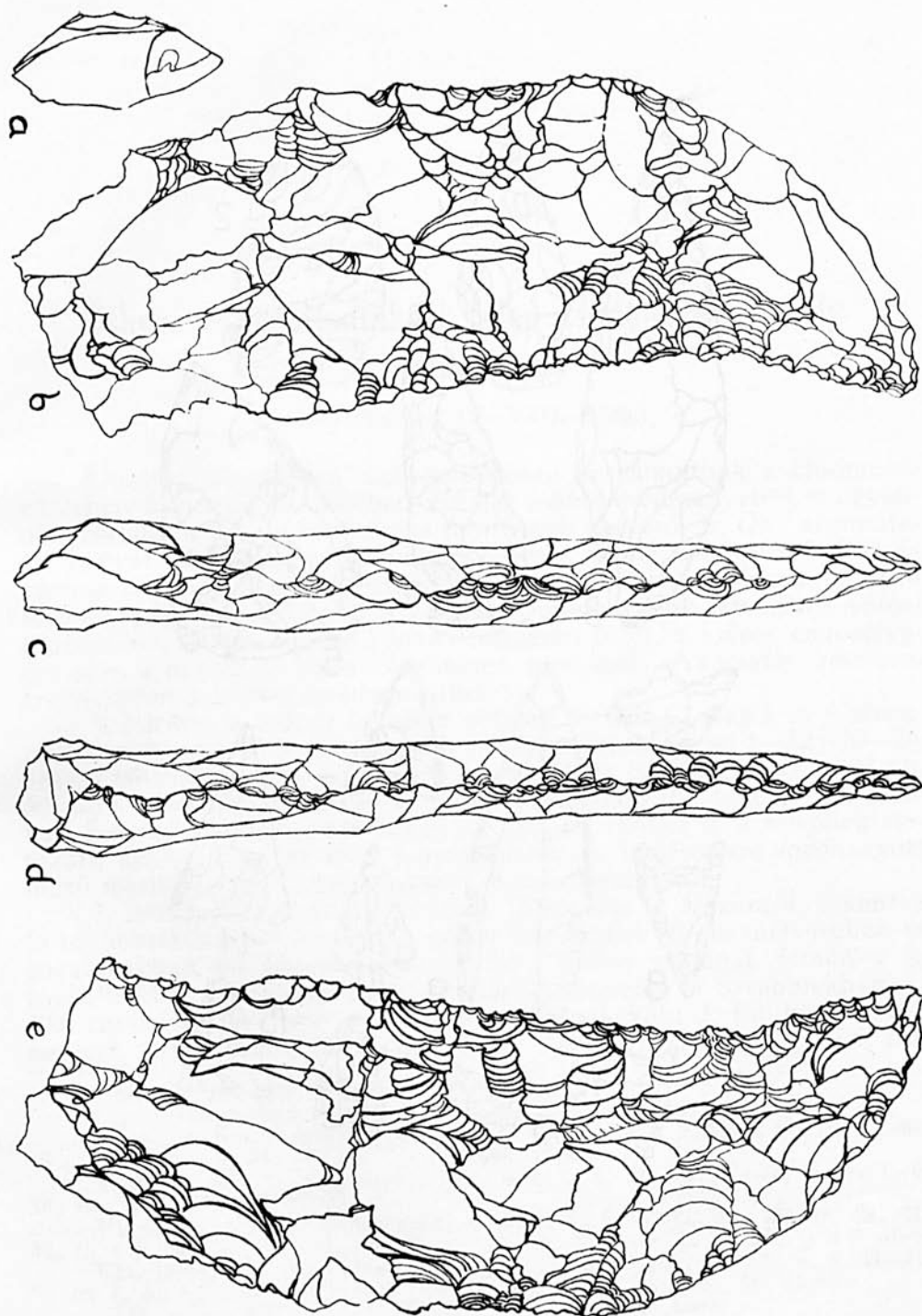
Dr. János Banner.

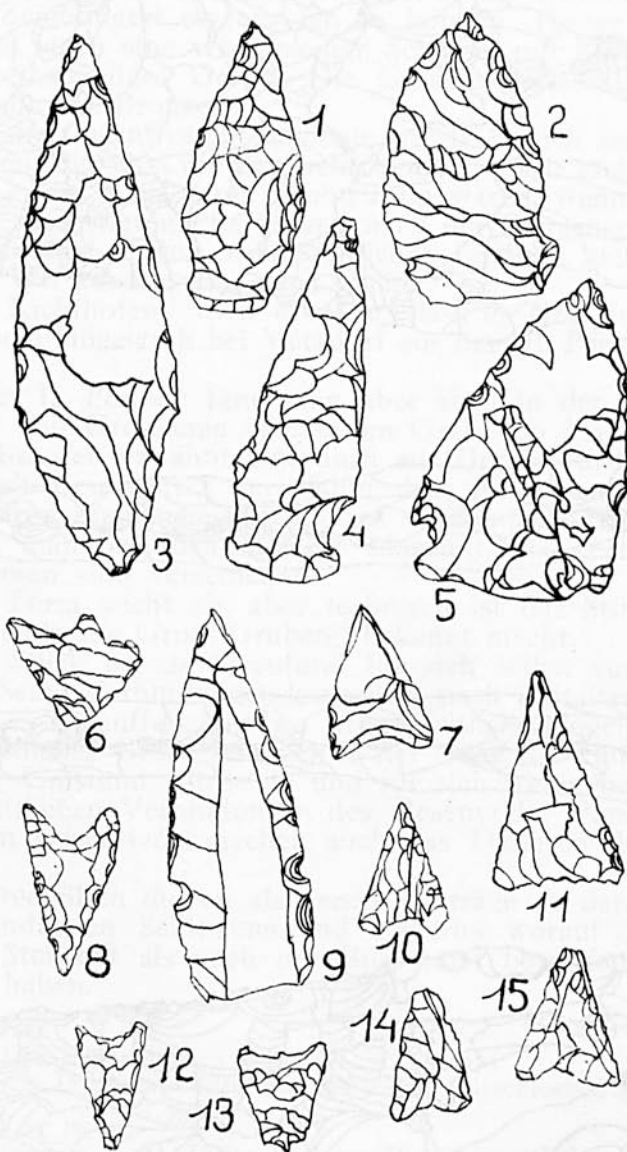
¹¹ Die ältere Bronzezeit in Schlesien. S. 102–103.

¹² Steinerner Dolchstabklinge aus Schlesien. Altschlesien. Bd. 9. S. 7–10. Abb. 1.

¹³ a. a. O. S. 10.

¹⁴ Richthofen. a. a. O. János Banner: Die steinzeitlichen Klappern von Gleinitz und Kopánes—Kökénydomb. Altschlesien, 1931. 153–156. — Ferenc Tompa: Kulturbeziehungen zwischen Schlesien und Ungarn während der jüngeren Steinzeit. Altschlesien, 1934. S. 29–32. — Ferenc Tompa: Die Verbindungen der bronzezeitlichen Kulturen von Ungarn und Schlesien. Arch. Ért. 1923–26. S. 70–84. — Werner Buttler: Beitrag zur Frage der jungsteinzeitlichen Handels. Marburger Studien. 1938. S. 26–33.

Őskori és szarmatakori telep Hódmezővásárhely határában.

(Idetartozik a IV—VIII. tábla.)

Előzetes jelentésben¹ már vázlatosan beszámoltunk a Hódmezővásárhely-kopáncsi 11. dűlőben végzett ásatás eredményeiről, s ugyanott szoltunk a feltárt területrészt pontosabb helyéről is. Ős-, szarmata- és magyar középkori telep volt e helyen, de az előkerült őskori és szarmatakori sírok azt is bizonyítják, hogy az egyes szóbanforgó korú telepek temetői is a közelben voltak. A munka Lelik István ny. városi főpénztáros úr tulajdonát képező területen folyt, s szíves engedélyéért ezen a helyen is hálás köszönetet mondunk. Az ásatás részletes eredményeit a következőkben adjuk.

A feltárás a dűlőút mindkét oldalán történt (1. kép.). A Csárpatelki-út felé menve a dűlőút jobb oldalán tártuk fel az 1—12., 20—26. számú gödröket és az 1., 2. sírokat. A dűlőút baloldalán, az útról kb. 50 m-re bontottuk fel a 13—19. számú gödröket, továbbá a 3., 4. sírokat. Feltehető, hogy a két teleprész közötti terület is a telephez tartozott, azonban az itt lévő tanyaépületek és legeltetésre meghagyott mező miatt feltárást ezen a részen nem végezhattünk.

1. gödör. Szabálytalan formájú. Mélysége a felszíntől számítva (a továbbiakban M) 200 cm, a gödör körvonalai 50 cm mélységben (a továbbiakban m) bontakoztak ki. Itt a gödör szájának átmérője (a továbbiakban á) 240 cm, a gödör aljának átmérője (a továbbiakban Á) 290 cm volt. Nevezetesebb leletei a következők: 1. Enyhén kihajló peremű, szürkés fekete, durva edény (IV. 1.).² Magassága 7.6 cm.

¹ Dolgozatok. 1941. 176—177. l.

² A táblákon bemutatott tárgyak méretei a következők:

IV. tábla. Kb. $\frac{2}{3}$ nagyságúak a 19—21., $\frac{1}{3}$ az 1—3., 5., 7., 9., 10., 18., 22—25., $\frac{1}{5}$ a 4., 6., $\frac{1}{6}$ a 8., 11., 13—15., $\frac{1}{12}$ a 16., 17. ábrák.

V. tábla. Kb. $\frac{1}{2}$ nagyságú a 16., $\frac{1}{3}$ a 7., 8., 11., 13., 17—21., $\frac{1}{6}$ az 1—6., 10., 12., $\frac{1}{8}$ a 9., 14., 22. ábrák.

VI. tábla. Kb. $\frac{1}{3}$ nagyságúak az 1—3., 5., 7., 9—12., 17., 23., 24., 28., 31., 32., $\frac{1}{5}$ a 8., 30., $\frac{1}{6}$ a 13., 14., 18—22., 25—27., 29., 33., $\frac{1}{8}$ a 4., 15., 16., $\frac{1}{9}$ a 6. ábra.

VII. tábla. Kb. $\frac{2}{3}$ nagyságúak a 24., 26., 28—30., $\frac{1}{3}$ a 2., 3., 6., 9., 11—17., $\frac{1}{5}$ az 1., 4., 5., 7., 8., 18., $\frac{1}{6}$ a 10., 19—22., 25., 27., 32., $\frac{1}{8}$ a 23., 31. ábrák.

VIII. tábla. Kb. $\frac{2}{3}$ nagyságúak a 2—28., $\frac{1}{5}$ az 1. ábra.

2. 4.8 cm magas, enyhén kihajló peremű, barnásfekete, durva edényke (IV. 2.). 3. Mint az előbbi, de a perem nem hajlik ki, magassága 4.2 cm (IV. 3.). 4. Szürke, jól iszapolt edény aljából készült orsókarika (IV. 5.). 5. Hullámvonalas díszű, szürke edénytöredék (IV. 7.). 6. Szürke, jól iszapolt tál töredéke (IV. 8.). 7. Kettős hullámvonaldíszű, szürke edénytöredék (IV. 9.). 8. Szürke, jól iszapolt edényke felső része (IV. 10.). 9. Perem fölött átívelő fülű, szürke, jól iszapolt edény töredéke (IV. 11.). 10. Csonkakúpos, fényezett felületű, piros tál töredéke (IV. 6.), valószínűleg őskori. 11. Kisebb méretű, csonkakúpos tál töredéke. Téglapiros színű, nem fényezett (IV. 4.). A gödör ásásakor feldúlták az 1. számú bronzkori sírt, s emiatt emberi csontvázrészek, bronzkori edények is kerültek elő a gödörből. (Lásd az 1. sír leírását.)

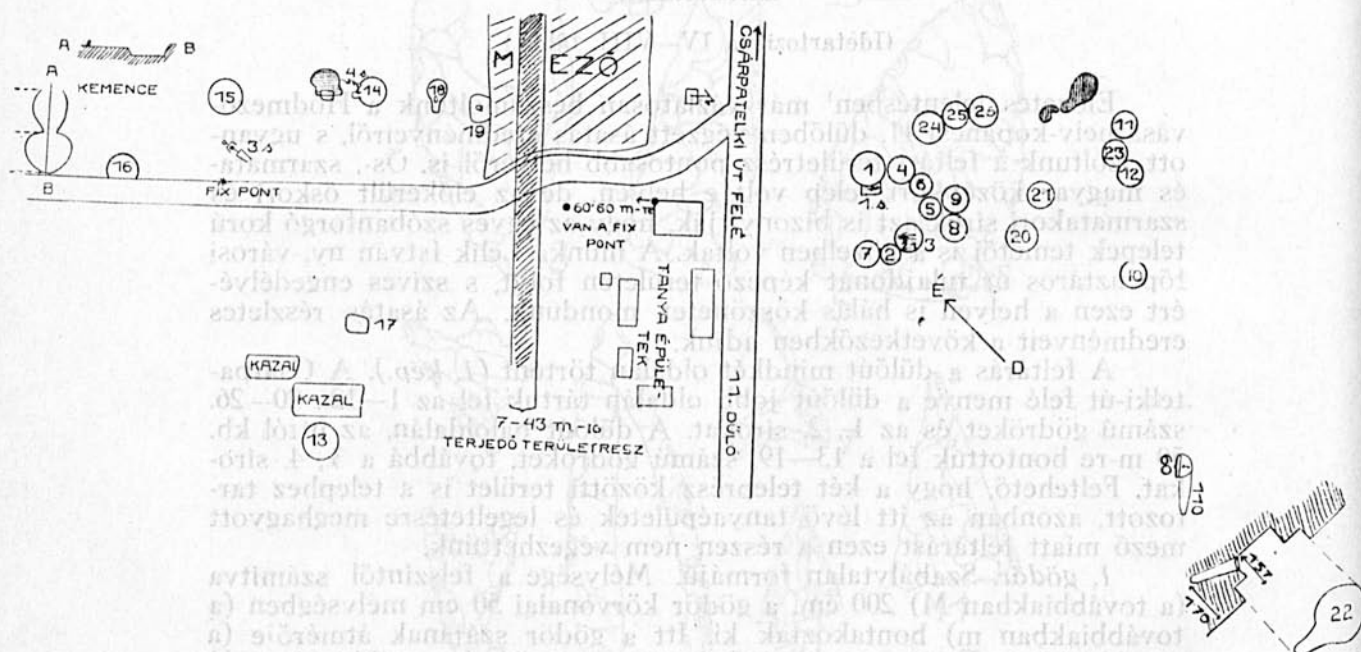

Abb. 1. kép.

2. gödör. Csonkakúpformájú, félbemaradt gödör. A gödör aljának egyharmad részét 20—25 cm széles, kb. 60 cm magas padka kerítette el. M 170, Á 160, á 200, m 46 cm. Jellegtelen szarmatakorai cserepek, állatesontok (köztük egy szétesett lókoponya csontjai) kerültek belőle elő.

3. gödör. Méhkasformájú. 1. típus.³ M 198, Á 215, m 81, á 138 cm. A gödör anyagának említésre méltó leletei közül valók: 1. Perem

³ A méhkasformájú gödrök egyik típusánál a gödrök fala trapézformájú metszetet ad, ezt neveztük el 1. típusnak, a másik formánál a metszet félkörhöz hasonló, ez a 2. típus.

fölött átívelő fülű, szürke, jól iszapolt edény szájtöredéke (IV. 13.). 2. Igen lapos aljú, szürke, jól iszapolt tál alja (IV. 15.). 3. Szemcsés iszapolású, sárgásbarna, hullámvonalas díszű edény peremrésze (IV. 14.). 4. Szürke, jól iszapolt, nagyobb agyagveder töredéke, a nyakon besímitott sávós díszítéssel (IV. 12.). Ebbe a gödörbe volt elhelyezve a 2. sír csontváza. Leírását később adom.

4. gödör. Szabálytalan formájú. M 234, Á 200, m 60, á 170 cm. Érintkezett az 1. gödörrel, közöttük volt a már említett 1. sz. bronzkori sír. Leletei: 1. Szürke, jól iszapolt, nagyobb edény peremrésze (IV. 17.). 2. Durva iszapolású, barnásvörös, nagyobb edény töredéke (IV. 16.). 3. Csavartszélű, behúzott peremű tál töredéke (IV. 18.). 4. Kaptafaformájú, kisméretű kőbalta (IV. 19., 20.), a gödör fölötti földrétegből került elő.

5. gödör. Méhkasformájú. 1. típus. M 200, Á 185, m 50, á 110 cm. Leletei: 1. Emberi felsőlábszár és felsőkar töredékei. 2. Szürke, jól iszapolt, nagyobb agyagveder peremrésze (IV. 22.).

6. gödör. Méhkasformájú. 1. típus. M 160, Á 146, m 75, á 120 cm. Leletei: 1. Tipikus, péceli-kultúrához tartozó szalagfűl (IV. 23.). 2. Csonkakúpformájú, barnás orsógomb (IV. 21.). 3. Vörös színű, egyenlőtlenperemű edény (V. 1.). 4. Barnásfekete, behúzott peremű, kisebb tál (V. 2.).

7. gödör. Méhkasformájú. 2. típus. M 156, Á 117, m 76, á 90 cm. Őskori (bronzkori?), edénytöredékek kerültek belőle elő, azonban annyira jellegtelenek, hogy korukat pontosabban nem tudtuk megállapítani.

8. gödör. Méhkasformájú. 1. típus. M 185, Á 175, m 75, á 130 cm. Jellegzetesebb leletei a következők: 1. Nagyobb méretű, szürke, jól iszapolt edény peremrésze (IV. 24.). 2. Durva iszapolású, barnásfekete edényfedő töredéke. Ujjbenyomásokkal van díszítve (IV. 25.). 3. Durva iszapolású, kis talpas tál (fedő?) (V. 3.). 4. Halványpiros, vöröses törésű, jól iszapolt edény darabja, a sajátágosan képezett fül töredékével (V. 5.). Besímitott, ágszerű díszítés is látszik a fül meglévő részén. 5. Őskorinak látszó, fülesedény töredéke (bronzkori?) (V. 4.).

A 7. és 8. gödör között, 90 cm mélyen, kb 1m²-nyi területen szét-szórva, igen sok csiga került elő, néhány tálszerű, durva edény töredékkel. Ez utóbbiakból sajnos nem sikerült a tálformát rekonstruálni. A csigák a *Cepaea vindobonensis* C. Pfeifer és *Cepaea vindobonensis* C. Pfeifer form. *Pallascens* Fér. típusához tartoztak. Egy *Unio pictorum* L. darabkája is előfordult⁴ (töredék a búb tájáról). A tál töredékei mellől került elő a VII. 7. a., b. ábrán látható szép csontár.

9. gödör. Hengeres formájú. M 260, Á 300, m 50 cm. Jellegzetesebb leletei a következők: 1. Szürke, jól iszapolt tál töredéke (V. 7.). 2. Szürke, jól iszapolt, behúzott peremű tál töredéke (V. 8.). 3. Szürke, jól iszapolt nagyobb edény töredékei (V. 9.). 4. Kisebbméretű, gömbölyű, szürke, jól iszapolt edény töredékei (V. 10.). 5.

⁴ A meghatározást Czögler Kálmán gimnáziumi igazgató úrnak köszönöm.

Szürke, jól iszapolt edénytálp (V. 6.). 6. Besímitott díszű, szürke edénytöredék (V. 11.). 7. Nagobbmértű, szürke, jól iszapolt tál töredéke (V. 12.). 8. Kancsóformájú, szürke edény fültöredéke (V. 13.). 9. Nagy, szürke, agyagveder felső része (V. 14.). 10. Piros színű, vörösmázás tál töredékei (V. 15.). 11. Szemcsés iszapolású, barnáspiros hullámvonalas díszű edénytöredék (V. 16.). 12. Durva, hullámvonalas díszű edénytöredék (V. 17.). 13. Szemcsés iszapolású szürkessárga, hullámvonalas díszű edénytöredék (V. 19.). 14. Szemcsés iszapolású, barnásszürke, díszített peremtöredék (V. 20.). 15. Szürke, jól iszapolt, besímitott hullámvonalas díszű edénytöredék (V. 21.). 16. Szemcsés iszapolású, vörös színű, hullámvonalas díszű nagyobb edény (V. 22.). 17. Kancsóformájú, szürke edény fültöredéke, hasonló a 8. sz. alatt említettéhez (VI. 1.). 18. Besímitott hálómintás, szürke edénytöredék (VI. 2.). 19. Besímitott hálómintás, szürke edénytöredék (VI. 3.). 20. Durva iszapolású, barnásvörös színű, talpas tál vagy fedő (VI. 4.). 21. Vaskés (VI. 5.). 22. Nagymértű, durva iszapolású, vöröses, öblös edény töredéke (VI. 6.). 23. Bekarcolt díszű, őskori edénytöredék, vörös festés nyomaival (V. 18.). A Tiszai kultúra I. periódusába tartozik.

10. gödör. Méhkasformájú. 2. típus. M 130, Á 115, m 75, á 110 cm. Egyetlen említésre méltó lelete a VI. 9. ábrán látható, durva barnásfekete színű, perem nélkül előkerült edény.

11. gödör. Méhkasformájú. 2. típus. M 130, Á 135, m 55, á 100 cm. Szarmatakor, de említésre méltó anyag nem volt benne.

A 11. és 26. gödrök között két szabálytalan formájú *ledöngölt területfrészt* találtunk. Az egyiknek hossza 170, a másiké 110, szélességük kb. 120, illetve 70–80 cm. Egymástól alig voltak 30 cm távolságra. Feltehető, hogy összefüggő, valószínűleg négyszegletes döngölés (házalap?) volt eredetileg. Egy-két középkori cserép s néhány téglatöredék került itt elő.

12. gödör. Hengeres formájú. M 125, Á 130, m 55, á 98 cm. Szarmatakor, de említésre méltó anyag nem volt benne.

13. gödör. Szabálytalan gödör. M 105, Á 90 cm. A második ásónyom aljából középkori cserepek kerültek elő, de a gödör alján szarmatakor cserepek voltak. Egyetlen, szürke, jól iszapolt tál töredéke érdemel említést (VI. 8.).

14. gödör. Méhkasformájú. 2. típus. M 165, Á 160, m 80, á 135 cm. Részben a 4. őskori sír alatt volt. Valószínűleg a péceli-kultúrához tartozó, igen apróra törött edénytöredékek voltak benne.

15. gödör. Hengeres formájú. M 115, Á 105 cm. Szarmatakor, de említésre méltó anyag nem volt benne.

16. gödör. Szabálytalan formájú. M 160, Á 130×150 cm. A péceli-kultúra edénytöredékei kerültek belőle elő. 1. Innen való a csak rajzban rekonstruált VI. 10. ábra edénye. 2. A péceli-kultúrára jellegzetes fület mutatunk be a VI. 12. ábrán. 3. Érdekes a díszítése miatt a VI. 11. ábra fültöredéke. 4. Lapos orsókarika került még e gödörből elő (VI. 7.).

A 16. gödör közelében tártuk fel azt a *kemencét*, amelynek szerkezeti rajzát az 1. képen mutatom be (lásd a „Kemence” jelzésű helyen). Az inkább ovális kemence alja ledöngölt égett föld, hossza 150, szélessége 124 cm. A kemencealjat fedő boltozatnak csak kis, mintegy 15 cm magas része maradt meg. A kemence kiszolgálására egy 180 cm átmérőjű, 90 cm mély gödör szolgált. E gödört hamuval kevert laza föld töltötte ki, s ebből kizárólag középkori cserepek kerültek elő.

17. gödör. Szabálytalan formájú. M 131, Á 415×353 cm. Leletei: 1. Durva, barnászörös, hengeres edény (VI. 13.). 2. Durva, szürkés-fekete edényfedő (VI. 14.). 3. Nagobbmértű, durva, vörösesbarna edényfedő töredéke (VI. 15.). 4. Szürke, jól iszapolt agyagveder peremrésze (VI. 16.). 5. Besímitott rácsmintával díszített szürke edénytöredék (VI. 17.). 6. Perem fölött átívelő fülű edény töredéke. 7. Edényaljból két orsókarika. 8. Zöldmázás edénytöredékek (középkori). 9. Sárgamázás edénytöredékek (középkori).

18. gödör. Kemenceszerűen formált gödör, amelyben egy kisebb, ovális gödört mélyítettek (lásd az 1. képet). A nagyobb gödör mélysége 60, szélessége 160, teljes hossza 190 cm, amelyből 100 cm a keskenyedő részre esik. A kisebbik gödör mélysége 90, hossza 110 cm. Csak középkori edénytöredékek kerültek belőle elő, közöttük egy nagyobb edény alsó része, de a formát nem sikerült rekonstruálni.

19. gödör. Szabálytalan formájú. M 85, Á 355×400 cm. Ebből a gödörből valók a VI. 19. és 20. ábrákon bemutatott durva, vörösbarna edények. Méreteik csaknem egyeznek; a VI. 20. kissé karcsúbb. Innen való a VI. 21. ábra szürke, jól iszapolt perem nélkül előkerült gömbösformájú edénye. A gödör közepe táján egy 28–30 cm átmérőjű, 62 cm mély lyukat találtunk, amelynek felső részében, szájával lefelé fordítva került elő a VI. 18. ábra, szürke, jól iszapolt egyfülű bögréje.

20. gödör. Hengeres formájú. M 110, Á 130, á 50 cm. Néhány bronzkori és szarmatakori edénytöredék volt benne.

21. gödör. Hengeres formájú. M 155, Á 135 cm. A legfelső ásónyomokban szórványosan szarmatakori cserepek is fordultak elő, azonban a gödör anyagában csak a péceli-kultúrához tartozó edénytöredékeket találtunk. A gödör aljában nagyobb állatfej (ló?) került elő. Említésre méltó leletei a következők: 1. Kissé behúzott peremű tál töredéke (VI. 26.). 2. Erősen öblösödő edény töredéke (VI. 22.). 3. Váll-magasságban öblösödő edény töredéke (VI. 27.). 4. Egyfülű edény töredéke (VI. 25.). Az eddig felsorolt edények színe sárgás és mindig fényezett felületűek. 5. Két lapos kettőscsonkakúpformájú orsókarika (VI. 23., 24.). 6. Benyomott díszű durva edénytöredék (VI. 28.). 7. Háromszög alakban bekarcolt díszű edénytöredékek (VI. 36.). 8. Durva edény füle (VI. 31.). 9. Lapos, kerek orsókarika (VI. 32.). 10. Durva anyagú, alacsony tálak (VI. 29., 33.). 11. Péceli-kultúrára jellemző fülek (VII. 1., 2.). 12. Péceli-kultúrára jellemző, durvább edényfül (VII. 4.). 13. Durva edénynek hegyesen kiugró füle (VII. 5.). 14. Bekarcolt díszű edénytöredék (VII. 3.).

22. gödör. Hengeres formájú. M 158, Á 140, m 110 cm. Egyetlen

említésre méltó lelete a *VII. 10.* ábrán látható, a nyak táján eléggé profilált, durva, szürkésfekete edény. A gödör Ddny-i oldalából, közvetlenül a fenék magasságában, nyílt egy zsákszerű üreg, amely rézsutosan lefelé haladt. Az üregnek a fala téglásodott; a téglásodott rész vastagsága 7—10 cm. A száj a felszíntől számítva 157 cm mélyen nyílt, a 110 cm hosszú üreg vége pedig 170 cm-re van a felszín alatt. A félkör alakú szájni nyílás méretei: magassága 43, alapjának hossza 60 cm. Semmiféle cserépanyag nem került belőle elő. Lásd még az *1. kép* ábráját.

23. *gödör.* Hengeres formájú. M 136, Á 105, m 82 cm. Említésre méltó a *VII. 9.* ábra kettőscsonkakúpformájú, szarmata kori orsógomb és a *VII. 8a, b.* ábrán bemutatott nagyobb méretű kőbalta. A gödör anyagában középkori, szarmata kori és péceli-kultúrához tartozó edénytöredékek kerültek elő.

24. *gödör.* Hengeres formájú, megkezdett gödör. M 69, Á 123 cm. Erintkezett a 25. gödörrel.

25. *gödör.* Szabálytalan formájú. M 63, Á 170 cm. A 24. és 25. gödör összekeveredett anyagában szarmata kori és a péceli-kultúrához tartozó edénytöredékek kerültek elő. A szarmata koriak közül említeni érdemes két, egyenkint 18 cm átmérőjű, durva edényaljat.

26. *gödör.* Hengeres formájú. M 62, Á 160 cm. Leletei: 1. Bekarcolt díszű durva edénytöredék (*VII. 11.*). 2. Behúzott peremű táltöredék (*VII. 13.*). 3. Belül bordázott edénytöredék (*VII. 14.*). 4. Szubkután átfúrású edénytöredék (*VII. 15.*). 5. Durva edény füle (*VII. 16.*). 6. Bekarcolt, vonalas díszű edénytöredék (*VII. 17.*). 7. Péceli-kultúrára jellemző, pontozott díszű edénytöredék (*VII. 18.*). 8. Kis, fényes felületű csonkakúpos tálcácska (*VII. 19.*). 9. Sárgásan fénylő, perem nélkül előkerült edény (*VII. 20.*). 10. Kissé vastagodó peremű tál töredéke (*VII. 21.*). 11. Tagolt profilú tál töredéke (*VII. 22.*). 12. Korongon készült grafitos anyagú középkori vedertöredék (*VII. 12.*).

Érdemes még besímitott díszítése miatt említeni a *VII. 6.* ábra, szórványként előkerült, szürke, jól iszapolt edénytöredékét.

1. *sír.* Az 1. és 4. gödör ásásakor teljesen feldúlták. A csontok egy része bele került az 1. gödörbe, a másik részét összehányva megtaláltuk a sír egykori helyén. A keramikus mellékletek is az 1. gödörből kerültek elő. 1. Négyfülű tál (*VII. 23.*). 2. Magasabb fülnélküli tál (*VII. 27.*). 3. Amphoraformájú edény, töredékes állapotban, valószínűleg füles volt (*VII. 25.*). 4. Csonkakúpformájú nyakdísz töredéke, csontból (*VII. 24.*). 5. Átfúrt farkasfog (*VII. 30.*). 6. Átfúrt, kisebb farkasfog (*VII. 29.*). 7. Nyakék részeként használt kagyló (*VII. 26.*). 8. Bevágásokkal díszített, hengeres csontgyöngy (*VII. 28.*).

2. *sír.* A 3. gödörből került elő. A gödör aljában, hosszában kinyújtva feküdt. Bolygatatlan. Irányítása Ddny-Éék, fejjel Ddny-nak. A csontváz hossza 170 cm. Melléklete nem volt, ha csak annak nem tekintjük a fej közelében összetört, előkerült nagyobb agyagveder töredékeit, amelyek az összeállítás után a *IV. 12.* ábrán látható edényt adták. Azért nem tartom minden kétséget kizáróan a sír mel-

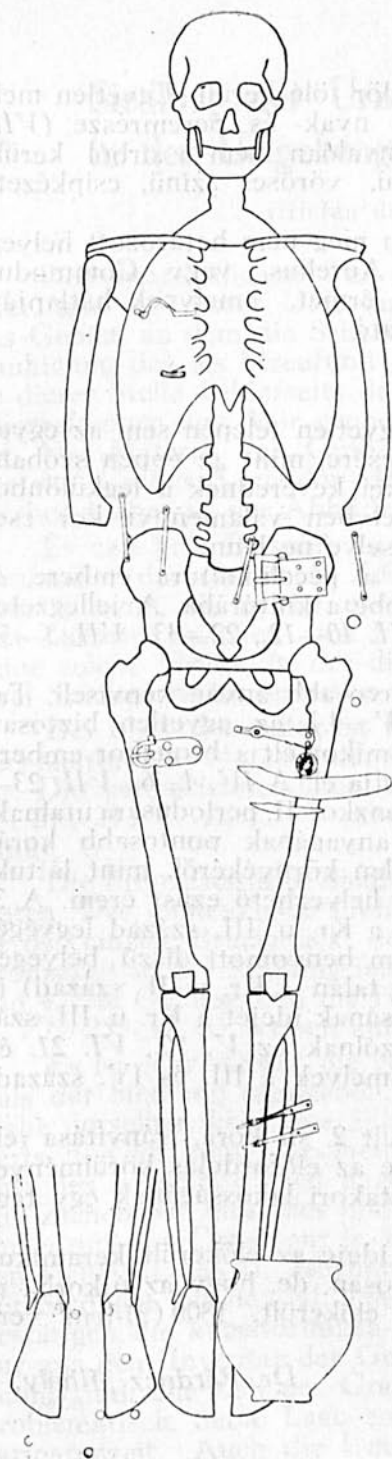

Abb. 2. kép.

lékletének, mert egyes darabjai, a göd-
röt kitöltő lazább föld felsőbb rétegei-
ből kerültek elő más cserepekkel együtt.

3. *sír.* A 15. gödör közelében 118
cm mélyen, 171 cm hosszú csontváz (2.
kép). Irányítása Ddny-Éék, fejjel Ddny-
nak. Mellékletei: 1. A jobb mellen ol-
dalt lehajlított lábú bronzfibula, a sod-
ronytekercs egy részével (VIII. 14a, b).
Nem állapítható meg, hogy alsó, vagy
felső hurkolású-e? 2. A derékon 6 cm
széles öv, amelyet felül négy, alul két
bronzpálca merevített (VIII. 15–21.).
Az öv, akár bőr, akár valamilyen textil-
anyag, 2–3 mm vastag lehetett. 3. Az
övhez tartozott a négyszegletes bronz-
csat, amelynek kettős szíjszorító lemeze
rossz ezüsből készült (VIII. 26a, b). 4.
Az öv alatt, a bal combcsont forgójánál
találtunk két bronzszeget (VIII. 2., 3.).
5. Az első öv alatt, a felső combcsontok-
ra csúsztatva volt a második keskenyebb
öv. Ehhez tartoztak: a. Félkörös bronz-
csat, lekerekített, kettős, rossz ezüsből
készült szíjszorítólemezzel (VIII. 22a.,
b.). Három bronzgomb díszíti. b. A VIII.
25a., b. ábrán látható szíjvég. c. Talán
ezen az övön lógtak: egy vaskés (VIII.
28a., b.), egy vasár (VIII. 27.) és a VIII.
23., 24. ábrákon látható bronzcsüngők,
amelyek a bal alsólábszár alól kerültek
elő. 6. A bal térd alatt, töredékes álla-
potú bronzlemez. Szétmállott. 7. A bo-
kák között, szürke, jól iszapolt edény
(VIII. 1.). 8. Mindkét lábfejen, a 2. ké-
pen látható elrendezésben kis bronz-
pitykék (VIII. 4–12.). 9. A vaskés fölött
találtuk Marcus Aureliusnak Kr. u. 156-
ban vert érmét, Coh. 2., 3. 703. (VIII.
13.).⁵

4. *sír.* A 14. gödör fölött volt. Bal
oldalán fekvő zsugorított csontváz, 60
cm mélyen. Iránya Ék-Dny, fejjel Ék-
nek. Zsugorított hossza 93, teljes hossza

⁵ Az érem meghatározását Kerényi
Andrásnak, a Magyar Történeti Múzeum
éremtára tisztviselőjének köszönöm.

kb. 160 cm. A dereka és a feje a 14. gödör fölé került. Egyetlen melléklete a váll előtt talált egyfülű edény nyak- és peremrésze (VII. 32.). A sír szomszédságában, de nyilvánvalóan nem a sírból került elő a VII. 31. ábra, durva iszapolású, vöröses színű, csipkézett peremű, szarmatakorai edénye.

A feltárt területrészen, pontosabban meg nem határozott helyen szántás alkalmával találták: 1. Marcus Aurelius, vagy Commodus ezüst érmét. 2. Felismerhetetlen előlapú érmet, amelynek hátlapján kétféjű sas és talán 1800-as évszám látható.

*

Nem volt még példa környékünk egyetlen telepén sem az egyes korok emlékeinek oly nagyfokú keveredésére, mint az éppen szóbanforgó lelőhelyen. Négy kornak az emlékei keverednek a legkülönbözőbb módon. Nincs olyan gödrünk, amelyben valamennyi kor cserépe, ha csak egy-két darabbal is, képviselve ne lenne.

A legkorábbi települő kétségkívül a péceli-kultúra embere. A 6., 16., 21., 26. gödrök anyaga tartozik ebbe a kultúrába. A jellegzetesebb darabokat a IV. 21., 23., V. 1., 2., VI. 10–12., 22–33., VII. 1–5., 11., 13–22. ábráinkon mutattam be.

A bronzkori telepet sokkal szórványosabb anyag képviseli. Talán a 8. gödör egyfülű edénytöredéke (V. 4.), az egyetlen biztosan bronzkori darab. De, hogy pontosabban mikor élt a bronzkor embere a telepen, azt az 1. és 4. sírok anyaga árulja el. A IV. 4., 6., VII. 23–30., 32. ábrák edényei és nyakdíszei a bronzkor II. periodusára utalnak.

Igen nehéz a telep szarmatakorai anyagának pontosabb korát megadni. A telepről, vagy annak közvetlen környékéről, mint láttuk, előkerült egy, a Kr. u. II. század végére helyezhető ezüst érem. A 3. sír aláhailított lábú bronzfibulája viszont a Kr. u. III. század legvégéről tanúskodik. Ha mindezekhez, a három benyomott díszű bélyeges cserép korát (erdélyi analógiák alapján talán a Kr. u. II. század) is tekintetbe vesszük, akkor a telep virágzásának idejét a Kr. u. III. századra helyezhetjük. E datálás mellett szólnak az V. 10., VI. 21. és VIII. 1. számú gömbformájú edények, amelyek a III. és IV. századi temetők anyagából ismerősök csak.

Nem kérdéses a 3. gödörből előkerült 2. sír kora. Irányítása teljesen egyezik a 3. szarmatakorai sírral, de az előfordulás körülményei is emellett szólnak, hogy a telep szarmatakorai lakosságának egy tagját temették a gödörbe.

A középkorinak mondott település ideje az előkerült keramikus anyag alapján nem állapítható meg pontosan, de, hogy az újkorba is belenyúl, bizonyítja a telep területén előkerült, 1800(?) -ban vert érem.

Dr. Párducz Mihály.

Siedlung der Urzeit und der Sarmatenzeit in der Umgebung von Hódmezővásárhely.

(Hierzu die Tafeln IV—VIII.)

Den west-östlichen Teil des Gyuló-Aderbettes folgt ein hohes Ufer, und wo dieses Ufer durch den Rainweg geschnitten wird, ist das Gebiet, an dem die Scherben verschiedener Zeiten lagen. Zur Beglaubigung des als Streufund gesammelten Fundmaterials führten wir an dieser Stelle beiderseits des Rainweges (*Abb. 1.*), im August 1941. Ausgrabungen aus. Wir gruben insgesamt 26 Gruben und 4 Gräber auf. Das Material der Gruben findet man an den *Tafeln IV—VIII.*, das des Grabes 3. an der *Abb. 2.* und an der *Tafel VIII.*, das des Grabes 4. aber an der *Abbildung VII. 32.*

Es gab kein Beispiel zu einem so grossen Durcheinander der Denkmäler der einzelnen Zeitalter in keiner einzigen Siedlung unserer Gegend, als in der erwähnten Fundstelle. Die Denkmäler von vier Zeitalter mischen sich hier in verschiedenster Weise. Es gibt keine solche Grube, in der die Scherben sämtlicher Zeitalter mit ein zwei Stücken nicht vertreten wären.

Der erste Ansiedler ist jedenfalls der Mensch der Pécelér (Badner) Kultur. Das Material der Gruben 6., 16., 21., 26. gehört in diese Kultur. Die kennzeichnenderen Stücke machte ich an den Abbildungen *IV. 21., 23., V. 1., 2., VI. 10—12. 22—33., VII. 1—5., 11., 13—22.* bekannt.

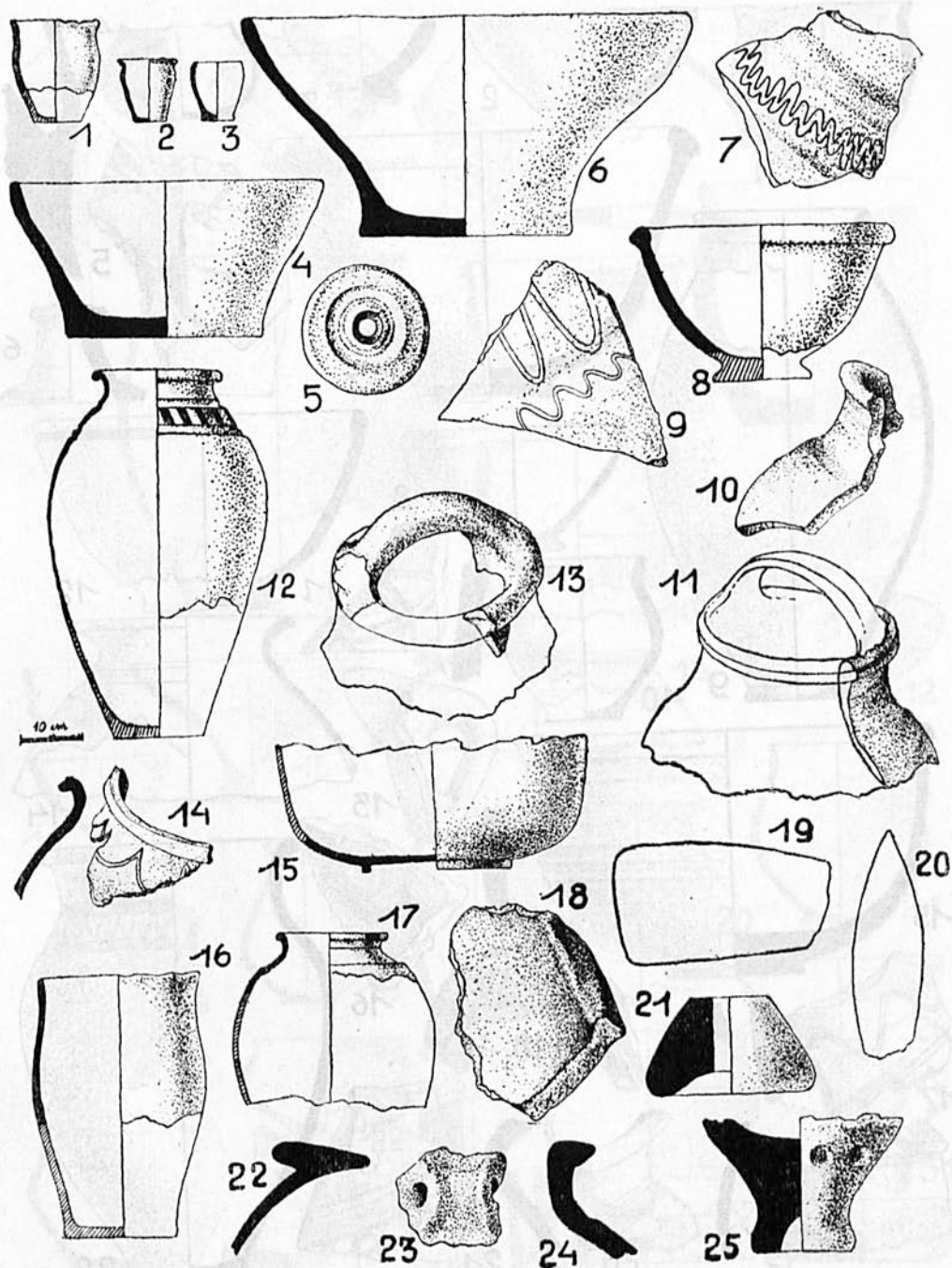
Die bronzezeitliche Siedlung ist durch zerstreutes Material vertreten. Das einhenkelige Gefässbruchstück der achten Grube (*V. 4.*) ist das einzige Bruchstück der Bronzezeit. Wann der Mensch der Bronzezeit in der Siedlung lebte, zeigt uns das Material der Gräber 1. und 4. Die Gefässe und die Halsverzierungen der Abbildungen *IV. 4., 6., VII. 23—30., 32.* weisen auf die II. Periode der Bronzezeit hin.

Es ist sehr schwer die genaue Zeit des sarmatenzeitlichen Materials der Siedlung anzugeben. In der Siedlung, oder in unmittelbarer Nähe derselben kam eine Silbermünze vom Ausgang des II. Jahrhunderts n. Chr. zum Vorschein. Die Bronzefibel mit umgeschlagenem Fuss des 3. Grabes weist dagegen auf das Ende des III. Jahrhunderts hin. Ziehen wir dies alles und die Zeit der gestempelten Scherben mit eingedrücktem Ornament in Betracht (nach Analogien aus Siebenbürgen vielleicht das II. Jahrhundert n. Chr.) können wir die Blütezeit der Siedlung auf das III. Jahrhundert n. Chr. legen. Dieses Datieren bestätigen die kugelförmigen Gefässe *V. 10., VI. 21* und *VIII. 1.*, die nur aus dem Inventar der Gräber der III. und IV. Jahrhunderte bekannt sind. Die Zeit des Grabes 2., das in der Grube 3. lag, ist nicht problematisch. Seine Lage entspricht vollständig dem Grab 3. der Sarmatenzeit. Auch die Umstände des Vorkommens legen dafür

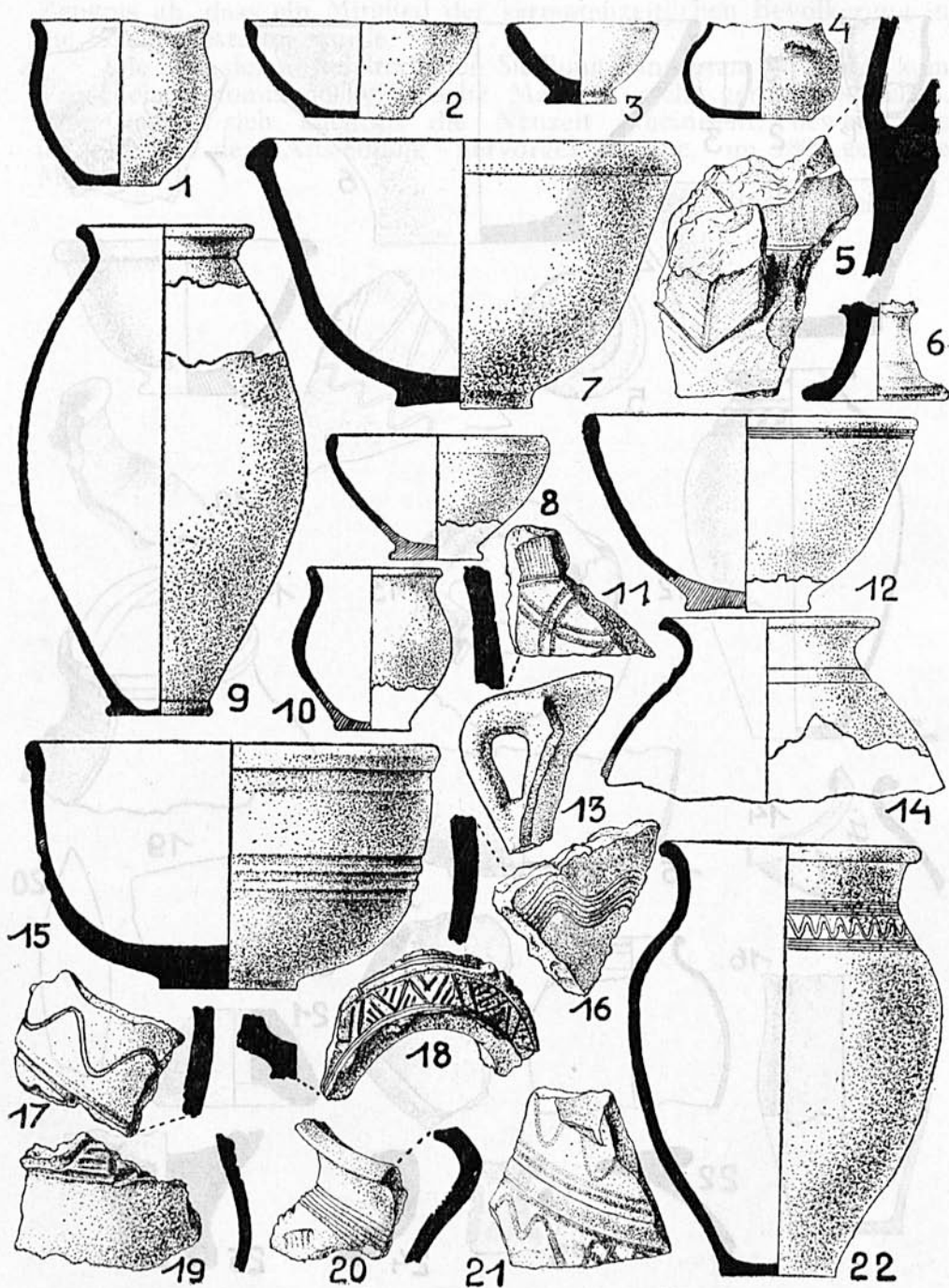
Zeugnis ab, dass ein Mitglied der sarmatenzeitlichen Bevölkerung in die Grube bestattet wurde.

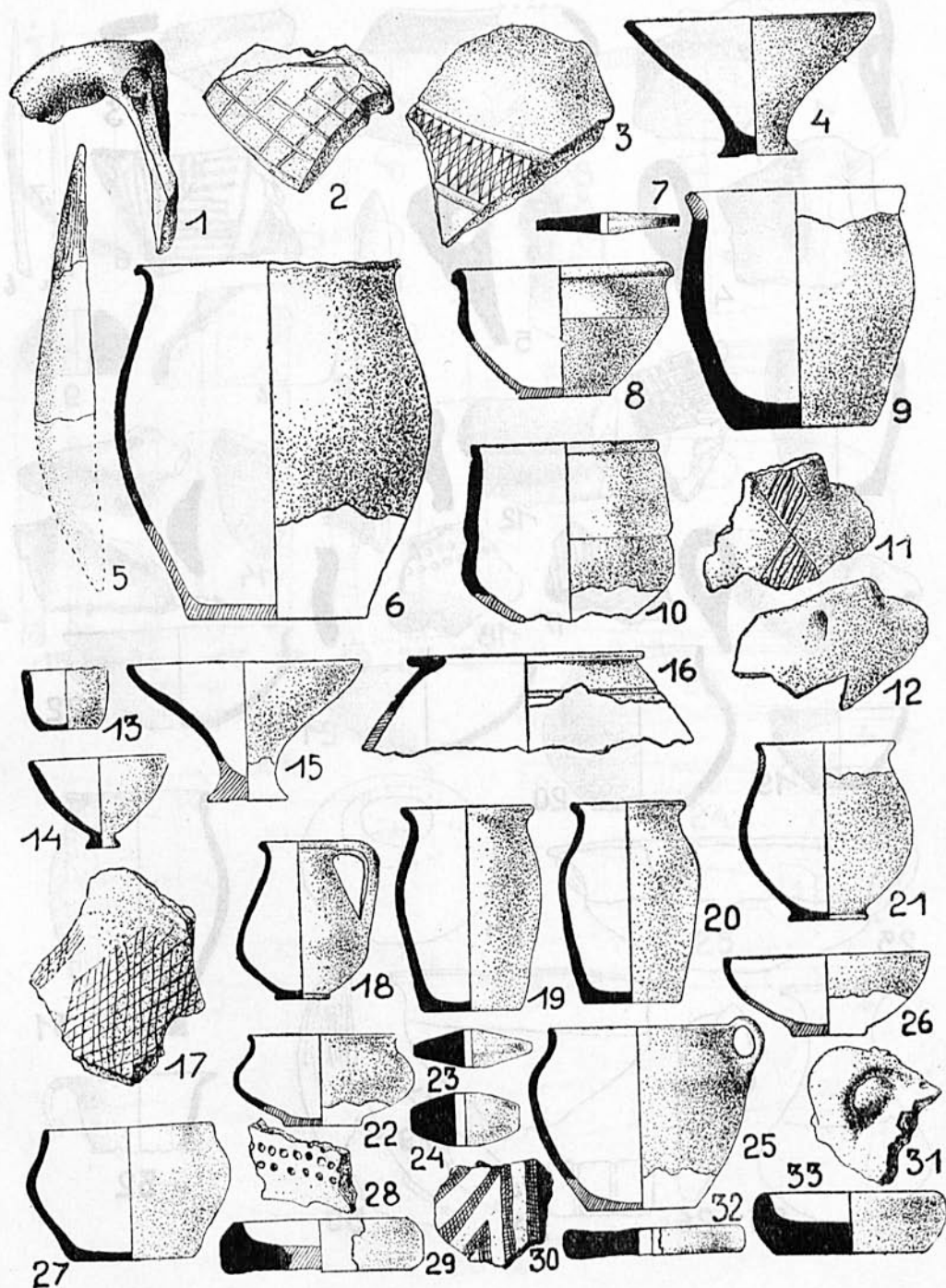
Die Zeit der mittelalterlichen Siedlung kann man durch das zum Vorschein gekommene keramische Material nicht genau feststellen, aber dass es sich auch in die Neuzeit hineinreicht, beweist die im Gebiete der Ansiedlung hervorgekommene, im 1800 geprägte Münze.

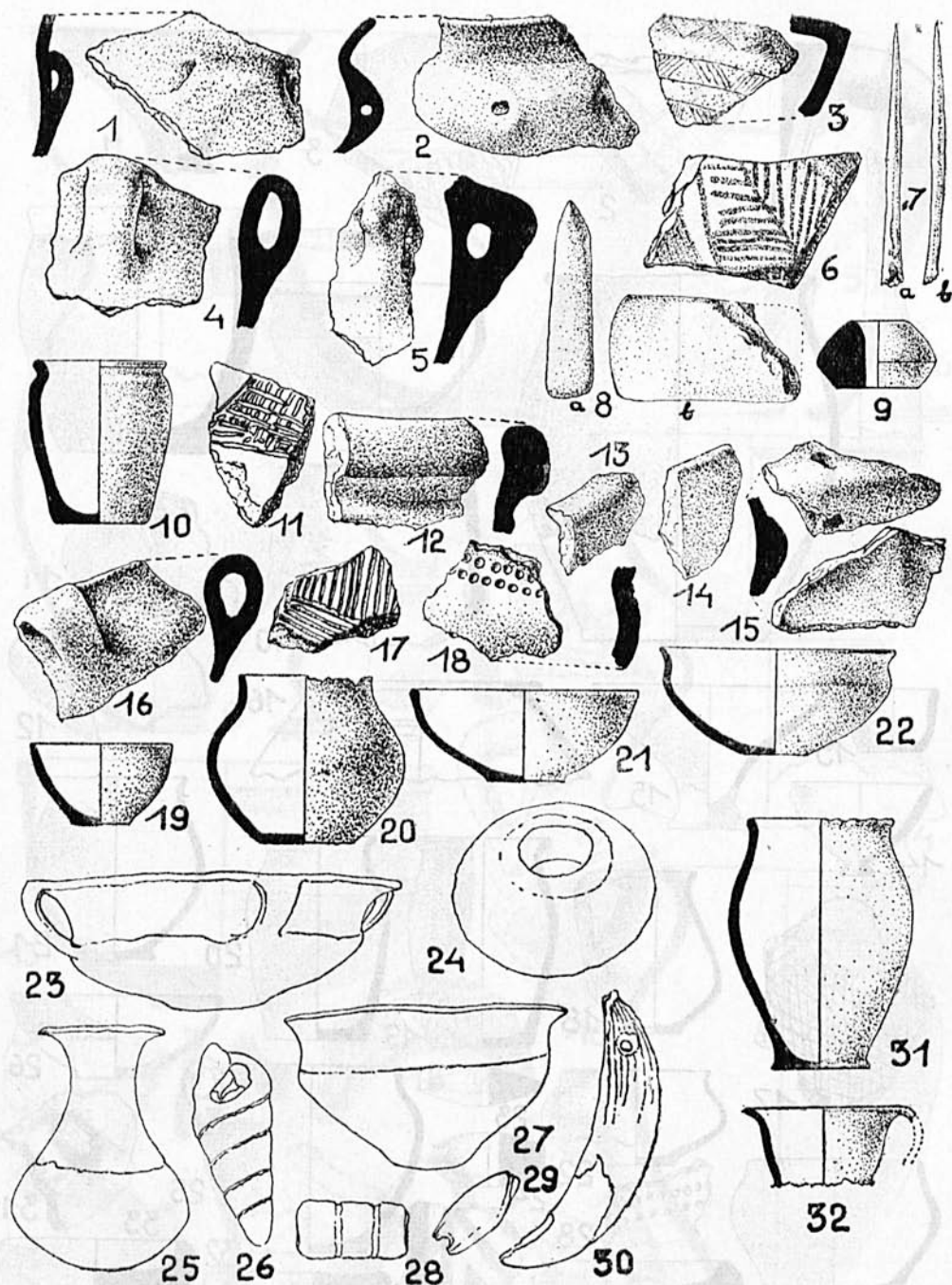
Dr. Mihály Párducz.

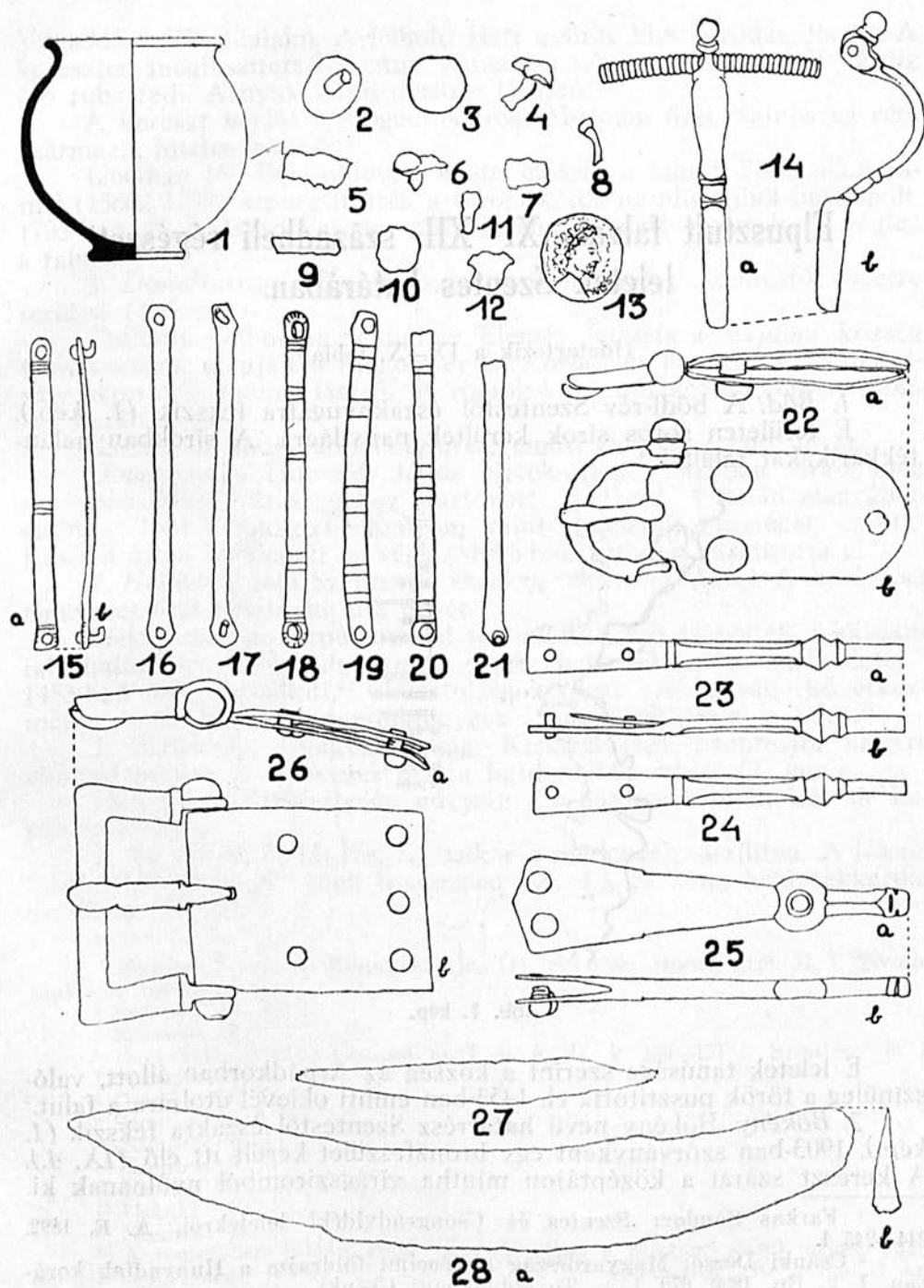

V.

Elpusztult falvak, XI–XII. századbeli régészeti leletek Szentes határában.

(Idetartozik a IX–X. tábla.)

1. Bőd. A bödi-rév Szentestől északnyugatra fekszik (1. kép.). E területen soros sírok kerültek napvilágra. A sírokban halántékkarikákat találtak.¹

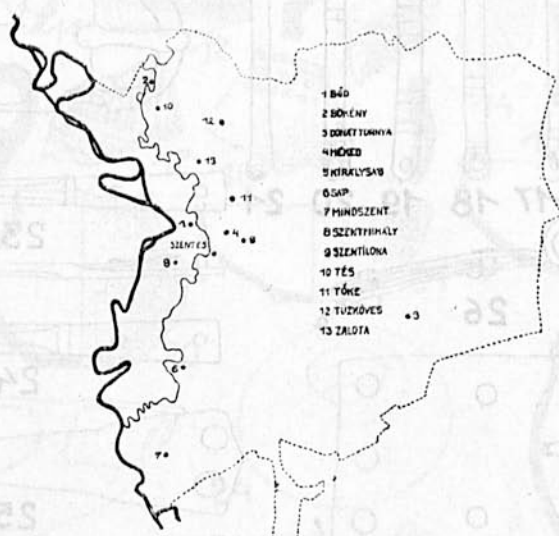

Abb. 1. kép.

E leletek tanúsága szerint a község az Árpádkorban állott, valószínűleg a török pusztította el. 1453-ban említi oklevél utoljára a falut.²

2. Bökény. Bökény nevű határrész Szentestől északra fekszik (1. kép.). 1903-ban szórványként egy bronzfeszület került itt elő (IX. 4.). A kereszt szárai a középtájon mintha virágsziromból nyúlnának ki.

¹ Farkas Sándor: Szentes és Csongrádvidéki leletekről. A. E. 1892. 244–245. l.

² Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. I. k. Bp. 1890. 679. l. — Továbbiakban: Csánki.

Végződése félholdalakú. A félhold alatt gyűrűs kidudorodás díszíti. A keresztben megfeszített Krisztus ábrázolás. A test alsó részét térdig érő ruha fedi. A nyak körül díszítés látható.

A kereszt párját a szegedi Városi Múzeum őrzi. Sajnos ez sem származik hiteles leletből.

1266-ban IV. Béla oklevele említi először a falut.³ Több alkalommal (1566., 1599.) elpusztították a törökök,⁴ de mindig újból betelepült. 1705-ben, II. Rákóczi Ferenc szabadságharca alatt pusztult el végleg a falu.⁵

3. *Donáttornya*. Donátpusztá nevű határrész Szentestől keletre terül el (1. kép.).

Csallány Gábor és Schupiter Elemér feltárta a hajdani község templomának alapjait a Mágocs-ér és Kórógy-ér között. A falmaradványokon égés nyoma látszik. A romok közt szétszórta emberi csontok kerültek elő.⁶

Zsigmond király adománylevele említi először a falu nevét.⁷

Donáttornya Hunyadi János birtoka volt. 1463-ban Arad, még ez évben Békés vármegyéhez tartozott. 1495-től Csanád megyében említik.⁸ 1561-i adórovó lajstrom mint elpusztult helységet említi.⁹ Később újból betelepült és végleg 1596-ban a török pusztította el.¹⁰

4. *Hékéd*. E falu Szentestől északra feküdt (1. kép.). A határrész elnevezés őrzi a hajdani falu nevét.

Hékéd már az Árpádkorban fennállott.¹¹ Ezt igazolják a hajdani falu határában előkerült soros sírok halántékkarika mellékletei.¹² 1453-ban még fennállott.¹³ Pusztulása a török hódoltság következménye volt. 1578-ban dézsmajegyzék „pusztának” jelzi a falut.¹⁴

5. *Királyság*. (Nagykirályság, Kiskirályság). Szentestől keletre elterülő határrész elnevezés őrzi a hajdani falu nevét (1. kép.).

1936-ban Nagykirályság pusztán Uj Sándor földjén két sír került napfényre.¹⁵

1. sír. M: 90, F: 175, K: balkar a medencébe hajlítva. A lábnál löfej. Melléklet: „S” végű rosszezüst (X. 4.), és síma halántékkarika töredéke (X. 5.).

³ Magyar Városok Monografiája. III. Szentes. Bpest. 1928. 37. l. Továbbiakban: Szentes.

⁴ Szentes: 38–39. l.

⁵ Szentes: 39. l.

⁶ Borovszky Samu: Csanád m. I. k. 6., II. k. 150–151 l. Szentes: 40 l.

⁷ Szentes: 40. l.

⁸ Csánki: 691. l.

⁹ Szentes: 41. l.

¹⁰ Szentes: 41. l.

¹¹ Szentes: 45. l.

¹² Farkas Sándor: i. m. 244. l.

¹³ Csánki: 681. l.

¹⁴ Szentes: 48. l.

¹⁵ A temetőben feltárt sírok leírását azzal a megjegyzéssel adjuk, hogy az „M” = mélység, „F” = férfi, „N” = nő, „H” = hosszúság, „K” = lábbal kelet felé fekvő csontváz. A méretek cm-ben értendők.

2. *sír.* M: 75, H: 165, K, mindkét kar kinyújtva. Melléklet: Bronz rovátkolt karikagyűrű (X. 2.)¹⁶ és „S” végű ezüst halántékkarika (X. 3.).

A leletek kora a XI. század.

Királyság helyén az Árpádkorban Zeleméres nevű helység állott, melyet egy 1461. évi oklevél szerint Szilágyi Mihály elpusztított.¹⁷ Ezen a helyen új falu keletkezett: Királyság, mely 1685-ben pusztult el végleg.¹⁸ Templomának romja 1733-ban még látható volt.¹⁹

6. *Sáp.* Nevét egy Szentestől délre fekvő halom őrizte meg (1. kép.).

Oklevél 1248-ban említi először.²⁰ 1421-ben már mint pusztáról emlékezik meg.²¹ Valószínűleg a török pusztította el.

Sáphalmon 1898-ban szórványos XI. századi leletanyag került elő: négy „S” végű ezüst halántékkarika (IX. 1., 10., 11., 14.), három símavégű (IX. 5., 8., 9.) és két töredékes állapotban lévő halántékkarika (IX. 3., 7.); nyitott végű bronz karkötő (IX. 2.) és egy ezüst boglár (IX. 6.). E lelet is igazolja, hogy a község az Árpádkorban már állott.

7. *Mindszent és környéke.* Mindszentről 1902-ben szórványként két rosszezüst lemezkarkötő (IX. 19., 29.) és torques töredékek kerültek elő (IX. 15., 20.).

1925-ben Korom Ernő földjén hat sírt tárt fel Csallány Gábor.

1. *sír.* Melléklet: két bronz „S” végű halántékkarika (IX. 30., 31.).²²

2. *sír.* Melléklet: „S” végű bronz (IX. 25.) és símavégű (IX. 32.) halántékkarika.²³

3. *sír.* Melléklet: két símavégű bronz halántékkarika (IX. 33–34.).

4. *sír.* Melléklet: vastag, szegletes, nyitott bronz karkötő (IX. 12.).²⁴

5. *sír.* Melléklet: 17 darab díszített fehér pasztagyöngy (IX. 35.); bronz csüngő, felső oldalán granulációs dísz, kettős keret között hullámvonal, a középső részén három kis peremmel díszített félgömb. A végein egy-egy hasonló aranyozott félgömb díszíti. Alsó lapja síma (IX. 24.).²⁵

6. *sír.* Melléklet: vékony bronztorques (IX. 22.); félhold alakú bronz csüngő, felső oldalán granulációs dísz, kettős keret között hullámvonal, a középső részén három kis peremmel díszített félgömb. A végein egy-egy hasonló aranyozott félgömb díszíti. Alsó lapja síma (IX. 24.).²⁵

Könnnyü János földjéről került elő 1898-ban a következő szór-

¹⁶ Hasonló Szentlászlón került elő. — Széll Márta: XI. századi temetők Szentes környékén. — Folia Arch. III–IV. k. 231–235. l. — IX. t. A. 5. Továbbiakban: Folia.

¹⁷ Csánki: 656. l.

¹⁸ Szentes: 50–51. l.

¹⁹ Zsilinszky Mihály: Csongrádvármegye története. Bpest. 1897. I. 155. l.

²⁰ Szentes: 51. l.

²¹ Csánki: 683. l.

²² Megegyezik a Csanytelek — Dilitor 51. sírjából napfényre került halántékkarikákkal. — Folia. XI. t. A. 19., 20.

²³ Analógiája Dilitoron a 41. sírban található. — Folia. X. t. B. 29.

²⁴ Hasonló a Várfalván előjött karkötőhöz. — Reska Márton: Árpádkori sírok Várfalván. Dolgozatok. 1914. 6. kép. 7., 10. ábra.

²⁵ Hasonló a Dilitoron előkerült csüngőhöz. — Folia. XII. t. A. 3.

ványanyag: bronz fejесgyűrű töredékes állapotban (IX. 26.), két másik fejесgyűrű töredékei (IX. 27., 28.),²⁶ két áttört díszítésű pityke (IX. 16—17.),²⁷ négyszögletes alakú ezüst boglár, szélein pontozással, négy sarkában és a közepén félgömbökkel díszítve (IX. 19.) és egy egyszerű szegletes pityke (IX. 23.). A félgömböket pontozás kapcsolja össze.

A temetőben előkerült leletanyagot a XI—XII. századra datálják az analógiák, míg a szórványanyag a X—XI. századra tehető.

Ez azt bizonyítja, hogy Mindszent határában már a X. századtól kezdve település volt.

8. *Szentmihály*. A falu a Kántorhalom környékén terült el, Hétkéd határában (1. kép.). Pusztulása a XVI. században következett be, valószínűleg a török pusztítása következtében.²⁸ Leletanyag mind-
ezideig nem került elő e határrészen.

9. *Szentilona*. Szentestől délre terült el (1. kép.).

Ezen a határrészen 1933. VIII. 4-én öt sírt tárt fel Csallány Gábor.

1. *sír*. M: 50, F, H: 155, K; mindkét kar a medencébe hajlítva. Melléklet: a bal felsőkar mellett kovakő. (Elveszett.)

2. *sír*. M: 55, N, H: 158, K; a kezek a mellen össze voltak kulcsolva. Melléklete nem volt.

3. *sír*. M: 60, F, H: 160, K; mindkét kar kinyújtva. Melléklete nem volt.

4. *sír*. M: 70, F, H: 178, K; kezek a medencébe össze voltak kulcsolva. Melléklete nem volt.

5. *sír*. M: 35, K; bolygatott. Melléklet: a jobb és bal kéz fejénél egy-egy vascsat. (Elveszett.).

E területről szórványként kis bronz kereszt került elő. A kereszt szárai kissé kiszélesednek. A kereszten bokáig érő ruhában, kiterjesztett karú Krisztus ábrázolás (X. 6.).²⁹

A sírba helyezés nyújtott karokkal (3.), vagy a medencébe összekulcsolt kezekkel (1., 2., 4.) és nyújtott lábakkal történt. A temető öt sírja közül három férfi, egy nő és egy bizonytalan. A sírok irányítása keleti, mélységük 35—70 cm között változik.

A temetkezési szokás megegyezik a Szentesszentlászói temető szokásaival.³⁰ Így e temető kora a XI. század.

10. *Tés*. Szentestől északra fekszik e kis falu (1. kép.).

Már az Árpádok korában település állt e helyen. Ezt igazolja az itt előkerült két Árpádkori edény.³¹ A török pusztításnak esett áldozatul,³² de később újból betelepült.

²⁶ Hasonló kissé a Szentlászón előkerült gyűrűhöz. — Folia. V. t. B. 20.

²⁷ Hasonló forma került elő a Kelegeiskija Chutory oroszországi X. századi leletanyagban. — Fettiéh Nándor: A honfoglaló magyarság fémművészete. Arch. Hung. XXI. k. CXXIX. t. I., 2.

²⁸ Szentes: 54—55. l.

²⁹ Hasonló, de egyszerűbb kivitelű kereszt került elő Szentlászón a 73. sírban — Folia. (VI. t. A. 4.). — Kora a XI—XII. század.

³⁰ Folia. 233—244. l.

³¹ Höllrigl József: Árpádkori keramikánk. Arch. Ért. 1932—33. 96. l.

³² Szentes: 66. l.

11. Tőke. Szentestől északkeletre terül el Kis- és Nagytőke határ rész (1. kép.), a hajdani falu területe.

1932-ben a Libahalmon ásatás alkalmával hat sír került napvilágra.

1. sír. Melléklet: „S” végű (X. 11.)³³ és törött végű bronz halántékkarika (X. 27.).

2. sír. Melléklet: bronz halántékkarika (X. 9.).³⁴

3. sír. Melléklet: nyílhegy töredéke (X. 33.);³⁵ csonttörzstörredéke (X. 32.).

4. sír. Melléklet: ezüst érem (Szent István?) töredékei.

5. sír. Melléklet: két bronz halántékkarika (X. 12., 28.), bronz hegyesvégű síma, karkötő (X. 30.);³⁶ töredékes vaseset (X. 31.); 11 darab pasztagyöngy (X. 13—17., 20—25.).

6. sír. Melléklet: két nyitott végű bronz karkötő (X. 1., 10.).³⁷

Kistőkén 1932-ben egy sírban egy csavart (X. 8.)³⁸ és egy lemezes bronz karkötő (X. 26.)³⁹ és kapocs töredékei (X. 18—19.) kerültek elő. Szórványként került elő e határrészből egy edény is.⁴⁰

Az analógiák tanúsága szerint a temető a XI—XII. században volt használatban. Tehát az Árpádok korában már település volt e területen. Pusztulása a török hódoltság korához fűződik. Többször települt újra, de 1599-ben végleg elpusztult.⁴¹

12. Tűzköves. Szentestől északra terül el e határrész (1. kép.) a Körös partján.

1933-ban egy sírban három rosszezüstből való „S” végű halántékkarika került elő (X. 36., 37., 38.). Koruk a XI. század.

13. Zalota. Szentestől északra terül el (1. kép.).

1903-ban szórványként a következő leletanyag került napvilágra: nyitott végű, hengeres bronz karkötő (X. 34.),⁴² két bronz karkötő töredéke (X. 7., 35.) és csavart bronz torques töredéke (X. 29.).

A leletanyag hasonló a Szentestől—Szentlászlói temető mellékleteihez,⁴³ így a leletanyag kora a XI—XII. század.

Dr. Széll Márta.

³³ Hasonló Dilitoron a 14. sírban talált halántékkarikához. — Folia. X. t. B. 16.

³⁴ Hasonló került elő Dilitoron. — Folia. IX. t. B. 8.

³⁵ Kissé hasonlít a Dilitor 13. sírjában napfényre került nyílhegyhez. — Folia. IX. t. B. 34.

³⁶ Megegyezik a dilitori karkötővel. — Folia. XII. t. A. 1., 4.

³⁷ Analógiáját a Szentestől—Szentlászló 87. sír karkötőinél találjuk meg. — Folia. VII. t. B. 10., 15.

³⁸ Hasonló a Szentlászlón előjött karkötőhöz. — Folia. IV. t. A. 24.

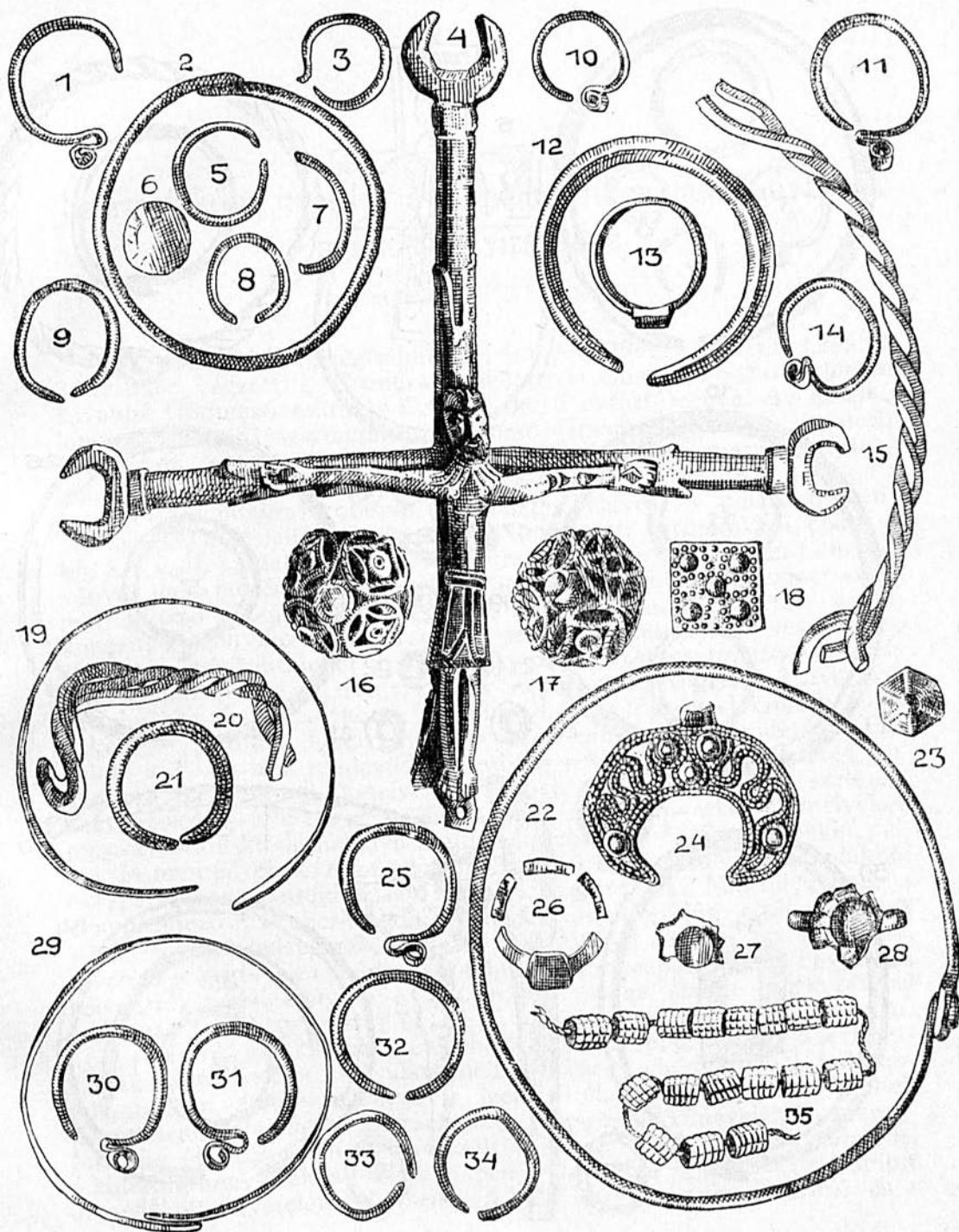
³⁹ Megegyezik a Szentlászló 93. sírjából való karkötővel. — Folia VIII. t. A. 9.

⁴⁰ Höllrigl József: Árpádokori keramikánk. Arch. Ért. 1932—33. 87. l.

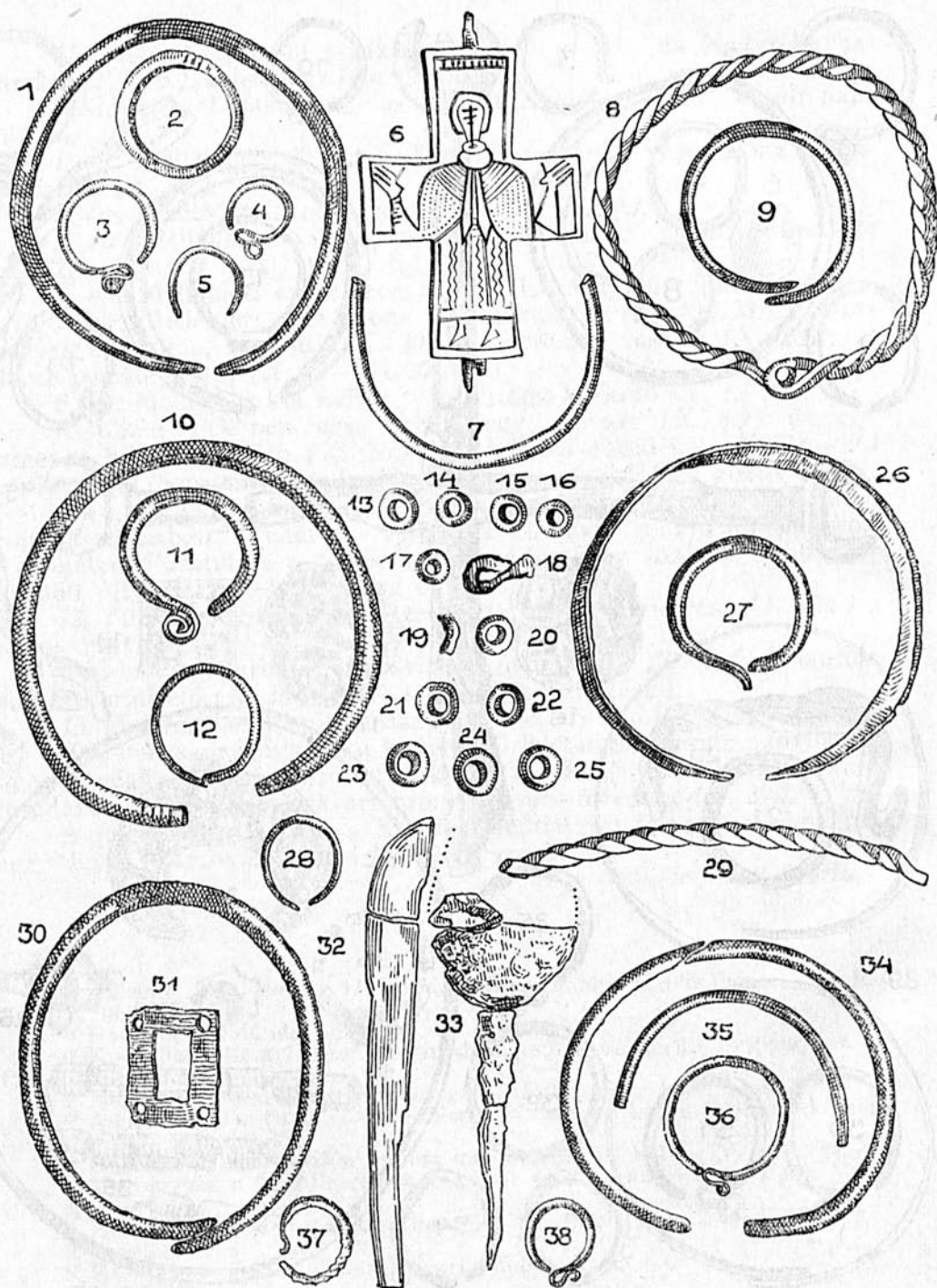
⁴¹ Szentestől. 56. l.

⁴² Hasonló a Tőkén előkerült karkötőhöz: X. 10.

⁴³ Folia. 233—244. l.

X.

Szarmatakorú koporsó és praehistorikus famaradványok xylotomiai vizsgálata.

(Idetartozik a XI. tábla.)

Egyetemünk Régiségtudományi Intézete 1941. augusztus havában ásásokat végzett a Csongrád melletti Újkiosztás-Felgyő területén, továbbá Hódmezővásárhely-Kopáncs nevű határrészében. Az ez alkalommal előkerült szarmatakorú koporsó famaradványainak, a réceli-kultúrához tartozó és szarmatakorú gödrök faszén maradványainak vizsgálati eredményei a következők.

A szarmatakorú koporsó (Újkiosztás-Felgyő) — amely háztető-szerűen egymásmellé és egymáshoz támasztott farönkökből épült — kb. Kr. u. II. századból való. A koporsó különböző nagyságú famaradványai igen porlékonyak, mégis a belőlük készített keresztmetszetek már az első pillantásra tiszta képet nyújtanak a fa eredetére vonatkozóan, amennyiben a *Quercus*-ok, más fával össze nem téveszthető jellemző évgűrűit lehet rajtuk felismerni. A keresztmetszetet, mely a legjellemzőbb képet nyújtja, és a legkarakterisztikusabb bélyegeket tartalmazza. Összehasonlítva a többi *Quercus*-féleséggel kitűnik, hogy a koporsó darabok *Quercus robur*, azaz *mocsártölgy* eredetűek. Eleget 2—3 sorba rendeződött, radiális irányban megnyúlt nagy tracheákat megemlíteni, amelyek általában 260—320 mikron szélesek, vagy azokra a tölcsészerű világosabb mezőkre hivatkozni, melyek a porusgyűrűtől kifelé haladva mind szélesebbé és szélesebbé válnak és nem egyebek, mint szűkebb lumenű tracheákból, tracheidákból és faparenchymasejtekből álló lazább szöveti részek. Más tölgyeknél az évgűrűmező más szerkezetű, az elemek elrendeződése ettől eltérő. A jellemző nagy bélsugarak, melyek egymástól 2—4 mm távol vannak, továbbá a közöttük elhelyezkedő és nagy tömegben fellépő egyrétegű bélsugarak valamennyien a *Qu. robur recens* alakja szerkezetével mutatnak teljes egyezést (XI. 1.).

A fajok megkülönböztetésében nagy szerepet játszó hosszmet-szetek jelen esetben csak alárendelt értékűek, amennyiben a fadarab-kák minden puhítás ellenére is igen törékenyek maradtak, aminek következtében a tágüregű tracheák a metszés alkalmával nem maradtak meg ép állapotban. Megvizsgáltuk a koporsó fekvő fadarabjait is, s kiderült, hogy ezek is tölgyfa és pedig *Qu. robur* eredetűek. bár amint a mellékelt felvételen is látszik, (XI. 2.) az igen széles évgűrű és a

karcsú laza szöveti csíkok bizonyos mértékig a *Qu. lanuginosa*-ra emlékeztetnek.

A Hódmezővásárhely-Kopáncs határában eszközölt ásatások alkalmával feltárt 26 lakógödör faszén anyaga középkori, szarmata-kori és a péceli-kutúrához tartozik.

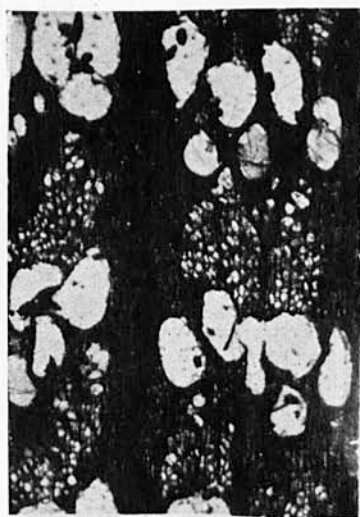
A 17-es számú gödör anyagában, amely nagyjából szarmata-kori, *Qu. robur* és kétféle *Salix* (fűzfa) széndarabkák fordulnak elő. A recens *Salix*okra jellemzők az évgűrűben egyenletesen elosztott tracheák, amelyek csak az évgűrűhatár közvetlen közelében vannak sűrűbben; továbbá a bélsugárparenchyma tracheális elemekkel érintkező sejteinek 4—7 sorban álló egyszerű nagy gödörkéi. A megvizsgált széndarabkák metszetei teljesen ezeket a sajátságokat tüntetik fel, így fűzfa eredetük kétségtelen. Nem sikerült azonban megállapítani pontosan a fűzfa fajtát, amennyiben a keresztmetszet jellemző sajátságai a széndarabka kicsinysege, illetőleg a teljes évgűrű hiánya miatt nem tűntek ki (XI. 3., 4.).

Ugyancsak a 17-es számú lakógödörből előkerült egy másik széndarabka (XI. 5.). A keresztmetszet és radiális metszet már ismertett bélvegei alapján ez is fűzfának bizonyult. Megállapítható, mivel itt a *Salix fragilis* fájához hasonlóan a tavaszi fa átmenete az őszi fába közvetlenül csak az évgűrűhatár mentén következik be és pedig azért, hogy az őszi fa tracheális elemei hirtelen, szinte átmenet nélkül összeszűkülnek; továbbá a tavaszi fa edényei 2—4 vel radiális ikerporusokat alkotnak, s végül az évgűrűhatár tavaszi tracheái négyszer olyan szélesek, mint ugyanezen évgűrű határ őszi edényei, hogy a széndarabok a *Salix fragilis* fajából származók.

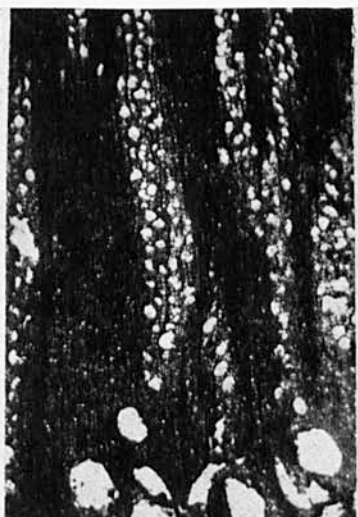
A 18. gödör tartalmazza a legfiatalabb anyagot, amennyiben a középkorból való. A tűzhely faszén darabkái *Qu. robur*, vagy *Qu. lanuginosa*, továbbá *Ulmus* (szilfa) eredetűek. Az *Ulmus*-okra jellemző keresztmetszeti rajzolatot a szénmetszet nem tünteti fel olyan tökéletesen (XI. 6.), mint a mellékelt bemutatott recens alak (XI. 7.), mert a széndarabka nem foglalt magába egy teljes évgűrűt. A keresztmetszetet összehasonlítva más *Ulmus*-félések hasonló metszeteivel, kitűnik, hogy *Ulmus levis*-ből származik. A többi szilva is ilyenféle szerkezetet mutatnak, de míg az *U. glabra* porusgyűrűje 3—4 sejt-soros és a tracheák mérete is nagyobb, addig az *U. scabra* porusgyűrűje csupán 1—2 sejt-soros és a tracheák lumene is szűkebb. Az összehasonlítás során még más különbségek is mutatkoznak: így pl. a faparenchyma és tracheida csoportok, az *U. campestris* fájában nem alkotnak összefüggő tangenciális lemezeket, miként az *U. laevis*-nél, viszont az *U. scabra* hasonló elemekből álló tangenciális lemezei keskenyebbek és az egész fa sűrűbb, tömöttebb szövetű.

A 21. gödör, amely a most vizsgált feltárások közül a legrégebb anyagot szolgáltatja, a péceli-kultúrából való, teljes egészében *Qu. robur* széndarabkákat tartalmaz.

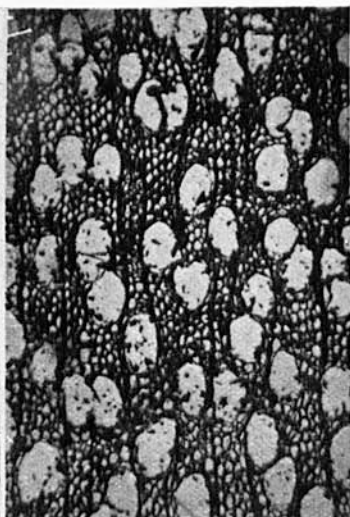
A szarmata-kori koporsó fatörmelékei közül még egy köbcentiméter nagyságú vasdarabka is előkerült, amellyel kapcsolatban az a

1

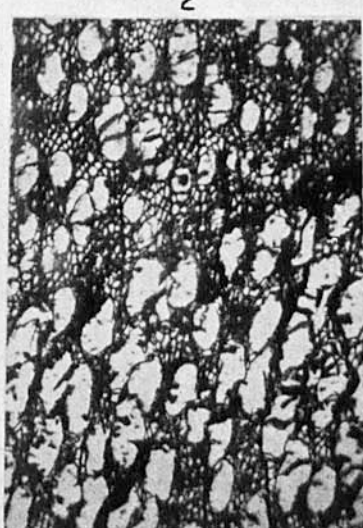
2

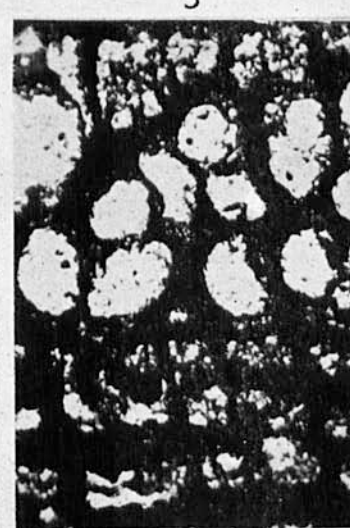
3

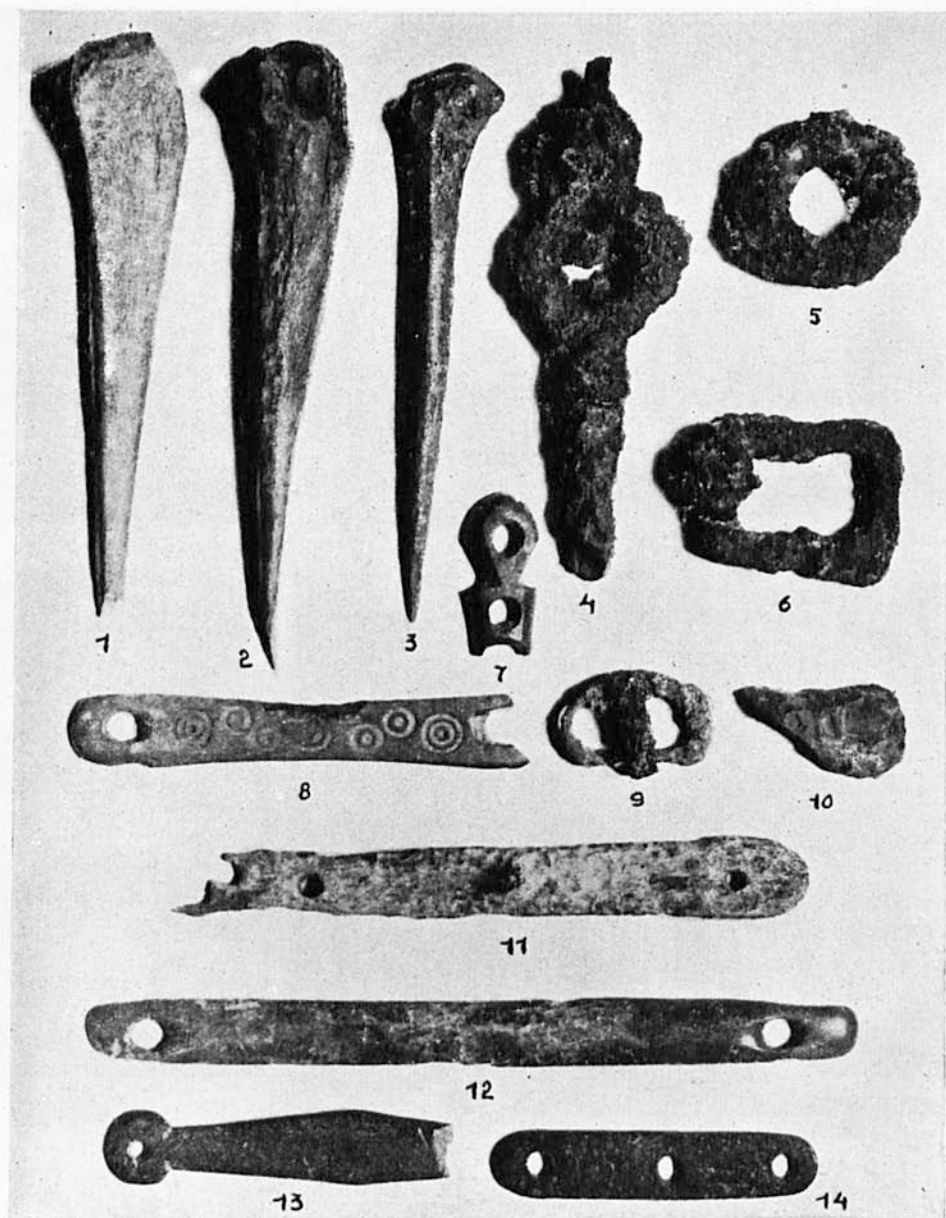
4

5

6

probléma merült fel, vajjon a koporsó összeállításánál szerepelt-e, vagy valami más rendeltetése volt? A vasdarabkáról lefejtethető kb. egy milliméter vastag famaradvány nem volt alkalmas ugyan a fa fajának megállapítására, mégis a keresztmetszet töredékéből annyit meg lehetett állapítani, hogy nem tölgyfa, tehát nem volt a tölgyfa-rönkökbe belevérve. Vizsgálataim alkalmával gondoltam arra is, hogy a vasdarabka esetleg a szeg feje volt és így éppen a fa kéregrésszel érintkezett. Azonban a keresztmetszet töredékén határozottan látni lehetett, hogy az anyag farész (xylem) eredetű, amennyiben szabályos porusgyűrűje volt, így nem lehetett *cortex Quercus*-ból származó. A további kutatás, ami az egyes sejtek poralakban való vizsgálatán alapul, lehetetlenné vált a nagymennyiségű vasrozsa miatt, amely a sejtfaalak finomabb szerkezetét teljesen felismerhetetlenné tette.¹

Dr. Szalai István.

Xylotomische Untersuchung eines Sarges aus der Sarmatenzeit und anderer praehistorischen Holzfunde.

(Hierzu die Tafel XI.)

Das Holzmaterial des, in der Csongráder Gegend zum Vorschein gekommenen Sarges aus der Sarmatenzeit war in stark vermorschtem Zustande. Die Anzahl der mikroskopisch untersuchten grossen Markstrahlen, sowie ihr Verhältnis zueinander, wie auch die 2—3 reihige Anordnung der Porenringe deuten auf *Quercus*-arten. Die aus engelumigen Tracheen, Tracheiden und Holzparenchymzellen bestehenden lichtereren Gewebefelder stimmen mit *Qu. robur recens* überein. Auf Grund dieser Umstände, sowie in Anbetracht sonstiger histologischen Merkmale konnte das Holz des Sarges als *Qu. robur* bestimmt werden (XI. 1., 2.).

In der Gegend von Hódmezővásárhely-Kopáncs sind Holzkohlenreste von Gruben aus dem Mittelalter, ausserdem solche aus der Sarmatenzeit, sowie auch aus der Pécelér-Kultur (Badner-Kultur) zum Vorschein gekommen.

Die aus dem Mittelalter sind Reste des *Ulmus laevis*, die aus der Sarmatenzeit der *Qu. robur* und der *Salix caprea* (XI. 3., 4., 5.), die aus der Pécelér-Kultur aber rein aus *Qu. robur* herstammend.

Dr. István Szalai.

¹ R. Kräusel: Die Paleobotanischen Untersuchungsmethoden. Jena, 1929. — J. Wiesner: Die Rohstoffe des Pflanzenreiches. Leipzig, 1918. — Hermann. Vergl. Holzanat. d. Pappeln u. Weiden. Bot. Arch. Berlin—Dahlem 1922.

A dolgozat az egyetem Növénytani Intézetében készült.

A Régiségtudományi Intézet ásatásai 1942-ben.

Die Ausgrabungen des Archaeologischen Instituts im Jahre 1942.

Újabb ásatás a hódmezővásárhelyi Kőkénydombon.

1929 óta negyedik alkalommal ásatott az intézet a Kőkénydombon ez év augusztus 3–28. közt. Szükségessé tette ezt az a körülmény, hogy egyrészt még mindig csak aránylag kis területet tárhattunk fel, ezen a rendkívül gazdag és nagykiterjedésű telepen, másrészt a vetésforgó szerint ebben az évben olyan területek szabadultak fel, amelyek az eddigi tapasztalatok szerint leggazdagabbaknak látszottak.

A munka olyan területeken folyt, amelyek az 1929. évi, első ásatás ház-helyeivel, a Kovács Imréné tanyájában feltárt hat lakóházzal közvetlenül érintkeznek. Az a terület, ahol annak idején a bronzkorinak látszó sírokat találtuk s amely akkor ákácfaakkal volt beültetve, részint a faültetéssel és kiszedéssel, részint már előbb, a ház-építéshez szükséges föld kitermelésével, annyira bolygatva lett, hogy a szó szoros értelmében semmi sem maradt az eredeti helyén. Így természetes, hogy a bronzkori temető folytatását nem találhattuk meg. Sajnálatos ez, mert úgy itt, mint a telep más, kissé távolabb eső területén már találtunk bronzkori sírmaradványokat.¹

Szerencsére olyan helyeken háborítatlan volt a terület, ahonnan újabb öt

házhelyet, illetőleg azok jól-rosszul megmaradt részeit sikerült feltárni. Ezzel a Kőkénydombon feltárt házak száma, nem számítva a fölszínesen, de összefüggően jelentkező sártapaszrétegeket, 18-ra emelkedett. Ismerve a telep nagy kiterjedését, kétségtelen, hogy még igen sok ház maradványa lappang a föld alatt, sajnos leginkább ma is beépített területen.

A most feltárt házak közül három az 1929-ben, Kapocsi Sándor tanyájában feltárt házzal mutat azonos elrendezést. Nemesak a sártapaszréteg fekküdt úgy, de a megállapítható határon belől, az edények, illetőleg az edénytöredékek csomói is hasonló módon fekküdtek.² Egy ház, a Szabó Istváné tanyájában, 1940-ben feltárt, nagyméretű edényekkel felszerelt gabonartárhoz hasonlóan,³ nagyméretű edényeket foglalt magában. Csak annyiban különbözött attól, hogy ennél, ha töredezett állapotban is, de kétségtelenül megvolt az egyformán síma, letapasztott padozat.

Az ötödik egészen új típusú s vele a kőkénydombi háztípusok eddig megállapított formája immár háromra emelkedett.

² U. ott. VI. 83. l. 18. kép.

³ Képét a Folia Archaeologica 1942. évi V. kötetében közöljük.

¹ Dolgozatok, XVI. 182–185. XXXIII. t.

Az első évben csupán egyszerű kunyhókat találtunk, fal nélküli tetőszerkezettel. Ilyenek voltak a második alkalommal feltárt lakások és raktár is. A harmadik alkalommal sárfalú házak maradványai kerültek elő, valószínűleg egyszerű lapos fedéllel. A most talált egyik ház, egyszerű kunyhófedeles volt ugyan, de a föld alá volt sülyesztve a padozata.⁴

Ennek az új típusú háznak nem volt meg mind a négy fala. Csak kettőnek egy-egy aránylag kis részletét lehetett pontosan megállapítani. Eltérően a múlt évben feltárt háztól, ezeknek a falazata nem emelkedett a föld színe fölé. Le volt ásva a föld alá 50–60 cm mélyre. Az így nyert falfelület aztán gondosan le volt tapasztva és símítva.

Mindössze két helyen lehetett ezt a jelenséget megállapítani. A későbbi bedúrások — dögtemetkezés — tönkretették az összefüggéseket. A két helyen sértetlenül ránk maradt falrészlet azonban elég annak megállapítására, hogy az új típus veremszerűen mélyedt a föld alá s ha tetőszerkezete a kunyhókéra hasonlított is, kétségtelenül nagy haladást mutat az előző típusokkal szemben.

Figyelmet érdemel a gabonaktár újabb jelentkezése. Bár korántsem maradt olyan jó karban, mint az 1940. évi s gabonamaradványok éppenúgy nem voltak benne, a nagyméretű edények rendeltetése s így az épületé sem lehet kétséges. Ez az újabb lelet is megerősíti azt a feltevésünket, hogy ez a típus is általánosan el lehetett terjedve.

Az előkerült leletanyag rendkívül gazdag. A kunyhókban léptér-nyomon találtuk az egy csomóban fekvő, egy-egy edényhez tartozó cserepeket, ame-

lyek feldolgozva jelentős új formakészlettel is szaporítani fogják a tiszai-kultúra eddig is változatos leltárát.

Nagyméretű élelmentartó edények, kisebb háztartási edények és a kultúrára annyira jellemző díszítésekkel ellátott serlegalakú és talpesőves edények tömegesen fordultak elő, úgy a lakások padozatán, mint a különösen nagyméretű hulladékgödörökben.

Egyes helyeken a települési szint annyira magasán volt, hogy az edényeket a nem túlságosan mélyen járó eke is elszántotta.

A különleges formájú edények közül egyelőre csak négyet szándékozunk megemlíteni. Az egyik egy talpesőves oltár, amelyhez hasonlót úgy az 1929. évi ásatások alkalmával,⁵ mint három évvel később a közel fekvő Kiss-tanya telepén⁶ is találtunk. A másik egy nagyjából lekerekített háromszög formájú, kb. 15 cm magas oldalakon nyugvó — gyakorlati rendeltetést semmiképpen nem szolgáló — valószínűleg kultusztárgy, amelynek felső lapját pompás meander vonalak díszítik. Az egyik hulladékgödör tetején olyan magasán feküdt, hogy egy részét elszántották. A harmadik egy agyagszármolyon elhelyezett nyúlánk edény, amelyről csak a kiegészítés után tűnt ki, hogy eredetileg éppenúgy női alakot ábrázolhatott, mint a negyedik példány, amely csaknem tökéletesen épen került elő, közvetlenül az előbbi edény mellől.

Ennek, az irodalomba *kőkénymombi Venus* néven bevezetett darabnak részletes leírását, fényképét és kiterített rajzát már közöltük.⁷ Itt csak annyit kívánunk róla megjegyezni, hogy testének legnagyobb részét a felső lábszá-

⁴ Valamennyi háztípust, az összes eddig talált formákkal együtt a Föld. Arch. 1943. évi kötetében, gazdag képanyaggal közöljük.

⁵ Dolgozatok, VI. XXII. t. alsó kép.

⁶ U. ott, IX–X. VIII. t. 7.

⁷ A kőkénymombi Venus. — Délvidéki Szemle, 1942. 458–463. l.

rákra is kiterjedő díszítés borítja. A tiszai-kultúra jellemző díszítései vannak rajta, egyszínű vörös okker festékekkel bevonva. Ez idő szerint a tiszai-kultúrának ez a legművészebb alkotása.

Az anyag többi része általánosan ismert darabokból áll. Csonteszköz aránylag kevés van. De annál több a kőbalt. Ezek közt feltűnően sok a változat. Trapéz- és kaptafaforma éppen úgy előfordul, mint a nyéllyukas példány. Tekintettel arra, hogy ezek mindig a teljesen azonos kultúrát megőrzött házakban és hulladékgödörökben fordultak elő, alkalmasak lesznek a kökénydombi többi anyaggal együtt arra, hogy a balták kérdését ebből a zárt leletből tisztázzuk. Az anyag ismeretében nagyon meggondolandó a baltatípusok időrendi osztályozása. Hogy ez a vizsgálat — más telep hiteles anyagára is kiterjedve — milyen eredménnyel fog végződni, azt előre nem tudjuk, de annyi tény, hogy a Kökénydombon a balták alapján semmi esetre sem lehet kronológiát csinálni.

Sok figyelmet érdemel a legnagyobb hulladékgödörbe temetett, de bolygott állapotban talált zsugorított gyermek csontváza. Töredékesen maradt koponyáján és lábszárcsontjain határozottan fel lehet ismerni a vörös okker festék nyomait. Minthogy ilyen kis gyermeknél aligha lehet olyan értelemben beszélni a test festéséről, mint a felnőtteknél, valószínűnek látszik, hogy itt kétségtelenül a halott viaszsárga arcától való irtózásban kell a festés okát keresni. A szokás egyébként a Kökénydombon feltárt csontvázak egyikénél-másikánál is megvolt.⁸

A gazdag leletanyag megérdemelné, hogy a Kökénydombról, hazánk leggazdagabb tiszai-kultúrába tartozó telepéről, bőséges képanyaggal illusztrált monographia jelenjék meg. Ennek a költségei azonban — sajnos — nem állanak rendelkezésünkre.

Dr. Banner János.

⁸ Dolgozatok, VI. kt. 76. l.

Neuere Ausgrabungen am Kökénydomb bei Hódmezővásárhely.

Das Institut liess Ausgrabungen am Kökénydomb zwischen dem 3—28. August dieses Jahres, seit 1929 das viertemal, vornehmen. Dies machte jener Umstand notwendig, dass wir einestheils verhältnismässig nur noch ein kleines Gebiet in dieser ausserordentlich reichen, weitreichenden Siedlung freilegen konnten, andererseits wurden in diesem Jahre solche Flächen frei, welche nach den bisherigen Erfahrungen für die reichsten erscheinen.

Die Arbeit wurde an solchen Stellen vorgenommen, welche mit den 6 Häusern, der ersten Ausgrabung des

Jahres 1929, die in der Farm von Frau I. Kovács freigelegt wurden, in Zusammenhang stehen. Die Stelle, wo wir seiner Zeit die für bronzezeitlich erscheinenden Gräber ausgruben, und welche damals mit Akazienbäumen bepflanzt war, wurde teils durch Einpflanzen und Herausnehmen der Bäume, teils durch Herausheben der zur Hausbau nötigen Erde so zerstört, dass nichts an seinem ursprünglichen Platz blieb. Es ist also selbstverständlich, dass wir die Fortsetzung des bronzezeitlichen Gräberfeldes nicht finden konnten. Es ist sehr bedauerlich, weil wir früher bronzezeitliche Relikte

sowohl hier als an einem etwas weiterliegenden Teile der Siedlung fanden.¹

Glücklicherweise gab es solche ungestörten Stellen, wo es uns gelang, weitere fünf Hausgründe, beziehungsweise teilweise gut, teilweise schlecht erhaltene Teile derselben auszugraben. Die Zahl der ausgegrabenen Häuser hob sich damit am Kókénydomb zu 18, die oberflächlich, aber zusammenhängend vorkommende Lehmewurfsschicht nicht mitgerechnet. Da wir die grosse Ausbreitung der Siedlung kennen, kann angenommen werden, dass Überreste mehrerer Häuser noch unter der Erde verborgen sind, leider zumeist an einem auch noch heute eingebauten Gebiet.

Drei der jetzt freigelegten Häuser weisen mit dem Haus, das im Jahre 1929 in der Farm von S. Kapocsi ausgegraben wurde, eine gleiche Anordnung auf. Nicht nur die Lehmewurfsschicht, sondern auch die Haufen der Gefässe, beziehungsweise Gefässbruchstücke lagen in gleicher Weise.² In einem Haus, gleich dem Getreidemagazin³ das wir in der Farm von Frau I. Szabó im Jahre 1942 ausgruben, befanden sich grosse Gefässe. Es wich davon nur darin ab, dass der angeworfene Fussboden bei diesem — wenn auch in zerbröckeltem Zustande — gleichmässig glatt war.

Das fünfte ist von einem ganz neuen Typus und die bisher festgesetzten Formen der Haustypen von Kókénydomb sind damit schon zu drei gewachsen.

Im ersten Jahre fanden wir einfache Hütten mit einer Dachkonstruktion ohne Mauer. Solche waren die

Wohnungen und auch das Magazin, die wir bei der zweiten Gelegenheit ausgruben. Bei der dritten Gelegenheit kamen Überreste von Häusern mit Lehmmauern zum Vorschein, sie hatten wahrscheinlich einfache flache Dächer. Eines der jetzt gefundenen Häuser hatte zwar ein einfaches Hütendach, sein Fussboden war aber unter die Erdoberfläche gesenkt.⁴

Dieses Haus von neuem Typ besass nicht alle vier Wände. Wir konnten nur je einen verhältnismässig kleinen Teil von zwei Mauern genau feststellen. Von den — im vorigen Jahre — freigelegten Häusern abweichend, hob sich die Wand dessen über die Erdoberfläche nicht, sondern war in eine Tiefe von 50–60 cm unter die Erde gesenkt. Die so entstandene Wandoberfläche war sorgfältig anbeworfen und geglättet.

Insgesamt in zwei Stellen war diese Erscheinung festzustellen. Spätere Eingrabungen vernichteten die Zusammenhänge. Die an zwei Stellen unbeschädigt unzerstört erhalten gebliebenen Wandteile reichen uns zur Feststellung dessen hin, dass der neue Typ grubenartig in die Erde gesenkt war und seine Dachkonstruktion zu der Dachkonstruktion der Hütten gleich, was eine unzweifelhaft grosse Entwicklung gegen die früheren Typen zeigt.

Beachtenswert ist das neuere Auftreten des Getreidemagazins. Es blieb zwar nicht so gut erhalten, als das vom Jahre 1940, und Überreste von Getreide waren darin genau so nicht zu finden, aber die Verwendung der grossen Gefässe und auch die Bestimmung

¹ Dolgozatok. XVI. S. 182–185. Taf. XXXIII.

² Dolgozatok. VI. S. 83. Abb. 18.

³ Sein Bild teilen wir in der Folia Arch. mit Bd. V. 1942.

⁴ Sämtliche Typen der Häuser mit den bisher gefundenen Formen machen wir im Band vom Jahre 1943. der Folia Arch. mit einem reichen Bildmaterial bekannt.

der Gebauten kann nicht in Zweifel gezogen werden. Auch dieser neuere Fund bekräftigt unsere Voraussetzung, dass auch dieser Typ vielleicht allgemein verbreitet war.

Das ausgegrabene Fundmaterial ist ausserordentlich reich. In den Hütten fanden wir auf Schritt und Tritt Haufen von Scherben, die zu je einem Gefäss gehörten, welche nach der Verarbeitung das auch schon bis her mannigfaltige Inventar der Theisskultur mit einem neuen, bedeutenden Formenvorrat vermehren werden.

Grössere Vorratsgefässe, kleinere Haushaltsgefässe und becherartige Röhrenfussgefässe, die für die Kultur so kennzeichnend verziert vorkamen, waren sowohl am Fussboden der Wohnungen als auch besonders in den grossen Abfallgruben massenhaft zu finden.

An einzelnen Stellen lag die Siedlungsschicht der Oberfläche so nahe, dass die Gefässe schon durch den tiefgehenden Pflug verletzt wurden.

Von den Gefässen mit besonderen Formen möchten wir vorläufig nur vier erwähnen. Das eine ist ein Altar mit Röhrenfuss; einen ähnlichen fanden wir sowohl bei den Ausgrabungen im Jahre 1929,⁵ als drei Jahre später auch in der naheliegenden Siedlung der Farm-Kiss.⁶ Das andere ist ein Gegendstand wahrscheinlich mit kultischer Bestimmung, welches im grossen und ganzen eine abgerundete Dreieckform hat, auf Seiten ungefähr von 15 cm Grösse ruht und nicht zu einem praktischen Zweck dienen konnte, seine obere Seite ist mit schönen Meanderlinien verziert. Es lag in einer Abfallgrube so nahe der Oberfläche, dass ein Teil davon durch den Pflug wegge-

schleppt wurde. Das dritte ist ein — an einem Lehmstuhl stehendes, langes Gefäss. Nach dem Rekonstruieren wurde aber klar, dass es ursprünglich vielleicht eine genau solche Frauengestalt darstellte, als das vierte Exemplar, welches beinahe vollkommen unbeschädigt unmittelbar neben dem erwähnten Gefäss lag.

Die ausführliche Beschreibung, die Photographie und die ausgebreitete Skizze dieses Stückes, welches wir als *Venus von Kókénydomb* in die Literatur einführen, teilten wir bereits mit.

Wir wollen hier davon nur so viel sagen, dass der Körper und auch die beiden Oberschenkel des Gestaltes mit Verzierung versehen sind. Es ist die charakteristische Verzierung der Theisskultur daran zu sehen und ist mit einfarbiger roter Okkerfarbe bedeckt. Derzeit ist es die kunstvollste Schöpfung der Theisskultur.

Der übrige Teil des Materials besteht aus allgemein bekannten Stücken. Die Zahl der Knochenwerkzeuge ist verhältnismässig gering. Aber umso mehr Steinbeile gibt es. Darunter sind auffallend viel Abarten. Leisten- und Trapezenformen kommen genau so vor, als Stücke mit Stielloch. Mit Rücksicht darauf, dass diese immer in Häusern und Abfallgruben vorkommen, die eine ganz gleiche Kultur aufbewahrten, werden samt dem übrigen Kókénydomb Material dazu geeignet sein, die Frage der Beile aus diesem geschlossenen Fund erklären zu können. Da wir das Material kennen, müssen wir die chronologische Einteilung der Beiltypen noch überlegen. Mit welchem Ergebnis diese Untersuchung — auch auf das beglaubigte Material einer anderen Siedlung einge-

⁵ Dolgozatok, VI. Taf. XXXI. Das untere Bild.

⁶ Dolgozatok, IX—X. Taf. VIII. 7.

⁷ Die Venus von Kókénydomb. Délvidéki Szemle. 1942. S. 458—463.

hend — endet, können wir im voraus nicht wissen, es ist aber Tatsache, dass eine Chronologie nach den Beilen von Kökénydomb keinesfalls gemacht werden kann.

Sehr beachtenswert ist das in gestörtem Zustande gefundene Kinderhockerskelett, das in die grösste Abfallgrube begraben wurde. An dem in Fragmenten erhalten gebliebenen Schädel und Beinen sind die Spuren der roten Okkerfarbe genau erkennbar. Da bei einem so kleinen Kinde

vom Körpermalen in solchem Sinne wie bei dem Erwachsenen kaum zu sprechen ist, ist es wahrscheinlich, dass die Ursache des Malens hier bestimmt im Schaudern vor der wachsgelben Gesichtsfarbe des Toten zu suchen ist.

Die Sitte war übrigens auch bei einigen der in Kökénydomb ausgegrabenen Skelette zu finden.⁸

Dr. János Banner.

⁸ Dolgozatok. Bd. VI. S. 76.

Újabb ásatás az ószentiváni VIII. lelőhelyen.

Az 1942. szept. 2—7. között végzett ásatás, az ó- és újszentiváni vasúti állomástól Vedresháza felé, a 47. számú jelzőkaró közelében, közvetlenül az

elő. A gödörben 105 cm mélyen, baloldalián fekvő, zsugorított csontváz volt. Irányítása KÉK—NYDNY, fejfelé K—Ék-nek. (2. sír.) A fejtől körülbelül

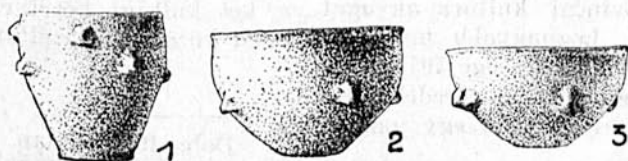

Abb. 1. kép.

1941. szept. 11—16. között folyt ásatás¹ helye mellett volt.

A munka eredménye 8 gödör; közülük kettőben zsugorított csontváz.

Az 1. gödör anyaga a péceli-kultúrához tartozik. (M:110, m:71, A:136, a:120 cm.)².

A 2. gödörből (M: 118, m: 60, A: 190; a: 134 cm.) kevés péceli cserép került

40 cm-re két aeneolitikus tál volt. A nagyobbik (magassága 9.5, szájmé-
rője 15.5, fenékmé-
rője 5.3 cm.) a fej
közeliében (1. kép 2.). Kihajló peremű,
szürke színű, jól iszapolt. A közepén
négy egymástól egyenlő távolságra
levő, kétoldalt benyomott, lefelé néző
bütyök. Mellette a kisebbik (magassá-
ga 7.5, szájmé-
rője 14.5, fenékmé-
rője 4.8 cm.), az előbbivel teljesen megegye-
zik. (1. kép 3.).

A 3. gödörből (M: 105, m: 50, A: 210, a: 135 cm.) előkerült kevés anyag az aeneolitikumba tartozik.

A 4. gödör anyaga kevert: vincai és aeneolitikus anyag volt benne.

¹ Ennek eredményeit Banner János és Párducz Mihály a Hekler Emlékkönyvben közölték.

² A gödör méreteinél a következő rövidítéseket alkalmazom: M=gödör-mélység, m=gödör kezdetének mély-
sége, A=a gödör fenekének átmérője, a=a gödör kezdetének átmérője.

Az 5. gödör igen nagy méretű; nincs teljesen feltárva, a feltárt rész méretei: 370×400 cm. Az előkerült keramikai anyag részben a vincai, részben a péceli-kultúrába sorozható. A második ásónyomnál egy kb. 4m² területű és kb. 30 cm vastagságú kagylóréteget kellett áttörni.

A 6. gödörből (M: 150, m: 170, A: 150, a: 130 cm) péceli cserépdarabok kerültek ki. Benne 78 cm mélyen, jobb oldalán fekvő, ÉK–DNy irányú, fejjel északkeletnek elhelyezett, zsugorított esontváz volt. (1. sír.). A térdnél virág-cserépfarmájú edény (magassága 10,5, szájtátmérője 11, fenéktátmérője 5,5 cm.). Közvetlenül a perem alatt 4 egyenlő távolságra elhelyezett bütyök van. A harmad részén szintén 4 bütyök, az előbbieket között. Anyaga durva, színe szürke. (1. kép 1.).

A 7. gödör szabálytalan alakú, hatalmas méretű; vincai kultúra anyagát találtuk benne. Legnagyobb mélysége 295, a legnagyobb szélessége 705 cm. A gödör környékén zóki-tál töredékét találtuk, péceli töredékekkel egy magasságban.

A 8. gödörben (M: 160, m: 80, A: 240, a: 138 cm) vincai, péceli és aeneolitikus cserepek voltak. Velük együtt esonthulladék és égett föld került elő.

Az ásatás anyaga feldolgozás alatt van.

A két sírból előkerült esontváz irányítása hasonló a Szakállháton, Hajdúszoboszlón, a biharmegyei Konyáron

és Pusztai Istvánházán előkerültekhez.³

A mellékletként előkerült edények nem állnak magukban a kor emlékei között.⁴

Mindkét gödör földjében, a esontváz fölött, de sohasem alatta, a péceli-kultúra cserepeivel találkozunk. Azoknak a cserépdaraboknak már ott kellett lenni, mikor a sírhelyet készítették, és csak a gödör behányása következtében kerülhettek a talált helyre. Ezek szerint megállapíthatjuk, hogy a péceli-kultúra megelőzi ezen a területen az aeneolitikumot. Ez annál inkább feltűnő, mert Hódmezővásárhelyen a Bodzásparton talált aeneolitikus sír, szintén gödör fenekén került elő; felette bádeni edénytöredékeket találtak, de ott ezt a két kultúrát tiszta földréteg választotta el.⁵

Az adatokból arra következtethetünk, hogy a szóbanforgó területeken a két kultúra közel egyidős, és egymást közvetlenül váltotta.

Tóth Gábor.

³ Dolg. 1937. 53. lap. — Debreceni sz. kir. város múzeumának jelentése 1928. — A Déri Múzeum régészeti osztályának ismeretterjesztő közleményei. 4. füzet. — Arch. Hung. 1929. IV. k.

⁴ Dolg. 1937. IV. t. 1., 3., VI. t. 4., 57. lap. — Dolg. 1935. XXII. t. 3., 5. — A Déri Múzeum régészeti osztályának ismeretterjesztő közleményei. 4. füzet. 23. lap. — Arch. Hung. 1929. IV. k. II. t. 3. — Dolg. 1933–34. XV. t. 1., 5.

⁵ Banner János: Hódmezővásárhely története a honfoglalás koráig. 47. lap.

Neuere Ausgrabungen im VIII. Fundort von Öszentiván.

Das Institut setzte die Ausgrabungen zwischen 2–7 September 1942 fort, welche zwischen 11–16 September 1941 im VIII. Fundort von Öszentiván begonnen worden sind. Die Ergebnisse

der ersten Arbeit wurden durch J. Banner und M. Párducz in dem Druck befindlichen Band des Hekler'schen Gedenkbuches mitgeteilt.

Das Ergebnis der jetzt beendeten

Arbeit sind acht Abfallgruben. Im zwei derselben fanden wir Hockerskelette.

Aus der ersten Grube kamen die Denkmäler der Pécelér-Kultur (Badner-Kultur) zum Vorschein, in der zweiten ebensolche Scherben und das Grab 2. Die Beigaben des Grabes waren zwei Schüsseln (Abb. 1: 2., 3.). In der dritten Grube befand sich aeneolithisches Material, während in der vierten lagen ausser diesem auch solche Scherben in Menge, die wir aus Vinča kennen. Die fünfte Grube enthielt Vinčaer und Pécelér Scherben. In der sechsten Grube waren Pécelér Scherben ganz unten, darüber das Grab 1. In diesem Grab befand sich bloss nur ein Gefäss (Abb. 1: 1.). In der siebenten Grube fanden wir nur Vinčaer Scherben, aber es gab in der Nähe ein Bruchstück einer Zoker Schüssel¹ und

¹ Siehe Abb. 1. bei J. Banner. Neuere Angaben zur Verbreitung der Zoker-Kultur. S. 145.

mehrere Pécelér Scherben. Die achte Grube enthielt die Scherben sämtlicher Kulturen, die hier vorkamen.

Die Gräber gehören ohne Zweifel in das Aeneolithikum. Es ist hier die Beobachtung wichtig, dass das aeneolithische Grab in Hódmezővásárhely—Bodzáspart am Grund der Grube lag und die aus der Pécelér-Kultur stammende Tierbestattung darüber; hier waren dagegen die Pécelér Scherben unter dem Skelette.

Dies beweist am besten, dass das chronologische Verhältnis der beiden Kulturen auch in solchen naheliegenden Fundstellen schwankend ist. Man kann sich es nur so vorstellen, dass die Zeit dieser beiden Kulturen mehr oder minder zusammenfällt.

Zur Klarstellung dieser Frage brauchen wir noch viel Angaben.

Gábor Tóth.

Újabb adatok a zóki-kultúra elterjedéséhez.

Patay Pál az Arch. Ért. 1940. évi kötetében foglalta össze azokat a lelőhelyeket, amelyeken a zóki-kultúra jellegzetes talpas tálai előfordulnak.¹ Ezzel a közléssel minden addig ismert lelet a nyilvánosságra került. Ebben az összefoglalásban már azok a lelőhelyek is említve vannak, amelyeket Patay Mozsolics Amália² dolgozatának kéziratából ismert. Az összefoglalás a kérdés egész irodalmát adja s így azal itt most nem kell foglalkoznom.

¹ Vučedoli-stílusú talpas tálak elterjedése Magyarországon. A. É. 1940. 1—7. l.

² Verbreitung und Einfluss der Vučedolkultur in Ungarn. Serta Hoffilleriana. Zagreb, 1940. S. 25—29.

Kiegészítette ezt az összefoglalást

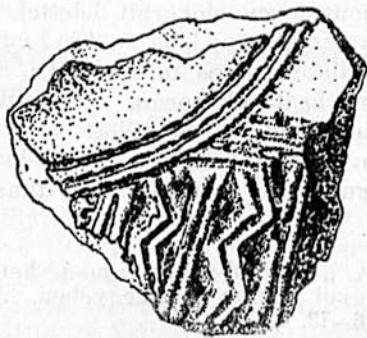

Abb. 1. kép.

Csalog József közleménye, amely a

Tolnamegyei lelőhelyekről adott kimerítő áttekintést.³

Ezt, az eddig teljesnek mondható adatgyűjteményt két újabb adattal gazdagíthatom, és pedig az ószentiváni

Ez az adat még jobban alátámasztja Pataynak e csoport kronológiai helyzetéről közölt észrevételeit.⁴

A másik lelet szórványként került a zombori múzeumba.⁵ Lelőhelye: Bát-

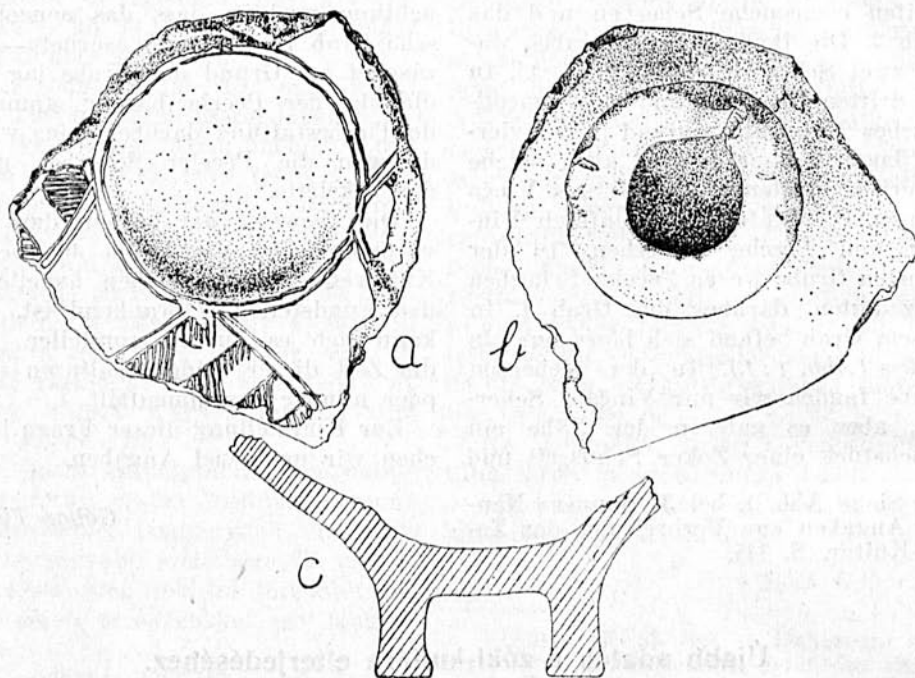

Abb. 2. kép.

VIII. lelőhelyen és egy már régebben Bátmonostoron előkerült lelettel.

Az ószentiváni lelet (1. kép.) egy nagyon díszes talpas tál töredéke, amely az őszi ásatások során, az egyik nagyobb hulladékgödör fölött került elő, olyan helyen, ahol a péceli-kultúra anyaga sem tartozott a ritkaságok közé.

monostor, Szurdok-part. Leletkörülményeit nem ismerjük. Ez a tipikus talpas tál töredék, ha nem is annyira díszes, mint az ószentiváni, főleg esőszerű talpképzésével hívja magára a figyelmet. Ezeknek a nehézkes talpaknak koraneolitikus kapcsolataira már más helyen felhívtam a figyelmet.⁶

Dr. Banner János.

³ A „Vučedol-zóki” típusú kerámia lelőhelyei Tolna vármegyében. A. É. 1941. 6–13. l.

⁴ I. m. 6. l.

⁵ Ltsz. 3517.

⁶ Dolgozatok, 1939. 73–84. l.

Neuere Angaben zur Verbreitung der Zóker-Kultur.

In den Arch. Ért. 1940. fasste Pál Patay die Fundorte zusammen, wo die Schlüssel vorkommen, welche für die Zóker-Kultur kennzeichnend sind.¹ Mit dieser Mitteilung gelangten alle bekannten Funde in die Öffentlichkeit.

In dieser Veröffentlichung wurden auch die Fundstellen erwähnt, welche Patay aus dem Manuskript von Amalia Mozsolics² kannte. Die Zusammenfassung gibt die ganze Literatur der Frage an, also ich bin nicht gezwungen, mich damit zu befassen.

Die Mitteilung des József Csalog ergänzte diese Zusammenfassung und gab von den Fundstellen des Komitats Tolna eine ausführliche Übersicht.³

Die Menge der Angaben kann zwar für komplett gesagt werden, doch kann ich sie mit zwei neuen Daten ergänzen und zwar mit einem von Fundort

Ószentiván VIII. und mit einem anderen von Bátmonostor.

Der Fund von Ószentiván (*Abb. 1.*) ist ein Bruchstück einer reichlich verzierten Schlüssel, welche in einer der Abfallgruben zum Vorschein kam und zwar an einer solchen Stelle, wo auch das Material der Pécelér-Kultur keine Rarität ist. Diese Angabe unterstützt sogar die Bemerkungen Patays, die er von der chronologischen Lage dieser Gruppe mitgeteilt hat.⁴

Der andere Fund kam ins Zombor Museum (*Abb. 2.*), als Streufund.⁵ Wir kennen seine Fundumstände nicht. Dieses Schlüsselbruchstück ist zwar nicht so reich verziert, wie das von Ószentiván, aber es erregt unsere Aufmerksamkeit mit der röhrenförmigen Ausbildung des unteren Teiles. Auf die frühneolithische Verbindungen dieser schwerfälligen unteren Teile habe ich die Aufmerksamkeit schon an einer anderen Stelle hingelenkt.⁶

Dr. János Banner.

¹ La répartition des plats à pied du type de Vučedol en Hongrie. Arch. Ért. 1940. p. 7—12.

² Verbreitung und Einfluss der Vučedolkultur in Ungarn. Serta Hoffilleriana. Zagreb 1940. S. 25—29.

³ Fundorte der Vučedol-Zóker Keramik in dem Komitate Tolna. A. É. 1941. S. 13—14.

⁴ a. a. O. S. 11.

⁵ Inv. Num. 3517.

⁶ Dolgozatok—Arbeiten, 1939. S. 73—84.

Bronz kincslet és egyéb megfigyelések a hódmezővásárhelyi Fehértó partján.

1942. július 20-án Endrey Béla polgármester arról értesítette az Intézetet, hogy Hódmezővásárhely határában, a Ficsérlénia melletti Csáki-járáson, a Fehértó partján, Rác Sándor gulyás bronzleletre bukkant. A lelet, amelyben négy bronzbalta, egy sarló, két kés, lándzsahegy, tű, tenyérszűnyeg, lepenyszerű, olvasztott bronzöntés stb. van, 7 kg. súlyú.

A leletet július 29-én átvéve, próbatárolást végeztünk a helyszínen.

Rác Sándor gulyás bementése szerint a lelet nem egy helyen került elő, de a két lelőhely pár lépés távolságra volt egymástól. Szerinte az öntő rögök és a balták egy helyen, a többi darab másik helyen volt. A válogatás azonban annyira bizonytalanulak látszott, hogy ezen az alapon nem lehet

a leletet ketté választani. Különben is korszerint együvé tartozó anyagról van szó.

A leletben egyébként a következő tárgyak vannak: négy balta és egy töredék, két sarló és két töredék, egy poncolóvéső, egy lándzsacsúcs, egy törtnyelű kés, két karperec és két töredék, egy nagyméretű csüngődísz és egy töredék, három füleskorong töredéke (lószerszám), egy csüngőtöredék, három kidolgozásra előkészített öntvény (az egyik félkörös, a másik egyenes, a harmadik háromszögű), egy ép öntörög, egy nagy öntörögnek kb. $\frac{1}{5}$ része, egy nagyobb és 5 kisebb bronzrög darab, egy lapos öntörög három darabja, egy vastagabb félkészítmény két darabja, két baltaöntésből visszamaradt letört öntvény.

A hallstatti típusú lelet-anyag részletes feldolgozását, képekkel együtt közöljük, a vásárhelyi határból eddig előkerült bronzleletekkel együtt az Archaeologiai Értesítő 1943. évfolyamában.

A lelőhelyen végzett kutatás nem járt eredménnyel. Úgy látszik, hogy a találó — aki bemondása szerint évtizedek óta figyeli a Fehértó szakadozó partját, és a legelők vakondtúrásait — mint maga is mondta, minden darabot összeszedett, amit a kiáradás után visszahúzódó tó vize közvetlenül a partból mosott ki. Így feltehető, hogy valóban a teljes anyag birtokában vagyunk. Megerősíteni látszik ezt a feltevést az is, hogy hazai hasonló korú kincseleleteink nem igen tartalmaznak több darabot.

Figyelmünket egy pár nappal azelőtt talált sírra is felhívta a találó, amelyet szintén a víz mosott ki. Azt állította, hogy a talált csontváz összehúzott helyzetben volt, de már kibontotta. Egy azóta elveszett gyöngyöt és

néhány edénytöredéket talált csupán mellette.

Átvizsgáltuk a kidobott edénytöredékeket és csontokat, s kibontottuk a még benthagyott lábszárat. Megállapítottuk, hogy a halott valóban zsugorított helyzetben volt eltemetve. A lábszár mellett egy jellegzetes, magasfülű edény nagyobb részét is megtaláltuk. Ez az edény a leletet a szkíta-korra datálja.

Augusztus 23-án Párducz Mihály szállt ki a területre két hallgató társaságában. S ez alkalommal több Villanova-típusú urnabütyköt és egy nagyon jellemző szkíta-kori díszített gyöngyöt talált.

Kétségtelen tehát, hogy a Fehértó partján, ahonnan nagyméretű kaleedon gyöngyöket őriz a református gimnázium gyűjteménye, s amelynek partján Szeremlei kápolna-alapokat is talált, nagykiterjedésű szkíta-femető is van. Ezenkívül az eddig talált szarmata-cserepek és Árpád-kori edénytöredékek bizonyossága szerint, úgy látszik, legalább ebben a három korban sűrűn lakott hely volt.

Szeptember 8-án a jövő évi ásatások előkészítése céljából újból jártunk a Fehértó partján. Ekkor az egyik istálló háta megett, egy kiszáradt kisebb vízállásban, szarmata-kori telep és temetkezés nyomát állapíthattuk meg. Úgy látszik, hogy a tó partján is meglévő szarmata maradványok egy nagyobb kiterjedésű telepnek és temetőnek a helyét jelzik.

A terület tehát — ahonnan egyébként már egy nagyméretű szarmata-edény összeállítható darabjai is kerültek a kezeinkbe — igen gazdag, s feltárása, ha nagy munkaerőt igényel is, kíváncsúnak látszik.

Örömmel jegyzem föl, hogy a Szegedi Egyetemi Ifjúság munkaszolgálata

tában az elmúlt nyáron résztvett fiatalság, készséggel jelentette be a munkában való részvételét, ha erre a mun-

katáborok parancsnokságától engedélyt kap.

Dr. Banner János.

Bronzeschatzfund und andere Beobachtungen am Ufer des Fehértó (Weisse Teich) in Hódmezővásárhely.

Der Bürgermeister von Hódmezővásárhely teilte am 20. Juli 1942 dem Institut mit, dass der Hirt S. Rác im Stadtgebiet, am s. g. Csákijárás, am Ufer des Fehértó auf einem Pronzelfund stiess. Der Fund, in dem sich vier Bronzebeile, eine Sichel, zwei Messer, eine Lanzenspitze, eine Nadel, ein kuchenförmiger geschmolzener Bronzeguss in der Grösse einer Handfläche befinden, hat ein Gewicht von 7 Kg.

Den Fund übernehmend, nahmen wir Probegrabungen vor. Nach der Aussage des Hirten kam der Fund nicht an einer Stelle zum Vorschein, aber die beiden Fundstellen waren voneinander nur auf einige Schritte entfernt. Er fand die Gussklumpen und die Beile an einer, die übrigen an einer anderen Stelle. Das Auswählen schien aber so unsicher, dass der Fund auf Grund dessen nicht in zwei Teile geteilt werden konnte. Es ist übrigens von einem nach dem Zeitalter zusammengehörenden Material die Rede.

Wir fanden übrigens in dem Fund die folgenden Gegenstände: vier Beile und ein Bruchstück, zwei Sichel und zwei Bruchstücke, ein Punzirmeissel, eine Lanzenspitze, ein Messer mit zerbrochenem Griff, zwei Armringe und zwei Bruchstücke, einen grossen Hängeschmuck und ein Bruchstück, die Bruchstücke von drei Scheiben mit Henkel (Pferdegessir), ein Hengezierdebruchstück, drei zur Bearbeitung hergerichtete Güsse (der eine ist halbkreisförmig, der andere gradlinig, der

dritte triangular), einen unbeschädigten Gussklumpen und ungefähr $\frac{1}{3}$ Teil einer grossen Gussklumpen, ein grösserer und fünf kleinere Bronzeklumpen, drei Stück eines flachen Gussklumpen, zwei Stück eines dickeren halbfertigen Erzeugnisses, zwei beim Gieszen eines Beiles zurückgebliebene, abgebrochene Güsse.

Die ausführliche Bearbeitung samt Bildern des zur Hallstatt-Kultur gehörenden Fundmaterials machen wir samt den Bronzefunden des Stadtgebietes von Hódmezővásárhely im Jahrgang 1943 des Arch. Értesítő bekannt.

Die Nachforschung in der Fundstelle blieb erfolglos. Es scheint also, dass der Hirt, der nach seiner Aussage das zerklüftete Ufer des Fehértó und die Maulwurfshäufen der Wiese seit Jahrzehnten beobachtete, hob — wie er selbst sagte — jedes Stück auf, was das Hochwasser des Teiches beim Zurückziehen unmittelbar aus dem Ufer ausgewaschen hat. Es kann also angenommen werden, dass wir im Besitz des vollen Materials sind. Unsere Voraussetzung unterstützt auch das, dass unsere heimischen aus dieser Zeit stammenden Schatzfunde ungefähr so viel Stücke enthalten.

Der Hirt machte uns an ein Grab aufmerksam, das er vor einigen Tagen fand und welches ebenfalls durch das Wasser ausgewaschen wurde. Er behauptete, dass das gefundene Skelett in Hockerlage sich befand. Er fand daneben nur eine seither verlorenege-

gangene Perle und einige Gefässscherben.

Wir prüften die ausgeworfenen Gefässbruchstücke und Knochen und gruben das liegen gelassene Bein aus und stellten fest, dass der Tote tatsächlich in Hockerlage begraben wurde. Bei dem Bein fanden wir den grössten Teil eines charakteristischen Gefässes mit hochgezogenem Henkel. Das Gefäss datiert den Fund in die Skythenperiode.

Am 23. August ging M. Párducz in Begleitung von zwei Universitätshörern auf dieses Gebiet. Bei dieser Gelegenheit fand er Knoten von Villanova-Urnen und eine kennzeichnende verzierte Perle aus der Skythenzeit.

Es ist also unbestreitbar, dass sich ein weitreichendes Skythen-Gräberfeld am Ufer des Fehértó befindet, von wo die Sammlung des Ref. Gymnasiums grosse Kalzedon-Perlen der Jazigenzeit hat und an dessen Ufer Szeremlei auch Überreste mittelalterlicher Kapellen fand. Es scheint ausserdem nach dem Beweis der bisher gefundenen Scherben der Sarmaten- und der Gefässbruchstücke der Árpádenzeit, dass

es mindestens in diesen drei Perioden ein stark bewohntes Gebiet war.

Wir waren am 8. September am Ufer des Fehértó, um die Vorbereitungen zu den Ausgrabungen für das folgende Jahr zu treffen. Diesmal stellten wir hinter einem Stall an einer ausgetrockneten kleineren sonst durch Wasser bedeckten Stelle die Spur einer Siedlung und eines Gräberfeldes fest. Es scheint, dass die auch am Teichufer gefundenen Relikte der Sarmatenzeit an eine weitreichende Siedlung und Gräberfeld deuten.

Das Gebiet ist also sehr reich, von wo übrigens schon die zusammenstellbaren Stücke eines Sarmaten-Gefässes uns in die Hände fielen und seine Ausgrabung, obwohl grosse Arbeitskraft erfordert, wünschenswert wäre.

Ich registriere mit Freude, dass die Jugend, die sich im Arbeitsdienst der Universitätshörer von Szeged im vorigen Sommer beteiligte, meldete ihre Teilnahme bei der Arbeit bereitwillig ein, wenn sie vom Kommandanten des Arbeitslagers dazu die Erlaubnis erhält.

Dr. János Banner.

Preszkita sírok Lebőn.

1942 szeptember 23-án, földmunkák közben került elő két sír a lebői emelkedés közepe táján. A sírokat a földtulajdonos jelentette Tokodi András tanítónak, aki azután a sírok szabályszerű feltárását elvégezte. A leletek megmentéséért neki ezen a helyen is köszönetet mondunk.

1. sír. Kb. 60 cm mélyen, fejjel nyugatnak, lábbal keletnek fordított férficsontváz. Mellékletei: 1. A bal medence tányérja alatt átfúrt csiszolókö (1. kép, 1.). 2. Ugyanott kis, szelencefor-

májú, kerek bronzgomb (1. kép: 2 a-b.).

2. sír. Kb. 40 cm mélyen, fejjel nyugatnak, lábbal keletnek fordított női (?) csontváz. Melléklete nem volt. Mindkét sírban a földjében koravaskori edénytöredékeket találtunk, de egész edény nem került elő, a töredékek után sem sikerült a forma rekonstruálása. Mindkét sír csontanyagát felvettük és a szegedi egyetem fajbiológiai intézetének adtuk át.

A sírok korát nagy valószínűséggel eldöntik mindenekelőtt az 1. sír bronz-

gombja (1. kép 2a., b.), amelynek teljesen pontos analogiáját a baranyamegyei Kiskőszegen, illetve a város határában előkerült raktárleletben találjuk meg.¹ Úgy látszik az ugrai lelet is tartalmaz egy valamivel nagyobb méretű, egyező formájú bronzgombot.² Hasonló és másformájú gomboknak

Ugra, Blatnitsza, Dálya, Kiskőszeg II. Kömlőd) a II. típusú zablák körébe osztja, amelyeknek az a jellemzője, „hogy a *kalap dísz* a zabla egyik, vagy mindkét ágán gombdíszé egyszerűsödött.”³ Az átmenetet képezik épen a kiskőszegi és dinnyési leletek, mert bennük ugyanazon a zablán, vagy zabla-

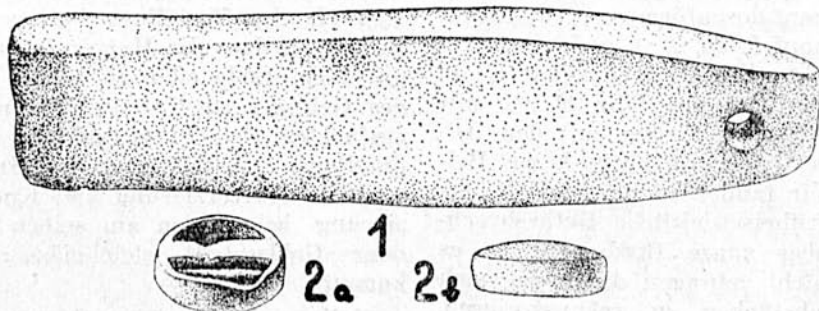

Abb. 1. kép.

egész sorát ismerjük az ebbe a körbe tartozó leletekből.³ Az először említett kiskőszegi leletben találkozunk az átfúrt csiszolókövel is.⁴ Gallus a szóbanforgó kiskőszegi, továbbá az ide sorozható többi leletet (Dinnyés, Szanda,

pálcán⁶ a kalap és gombdísz egyaránt előfordul.⁷

Az egész csoportot Gallus a Hallstatt B és C periodusába sorozza.⁸ Amíg a mi lebői lelőhelyünkön újabb és a korhatározás szempontjából határozottabb útbaigazítást nem nyújtó leletek nem kerülnek elő, mindkét sirunkat csak a fenti, meglehetősen ingadozást megengedő, időhatárok közé helyezhetjük.

Dr. Párducz Mihály.

¹ Ifj. Frey Imre, A kiskőszegi bronzlelet. A. É. 1905. 189–191. l., 190. l. B. kép, II. ábra.

Gallus Sándor és Horváth Tibor, A legrégibb lovasnép Magyarországon. Dissertationes Panonicae. Ser. II. 9. LIV. tábla felső kép 11.

² Gallus-Horváth i. m. XIII. 4. ábra.

³ Gallus-Horváth i. m. XVI. 3., 5., 6., XVII. 1–4., XXI. 8., XLIX. 9–10. stb.

⁴ Gallus-Horváth i. m. I. IV. felső kép. 12. ábra. Frey i. m. 190. l. B. kép. 12. ábra.

⁵ Gallus-Horváth i. m. 123–124. l.

⁶ László Gyula ismertetése Gallus és Horváth munkájáról. Folia Archaeologica III–IV. 1941. 299–301. l.

⁷ Gallus-Horváth i. m. IX. 11–12. LIV. alsó kép. 4. ábra.

⁸ Gallus-Horváth i. m. 128–129. l.

Praeskythische Gräber in Lebő.

Bei den Feldarbeiten am 23. September 1942 wurden zwei Gräber in der Mitte der Anhöhe von Lebő ausgegraben.

Der Grundbesitzer meldete die Gräber dem Lehrer A. Tokodi, der dann für die regelrechte Ausgrabung

der Gräber sorgte. Für die Rettung der Funde sind wir ihm zu Dank verpflichtet.

Grab. 1. Ein Männerskelett lag in einer Tiefe von ungefähr 60 cm. mit dem Kopf nach Westen, mit den Beinen nach Osten. Seine Beigaben: 1. Unter dem linken Becken ein durchbohrter Schleifstein (*Abb. 1. : 1.*). 2. Ebenda ein kleiner, dosenförmiger, rundlicher Bronzeknopf (*Abb. 1. : 2 a, b.*).

Grab. 2. Ein Frauenskelett (?) in einer Tiefe von ungefähr 40 cm. mit dem Kopf nach Westen, mit den Beinen nach Osten. Es hatte keine Beigaben. Wir fanden in der Erde beider Gräber früheisenzeitliche Gefäßbruchstücke, aber ganze Gefässe nicht; es ist uns nicht gelungen die Form nach den Bruchstücken zu rekonstruieren. Das Knochenmaterial der beiden Gräber hoben wir aus und gaben dem Anthropologischen Institut der Universität über.

Das Zeitalter des Gräberfeldes gibt zunächst der Bronzeknopf des Grabes 1. an (*Abb. 1. : 2 a—b.*), dessen vollständig genaue Analogie wir in Kiskőszeg im Kom. Baranya, beziehungsweise im Verwarfund des Stadtgebietes finden.¹ Es scheint so, das auch der Fund von Ugra einen etwas grösseren Bronzeknopf von gleicher Form enthält.²

Eine ganze Reihe ähnlicher und anderartiger Knöpfe kennen wir in

den Funden dieses Kreises.³ In dem zuerst erwähnten Kiskőszeger Fund begegnen wir uns auch mit dem durchbohrten Schleifstein.⁴

Gallus teilt den erwähnten Kőszeger Fund und dann die übrigen hierher gehörenden Funde (Dinnyés, Szanda, Ugra, Blatniza, Dálya, Kiskőszeg II., Kömlöd) in den Kreis der Gebisse von Typ II. ein, für diese ist es kennzeichnend, dass die Hutverzierung sich an einem Ende oder an beiden Enden des Gebisses zu Knopfverzierung vereinfachte.⁵ Den Übergang bilden eben die Funde von Kiskőszeg und Dinnyés, weil die Hutverzierung und Knopfverzierung bei diesen am selben Gebiss oder Gebissstab⁶ gleichmässig vorkommt.⁷

Gallus teilt die ganze Gruppe in die Perioden Hallstatt B. und C. ein.⁸ Solange keine neuere Funde von Lebő zum Vorschein kommen, die uns aus dem Gesichtspunkte der Zeitbestimmung eine bestimmtere Auskunft geben, können wir unsere beiden Gräber nur zwischen die oben erwähnten — eine ziemlich grosse Schwankung zulassenden — Termine setzen.

Dr. Mihály Párducz.

³ Gallus-Horváth: a. a. O. XVI. 3., 5—6.; XVII. 1—4.; XXI. 8.; XLIX. 9—10., usw.

⁴ Gallus-Horváth: a. a. O. LIV. Das obere Bild. *Abb. 12.*

Frey: a. a. O. S. 190. Bild B., *Abb. 12.*

⁵ Gallus-Horváth: a. a. O. S. 123—124. die Funde von Kiskőszeg und Dinnyés.

⁶ Gyula László: Besprechung des Werkes von Gallus und Horváth. *Folia Arch. III—IV. 1941. S. 299—301.*

⁷ Gallus-Horváth: a. a. O. IX. 11—12., LIV. Das untere Bild. *Abb. 4.*

⁸ Gallus-Horváth: a. a. O. S. 128—129.

¹ I. Frey jun., Bronzefund in Kiskőszeg. *A. É. 1905. S. 189—191., S. 190.* Bild B., *Abb. 11.* — S. Gallus und T. Horváth: *Un peuple cavalier préscythique en Hongrie. Dissertationes Pannonicae. Ser. II. 9. Taf. LIV.* Das obere Bild 11.

² Gallus-Horváth: a. a. O. XIII. *Abb. 4.*

Csongrádi leletek.

Csongrád városától délnyugatra, a szegedi országút mellett fekszik a Geda-halom. A halom szomszédságában, attól 3–400 méternyire, Csizmadia Ferenc tulajdonát képező partos részen van a lelőhely. A tulajdonos itt a terület egy részét szőlő alá fordította, s ez alkalommal sírokat találtak. Jelentették Lajos János tanítónak, aki a leletek jelentékeny részét megmentette és a leletkörülményeket megfigyelte. 1942. április 9-én a Régiségtudományi Intézetnek jelentette, hogy tölgfakoporsós temetkezést talált.

Erre a hírre alulírott április 11–12-én a lelőhelyen próbaásatást végzett, amelynek eredményeként feltárt egy szarmatakori feldúlt sírt, egy csontvázas és egy urnás koravaskori temetkezést és három Árpád-kori sírt. A területen eddig feltárt sírok száma 45, ebből az előbb említett hamvasztásos és csontvázas temetkezés talán a koravaskori prészkita körbe tartozik. Erre mutat a csontvázas sír mellékleteként előkerült csont zablapálea. Három sír kora a Kr. u. 150–250 közti időre tehető, s különösen figyelemreméltó, hogy kettőben a provinciák területén otthonos téglasíroknak a helyi viszonyokhoz alkalmazott formájával találkozunk. Az ú. n. Raktárréten feltett temető sírjai között is van a téglából épített koporsónak ilyen fajtája. A tetőformára rakott téglasírra gondo-

lok, amelyet itt az Alföldön fából készítettek.¹

A temető többi 40 sírja Árpád-kori. A sírok leletanyagában három réteget lehetett különválasztani. Egy réteg a szláv őslakósságot képviseli, a második a honfoglaló magyarságé, a harmadik a normann befolyást igazolja. A sírokhoz legközelebb áll a keceli lelet, s ennek kora (Kr. u. XI. század) a mi sírjainkra is elfogadható.²

A leleteknek egy másik csoportját szintén Lajos János tanító mentette meg. A lelőhely Csongrádtól nyugatra (10,5 km), Tanya 854 sz. alatt lakó id. Csipai János földműves tulajdonát képező birtokon van. Feltártak itt hét sírt, amelyek a szarmatakor utolsó, III–IV. század fordulójával kezdődő szakaszába tartoznak. Ez alkalommal sikerült pontosan megfigyelni a szarmatakori temetkezésnek azt a formáját, amikor a csontváz fölé helyezték, vaskapcsokkal összefogott, vastagabb deszkákkal borították be a halottat.

Mindkét leletcsoport részletes ismertetése a *Folia Archaeologica* 1943. évi kötetében jelenik meg.

Dr. Párducz Mihály.

¹ Hampel József, *Aquincumi temetők. Budapest Régiségei*, III. 1891. 56. l. II. 5. ábra, 51–75. l.

² Fettich Nándor, *A honfoglaló magyarság fémművészete. Arch. Hung. XXI. Budapest. 1937. 104–107. l.*

Funde in Csongrád.

Südwestlich der Stadt Csongrád, bei der Szegeder Landstrasse, liegt Gedahalom (Hügel). In der Nachbarschaft dessen, in einer Entfernung von 3–4 M liegt der Fundort, wo man an Gräber

stiess. Die Funde wurden dem Lehrer János Lajos gemeldet, der den grössten Teil deren rettete und die Fundumstände beobachtete. Er meldete dann das Auffinden eines aus Eiche

befertigten Sarges am 9. April 1942. dem Arch. Institut.

Nach dieser Nachricht begann Unterfertigte am 11. und 12. Probegrabungen an der Fundstelle und fand daselbst ein gestörtes Grab der Sarmatenzeit, ein Skelettengrab und ein Urnengrab der Früheisenzeit und drei Gräber der Árpádenzeit.

Die Zahl der bisher ausgegrabenen Gräber des Gebietes macht 45 aus, zwei davon gehören in die Praeskythenzeit (die oben erwähnten Brandgräber und Skelettengräber). Die Beigabe des Skelettengrabes, ein Gebissbruchstück aus Knochen, weist darauf hin.

Die Zeit drei Gräber kann zwischen 150–250 n. Chr. gelegt werden, und es ist höchst beachtenswert, dass wir uns hier bei zwei Gräbern mit einem bisher unbekannten Brauch der Leichenbestattung begegnen, nämlich mit den römischen Ziegelgräbern, die den lokalen Verhältnissen angepasst, aus Eichenstangen gebaut sind. Unter den Gräbern des Gräberfeldes Raktárrét finden wir den Gebrauch des Ziegelgrabes, der als Vorbild angesehen werden kann. Ich denke an das dachförmig gebaute Ziegelgrab, welches hier an der ungarischen Tiefebene aus Holz zusammengestellt ist.¹

¹ József Hampel, Die Gräberfelder in Aquincum. Budapest Régiségei, III. 1891. S. 56. Abb. II. 5., S. 51–75.

Die übrigen 40 Gräber stammen aus der Árpádenzeit. Im Fundmaterial der Gräber konnten wir drei Schichten unterscheiden. Eine Schicht vertritt die slavische Ureinwohnerschaft, die zweite gehört dem landnehmenden Ungarentum an, die dritte rechtfertigt den Normanneneinfluss. Zu diesen Gräbern steht der Keceler Fund am nächsten und dessen Zeit (XI. Jahrhundert n. Chr.) ist auch für unsere Gräber gültig.²

Eine andere Fundgruppe rettete ebenfalls der Lehrer János Lajos, deren Fundort westlich von Csongrád (10.5 Km.) in der Farm des Bauern János Csipai liegt. Hier wurden sieben Gräber ausgegraben, welche in die letzte Periode der Sarmatenzeit gehören, die bei dem Wendepunkt der III–IV. Jahrhunderte beginnt. Es ist nun gelungen, die Form der sarmatenzeitlichen Leichenbestattung jetzt genauer zu beachten, wo die Leichen mit dickeren Brettern bedeckt waren und diese hielten Eisenklammern zusammen.

Die ausführliche Besprechung beider Gruppen wird im Band 1943. der Folia Archaeologica erscheinen.

Dr. Mihály Párducz.

² Nándor Fettich, Die Metallkunst der landnehmenden Ungarn. Archaeologia Hungarica, XXI. t. Textband, S. 259–262.

Szarmatakori telep és Árpád-kori temető Hódmezővásárhely-Kopáncson.

Hódmezővásárhely-Kopáncs nevű határ részében (10. dűlő), kiemelkedő partos vonulaton van Szent János tanyája. A part az egykori Gyűlő ér medrét kíséri. A tanyának a dűlőút felé eső részén szőlő alá forgatták a

földet, s ez alkalommal szarmatakori sírokhoz tartozó leletek (gyöngyök, bronzkarperecek, kerámia) kerültek elő. Az 1931-ben végrehajtott próbaásatás során szarmatakori telep néhány gödrét találtuk meg, továbbá öt, ki-

nyújtóztatott, hanyattfekvő csontvázat. Az egyik csontváz szájában talált Árpád-kori érem datálja ezt az öt sírt.

1942 augusztusában alkalom nyílt arra, hogy ezen a helyen nagyobb méretű ásatást végezzünk. A munka két, egymástól kb. 180 m távolságra lévő területen folyt. Az első területrész, a tanya mögött, az annak idején telepített szőlő folytatásában van. Itt feltártunk tíz, részben méhkas, részben szabálytalan formájú gödröt. A belőlük előkerült anyag szarmatakorinak bizonyult, s az 1. gödör három kis gömbölyű formájú edénye ennek a településnek a korát a Kr. u. III. század legvégére, illetve a IV. századra helyezi.

A másik területrész a tanya előtt, ettől kb. 120 m-re keletre van. Itt kora

Árpád-kori temetőt tártunk fel. Feltártunk az ásatás során 50 sírt. Mellékleteik alapján két csoportra különülnek e sírok. Az egyik csoportban kengyel, zabla és a honfoglaláskori sírokra jellemző ezüst szívalakú pitykék kerültek elő, a másik csoportra az S formájú halánték karikák a jellemzőek. Érdekes megfigyelése az ásatásnak, hogy ez a két csoport területileg is elkülönül. Az egyik halántékkarikás csoportba tartozó sírból előkerült érem (iegekésőbb Szent László idejéből való) adja meg a feltárt temetőrész megközelítő korát. A temető csaknem teljes antropológiai anyagát a szegedi egyetem fajbiológiai intézete számára vettük fel.

Dr. Párducz Mihály.

Siedlung der Sarmatenzeit und Gräberfeld der Árpádenzeit zu Hódmezővásárhely-Kopáncs.

Ein Teil des städtischen Gebietes von Hódmezővásárhely heisst Kopáncs (Rain 10.); hier liegt die Farm von J. Szentí auf einer Erhöhung mit steilen Ufern. Das Ufer folgt das Bett des einstigen Gyúlóaders. In dem unweit des Rainweges liegenden Teile der Farm fand man im Weingarten Relikte, die zu Gräbern der Sarmatenzeit gehören (Perlen, Bronzearmringe, Keramik). Die im Jahre 1931 vorgenommene Probegrabung legte einige Gruben der sarmatenzeitlichen Siedlung frei, ferner fünf ausgestreckte, am Rücken liegende Skelette. Die Münze der Árpádenzeit, die wir im Mund eines der Skelette fanden, datiert die fünf Gräber.

Im August 1942. bot sich die Gelegenheit um Ausgrabungen an dieser Stelle vorzunehmen. Die Arbeit wurde an zwei Stellen vorgenommen, die ungefähr auf eine Entfernung von 180 M

voneinander liegen. Die erste liegt hinter der Farm in der Fortsetzung des Weingartens. Hier gruben wir zehn teilweise bienenkorbformige, teilweise unregelmässige Gruben aus. Das daraus zum Vorschein gekommene Material stammt aus der Sarmatenzeit und die drei kugelförmigen Gefässe der Grube 1. weisen auf das Ende des III. Jahrhunderts n. Chr., beziehungsweise auf das IV. Jahrhundert hin.

Die andere Stelle ist vor der Farm, in einer Entfernung davon ungefähr auf 120 M nach Osten. Hier legten wir ein Gräberfeld der Früh-Árpádenzeit frei. An der Reihe der Arbeit wurden 50 Gräber geöffnet. Diese sondern sich nach ihren Beigaben in zwei Gruppen. In einer der Gruppen waren Steigbügel, Gebisse und silberne herzförmige Metallknöpfe, welche für die Gräber der Landnahmezeit charakte-

ristisch sind, in der anderen Gruppe gab es für diese Gruppe kennzeichnende Schläfenringe mit S-Form. Es ist eine interessante Beobachtung der Ausgrabung, dass die beiden Gruppen auch territorial separiert sind. In einem der Gräber, das der Schläfenringgruppe angehört, fand man eine Münze

(spätestens aus der Zeit von Ladislaus des Heiligen), welche die Zeit des ausgegrabenen Gräberfeldes festsetzt. Beinahe das ganze anthropologische Material des Gräberfeldes hoben wir für das Rassenbiologische Institut der Szegeder Universität aus.

Dr. Mihály Párducz.

A Szárazér-dülői avar lovassír.

(Idetartozik a XII. tábla.)

Szárazér Hódmezővásárhely tanyavilágának DK-i részében elterülő határ rész. A szárazéri-dülő az Erzsébet-útra merőlegesen húzódó utolsó Hódmezővásárhelyhez tartozó dülő, melyet a környék lakói a határos Sámson község (Békés megye) miatt Sámson-oldalnak neveznek. E dülőben Rostás Márton, 634 számú tanyáján, vályogverés közben lovassírt talált. A leletről értesítette Rózsa Sándor helybeli tanítót, aki a leletet a Polgármesteri Hivatalnak bejelentette. A polgármester úr felkérésére az Intézet 1942. augusztus 31-én küldött ki Tóth Gábor tanárjelölt hallgatóval. A sír feltárása után a következőket állapítottuk meg:

A földmunka következtében a csontváz felsőrészét feldúlták. A sír mélysége 190 cm. Irányítása DK-ÉNy, fejjel DK-nek. A balkarja a medencére hajlott. Hossza a tomportól a boka csontig 83 cm. A sír nagysága 190×120 cm volt. Mellékletei a következők: 1. A balkéz középső ujján vékony bronzkarika lenyomata látszott. — 2. A jobb medence peremén hosszúkas formájú, legömbölyített végű díszített csonttárgy (XII. 8.). Két végén kivastagszik s ellipszis alakú lyuk van rajta. A felületét a lyukak mellett és a közepén két koncentrikus kördíszes csontfaragás díszíti. A középső motivumból jobbra és balra rézsutosan egymás fölött két

kördíszes faragás. Mindkét oldala csiszolt; hátlapja díszítetlen. A díszített felület egy részén csontba ivódott zöldes patina figyelhető meg. — 3. A csonttárgy alatt kova (XII. 10.). — 4. A medence közepén ovális alakú bronzesat vaspeccekkal (XII. 9.). A csontváz baloldalán feküdt a ló, fejjel a férfi fejével egy vonalban. A lónak csak a fejét és az alsó lábszárcsontjait tették a sírgödörbe, úgyhogy azok zég-zugvonal formájában feküdtek egymás után. Az első két lábszárcsont érintkezésénél több mellékletet leltünk. — 5. Szegletes vasesat; pecke hiányzik (XII. 6.). — 6. Faragott, átlukasztott csontcsüngőcske (XII. 7.). — 7–9. Három munkált csontszerszám (XII. 1–3.). — 10. Karikás vaskabla töredéke (XII. 4.). — 11. Vaskarika (XII. 5.), mely a töredékes zabla tartozéka.

A lelettárgyak közül különös érdeklődésre tart számot a díszített csontmelléklet. Hasonló csonttárgyat közöl Horváth Tibor¹ a kiskőrösi temető 17. sírjából. A töredék csonttárgy forma és díszítés tekintetében a mi példányunkkal azonos és a jobbkéznel feküdt. Előfordul a regölyi 108. sírban, csak két

¹ Horváth Tibor: Az illői és kiskőrösi avar temetők. A. H. XIX. kötet, XXV. 33. A sír kísérő mellékletei: 1. Sárga, korongolt palack; 2. vaskés.

lyukkal.²A szegedi múzeum a Fehértó A. és B. jelzésű temetőkből négy, a mi példányunkhoz hasonló csonttárgyat íríz. Fehértó A. temető 38. sírjában a bal kézfejnél hosszúkás csont feküdt; felületén három lyuk van³ (XII. 14.). E temető 167. sírjából hosszúkás, két végén átlukasztott tárgy került elő (XII. 12.). A tárgy a jobb medence peremén feküdt. A esiholóvas a csonttárgy fölött helyezkedett el s vele egy vonalban a medence közepén a bronzcsat itt is meg volt.⁴ Analógiaként a Fehértó B. temető 38. sírjából előkerült csonttárgyat említjük (XII. 13.), melynél a csont végét faragással fejalakra képezték ki. A képzése és a faragás szegletes technikája az ismertetett sír kis csüngőcskéjéhez hasonló.⁵ Utoljára említjük a Fehértó A. 11. sírjának csonttárgyát (XII. 11.).

A csonttárgy rendeltetésének meghatározásánál fontos az a körülmény, hogy a megfigyelt sírok mindegyikében a jobb medence külső oldalán helyezkedett el az öv vonalától kissé lejjebb. A Fehértó A. 38. sírjának három helyen átlukasztott csontmelléklete forma szempontjából teljesen megegyezik a bronz övfűggesztő tagokkal, de rendeltetése más. Megfigyelt jelenség, hogy az avarkori pásztorkésztségek a jobb oldalon kerültek elő. A sír csonttárgya és a felhozott analógiák csakis

a pásztorkésztségekkel hozhatók kapcsolatba, vagy elosztóként, vagy fedőlemezként szerepeltek.

A sír többi lelettárgyai közül különösen érdekes a faragott csont-csüngőcske. Forma szempontjából közel áll hozzá a vörösmarti lovassír bronzcsüngőcskéje.⁶ Kissé szegletes faragása a már említett fehértói példányhoz hasonlú. A csontfaragásnak e szegletes technikája a szabadkai lelet csontdisznén is fellelhető.⁷ A karikás zablához a cikói 172. sír zablája szolgál analógiaként.⁸ Érdekessége a sírnak a három munkált hegyes csonteszköz. Nem lehetett a zabla feszítő rudja, hanem csak csontbogaró, mely e formában a neolitikumtól kezdve megtalálható s a mai primitív népeknél is használatban van.

A sír kultúrtörténeti meghatározásánál a csonttárgy sem forma, sem díszítés szempontjából nem korhatározó. A csonttárgyon lévő kördíszes faragás általános az egész avar korban. Különösen az íjtartozékok és a szegletes tűtartatók kedvelt díszítő motívuma. Díszítés tekintetében elég, ha már a fentebb említett kiskőrösi példányra és fehértói íjtartozékokra hivatkozunk.

Forma és díszítés szempontjából analóg kiskőrösi példány a kíséző kerámia miatt a nagyszentmiklósi körrel hozható kapcsolatba. A Fehértó A. temető 167. sír tartalmát a mutatkozó egyezések miatt az akaláni (Törökország) kard és éremlelet határozza meg.⁹ Legfiatalabb érme (I. Heraclius, 613–644.), a sír korát a VII. század harma-

² Hampel: Alterthümer II. kötet 256, III. kötet CC. t. 16. Kiséző mellékletei griffes-indás öntött veretek. A csont hossza: 11.1 cm, szélessége: 0.8–1.2.

³ Egyéb mellékletei: 1. A medencében bronzkarika. 2. Jobb medencében vasesat. 3. Derék alatt bronzcsat. 4–5. Jobbkézénél nyílhegy és vaskés.

⁴ A sír többi mellékletei: 7 darab díszített lemezes vasövdísz, bronzcsat, vasesat, kés és esiholóacél.

⁵ Többi mellékletek: 1. Fej körül aranylemezek. 2. Lemezes szíjvég. 3. Vasesat. 4. Nyílcsücsőredék. 5. Íjtartozék. Valamennyi sír publikálatlan.

⁶ Hampel: i. m. II. kötet 845.; III. kötet 498. t. 8.

⁷ Hampel: i. m. II. kötet 839.; III. kötet 494. t. 12., 13.

⁸ Hampel: i. m. II. kötet 839.; III. 208. t. 10.

⁹ László Gyula: Adatok az avarkori műipar ókeresztény kapcsolataihoz. 1935. 23 oldal.

dik évtizedére datálja. A másik fehér-tői csontmelléklet is VII. század első felére datálható. Tehát a csonttárgy formai tekintetben a kora avarkori préselt garnitúráktól a giffes-indás öntött garnitúrákig nyomon kísérhető. A Szárazér-dülői sír közelebbi kormeghatározásnál legfontosabb a bronzesat és a lovas temetkezés ilyen fajtája. Az oválisalakú vastüskével képzett esattípus a germánság hagyatékával mutat kapcsolatot. A kiszombori germán temetőben sok ilyen típusú esat van. Ezek közül hivatkozunk a 43., 87., 106., 300., 306. sírok bronzesataira.¹⁰

¹⁰ Török Gyula: A kiszombori germán temető helye népvándorláskori emlékeink között. *Dolg.* 1936. XII. kötet XLVII., XLIX., LVIII., LXI. t.

A lótemetkezésnek a Szárazér-dülői sírban előfordult rítusára nem találunk tökéletes példát. A lábszáresontok ilyenféle elhelyezésével az egész lovat akarták szimbolizálni. Az a szokás, hogy a ló koponyáját és az alsó lábszáresontokat mellékelték az eltemetethez a Szeged-környéki koraavar temetőkben néhány esetben megfigyelhető volt. Előfordult ilyen lovas temetkezési rítus a kiszombori és a fehér-tői temetőkben is. A esattípus és a lovas temetkezésnek ritusa miatt a szóbanforgó sír anyagát az avarság keleti hagyatékának tekintjük s korát a VI. évszázad utolsó évtizede és a VII. évszázad első évtizedei közötti időre határozzuk meg.

Korok József.

Awaren-Reitergrab in Szárazér-dülő.

(Hierzu die Tafel XII.)

Im Rain Szárazér (Hódmezővásárhely) fand M. Rostás in seiner Farm beim Ziegelschlagen ein Reitergrab. Die Ausgrabung hatte keine Gräber zur Folge. Die Beigaben des freigelegten Grabes waren folgende: 1. Dünner Bronzering. 2. Verzierter Gegenstand aus Knochen (XII. 8.). 3. Bronzeschnalle mit Eisendorn (XII. 9.). 4. Feuerstein (XII. 10.). An der linken Seite des Skelettes lag der Kopf des Pferdes mit dem Schädel des Reiters in einer Linie. Nur der Kopf und die Beine des Pferdes wurden ins Grab gelegt, so dass sie in Zick-Zackform nacheinander lagen. Bei dem Berührungspunkt der ersten beiden Beine waren mehrere Gegenstände. 5. Eisenschnalle (XII. 6.). 6. Knochenanhängsel (XII. 7.). 7–9. Knochenwerkzeuge (XII. 1–3.). 10. Eisengebiss mit Ring versehen (XII. 4–5.).

Von den Gegenständen kann uns besonders die Knochenbeigabe interessieren, die bei dem rechten Beckerand gefunden wurde (XII. 8.). Einen gleichen Gegenstand kennen wir aus Kiskőrös¹ und aus dem Grab 108. von Regöly.² Aus den Gräbern von Fehértó A. 38., 11. (XII. 11.), 167. (XII. 12.) und aus Fehértó B. 38. (XII. 13) wurden unseren Knochengegenständen entsprechende Stücke von der Seite des Beckens herausgegraben.

Die Bestimmung des Knochengegenstandes hängt mit der Hirtenausrüstung zusammen.

Bei der Bestimmung der Zeit des

¹ T. Horváth: Die awarischen Gräberfelder von Üllő und Kiskőrös. *Arch. Hung.* XIX. Bpest. 1935. Taf. XXV. 33.

² J. Hampel: Altertümer des frühen Mittelalters in Ungarn. 1905. II. S. 256. III. CC. Abb. 16.

Grabes bietet uns weder die Form noch die Verzierung des Knochengegenstandes nähere Daten. Aber die Bronzeschnalle (XII. 9.) und die Art der Reiterbestattung können dazu benutzt werden. Die ovale Bronzeschnalle mit dem Eisendorn weist mit der Hinterlassenschaft der Germanen einen Zusammenhang auf.³

Keine pünktliche Analogie finden wir zu der Art der Pferdebestattung,

³ Gy. Török: Das germanische Gräberfeld von Kiszombor und unsere Denkmäler der Völkerwanderungszeit. Dolgozatok-Arbeiten XII. 1936. Taf. XLVIII., XLIX.

welche im Grab von Százárdülő vor- kam. Der Gebrauch, dass der Schädel des Pferdes und die Beine ins Grab gelegt wurden, konnte in den früh- awarischen Gräberfeldern in der Um- gebung von Szeged (in den Gräberfel- dern Kiszombor B. und Fehértó A., B.) in einigen Fällen beobachtet werden.

Nach den Erwähnten können wir das Material des Grabes als die östli- che Hinterlassenschaft der Awaren betrachten und setzen seine Zeit an den Wendepunkt der VI–VII. Jahr- hunderte.

József Korek.

Középkori gödör Hódmezővásárhely határában.

Tóbiás Bálint gazdálkodó, — akinek tanyája a Pusztaszer 1327/a. szám alatt, a szentes—orosházi országút közelében, a mátyásfalvi iskola körzetében, az apróhalmi dűlőn van — jelentette, hogy földjében régi edénydarabokat és esont- vázrészeket talált. Az 1942. november 4-én történt kiszállás alkalmával a kö- vetkezőket lehetett megállapítani:

Tóbiás Bálint 1940. márciusában ho- mokbányászás végett gödröt ásott a tanyáján. Ásás közben észrevette, hogy a föld bolygatott, de a magas talajvíz miatt tovább nem kutatótt. 1942. nya- rán azután folytatta a gödörásást és bevallása szerint 3,5 m mélyen edény- darabokat, továbbá állati esontokat talált.

A szóbanforgó gödör mellett, attól 40 cm-re, a gödör irányára ferdén, 3,5 m hosszú, 1,2 m széles próbaárkot húz-

tunk. A rétegződés a következő volt: a felszíntől 1 m mélységig fekete hu- musz, 1 m-től 1,2 m-ig sárgaföld, alatta ismét kevert fekete föld, amelynek alsó szintje katlanszerűen lejtett a gö- dör felé. Míg az árok egyik szélében már 1,6 m-nél elértük az anyaföldet, addig a gödör felé eső végénél csak 3 m mélyen találtuk meg a szűzföldet. Az árokból semmiféle régészeti anyag nem került elő. Mindössze annyi tisztá- zódott a régi és új árok helyzetének és rétegződésének egybevetése után, hogy valószínűleg egy kb. 6 m átmérőjű, be- felé katlanszerűen lejtő, mintegy 4 m mélységű kerek gödröt ásott a középkor embere. A gazda állítása szerint u. i. ebből kerültek elő a középkori edény- töredékek.

Dr. Folliny István.

Eine mittelalterliche Grube in der Umgebung von Hódmezővásárhely.

B. Tóbiás, ein Bauer in Hódmezővásárhely, fand in seiner Farm Pusztas 1327/a bei Sandgewinnung alte Gefäßscherben und Skelettenbruchstücke. Nach seiner Anmeldung, beim Ausflug am 4. Nov. 1942. wurde festgestellt, dass die Scherben — wie der Bauer meldete — aus einer Tiefe von 3.5 M zum Vorschein kamen und wei-

sen zu Anfang der Árpádenzeit. Nachdem wir einen Probegraben zogen, wurde es klar, dass der Mensch der Árpádenzeit einen runden Graben grub, mit einem Durchmesser von 6 M und 4 M Tiefe, die kesselartig einwärts abfällt, und welche seine Denkmäler aufbewahrte.

Dr. István Foltiny.

A Régiségtudományi Intézet személyzetének és külső munkatársainak munkássága 1942-ben.

Die Tätigkeit des Archaeologischen Instituts im Jahre 1942.

I.

Egyetemi előadások.

Universitátsvorlesungen.

1941—42. tanév második fele:

Dr. Banner János, egy. ny. r. tanár.

1. Ókori keleti népek műveltsége (II.).
2. Az újabb-kőkor története.
3. Római éremtan.
4. Régészeti gyakorlatok.

Dr. Oroszlán Zoltán, egy. c. ny. rk. tanár.

1. Az ókori Róma (Várostitörténet.)
2. Keleti kultuszok emlékei Pannóniában. (Folytatás).
3. A görög nagy festészet története.

Dr. Párducz Mihály, egy. m. tanár.

A szkíták Magyarországon.

1942—43. tanév első fele:

Dr. Banner János, egy. ny. r. tanár.

1. Válogatott fejezetek a római magánrégiségekből (I.).
2. A bronzkori műveltség.
3. Régészeti bevezetés Magyarország történetéhez.
4. Régészeti gyakorlatok.

Dr. Oroszlán Zoltán, egy. c. ny. rk. tanár.

1. Pannonia. (Történet és kultúra.)
2. A görög és római ház.

Dr. Párducz Mihály, egy. m. tanár.

A kelták és dákok Magyarországon.

II.

Dr. Banner János, igazgató.

A. Tudományos közlemények. — *Wissenschaftliche Mitteilungen.*

1. Újabb adatok Vinča legrégibb kultúrájának kronológiájához. — Neuere Angaben zur Chronologie der ältesten Kultur von Vinča. — Hekler emlékkönyv. — Hekler-Gedenkbuch. s. a. (befindet sich im Druck.) Párducz Mihályval együtt.

2. Békéscsaba területének története a legrégibb időktől a honfoglalásig. — Die Geschichte der Stadt Békéscsaba bis zur Landnahmezeit. — Haán Albert: Békéscsaba története. s. a.

3. A népművelési bizottságok régészeti feladatai. — Die archäologischen Aufgaben der Volksbildungs Kommissionen. — Békésvármegye népművelési bizottságának évkönyve. 1942. s. a.

4. Bibliographia Archaeologica Hungarica. V. — Dolg. 1942. 1—38. l.

5. Az újabb kőkori ház kutatásának mai állása. — Die heutige Stellung der neusteinzeitlichen Hausforschung in Ungarn. — Fol. Arch. 1943. s. a.

6. A besenyői urnasír. — Das Urnengrab in Besenyőd. — Dolg. 1942. 105—108. — 108—110. l.

7. A kökénydombi Venus. — Die Venus von Kökénydomb. — Délvidéki Szemle. 1942. 458—463. l.

8. Újabb ásatás a hódmezővásárhelyi Kökénydombon 1942-ben. — Neuere Ausgrabungen am Kökénydomb bei Hódmezővásárhely. — Dolg. 1942. 138—143. l.

9. Bronz kincslet és egyéb megfigyelések a hódmezővásárhelyi Fehértó partján. — Bronze Schatzfund und andere Beobachtungen am Ufer des Fehértó in Hódmezővásárhely. — Dolg. 1942. 147—150. l.

10. Szeged kövei. — Die alten gehauenen Steine der Stadt Szeged. — Délvidéki Szemle. 1942. 530—531. l.

11. A SZEI és az egyetemi ásatások. — Der Arbeitsdienst und die Ausgrabungen. — Szegedi Híd. 1942. decemberi szám.

12. Újabb adatok a zóki-kultúra elterjedéséhez. — Neuere Angaben zur Verbreitung der Zóker-Kultur. — Dolg. 1942. 145—147. l.

B. Ismertetések. — *Besprechungen.*

1. Véleményes jelentés Dr. Tóth János magántanársága ügyében. — Kézirat gyanánt. 6—13. l.

2. Véleményes jelentés Dr. Tálasi István magántanársága ügyében. Kézirat gyanánt. 4—9. l.

C. Előadások. — *Vorträge.*

1. Képek a Szeged környéki ásatásokból. — Bilder aus der Ausgrabungen von der Umgebung der Stadt Szeged. — Szabadegyetem. 1942. III. 12.

2. Régészeti tájékoztató. — Archaeologischer Wegweiser für die Bürgerschullehrer. — A polgári iskolai tanárok továbbképző tanfolyamán. Szeged. 1942. VII. 24—25.

D. Ásatások. — *Ausgrabungen.*

1. Fehértópart. 1942. VII. 13.

2. Kökénydomb. 1942. VIII. 3—28.

3. Ószentiván. 1942. IX. 3—6.

4. Lebő. 1942. IX. 23.

E. Múzeumi munka. — *Arbeiten in Museen.*

1. Zombor. 1942. X. 7.

2. Dugonics emlék-kiállítás rendezése. Szeged. 1942. XI. 29.

*Dr. Bálint Alajos,
a Kassai Rákóczi-múzeum őre.*

A.

1. Régészeti feladatok a Felvidéken. — *Archaeologische Aufgaben in Oberungarn.* — Új Magyar Múzeum. Kassa, 1942. s. a.

2. Középkori kerámia Tabánban. — *Mittelalterliche Keramie in Tabán.* Sajtó alá rendezett kézirat.

C.

1. Bareanske vykopávky. Szlovák nyelvű előadás a Kassai Rádióban. 1942. I. 21.

2. Szent György-napi népszokások. Kassai Rádió. 1942. IV. 23.

3. „Ahol az első magyar bibliát nyomtatták“. Közvetítés az abaujmegei Vizsolyból. Budapest I. és Kassai Rádió. 1942. V. 28.

4. Medárd-napi eső. Budapest II. és Kassai Rádió. 1942. VI. 8.

5. Aratószokások. Kassai Rádió. 1942. VII. 27.

D.

1. Abaujszántó-Golop. 1942. IV. 28—30.

2. Kassa-Malomárok. 1942. VI. 15—XII. 4.

E.

1. A kassai Miklós-Börtön-Múzeum várostörténeti és igazságszolgáltatási emlékeinek kiállítása. (A múzeum 1942. szeptember 27-én nyílt meg.)

2. A keszthelyi Balaton-Múzeum népvándorlaskortól a török hódítás végéig terjedő kiállítási anyagának ki-
válogatása.

3. A kassai Felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum raktárrendezése és egyéb más irányú múzeumi és könyvtári munkák.

Boros Ilona festőművész, laboratóriumvezető.

E.

1. Az 1942. esztendő ásatási anyagának *preparálása.*

2. *Dolgozatok és cikkek illusztrálása:*

Dr. Banner János, 1. A besenyői urnasír. (Dolg. 1942.). — 2. Újabb adatok a zóki-kultúra elterjedéséhez. (Dolg. 1942.). — 3. A kökénydombi Venus. (Délvidéki Szemle, 1942. II. szám.). Dr. Foltiny István, Bronzkori leletek Klárafalváról és Kiszomborról. (Dolg. 1942.).

Dr. Párduez Mihály, 1. Őskori és szarmatakorai telep Hódmezővásárhely határában. (Dolg. 1942.). — 2. Prészkita sírok Lebőn. (Dolg. 1942.). — 3. Csongrádi leletek. (Fol. Arch. s. a.). — 4. A szarmatakor emlékei Magyarországon II. (Arch. Hung. s. a.). — 5. Szarmatakor legkorábbi emlékei a Bánátban. (Arch. Ért. s. a.).

Tóth Gábor, Újabb ásatás az őszentiváni VIII. lelőhelyen. (Dolg. 1942.).

Dr. Foltiny István gyakornok.

Sub auspiciis gubernatoris doktorrá avattatott 1942. XII. 6.

A.

1. A csókai Kremenyák újabb kőkori leletei. — *Die jüngere steinzeitlichen Funde in Csóka-Kremenyák.* — Kézirat. Manuscript.

2. A pitvarosi bronzkori temető. — *Das bronzezeitliche Gräberfeld zu Pitvaros.* — Fol. Arch. 1943. s. a.

3. A Deszk-F. bronzkori temető. — *Das bronzezeitliche Gräberfeld zu Deszk-F.* — Sajtó alatt a Szegedi Városi Múzeum kiadványaiban, 1943.

4. Bronzkori leletek Klárafalváról

és Kiszomborról. — *Bronzezeitliche Funde von Klárafalva und Kiszombor.* — *Dolg.* 1942. 99–103. 1.

5. A Magyarországra vonatkozó idegennyelvű régészeti cikkek, bibliográfiájának előkészítése. — (*Bibliographie des Deutschen Archaeologischen Instituts, Alföldi, Bibliographia Pannonica. I.–VI., Petrik: Magyarország bibliografiája. — Bibliografie Ungarns. 1712–1860. I–IV.*). — *Vorbereitung der Bibliographie der fremdsprachigen archäologischen Artikel bezüglich Ungarns.*

6. Bronzkori leletek Felsőpusztaszeréről és Csengeléről. — *Bronzezeitliche Funde aus Felsőpusztaszer und Csengele.* — *Kézirat. Manuscript.*

7. Középkori gödör Hódmezővásárhely határában. — *Eine mittelalterliche Grube in der Umgehung von Hódmezővásárhely.* — *Dolg.* 1942. 159–160. 1.

D.

1. Ószöny és Almásfüzitő. 1942. VII. 16. — IX. 12.

2. Lebő. 1942. IX. 23.

3. Hódmezővásárhely—Pusztá. 1942. XI. 4.

E.

1. Komáromi múzeum, Kállay Ödön szőnyi és Patzenhofer Herbert ácsi magángyűjteményének tanulmányozása.

Kerek József, gyakornok.

A.

1. A Csengele–feketehalmi avar temető. — *Das awarische Gräberfeld von Csengele–Feketehalom.* — *Fol. Arch.* 1943. s. a.

2. A Szárazér-dülő avar lovassír. — *Awaren-Reitergrab in Szárazér-dülő.* — *Dolg.* 1942. 156–159. 1.

D.

1. Kőkenydomb. 1942. VIII. 3–29.

2. Szárazér-dülő. 1942. VIII. 31.

3. Ószentiván. 1942. IX. 2–7.

4. Lebő. 1942. IX. 23.

E.

1. Szentesi múzeum. A kajáni avar temető anyagának összegyűjtése.

Dr. Oroszlán Zoltán,
egyetemi c. ny. rk. tanár, múzeumi igazgató-őr.

A.

1. Ein Terrakottenkranz des Museums der Bildenden Künste in Budapest. — *Hekler-Emlékkönyv. — Hekler-Gedenkbuch.* s. a.

2. A Szépművészeti Múzeum „Campana-domborművei“. — *Die „Campana-Reliefs“ des Museums der Bildenden Künste.* — *Ért.* 1942. s. a.

B.

1. Hekler Antal: Művészettörténeti tanulmányok. *Ism. Budapesti Szemle.* 1942. 778. sz. 175–181. 1.

2. Művészeti irodalmunk újabb terméséről. — *Protestáns Szemle* 1942. évf. 338–344. 1.

C.

1. Görög mitológia — görög szobrászat. (A görög szobrászat vallásos tárgyai). Bpest Székesfőváros Népművelési Bizottságának előadássorozatában 1942. I. 18. Szépművészeti Múzeumban.

2. A tanagrák és bronzszobrocskák világa. — A Bpesti Pázmány Péter Tudományegyetem és Bpest Székesfővárosi Népművelési Bizottságának Sza-

badegytemén 5 előadásból álló sorozat, 1942. II. 5, 12, 19, 26 és III. 5.

3. A görög-római szobrászat történetének áttekintése. — Bpest Székesfőváros Népművelési Bizottságának múzeumi vezetéseinek sorában 2 vezetés 1942. X. 11, 18, 25.

4. A Dugonics Társaság 50 esztendőjubiläum alkalmából a Városi Múzeum palotájában rendezett, Tápai Antal szobrászművész gyűjteményes kiállításán vezetés 1942. XI. 29.

E.

1. Az O. M. Régészeti és Művészettörténeti Társulat I. titkára. Jelentését I. 1941/42-ről az Archaeológiai Értesítő 1942. évfolyamában.

Dr. Párducz Mihály,
egyetemi m. tanár, adjunktus.

A.

1. Őskori és szarmatakorai telep Hódmezővásárhely határában. — Siedlung der Urzeit und der Sarmatenzeit in der Umgebung von Hódmezővásárhely. — Dolg. 1942. 113—122. l.

2. Preszkíta sírok Lebőn. — Praeskythische Gräber in Lebő. — Dolg. 1942. 150—152. l.

3. Csongrádi leletek. — Funde in Csongrád. — Dolg. 1942. 153—154. l.

4. Szarmatakorai telep és Árpád-kori temető Hódmezővásárhely-Kopáncson. — Siedlung der Sarmatenzeit und Gräberfeld der Árpádenzeit zu Hódmezővásárhely-Kopáncs. — Dolg. 1942. 154—156. l.

5. A szarmatakor emlékei Magyarországon II. — Denkmäler der Sarmatenzeit Ungarns, II. Arch. Hung. s. a.

6. Csongrádi leletek. — Funde in Csongrád. — Fol. Arch. 1943. s. a.

7. A Jászberény-csegelaposi szarma-

takori lelet. — Die Sarmaten-zeitliche Funde in Jászberény-Csegelapos. A Jászberényi Jász Múzeum Évkönyve, s. a.

8. Szarmatakor legkorábbi emlékei a Pánátban. — Die ältesten Sarmaten-zeitlichen Funde in Banat. Arch. Ert. s. a.

9. Újabb adatok Vinča legrégibb kultúrájának kronológiájához. — Neuere Angaben zur Chronologie der ältesten Kultur zu Vinča. — Hekler Antal Emlékkönyv. Banner Jánossal együtt, s. a.

B.

Gyulai Dolgozatok, I—IV. Délvidéki Szemle, 1943. s. a.

C.

A Tiszavidék a szarmata-korban. Dugonics-Társaság, 1942. február.

D.

1. Csongrád-Felgyő. 1942. ápr. 11—12.

2. Hódmezővásárhely-Kopáncs. 10. dílő. 1942. augusztus 8—28.

3. Ószentiván. 1942. szeptember 2—5.

4. Lebő. 1942. IX. 23.

E.

A zombori múzeum szarmatakorai anyagát tanulmányozta. 1942. X. 7.

Dr. Széll Márta, tanársegéd.

A.

1. Három XI—XII. századi temető Csongrád vármegye területén. — Drei Gräberfelder in Kom. Csongrád aus dem XI—XII. Jahrhundert. — Fol. Arch. 1943. s. a.

2. Elpusztult falvak, XI—XII. szá-

zadbeli régészeti leletek Szentes határában. — Verwüstete Dörfer, Funde aus den XI—XII. Jahrhunderten in der Umgebung von Szentes. *Dolg.* 1942. 128—132. l.

3. Az 1938—42. közt megjelent magyar folyóiratok régészeti anyagának előkészítése a bibliografia számára. — Vorbereitung der in ungarischen Zeitschriften (1938—42.) erschienenen Artikel für die Bibliographie.

Tóth Gábor, tanárjelölt hallgató.

A.

1. A szegedi városi múzeum aeneolitikus leletei. — Die aeneolithischen Funde des Städtischen Museums zu Szeged. — *Fol. Arch.* 1943. s. a.

2. Újabb ásatás az őszentiváni VIII. lelőhelyen. — Neuere Ausgrabungen im VIII. Fundort von Őszentiván. — *Dolg.* 1942. 143—145. l.

3. Tokodi András tanító lebbi gyűjteményének leírása. — Beschreibung der Privatsammlung des Lehrers András Tokodi. — Kézirat. Manuscript.

D.

1. Kökénydomb. 1942. VIII. 3—6.
2. Hódmezővásárhely - Kopáncs. 10. dűlő. 1942. VIII. 20—28.
3. Őszentiván. 1942. IX. 3—6.
4. Szárazér-dűlő. 1942. VIII. 31.
5. Lebb. 1942. IX. 23.

Dr. Török Gyula,
a pécsi Majorossy Imre Múzeum vezetője.

A.

1. Újabb leletek a zóki Várhegytetőről. — Neuere Funde von Várhegy, bei Zók. — *Pécsi Értesítő*, 1942. s. a.

2. Bronzkori és római kultúrréteg a Majláth-utcában. — Bronze- und römische Kulturschichte in der Majláth Gasse. — *Pécsi Értesítő*, 1942. s. a.

3. Pécs szab. kir. város Majorossy Imre Múzeumának 1942. évi Értesítője szerkesztése. — Schriftleiter des Anzeigers des Museums von Jahre 1942. s. a.

B.

1. Fáy Aladár, A magyarság díszítő őstöne. — *Sorsunk*. II. évf. 3. sz.

C.

1. Pénzverés. — Geldprägung. — A művészeti előadások keretében két előadás.

2. Az egyes korok művelődéstörténete. — Die Kulturgeschichte der einzelnen Perioden. — Múzeumi előadás a köztisztviselők részére.

D.

1. Bronzkori és római kultúrréteg feltárása a Majláth-utcában.

2. Gyűjtés a zóki Várhegytetőn.

E.

1. Halászati szerszámok gyűjtése a Dráva-szögben.

2. Debreceni Déri Múzeum.

3. Kecskeméti városi múzeum.

